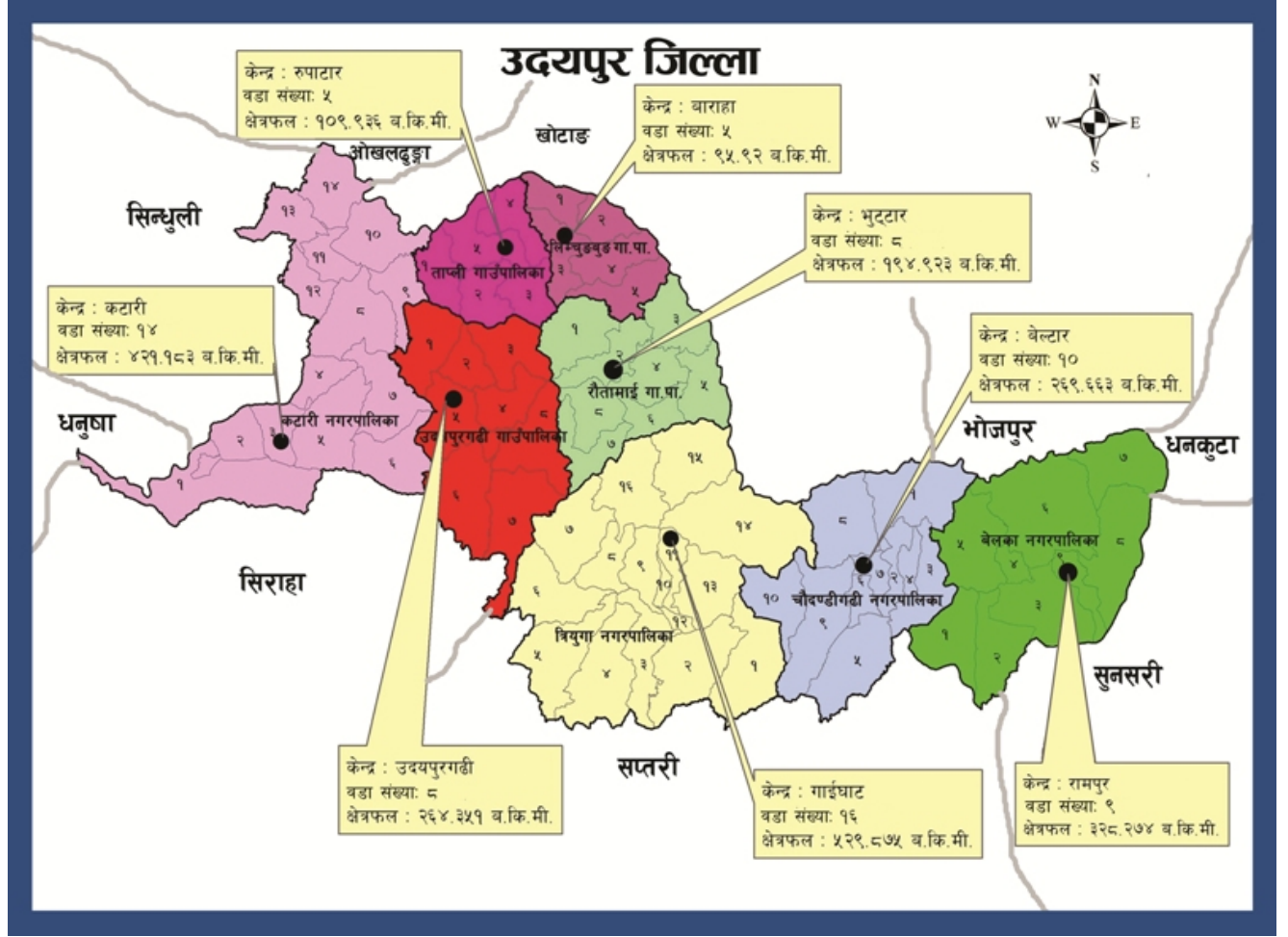

जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०७९

उदयपुर

District Disaster Preparedness and Response Plan DPRP 2079, Udaypur

प्रकाशक

जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति

उदयपुर

आज मिति २०७९ साल साउन ३० गते सोमवारका दिन प्रमुख जिल्ला अधिकारी एवं जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको अध्यक्ष श्री वीरेन्द्र कुमार यादव ज्यूको अध्यक्षतामा तपसिलमा उल्लेखित पदाधिकारी एवं विपद् सम्बन्धी सरोकारवाला संस्थाहरुको उपस्थितिमा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक सम्पन्न गरियो ।

उपस्थिती

सि.नं.	नाम, थर	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	पद	कार्यालय	हस्ताक्षर
१	वीरेन्द्र कुमार यादव	अध्यक्ष	प्र.जि.अ	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	
२		सदस्य	नगर प्रमुख/उप प्रमुख	त्रियुगा न.पा	
३	जिशा राई	सदस्य	नगर प्रमुख/उप प्रमुख	बेलका न.पा	
४	कालु गौरी ब्राह्मण	सदस्य	नगर प्रमुख/उप प्रमुख	चौदण्डीगढी न.पा	
५		सदस्य	नगर प्रमुख/उप प्रमुख	कटारी न.पा	
६		सदस्य	अध्यक्ष/उपाध्यक्ष	रौतामाई गा.पा	
७		सदस्य	अध्यक्ष/उपाध्यक्ष	उदयपुरगढी गा.पा	
८	पुष्पलाल राई	सदस्य	अध्यक्ष/उपाध्यक्ष	लिम्चडबुङ गा.पा	
९		सदस्य	अध्यक्ष/उपाध्यक्ष	ताप्ली गा.पा	
१०	प्रमुख सेवार्थी विजय भण्डारी	सदस्य	प्रमुख/प्रतिनिधि	पशुपति प्रसाद गण	
११	प्र.उ. लोकेन्द्र उपाध्याय	सदस्य	प्रमुख/प्रतिनिधि	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	
१२	सशस्त्र प्रहरी वि.स.स.स.	सदस्य	प्रमुख/प्रतिनिधि	सशस्त्र प्रहरी वल ५ नं. गण	
१३	उप-अभि विमल घिमिरे	सदस्य	प्रमुख/प्रतिनिधि	राष्ट्रिय अनुसन्धान उदयपुर	
१४	नवराज राव १९१	सदस्य	प्रमुख/प्रतिनिधि	जिल्ला समन्वय समिति	
१५	राजेश शर्मा ठाकुर	सदस्य	प्रमुख/प्रतिनिधि	स्वास्थ्य कार्यालय	
१६	अभिका प्रसाद पाउली	सदस्य	प्रमुख/प्रतिनिधि	डिभिजन वन कार्यालय, उदयपुर	
१७		सदस्य	प्रमुख/प्रतिनिधि	कृषि ज्ञान केन्द्र उदयपुर	
१८		सदस्य	प्रमुख/प्रतिनिधि	शिक्षा विकास तथा समन्वय ई	
१९		सदस्य	प्रमुख/प्रतिनिधि	जलस्रोत तथा सिंचाई डि.	
२०		सदस्य	प्रमुख/प्रतिनिधि	भे.अ. तथा पशु सेवा विज्ञ के.	
२१	नासिमा शर्मा	सदस्य	प्रमुख/प्रतिनिधि	गाईघाट दिक्तेल सडक आ.	
२२		सदस्य	प्रमुख/प्रतिनिधि	खानेपानी तथा सरसफाई स.का	

सि.नं.	नाम, थर	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	पद	कार्यालय	हस्ताक्षर
२३		सदस्य	प्रमुख/प्रतिनिधि	मदन भण्डारी राजमार्ग आ.का	
२४		सदस्य	प्रमुख/प्रतिनिधि	पूर्वाधार विकास कार्यालय	
२५	SI-मुकुंदाकुमार थापा	सदस्य	प्रमुख/प्रतिनिधि	जिल्ला अस्पताल	
२६	SI- (10) अ. य. वि. २५	सदस्य	प्रमुख/प्रतिनिधि	जिल्ला आयुर्वेद एवं कुष्ठ रोग संशोधन तथा अचल आयुर्वेद शोध	
२७		सदस्य	प्रमुख/प्रतिनिधि	प्रधानमन्त्री कृषी आधुनिकीकरण.	
२८		सदस्य	प्रमुख/प्रतिनिधि	शहरी विकास तथा भ.नि.का	
२९		सदस्य	प्रमुख/प्रतिनिधि	नेपाल विद्युत प्राधिकरण	
३०		सदस्य	प्रमुख/प्रतिनिधि	नेपाल टेलिकम	
३१	परमेश्वर घिमिरे	सदस्य	प्रमुख/प्रतिनिधि	ने.क.पा एमाले उदयपुर	
३२		सदस्य	प्रमुख/प्रतिनिधि	नेपाली कांग्रेस उदयपुर	
३३		सदस्य	प्रमुख/प्रतिनिधि	ने.क.पा माओवादीकेन्द्र उदयपुर	
३४		सदस्य	प्रमुख/प्रतिनिधि	ने.क.पा समाजवादी उदयपुर	
३५		सदस्य	प्रमुख/प्रतिनिधि	संघिय समाजवादी उदयपुर	
३६		सदस्य	प्रमुख/प्रतिनिधि	रा.प्र.पा उदयपुर	
३७	शुभाष कु. शर्मा	सदस्य	प्रमुख/प्रतिनिधि	नेपाल रेडक्रस सासाईटी	
३८		सदस्य	प्रमुख/प्रतिनिधि	पत्रकार महासंघ	
३९		सदस्य	प्रमुख/प्रतिनिधि	गै.स.स महासंघ	
४०	कुमा. घिमिरे १६५०८ उपाध्यक्ष	सदस्य	प्रमुख/प्रतिनिधि	जिल्ला उद्योग वाणिज्य संघ	
४१	विनोद कुमार पोखरेल	सदस्य सचिव	स.प्र.जि.अ	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	

आमन्त्रित :

सि.नं.	नाम, थर		पद	कार्यालय	हस्ताक्षर
१			प्र. प्र. अ	त्रियुगा न.पा	
२			प्र. प्र. अ	बेलका न.पा	
३	सुनाज शर्मा		प्र. प्र. अ	चौदण्डीगढी न.पा	
४			प्र. प्र. अ	कटारी न.पा	
५			प्र. प्र. अ	रौतामाई गा.पा	
६	रमेश शर्मा	उदयपुर-सुनारी विपद्	प्र. प्र. अ	उदयपुरगढी गा.पा	
७			प्र. प्र. अ	लिम्बुडबुङ गा.पा	
८			प्र. प्र. अ	ताप्ली गा.पा	
९	शंकर बहादुर थापा		अध्यक्ष	मानव अधिकार र कारावरण विकास केन्द्र उदयपुर	
१०	शंकर बहादुर थापा		उ.अ	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	
११	सुबोध शर्मा		उपनिर्देश	त्रियुगा गा.पा विकास समिति	
१२	चन्द्रकान्त शर्मा		उपनिर्देश	बेलका नगरपालिका	
१३	मन्मथ बहादुर शर्मा		प्र. प्र. अ	लिम्बुडबुङ गा.पा	
१४	मणिडा देवी हुलाला		उप. प्र. अ	चौदण्डीगढी न.पा.	
१५	विष्णुलाल विपरी		सि. प्र. अ.	डिभिजन बेलका जिला कार्यालय	
१६	विश्वेन्द्र कुमार प्रहोता		सि. प्र. अ.	बृहज्जलाधार	

निर्णयहरु:-

निर्णय नं. १ आ.व. २०७९/०८० का लागि जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना(DPRP), २०७९ पारित गरियो ।

निर्णय नं. २ वेलका नगरपालिकाको वडा नं. ८ डुम्रिवोटे बाट सप्तकोशि नदी फुटी उक्त नगरपालिकाको विभिन्न वडामा बाढी पसेको तथा उक्त नदी फुटेको भंगालोमा बृहद तटबन्ध मार्फत नियन्त्रण गर्न जलस्रोत तथा सिंचाइ विभाग काठमाडौं लाई अनुरोध गर्ने ।

निर्णय नं. ३ केन्द्रिय कोभिड-१९ संकट व्यवस्थापन समन्वय केन्द्र (CCMCC) को मिति २०७९।०४।२० को निर्णयानुसार सबै सरकारी/सार्वजनिक स्थल तथा कार्यक्रममा मास्कको प्रयोगका लागि प्रेरित गर्ने तथा सम्बद्ध सबै सरोकारवाला निकायहरु जोखिम न्यूनिकरणका लागि तयारी अवस्थामा रहने ।

परिच्छेद: १

१. पृष्ठभूमि

विपद्को सामना गर्ने क्षमताको विकास केन्द्रदेखि स्थानीय तहसम्मको आवश्यकता हो । राष्ट्रिय तहमा विपद्को सामना गर्ने क्षमताको विकासमा भएका प्रयासलाई स्थानीय तहसम्म विस्तार गर्नु र विकास प्रक्रियामा सबै सरोकारवालासँग सहकार्य गर्नु आजको आवश्यकता हो । यसै क्रममा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति उदयपुरले जिल्लास्थित सरोकारवालासँग बृहत् अन्तरक्रिया गरी विपद्को सामना गर्ने संस्कारको विकास स्वरूप भूकम्प, पहिरो, आगलागी, बाढी, महामारी, सुख्खा खडेरीको सन्दर्भलाई लिएर यो विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा गरेको छ ।

उदयपुर जिल्लामा विपद्बाट उत्पन्न हुन सक्ने असहज अवस्थामा प्रभावितको खोज तथा उद्धार गरी मानव जीवन र सम्पत्तिको संरक्षण गर्नु यस योजनाको प्रमुख उद्देश्य भएकोले यसको महत्वपूर्ण भूमिका रहन्छ । विपद्का विगतका अनुभवका आधारमा मानवीय सहयोगलाई व्यवस्थित बनाउन विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना आवश्यक भएकोले जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति उदयपुरले गृह मन्त्रालयबाट जारी विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा मार्गदर्शन २०६७ (संसोधन २०७६) बमोजिम तर्जुमा भएको प्रस्तुत योजनालाई २०७९ श्रावण ३० गतेको बैठकको निर्णयबाट लागू गरेको छ ।

१.१ उदयपुर जिल्लाको संक्षिप्त परिचय :

पूर्व	सुनसरी र धनकुटा जिल्ला
पश्चिम	सिन्धुली र धनुषा जिल्ला
उत्तर	भोजपुर खोटाङ र ओखलढुङ्गा जिल्ला
दक्षिण	सिरहा र सप्तरी जिल्ला
अक्षांश	२६°३९'०" देखि २७°१'१०" उत्तरी अक्षांश
देशान्तर	८६°०' ९" देखि ८७°१' ०" पूर्वी देशान्तर
क्षेत्रफल	२०६३ वर्ग कि.मी
उचाई	समुद्र सतहबाट ३६० देखि २३१० मिटर
भूगोल	भित्री मधेशको भावर क्षेत्र, चुरे पहाड र महाभारत पर्वत सम्म फैलिएको
सदरमुकाम	गाईघाट
स्थानीय तह	८ (नगरपालिका ४ गाउँपालिका ४)
हावापानी	उष्ण र समशितोष्ण प्रकारको हावापानी
वर्षा	वार्षिक औषत २१५२ मि.मि.
तापक्रम	अधिकतम ४१ डिग्री सेल्सियस र न्यूनतम १६ डिग्री सेल्सियस
खोला नदीहरू	नेपालकै सबैभन्दा ठूलो सप्तकोशी नदी, सुनकोशी, रसुवा, त्रियुगा, बरुवा, कंग, द्वार, तावा, बैघनाथ, ककरु, बादुरा, कमला आदि
जातजाती:	ब्राह्मण क्षेत्री थारु नेवार, शाक्य, तामाङ, मगर, गुरुङ थारु, माझी, राई, लिम्बूआदि ।

१.२ प्रमुख नदी तथा जल भण्डार

जलभण्डार वा जलश्रोतको हिसाबले उदयपुर जिल्लामा नेपालकै सबैभन्दा ठूलो सप्तकोशी नदी, सुनकोशी नदी, रसुवाखोला, त्रियुगा नदी, बरुवाखोला, कंगखोला, द्वारखोला, तावाखोला, बैघनाथखोला, ककरुखोला, बादुराखोला, कमलाखोला लगायत प्रसस्तै खोलानदी तथा पोखरीहरू छन्। रौता पोखरी, सुके पोखरी, ताप्ली पोखरी, झिल्के पोखरी, थान पोखरी, जोगीदहगायतका धेरै ताल र कुण्डहरू रहेका छन्। यहाँका खोलानालाहरू हिमाली तथा पहाडी व्यापक जलाधारक्षेत्र बाट

प्रवाह हुँदै आएका, महाभारत/चुरे क्षेत्रबाट उत्पत्ति भई आएका र अन्य समयमा सामान्य पानीको बहाव रहेतापनि वर्षा याममा पानीको बहाव धेरै हुने खहरे गरी ३ प्रकारका खोला नदी रहेका छन्।

१.३ जिल्लाको भूक्षेत्र

यस जिल्लाका भित्री मधेसका फाँटहरू समुद्री सतहदेखि ३६० मिटरदेखि बढीमा २३१० मिटर उचाईसम्मका पहाडहरू रहेका छन् । भूबनोटको आधारमा यस जिल्लालाई ३ प्रकारको धरातलीय स्वरूपमा बाँड्न सकिन्छ ।

१.३.१ पहाडी भूभाग

उत्तरमा सुनकोसी नदी र दक्षिणमा महाभारतको उपल्लो भागसम्म पहाडी भूभाग पर्दछन् । जिल्लाको करिब ६० % भाग यस भूभागले ढाकेको छ । करिब ११०० मि. देखि २३१० मिटरसम्मको उचाई रहेको यस क्षेत्रमा लेखानी, माझखर्क (नामेटार), रौता पोखरी जस्ता अग्ला डाँडा एवं टाकुरा पर्दछन् ।

१.३.२ बेसी र टार

करिब ५५० मिटरदेखि ११०० मिटरसम्मको उचाई रहेको यस धरातलीय स्वरूपमा महाभारत उपल्लो भागदेखि दक्षिणमा तराईको भूभाग छेउछाउसम्म ढाकेको छ । जिल्लाको करिब ९% भूभाग समेटेको यस क्षेत्रमा नेपालटार, मुर्कुची र मैनाटार जस्ता साना उपत्यकाहरू र बाहुनीटार, भुट्टार, हर्देनी जस्ता बेसी एवं खोंचहरू पर्दछन् ।

१.३.३ तराई भूभाग

समुद्री सतहदेखि ३६० मिटरदेखि ५५० मिटरसम्मको उचाईमा अवस्थित यस भूभागले भित्री मधेसको रूपमा चिनिने यस जिल्लाको करिब ३१% क्षेत्र ओगटेको छ । त्रियुगा र तावा खोलाको तटीय क्षेत्रमा पर्ने यस क्षेत्रको दक्षिण भागमा चुरे पहाड पर्दछ । यो क्षेत्र नदी कटान समस्याले ज्यादै ग्रसित छ । जिल्लाको प्रमुख स्थानहरू गाईघाट, कटारी र बेल्टार यसै भागमा पर्दछन् ।

१.४ जनसंख्या विवरण:

वि.स.२०६८ सालको जनगणनाको तथ्याङ्क अनुसार यस जिल्लाको कुल घरधुरी संख्या ६६,५१४ र कुल जनसंख्या ३,१५,४२९ रहेको छ जस मध्ये पुरुष १,४७,७६१ र महिला १,६७,६६८ रहेको छ । स्थानीय तहगत जनसंख्या विवरण देहायमा उल्लेख गरिएको छ ।

स्थानीय तह	वडा संख्या	घरधुरी	महिला	पुरुष	जम्मा
बेलका नगरपालिका	९	८,९३०	२२,७८१	१९,६०५	४२,३८६
चौदण्डीगढी नगरपालिका	१०	१०,५१९	२६,४९२	२२,०८२	४८,५७४
त्रियुगा नगरपालिका	१६	१९,४८४	४६,३३६	४१,२२१	८७,५५७
कटारी नगरपालिका	१४	११,७१७	२९,५६४	२६,५८२	५६,१४६
रौतामाई गाउँपालिका	८	४,६६६	१२,३०२	११,१७९	२३,४८१
उदयपुरगढी गाउँपालिका	८	६,१७९	१६,२३०	१४,५०१	३०,७३१
ताप्ली गाउँपालिका	५	२,७०३	७,६३३	६,९२९	१४,५६२
लिम्चुडबुड गाउँपालिका	५	२,३१६	६,३३०	५,६६२	११,९९२
जम्मा	७५	६६,५१४	१,६७,६६८	१,४७,७६१	३,१५,४२९

स्रोत: केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग

परिच्छेद: २ योजनाको पृष्ठभूमि

२.१. विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको पृष्ठभूमि:

नेपाल भूकम्प, बाढी, पहिरो, आगलागी, हावाहुरी, चट्याङ, खडेरी, अतिवृष्टी, शितलहर जस्ता प्रकोपबाट उच्च जोखिममा रहेको छ। यस्ता विपद्हरूबाट जोगाउन र प्रकोप सिर्जित विपद्को समयमा प्रभावकारी रूपमा मानवीय सहायता परिचालन गर्न र सम्बन्धित निकायहरूको जिम्मेवारीलाई प्रष्ट किटान गर्नका लागि विपद्पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाले महत्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गर्दछ। आपत्कालमा गरिने प्रभावकारी मानवीय प्रतिकार्यमा संलग्न निकायहरूको पूर्वतयारीको स्तर र उनीहरूको क्षमता तथा सबै तहमा उपलब्ध स्रोत साधनले ठूलो प्रभाव पर्दछ। तसर्थ प्राकृतिक तथा मानव सिर्जित जुनसुकै खालका विपद्का घटनाबाट हुन सक्ने जीउधनको क्षतिलाई न्यून गर्नका लागि र विपद्को समयमा मानवको जीवन रक्षाकालागि विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना एउटा महत्वपूर्ण पक्ष हो। विपद्बाट हुनसक्ने सम्भावित मानवीय क्षति तथा धन सम्पत्ति र आधारभुत सेवा सुविधाहरूको हानी नोक्सानी कम गर्नका साथै विपद्को समयमा प्रभावकारी रूपमा मानवीय सहायता परिचालन गर्न विपद् पूर्वतयारी महत्वपूर्ण हुन्छ। तसर्थ प्राकृतिक तथा गैरप्राकृतिक प्रकोपहरूबाट हुन सक्ने विपद्का घटनाबाट मानिसको जीउधन, विकास पूर्वाधार तथा सेवाहरूको क्षतिलाई कम गर्न विपद् पूर्वतयारी तथा आपत्कालीन प्रतिकार्यलाई मजबुत बनाउन जरुरी छ।

पूर्वतयारीले विपद्को सामना गर्ने क्षमतालाई वृद्धि गर्ने र समुदायहरूलाई विपद् उत्थानशील गराउने कार्यमा मद्दत पुर्याउँदछ। यसका लागि विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनमा संलग्न सम्पूर्ण सरोकारवाला निकायहरूको जिम्मेवारीलाई प्रष्ट किटान गरी उनीहरूको पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य क्षमताका साथै स्रोत साधनको उपलब्धता सुनिश्चित गर्नु पर्दछ। यसै सन्दर्भमा गृह मन्त्रालयले तयार गरेको “विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा मार्गदर्शन २०६७” को आधारमा जिल्ला स्थित सरोकारवालासँग समेत छलफल अन्तरक्रिया गरी जोखिम न्यूनीकरण र सामना गर्ने क्षमताको विकास गर्न जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिले विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनालाई हरेक वर्ष अद्यावधिक गर्दै आएको छ। सोही योजनालाई समयसापेक्ष पुनरावलोकन तथा अद्यावधीकरण गर्ने क्रममा “विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा मार्गदर्शन २०६७ (संसोधन २०७६)” ले निर्धारण गरेका विधि तथा प्रक्रिया पूरा गरी “विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, उदयपुर-२०७९” तर्जुमा गरिएको छ।

२.२ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाका उद्देश्यहरू:

विपद्को समयमा विपद् प्रभावितको जीवन र बहुमूल्य सम्पत्तिको संरक्षण तथा सुरक्षा गरी मानिसमाथि पर्ने प्रतिकूल प्रभावको सामना गर्न स्थानीय साधन तथा स्रोतको अधिकतम उपयोग गर्दै प्रभावित समुदायलाई व्यवस्थित, प्रभावकारी र जवाफदेहीयुक्त मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउनु तथा विपद् जोखिम न्यूनीकरणका कार्यलाई संस्थागत रूपमा प्रवर्द्धन गर्नु यस योजनाको मूल उद्देश्य रहेको छ। योजनाका निर्दिष्ट उद्देश्य निम्न बमोजिम छन्

- विपद् प्रभावित व्यक्ति, परिवार र समुदायलाई तत्काल उद्धार गरी मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउनु,
- विपद् प्रभावित मानिसलाई सुरक्षित र सम्मानजनक जीवनयापनका लागि आधारभूत सहयोग उपलब्ध गराउनु
- विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका लागि स्थानीय तहसंगको समन्वय र सहकार्यलाई थप मजबुत बनाउनु।
- उपलब्ध न्यूनतम साधन-स्रोतको अधिकतम उपयोग गर्दै साधन-स्रोतको खोजी गरी नेपाल सरकारबाट भएका निर्णयको कार्यान्वयन गर्न सरोकारवाला निकाय तथा सङ्घसंस्थासँग प्रभावकारी समन्वय गर्नु।
- विकास प्रक्रियामा जोखिम न्यूनीकरण विधिलाई मूलप्रवाहीकरण गरी विपद्जन्य जोखिम कम गर्न र विपद्पछिको पुनर्लाभ प्रक्रियालाई अघि बढाउने आधार तयार गर्नु।

२.३ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको आवश्यकता तथा महत्व

विपद् व्यवस्थापन भित्र गरिने विभिन्न चरणका कार्यहरू मध्ये प्रतिकार्य योजना विपद्का घटना घटे लगत्तै देखि स्थिति सामान्य नभएसम्म कार्यान्वयन हुन्छ । विपद्को यो समय ज्यादै संवेदनशील भएको र यस समयमा गरिने मानवीय सहयोगका कार्यले क्षति तथा नोक्सानी उल्लेख्य मात्रामा घटाउन सकिने भएकाले यस योजनाको निकै ठूलो महत्व रहेको हुन्छ । यस योजनाको आवश्यकता र महत्वलाई निम्नानुसार उल्लेख गरिएको छः

- मानवीय सहायता एवम् विपद् जोखिम व्यवस्थापनमा संलग्न निकाय एवं उपलब्ध स्रोत साधन पहिचान गराउँछ ।
- विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका लागि अपुग स्रोत पहिचान गरी त्यसको पूर्तिको व्यवस्था गर्न आवश्यक वातावरण मिलाउँछ ।
- विपद् जोखिम व्यवस्थापनमा विभिन्न विषयक्षेत्र अन्तर्गतका निकायहरूको भूमिका निर्धारण गरी विपद्का असरहरूको सामना गर्न एकीकृत प्रयासलाई सुनिश्चित गर्छ ।
- विपद्को समयमा मानवीय सहयोगलाई व्यवस्थित गर्ने सुनिश्चितता दिन्छ ।
- विपद्को जोखिम कम गर्न सरोकारवाला र समुदायलाई हातेमालो गर्ने प्रेरणा दिन्छ ।
- उद्धार र राहत जस्ता कार्यमा प्रभावित समुदायको समान पहुँचको प्रत्याभूति गर्छ ।
- आपत्कालीन समयमा सूचना र जानकारी प्रक्षेपणलाई व्यवस्थित गर्न सहयोग गर्छ ।
- खानेपानी, सरसफाई र स्वच्छता प्रवर्द्धनका विषयलाई व्यवस्थित गर्न सहयोग गर्छ ।
- क्षेत्रगत रूपमा कामको बाँडफाँड हुने हुँदा मानवीय सहयोग पारदर्शी, प्रभावकारी र व्यवस्थित हुनुको साथै सेवाप्रदायकमा जवाफदेही र उत्तरदायित्वको भावनाको विकास गराउँछ ।

२.४ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको अपेक्षित नतिजाः

विपद् जोखिम व्यवस्थापन भित्र गरिने विभिन्न चरणका कार्यमध्ये विपद् पहिले जोखिम न्यूनीकरणका आधारभूत कार्य, विपद् परे लगत्तै स्थिति सामान्य नभएसम्म गरिने प्रतिकार्यका लागि पूर्वतयारी र तत्कालीन पुनर्लाभका लागि कार्य गरिने भएकाले यस योजनाबाट विपद् प्रभावित मानिसको अधिकारको रक्षा, आपत्कालीन जीविकोपार्जनमा सहयोगका साथै विपद् जोखिम व्यवस्थापनका क्षेत्रमा समेत सहयोग पुग्ने अपेक्षा गरिएको छ । यस योजनाका केही अपेक्षित नतिजा देहायअनुसार हुने प्रक्षेपण गरिएको छः

- विपद् पहिले गर्नु पर्ने आधारभूत पूर्वतयारीका कार्य सुनिश्चित हुनेछन् ।
- विपद्को समयमा मानवीय सहयोग कार्यलाई प्रभावकारी र व्यवस्थित गर्न सकिनेछ ।
- विपद्को पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका लागि सरोकारवाला र समुदायबीच समन्वय र सहकार्यको अभिवृद्धि हुनेछ ।
- प्रभावितलाई आफ्नो अधिकार र दायित्वको बारेमा सचेत हुने अवसर प्राप्त हुनेछ ।
- उद्धार र राहत जस्ता कार्यमा प्रभावित समुदायको समान पहुँचमा अभिवृद्धि हुनेछ ।
- सामाजिक, सांस्कृतिक सद्भाव अभिवृद्धि भएर विपद्को सामना गर्न सबै एकजुट हुने वातावरण तयार हुनेछ ।
- क्षेत्रगत रूपमा कामको बाँडफाँड हुने भएकाले मानवीय सहयोग पारदर्शी, प्रभावकारी र व्यवस्थित हुनुको साथै सेवाप्रदायक निकायमा जवाफदेहीता र उत्तरदायित्वको भावनाको विकास हुनेछ ।

२.५ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा प्रक्रिया

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा प्रकृया केवल "योजना तर्जुमा" गर्ने मात्र नभई यो भैरहेको योजनालाई नियमित रूपमा पुनरावलोकन तथा अद्यावधिक गर्ने र चेतना अभिवृद्धि गर्ने महत्वपूर्ण कार्य हो ।

सम्बन्धित तहमा कार्यरत विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनमा संलग्न निकायहरूसंगको सहकार्यमा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा गर्ने मुख्य जिम्मेवारी सम्बन्धित विपद् व्यवस्थापन समितिको भए अनुरूप विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमाको अवधारणागत ढाँचा तल प्रस्तुत गरिएको छ ।

उपरोक्त खाकालाई अनुसरण गर्ने क्रममा सर्वप्रथम जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिमा आधारभूत छलफल भई २०७९/०३/०५ गते जिल्ला प्रशासन कार्यालयमा सम्पन्न जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठकबाट DPRP अद्यावधिक गर्ने र सो अद्यावधिक गर्नका लागि नेतृत्व सहयोगी संस्था (District Lead Support Agency (DLSA) को रूपमा काम गर्न विगतका वर्षहरूमा झैं यस वर्ष पनि नेपाल रेडक्रस सोसाइटी जिल्ला शाखा उदयपुरलाई निरन्तरता दिने सहमति भयो । सोही दिन सरोकारवाला निकायका प्रतिनिधिहरू समेतको उपस्थितिमा एक कार्यशालाको आयोजना गरियो । कार्यशालामा क्षेत्रगत अवधारणा अनुसार विभिन्न १० वटा विषयगत क्षेत्र (Cluster) को पहिचान गरिएको थियो । यसपछि सबै स्थानीय तह, सुरक्षा निकाय तथा सरोकारवाला निकायहरूबाट जानकारी र तथ्याङ्कहरू माग गरियो । जिल्लास्तरीय सरोकारवालाहरूसंग छलफल र अन्तरक्रिया समेत गरी प्राप्त भएका सूचना, सुझाव र निर्णयहरू समेतको आधारमा विज्ञको सहयोगबाट "विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा मार्गदर्शन २०६७ (संसोधन २०७६)" का आधारमा पुनरावलोकन गरी योजनाको मस्यौदा तयार भयो । मस्यौदामा आधारित रहेर सबै विषयगत क्षेत्रहरूको बैठक बसी क्षेत्रगत पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना उपर छलफल गरी पृष्ठपोषण दिइयो । परिमार्जित मस्यौदा उपर मिति २०७९/०४/३० गते जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको आयोजनामा सञ्चालित जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति र बहुसरोकारवाला निकायहरूको बैठकमा छलफल एवं बिश्लेषण भई प्राप्त भएका राय सुझावहरूलाई समेत समावेश गरी "जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, उदयपुर-२०७९" तयार गरिएको छ ।

२.६ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाका सीमा:

यस योजनाका निम्नअनुसार सीमा रहेका छन्

१. यस योजनाले विगतको अनुभवको आधारमा भूकम्प बाढी, डुवान, कटान आगलागी, चट्याङ जस्ता विपद्का घटनाबाट चालु २०७९ सालमा प्रभावित हुन सक्ने घरधुरी ८,००० र जनसंख्या ३८,००० अनुमान गरिएको छ। पूर्वतयारी र प्रकोपको स्तर अनुसार वास्तविक क्षति तथा नोकसानीको आकार घटबढ हुन सक्नेछ ।
२. कार्ययोजना राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय मान्यता अनुरूप क्षेत्रगत (Cluster) अवधारणाका आधारमा तर्जुमागरिएको छ। जिल्ला स्थित मानवीय सहायतामा संलग्न निकाय तथा संस्थाहरूले आफ्नो नेतृत्वलाई प्रभावकारी नबनाएको खण्डमा क्षेत्रगत अवधारणाको कार्यान्वयन कमजोर हुन सक्नेछ ।
३. विपद् जोखिम व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी बनाउन विपद् स्थल, बन्दोवस्ती व्यवस्थापन र आपत्कालीन स्वास्थ्य सेवा योजना महत्वपूर्ण हुन्छ । अतः यस योजनामा उल्लेख भए अनुरूप विभिन्न विषयगत समितिका बैठकहरू बसी यस सम्बन्धमा थप गृहकार्य गरी स्पष्टता कायम गर्न सकिएमा मात्र यो योजना प्रभावकारी हुन सक्नेछ ।
४. विपद् पर्दाको अवस्थामा योजना अनुरूप मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउन जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिसँग स्रोतको अभाव हुन सक्ने भएकोले योजना अनुरूप विपद् प्रतिकार्यका कार्यक्रम सञ्चालन गर्न संघीय सरकार, प्रदेश सरकार, स्थानीय तह र मानवीय सहायतामा संलग्न संघसंस्थाहरूको सहयोग लिनुपर्ने अवस्था छ ।
५. यस योजनामा समुदायस्तरमा गएर सूचना संकलन गरिएको छैन जसले कति घरधुरी प्रभावित हुन सक्छन् भनेर यकिन तथ्याङ्क लिन सकिएको छैन । विगतका वर्षहरूको उपलब्ध विवरणहरू र बाढी पहिरोको घटनाबाट प्रभावितहरूको विवरणलाई आधार मानी प्रभावित हुन सक्ने घरधुरी र जनसंख्या लिइएको छ ।
६. योजना कार्यान्वयन गर्ने सन्दर्भमा सम्बन्धित सरकारी कार्यालय, स्थानीय तह, सुरक्षा निकाय, नीजि क्षेत्र, गैर सरकारी तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैर सरकारी क्षेत्र, संयुक्त राष्ट्र संघका निकायहरूले वार्षिक योजना बनाउँदा यसमा रहेका पक्षहरूलाई समेत समेटी योजनामा राखे र बजेट छुट्याउनुपर्ने हुन्छ ।

२.८ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको लक्षित समूह

यस जिल्लामा बाढी डुवान, चट्याङ्ग, हावाहुरी, पहिरो, जनावर आतङ्क आदि प्रकोपहरू समस्याहरूको रूपमा बढ्दो क्रममा छन् । यस वर्षको मौसम पूर्वानुमान र विगतका वर्षहरूको प्रभाव तथा क्षतिलाई मध्यनजर एवम् विश्लेषण गर्दा यस वर्ष पनि बाढी पहिरो भूकम्प जस्ता प्रकोपबाट ८,००० परिवारका करिब ३८,००० जनसंख्या प्रभावित हुनसक्ने देखिन्छ ।

२.९ पूर्वतयारीका लागि सामान्य मान्यताहरू

पूर्वतयारी कार्य गर्दा सबै साझेदारहरूले अपनाउनु पर्ने सामान्य सिद्धान्तहरूदेहाय बमोजिम हुने छन्

- जिल्ला प्रशासन कार्यालय तथा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति मार्फत एकद्वार नीति अनुरूप समग्र समन्वयको काम हुनेछ । प्रमुख जिल्ला अधिकारी वा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिले समन्वयका लागि अन्य संघसंस्थाहरूको सहयोग लिन सकिने छ ।
- विषयगत इकाईबाट समेत आवश्यक समन्वय गर्ने र समन्वय गर्दा मुख्य माग वा आधारभूत आवश्यकता पुरा गर्ने विषयलाई बढी ध्यान दिनु पर्नेछ ।
- विपद् पूर्वतयारी एवं उद्धार कार्यका लागि दक्ष जनशक्ति, आर्थिक, भौतिक सुविधा तथा स्थानीय सञ्जालमा आधारित गैरसरकारी संस्थाहरू भएकाले त्यस्ता संस्थाहरूलाई क्षमता अनुसार प्रभावकारी रूपमा परिचालन गरिनेछ ।
- पूर्व निर्धारित रूपमा समन्वय, सहयोग, साझेदारी, सहकार्य, निर्देशन र नियन्त्रणको कार्यमा एकरूपता कायम गरिनेछ ।

परिच्छेद: ३ विपद् जोखिमको अवस्था

३.१. विगतका विपद्हरूको विश्लेषण

यस जिल्लामा नेपाल कै ठूलो नदी सप्तकोशी, सुनकोशी जस्ता हिमनदीहरू, महाभारत र चुरे पर्वतमालाबाट उत्पन्न भएर बग्ने दर्जनौँ साना तथा ठूला नदीले उत्पन्न गर्ने विपद्का कारण उदयपुर जिल्लाका विभिन्न क्षेत्रहरू वर्षेनी जोखिम झेल्न बाध्य भएका छन् । विपद्का विषयमा पर्याप्त ज्ञानको अभाव, कमजोर भूधरातल, चुरेक्षेत्रको उपस्थिति, नदी कटान क्षेत्रहरूमा तटबन्ध नहुनु, वर्षेनी नदीले आफ्नो बहाव परिवर्तन गर्दै जानु, चुरे लगायतका क्षेत्रमा प्राकृतिक श्रोत साधनको अत्यधिक दोहन, विकास निर्माणका कामहरू विपद् मैत्री नहुनु आदि यसका मुख्य कारण रहेका छन् । वर्षायाममा थोरै समयमा अति धेरै पानी पर्नु, लामो समयसम्म पानी पर्नु, खोला खोल्सामा अत्यधिक पानी बग्नु, कटानको परिणाम स्वरूप बाढी तथा पहिरोको कारण नदी किनारका बासिन्दा बिस्थापित हुनु, कृषि बाली तथा पशु चौपायाको क्षति आईपर्नु, भौतिक तथा मानवीय क्षति जस्ता विपद्जन्य घटना आई पर्ने गरेका छन् । उदयपुर जिल्लाको लागि विपद् जोखिमको अवस्था र मुख्य प्रकोपहरू निम्न अनुसार पहिचान तथा विश्लेषण गरिएको छ ।

३.१.१ उदयपुर जिल्लाका प्रमुख प्रकोपहरू र प्राथमिकतामा रहेका प्रकोपहरू:

प्रकोप	बाढी	आगलागी	चट्याङ	हावाहुरी	पहिरो	महामारी	सडक दुर्घटना	खडेरी	असिना	जनावर आतङ्क
बाढी डुवान		बाढी	बाढी	बाढी	बाढी	बाढी	बाढी	बाढी	बाढी	बाढी
आगलागी			आगलागी	आगलागी	पहिरो	आगलागी	आगलागी	आगलागी	आगलागी	जनावर आतङ्क
चट्याङ				चट्याङ	पहिरो	चट्याङ	चट्याङ	खडेरी	चट्याङ	जनावर आतङ्क
हावाहुरी					पहिरो	महामारी	सडक दुर्घटना	खडेरी	हावाहुरी	जनावर आतङ्क
पहिरो						पहिरो	पहिरो	पहिरो	पहिरो	पहिरो
महामारी							सडक दुर्घटना	खडेरी	महामारी	जनावर आतङ्क
सडक दुर्घटना								खडेरी	सडक दुर्घटना	जनावर आतङ्क
खडेरी									खडेरी	जनावर आतङ्क
सर्पदंश										जनावर आतङ्क
जनावर आतङ्क										
अंकभार	१०	७	५	२	९	३	४	६	१	८
स्तर	पहिलो	चौथो	छैठौँ	नवौँ	दोस्रो	आठौँ	सातौँ	पाँचौँ	दशौँ	तेस्रो

नोट: नेपालको भौगर्भिक अवस्था, भौगोलिक अवस्था, पुराना र कमजोर भौतिक संरचना र जनघनत्वका कारण क्षतिको सम्भावना बढी हुने भएकोले भूकम्प लाई प्रमुख प्रकोपका रूपमा राख्दै यसमा तुलना गरिएको छैन ।

३.१.२ प्रकोप पात्रो

प्रकोप		बैशाख	जेष्ठ	असार	श्रावण	भाद्र	आश्विन	कार्तिक	मंसिर	पौष	माघ	फाल्गुण	चैत्र
भूकम्प	३० वर्ष पहिले	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***
	अहिले	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***
बाढी	३० वर्ष पहिले	+++	+++	***	***	***	+++	---	---	---	---	---	---
	अहिले	+++	+++	***	***	***	+++	---	---	---	---	---	---
पहिरो	३० वर्ष पहिले	+++	+++	***	***	***	+++	---	---	---	---	---	---
	अहिले	+++	+++	***	***	***	+++	---	---	---	---	---	---
वन्यजन्तु	३० वर्ष पहिले	+++	+++	---	---	---	+++	+++	***	***	***	---	---
	अहिले	+++	+++	---	---	---	+++	+++	***	***	***	---	---
खडेरी	३० वर्ष पहिले	***	***	***	---	---	---	---	---	---	---	---	***
	अहिले	***	***	***	---	---	---	---	---	---	---	---	***
सवारी दुर्घटना	३० वर्ष पहिले	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
	अहिले	+++	+++	+++	***	***	***	+++	+++	+++	+++	+++	+++
हावाहुरी	३० वर्ष पहिले	***	***	+++	+++	+++	+++	---	---	---	---	+++	***
	अहिले	***	***	+++	+++	+++	+++	---	---	---	---	+++	***
असिना पानी	३० वर्ष पहिले	***	***	***	---	---	---	---	+++	+++	+++	+++	***
	अहिले	***	***	***	---	---	---	---	+++	+++	+++	+++	***
आगलागी	३० वर्ष पहिले	***	***	---	---	---	---	---	---	---	---	+++	***
	अहिले	***	***	---	---	---	+++	+++	---	---	---	+++	***
चट्याड	३० वर्ष पहिले	***	***	+++	+++	+++	---	---	---	---	---	+++	***
	अहिले	***	***	***	***	+++	---	---	---	---	---	+++	***

संकेत

उच्च सड्कटासन्नता	***
मध्यम सड्कटासन्नता	+++
न्यून सड्कटासन्नता	---

३.१.३ विगतमा विपदबाट भएको क्षति

विपद्	२०७६		२०७७		२०७८		कैफियत
	मानवीय क्षति	प्रभावित परिवार	मानवीय क्षति	प्रभावित परिवार	मानवीय क्षति	प्रभावित परिवार	
बाढी	-	३	५	९	४	९	मानवीय क्षतिमा घाईते समेत समावेश भएको ।
पहिरो	४	१०	-	१०	४	२	
भूकम्प	०	०	०	०	-	-	
आगलागी	३	१०५	५	८८	२	४६	
चट्याड	१०	२	१२	३	७	१	
हावाहुरी	-	१६	-	२५	-	४	
सडक दुर्घटना	३१	-	३८	-	४४	-	
महामारी	३	-	६२	-	५६	-	कोरोना भाईरस
अन्य	-	१८	-	२७	-	१०	
जम्मा	५१	१५४	१२२	१५३	९०	७२	

स्रोत: जिल्ला प्रहरी कार्यालय उदयपुर २०७९

३.१.४ उदयपुर जिल्लाका प्रमुख खोला एवम् नदीहरु साथै तिनले क्षति गर्ने मुख्य स्थानहरु:

सिनं	खोला/नदी	विगतमा प्रभावित भएका र आगामी समयमा प्रभावित हुन सक्ने क्षेत्रहरु
१.	सप्तकोशी	बेलका नगरपालिका वडा नं १ २ ३ ८ र ९
२.	सुनकोशी	लिम्चुङ्बुङ गाउँपालिका वडा नं १ २ ४ र ५। कटारी नगरपालिका वडा नं १० र १४ त्रियुगा नगरपालिका वडा नं १४ र १५। बेलका नगरपालिका वडा नं ६ र ७ । ताप्ली गाउँपालिका वडा नं ५
३.	त्रियुगा	बेलका नगरपालिका वडा नं १ र २ । चौदण्डीगढी नगरपालिका वडा नं. ४, ५, ९ र १०, शनिवारे, नमुना, मुस्लिम वस्ती, अजगरा, सिवाइ, सुन्दरपुर, ज्यामिरे, भिमा, विष्णुजर, देवधार, इक्रा, खैराझारा, हडिया । त्रियुगा नगरपालिका वडा नं १, २, ३, ४, ५, ६, ७, ८, ९, १२, १३ । रौतामाई गाउँपालिका वडा नं ७
४.	रसुवा खोला	रौतामाई गाउँपालिका वडा नं २, ४ र ८
५.	बरुवा खोला	त्रियुगा नगरपालिका वडा नं १, २, १०, ११, १२, १३, १५, १६
६.	द्वार खोला	चौदण्डीगढी नगरपालिका वडा नं ५, ६, ७, ८ र ९, बेली, माझी टोल, सातधारे, बगरकोट, बेल्टार, विरेन्द्रबजार, सिमलटार, पूर्व ज्यामिरे
७.	तावा खोला	उदयपुरगढी गाउँपालिका वडा नं १ २ र ३ का बाहुनीटार सर्गवास जरुवा टोल कटारी नगरपालिका वडा नं. २, ३, ५ र ७
८.	बैद्यनाथ खोला	उदयपुरगढी गाउँपालिका वडा नं ६ धप्पर कटारी नगरपालिका वडा नं ६ र ७
९.	ककरु खोला	कटारी नगरपालिका वडा नं. २, ३, ४ र १२
१०.	कमला नदी	कटारी नगरपालिका वडा नं १ र २
११.	बहादुर खोला	कटारी नगरपालिका वडा नं. १३ र १४

१२.	सोरुड खोला	कटारी नगरपालिका वडा नं. १०
१३.	पटना खोला	कटारी नगरपालिका वडा नं. ८
१४.	मरुवा खोला	कटारी नगरपालिका वडा नं. ४ र ८
१५.	सेती खोला	बेलका नगरपालिका वडा नं ३ र ८
१६.	मूर्ति खोला	बेलका नगरपालिका वडा नं ३ ६ र ९
१७.	धारा र पश्चाखोला	बेलका नगरपालिका वडा नं २
१८.	कोसोपा खोला	बेलका नगरपालिका वडा नं ७ र ८
१९.	लालसिसुवा	बेलका नगरपालिका वडा नं ४ ५ र ६
२०.	जोखिनी खोला	बेलका नगरपालिका वडा नं ८
२१.	राँकुला खोला	लिम्चुङ्बुङ गाउँपालिका वडा नं १ र ३
२२.	राजिमा खोला	लिम्चुङ्बुङ गाउँपालिका वडा नं १ र २
२३.	बैखोला र छताडखोला	लिम्चुङ्बुङ गाउँपालिका वडा नं २ र ४
२४.	खकिङ खोला	लिम्चुङ्बुङ गाउँपालिका वडा नं ५
२५.	यारी खोला	ताप्ली गाउँपालिका रुपाटार इनामे
२६.	घारी खोला	ताप्ली गाउँपालिका मादले, पिपलभन्ज्यांग
२७.	गहते खोला	ताप्ली गाउँपालिका रुपाटार, गहते, बासपानी
२८.	पधेरे खोला	ताप्ली गाउँपालिका कटहरे, पुल्टार बाच्छाङ्ग
२९.	रामपुर खोला	ताप्ली गाउँपालिका रामपुर, रुपाटार
३०.	बिजुवा खोला	ताप्ली गाउँपालिका बिजुवा रामपुर
३१.	मासें खोला	ताप्ली गाउँपालिका इनामे, दगले
३२.	बडरे खोला	ताप्ली गाउँपालिका रुपाटार
३३.	हिले खोला	ताप्ली गाउँपालिका बाच्छाङ्ग
३४.	पौवा खोला	उदयपुरगढी गाउँपालिका वडा नं ६ ८ र नेपालटार बजार
३५.	माटेखोला	उदयपुरगढी गाउँपालिका वडा नं ४
३६.	रिस्कु खोला	उदयपुरगढी गाउँपालिका वडा नं ५ डुम्रीटार
३७.	द्वारखोला, अप्राहा, धारापानी, खार, मतवा खोला	चौदण्डीगढी नगरपालिका वडा नं. ८ सिमल्टार, विरेन्द्रबजार, टाडटुङ्गे, लिङ्गीनटार, वाइतुङ, पिडीबास, अप्राहा, पण्डित बस्ती, कुडकुरे
३८.	आम्बोटे खोला, दुध कोशी	चौदण्डीगढी नगरपालिका १, आम्बोटे, सीम्पानी, कोक्सुलुङ, रानीटार, ताप्राङ, घुम्ने, बंशीला
३९.	माडीबास खोला, लामा खोला	चौदण्डीगढी नगरपालिका २ र ४, माडीबास, वरपानी, सुगारे, गंगटे, जोडापाटा, ढेलाचौरी,
४०.	लाटी खोला	चौदण्डीगढी नगरपालिका वडा नं. २ र ७, लामेचौरी, भुल्के, चारघरे
४१.	काली खोला, सुख्खा सुन्दरी खोला, करम्जे खोला	चौदण्डीगढी नगरपालिका वडा नं. ३ र ४, वरपिपल भान्जी डाँडा, राजानागी टोल, बँदेलपानी, सौर्य चिप्रिङ, रमाइलो डाँडा, शनिवारे, नमुना वस्ती
४२.	सिवाइ खोला, घेर खोला, बडेरुवा खोला, सुन्दरी खोला	चौदण्डीगढी नगरपालिका वडा नं. ५, सिवाइ बस्ती, सुन्दुरपुर
४३.	भिमा खोला	चौदण्डीगढी नगरपालिका वडा नं. ९, भिमा
४४.	खैरा खोला	चौदण्डीगढी नगरपालिका वडा नं. १०, खैरा झोरा,
४५.	द्वारखोला, अप्राहा, धारापानी, खार, मतवा खोला	चौदण्डीगढी नगरपालिका वडा नं. ८ सिमल्टार, विरेन्द्रबजार, टाडटुङ्गे, लिङ्गीनटार, वाइतुङ, पिडीबास, अप्राहा, पण्डित बस्ती, कुडकुरे,
४६.	बाउन्ना, अँधेरी, सुकुना, घुरमुना,	चौदण्डीगढी नगरपालिका वडा नं. ९ र १०, शिवनगर, खैरा, अँधेरी,

	हडिया खोला	
४७.	शाही खोला	त्रियुगा नगरपालिका वडा नं ८ र ९
४८.	सरस्वती खोला	त्रियुगा नगरपालिका वडा नं ७ र ८
४९.	पात्लेवास खोला	त्रियुगा नगरपालिका वडा नं ५
५०.	खैरजोरी खोला	त्रियुगा नगरपालिका वडा नं ५
५१.	अर्नाहा खोला	त्रियुगा नगरपालिका वडा नं ४ र ५
५२.	कङ्गखोला	त्रियुगा नगरपालिका वडा नं १
५३.	लुहाले र बबिया खोला	त्रियुगा नगरपालिका वडा नं २
५४.	छौडिया खोला	रौतामाई ७ का २०० घर परिवार
५५.	पुवारे खोला	रौतामाई ७ का १०० घर परिवार
५६.	राकुली खोला	रौतामाई ५ का १०० घर परिवार
५७.	खारी खोला	रौतामाई २ का ५० घर परिवार
५८.	डुल्मा खोला	रौतामाई ६ का २५ घर परिवार

स्रोत: सबै स्थानीय तहहरुबाट प्राप्त जानकारी ।

३.१.५ विश्वव्यापी महाब्याधि कोभिड -१९ को जिल्लाको अवस्था: हालको अवस्था २०७९/०४/२३ सम्म

होम आइसोलेसनमा भएका व्यक्तिहरु		अस्पतालको आइसोलेसन भएका व्यक्तिहरु		कोरोना टेष्ट भएका		कोरोना पोजेटिभ नतिजा आएका कुल संख्या		उपचार पछि घर फर्किएका कुल संख्या		मृत्यु भएका	
महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष
२४	२०	०	०	२५४३	३११२	१९८६	२२८२	१९६८	२२५४	१८	२८
४४		०		५६५५		४२६८		४२२२		५२	

स्रोत: जिल्ला प्रशासन कार्यालय उदयपुर

३.१.६ सम्भाव्य प्रकोपको आँकलन तथा संभावित प्रभाव क्षेत्रको नक्साङ्कन:

स्थानीय तह अनुरूप प्रकोप स्तरीकरण तथा संभावित विपद् प्रभावित वडा वा क्षेत्रहरूको पहिचान गरी पठाउन स्थानीय तहसंग अनुरोध गरिएको थियो । स्थानीय तहहरूबाट प्राप्त जानकारी तालिकामा देहायबमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ ।

स्तरीकरण: उच्च - *** मध्यम - ** न्यून - *

सिन	स्थानीय तहहरू	वाढी	आगलागी	पहिरो	हावाहुरी	खडेरी	असिना चट्याङ	सर्पदंश	जनावर आतङ्क
१	बेलका नगरपालिका	१,२,३,४,५ र ९ (३००० परिवार)	सबै वडा	५,६,७ र ८	सबै वडा	५,६,७ र ८	सबै वडा	सबै वडा	१,२ र ३
	स्तरीकरण	***	**	***	**	**	**	**	***
२	चौदण्डीगढी नपा	सबै वडा	सबै वडा	१ (७०) र ८ (५५)	सबै वडा	सबै वडा	१ र ८ (४५००)	सबै वडा	बाँदर १ र ८ (८००) हात्ती ५,९ र १० (२५०)
	स्तरीकरण	***	**	***	**	**	**	**	***
३	त्रियुगा नपा	१,२,३,४,५,६,७,८, ९, १०, ११, १२, १	सबै वडा	६,७,१४,१५,१६	सबै वडा	सबै वडा	३	सबै वडा	१,२,३,४,५,६,७,१४, १५
	स्तरीकरण	***	**	***	**	**	***	*	**
४	कटारी न.पा.	१,२,३,४,५,६ र ७	सबै वडा	८,९,१०,११,१२,१३ र १४	सबै वडा	सबै वडा	सबै वडा	सबै वडा	१,२,३,४,५,६ र ७
	स्तरीकरण	***	**	***	**	**	**	**	***
५	रौतामाई गापा	२,५,७ (५००)	सबै वडा (२००)	२,३,४,५,७,८ (५०)	सबै वडा (१२०)	सबै वडा (१२०)	१,६ र ८ (१००)		१ र ८ (५०)
	स्तरीकरण	***	**	***	**	**	**	**	***
६	उदयपुरगढी गापा	१,२,३,४,५,६ र ८	१,३,४,५ र ७ (१७)	२,३,४,५,६ र ७ (२३)	४,५,६,७ र ८ (९)	सबै वडा	५	सबै वडा	सबै वडा
	स्तरीकरण	***	**	***	**	**	**	*	*
७	ताप्ली गापा	सबै वडा	सबै वडा (१५०)	सबै वडा (१००)	सबै वडा (१२००)	सबै वडा (२५००)	सबै वडा (६००)		सबै वडा (५००)
	स्तरीकरण	***	**	***	**	**	**	*	***
८	लिम्चुङ्बुङ गापा	सबै वडा	सबै वडा	सबै वडा	सबै वडा	सबै वडा	सबै वडा	सबै वडा	सबै वडा
	स्तरीकरण	**	**	***	**	**	**	**	**

३.२. कानूनी तथा संस्थागत व्यवस्था

३.२.१ नेपालको संविधान,

संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक शासन व्यवस्थाको माध्यमद्वारा दिगो शान्ति, सुशासन, विकास र समृद्धिको आकांक्षा पूरा गर्न जारी भएको संविधानले नेपाल संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक राज्यका रूपमा परिभाषित गर्नुका साथै राज्य सञ्चालनका लागि तीन तहको संरचनाको व्यवस्था गरी प्रत्येक तहको कर्तव्य र अधिकारको व्यवस्था गरिएको छ । संविधानको अनुसूची ७ मा प्राकृतिक तथा गैर प्राकृतिक विपद पूर्वतयारी, उद्धार तथा राहत र पुनर्लाभको अधिकार संघ र प्रदेशको साझा अधिकार सूचीको विषय बनाएको छ । साथै अनुसूची ८ मा विपद व्यवस्थापनको कार्यलाई स्थानीय तहको अधिकार क्षेत्रभित्रको विषयका रूपमा समावेश गरेको छ भने धारा ५१ राज्यको नीतिहरूको खण्ड (ज) प्राकृतिक स्रोत साधनको संरक्षण सम्बर्द्धन र उपयोग सम्बन्धी नीति अन्तर्गत प्राकृतिक प्रकोपबाट हुने जोखिम न्यूनीकरण गर्न पूर्वसूचना, तयारी, उद्धार, राहत एवं पुनर्थापना गर्ने भनी विपद पूर्वतयारी र प्रतिकार्यको कार्यलाई उच्च प्राथमिकतामा राखेको पाइन्छ ।

३.२.२ विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४

विपद व्यवस्थापनका सबै क्रियाकलापको समन्वयात्मक र प्रभावकारी रूपमा व्यवस्थापन गरी प्राकृतिक तथा गैरप्राकृतिक विपदबाट सर्वसाधारणको जीउज्यान र सार्वजनिक, निजी तथा व्यक्तिगत सम्पत्ति, प्राकृतिक एवं सांस्कृतिक सम्पदा र भौतिक संरचनाको संरक्षण गर्न दैवी प्रकोप (उद्धार) ऐन, २०३९ लाई प्रतिस्थापन गर्दै जारी भएको विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन) ऐन, २०७४ ले विपद व्यवस्थापन सम्बन्धी क्रियाकलापहरूलाई प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन तथा व्यवस्थापन गर्नका लागि विभिन्न तहगत संरचनाहरूको प्रबन्ध गरी विपद पूर्व, विपदको समयमा एवं विपद पश्चातको अवस्थामा त्यस्ता संरचनाले निर्वाह गर्नुपर्ने भूमिका एवं जिम्मेवारी समेत निर्धारण गरेको छ ।

३.२.३ स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४

विगतमा स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन, २०५५ ले योजना छनौट गर्दा प्राकृतिक प्रकोप न्यूनीकरण हुने खालका योजना छनौटमा प्राथमिकता दिनुपर्ने व्यहोरा उल्लेख गरिएको थियो । साथै साविकमा स्थानीय योजना तर्जुमा गर्दा सहभागितामूलक योजना पद्धति अवलम्बन गरी विपदलाई समेत मूलप्रवाहीकरण गर्दै विपद अनुकुलनका योजना छनौट र सञ्चालन गर्ने नीति स्थानीय स्रोत परिचालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि, २०६९ मा राखी सोही बमोजिम योजना अभ्यास गर्ने गरिएको पाइन्थ्यो । हाल नेपाल संघीय राष्ट्रको रूपमा रूपान्तरण भैसकेको अवस्थामा स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन, २०५५ ऐनको खारेजी गर्दै स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ जारी भएको हो । उक्त ऐनको परिच्छेद ३ मा गाउँपालिका तथा नगरपालिकाको काम, कर्तव्य र अधिकार अन्तर्गत विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी अधिकारको व्यवस्था गरिएको छ ।

३.२.४ विपद जोखिम न्यूनीकरण सम्बन्धी राष्ट्रिय नीति, २०७५

विपद जोखिमबाट सुरक्षित, जलवायु अनुकुलित तथा उत्थानशील राष्ट्रको निर्माण गर्दै दिगो विकासमा योगदान पुर्याउने दीर्घकालीन सोच राखी यो नीति अवलम्बन गरिएको छ । विपद जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनका क्रियाकलापहरूलाई सन्तुलित रूपमा कार्यान्वयन गरी विपदबाट हुने जनधन, स्वास्थ्य तथा जीविकोपार्जनका स्रोतसाधनहरूका साथै व्यक्ति, समुदाय र राष्ट्रको आर्थिक सामाजिक तथा भौतिक पूर्वाधार र सांस्कृतिक एवं पर्यावरणीय सम्पदाको जोखिम तथा क्षतिमा उल्लेख्य रूपमा कमी गर्नु तथा तिनिहरूको उत्थानशीलता वृद्धि गर्ने उद्देश्य रहको यस नीतिले विपदबाट हुने मृत्युदर तथा प्रभावित व्यक्तिहरूको संख्या उल्लेख्य रूपले कम गर्नु,

जीविकोपार्जनका स्रोतहरूका साथै कृषि, उद्योग, सडक, सञ्चार, खानेपानी तथा सरसफाइका संरचना, स्वास्थ्य र शैक्षिक सुविधाहरू जस्ता महत्वपूर्ण पूर्वाधार तथा आधारभूत सेवाहरूमा विपदले पुर्याउने क्षति एवं अवरोधलाई कम गर्दै तिनीहरूको उत्थानशीलतामा वृद्धि गर्नु र विपदबाट हुने प्रत्यक्ष आर्थिक क्षति कम गर्ने लक्ष्य लिएको छ ।

३.२.५ प्रदेश विपद् व्यवस्थापन ऐन, २०७५

बागमती प्रदेश भित्रका विपद् व्यवस्थापनका सबै क्रियाकलापको समन्वयात्मक र प्रभावकारी रूपमा व्यवस्थापन गरी प्राकृतिक तथा गैरप्राकृतिक विपदबाट सर्वसाधारणको जीउज्यान र सार्वजनिक, निजी तथा व्यक्तिगत सम्पत्ति, प्राकृतिक एवं सांस्कृतिक सम्पदा र भौतिक संरचनाको संरक्षण गर्न नेपाल सरकारले जारी गरेको विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ का आधारमा बागमती प्रदेशका सबै जिल्ला र स्थानीय तहमा विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी क्रियाकलापहरूलाई प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन तथा व्यवस्थापन गर्नका लागि विपद् पूर्व, विपदको समयमा एवं विपद पश्चातको अवस्थामा प्रदेश सरकारले निर्वाह गर्नुपर्ने भूमिका एवं जिम्मेवारी समेत निर्धारण गरी प्रदेश विपद् व्यवस्थापन ऐन, २०७५ जारी गरेको छ ।

३.३ विपद् सङ्कटासन्नता तथा क्षमता विश्लेषण

उदयपुर जिल्लाका विभिन्न स्थानीय तहमा रहेका प्रकोपहरूका कारण संभावित जोखिम तथा संकटासन्नताको आँकलन तथा नक्साङ्कनलाई यसै परिच्छेदको ३.३ र ३.४ मा उल्लेख गरिएको छ । यद्यपी प्रकोपका कारण आईपर्नसक्ने मानवीय, आर्थिक तथा भौतिक क्षतिको पूर्व पहिचान गरी अल्पीकरण तथा न्यूनीकरण गतिविधि संचालन गरी अधिक मात्रामा रोकथामका गर्न प्रत्येक स्थानीय तहमा स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना निर्माण तथा पुनरावलोकन गरी कार्यान्वयन गर्नु पर्ने देखिन्छ । जिल्लाका स्थानीय तहमा योजना लगायतका दस्तावेजहरूको अवस्था परिच्छेद ७.२.१ मा उल्लेख गरिएको छ । निकायगत भौतिक स्रोत साधनको अवस्था एम्बुलेन्स, दमकल लगायतका स्रोत साधनहरूको विवरण पनि अनुसूचीमा उल्लेख गरिएको छ ।

३.४ प्रकोप घटना पूर्वानुमान तथा पूर्वसूचना प्रणाली विश्लेषण

उदयपुर जिल्लामा मौसम अनुरूप विपद् हुन सक्ने आँकलन गर्दै जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष तथा प्रमुख जिल्ला अधिकारीको अध्यक्षतामा बैठक बसी छलफल गर्ने, कार्ययोजना निर्माण तथा विषयगत क्षेत्रहरूको पूर्वतयारी क्षमता अभिवृद्धिकालागि साझेदार गैह्रसरकारी संस्थासंगको सहकार्यमा विभिन्न गतिविधि संचालन हुँदै आइरहेको छ । स्थानीय पालिकाहरूमा विपद् व्यवस्थापन ऐन, नीति, रणनीतिक कार्ययोजना, कार्यविधि, विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना निर्माण गर्न नीतिगत व्यवस्था गरीएको छ । विपद् प्रतिकार्यकालागि जिल्ला प्रशासन कार्यालयमा जिल्ला आपतकालीन कार्य सञ्चालन केन्द्र क्रियाशिल छ । सुनसरी जिल्लाको चतरामा रहेको जलमापन केन्द्रबाट प्रवाह गर्ने पूर्वचेतावनी प्रणालीले यस जिल्लाको बेलका नगरपालिका क्षेत्रका लागि पनि सचेत गराउने गरेको छ । उल्लेखित कार्यहरू भईरहेका भएता पनि सूचना व्यवस्थापनलाई अझ चुस्त दुरुस्त राख्न जिल्लामा विपद् व्यवस्थापन श्रोत केन्द्रको आवश्यकता महशुस गरिएको छ । साथै तत्काल विपद्का घटनाको सूचना संकलनमा जिल्ला प्रहरी, स्थानीय तह-गाउँपालिका, नगरपालिका र जिल्ला समन्वय समिति, नेपाल रेडक्रस सोसाइटीका शाखा/उपशाखाहरू र यथार्थ/आधिकारिक सूचना अद्यावधिकका लागि सबै स्थानीय तहमा स्थानीय आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र (LEOC)को स्थापना गरेर जिल्ला प्रशासन कार्यालय अन्तर्गत रहेको जिल्ला आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र (DEOC) संग जोड्नु आवश्यक देखिन्छ । कार्यान्वयनमा रहेको जिल्ला आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र र स्थानीय तहहरूमा रहेका आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रलाई अझ ब्यवस्थित, सक्रिय र थप क्षमतावान बनाउनु पर्ने आवश्यकता देखिएको छ ।

३.५ सरोकारवाला निकाय, संस्थाहरूको विवरण लेखाजोखा

जिल्लामा विपद् जोखिम न्यूनीकरण, पूर्वतयारी, प्रतिकार्य र पुनर्लाभका कार्यहरूमा संलग्न हुने विषयगत कार्यालयहरू सरोकारवाला निकाय तथा संघसंस्थाहरूको विवरण अनुसूचीमा उल्लेख गरिएको छ ।

३.६ मानवीय विषयगत क्षेत्रहरूको लेखाजोखा:

३.६.१ विषयगत क्षेत्र (Cluster) को परिचय:

विपद्बाट प्रभावितलाई आधारभूत मानवीय सेवा उपलब्ध गराउने सन्दर्भमा विशेषज्ञता तथा कार्यक्षेत्रका आधारमा जिम्मेवारीको बाँडफाँड नै विषयगत क्षेत्रको रूप हो । उद्धार तथा राहत, सूचना व्यवस्थापन, खाद्यान्न, आवास, खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वास्थ्य प्रवर्द्धन, सुरक्षाजस्ता विषयमा विशेषज्ञता हासिल गरेको समूहले आ-आफ्नो क्षेत्रको जिम्मेवारी लिँदा मानवीय सहयोगको कार्य व्यवस्थित र प्रभावकारी बन्छ । अतः क्षेत्रगत अवधारणालाई विपद्बाट प्रभावित समुदायलाई उपलब्ध गराइने मानवीय सहयोग विशेषज्ञता प्राप्त निकाय तथा संस्थाको नेतृत्वमा उपलब्ध गराउने गरी गरिएको कार्यविभाजन भनेर पनि बुझ्न सकिन्छ । क्षेत्रगत अवधारणाका प्रमुख विशेषता देहायअनुसार रहेका छन्

- विपद्को समयमा प्रभावित व्यक्ति र समुदायसम्म आफ्नो उपस्थिति कायम राख्छ ।
- प्रतिकार्य (खोज, उद्धार र राहत व्यवस्थापन) प्रक्रियामा विशेषज्ञताको उपयोग हुन्छ ।
- मानवीय सहयोगलाई प्रभावकारी, जिम्मेवारी र उत्तरदायी बनाउने कार्यलाई सुनिश्चित गर्छ ।
- मानवीय सहयोगका क्षेत्रको पहिचान गरी त्यसअनुरूप सहयोगको खाका तयार गर्छ ।
- प्रतिकार्यमा देखिएका कमी कमजोरीमा सुधार गरी कार्ययोजनाको समीक्षा गर्दै आवश्यकता अनुसार जिम्मेवारी निर्धारण तथा परिमार्जन गर्छ ।

३.६.२ विषयगत क्षेत्रको उद्देश्य

विषयगत क्षेत्रका प्रमुख उद्देश्य देहायअनुसार रहेका छन्

- क्षेत्रगत रूपमा मानवीय सहयोगलाई प्रभावकारी बनाउनु,
- आपत्कालीन पूर्वतयारीलाई चुस्त र कार्यान्वयन योग्य बनाउनु,
- क्षेत्रगत समस्याको लेखाजोखा र समाधानका उपायको लागि विशेषज्ञ परिचालन गर्नु,
- समन्वय र समझदारी अभिवृद्धि गर्नु,
- क्षेत्रगत ज्ञान, सीप, प्रविधिको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्नु ।

३.६.३ विषयगत क्षेत्रको नेतृत्व गर्ने निकाय र सदस्यहरू

यस योजनामा निम्नअनुसार १० वटा विषयगत क्षेत्र निर्धारण गरिएको छ । विषयगत क्षेत्रको नेतृत्व गर्ने निकायले अन्य सदस्यसँग समन्वय गरी काम गर्नेछन् ।

१. समन्वय तथा सूचना व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्र

क्रसं	निकाय तथा संस्था	नाम	पद	फोन/मोबाइल
१.	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	वीरेन्द्र कुमार यादव	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	9852817777
२.	जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय	नवराज खडका	समन्वय अधिकारी	9851272272
३.	सबै स्थानीय तहहरू	नाम, पद र सम्पर्क नम्बर अनुसूचीमा उल्लेख गरिएको छ ।		
४.	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	ज्ञानेन्द्र प्रसाद फुयाँल	प्रहरी उपरीक्षक	9852815555
५.	नेपाली सेना	विजय भण्डारी	प्रमुख सेनानी	9863028842
६.	सशस्त्र प्रहरी बल	कृष्णराज अधिकारी	सशस्त्र प्रहरी उपरीक्षक	9851272210

७.	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	विनोद कुमार बस्नेत	सभापति	9852835200
८.	राष्ट्रिय अनुसन्धान जिल्ला कार्यालय	विमल घिमिरे	उप अनुसन्धान निर्देशक	9852888886
९.	गैर सरकारी संस्था महासंघ	सृजना पौडेल	अध्यक्ष	9842843976
१०.	जिल्ला उद्योग बाणिज्य संघ	चुडामणि कार्की	अध्यक्ष	9852835653
११.	नेपाल टेलिकम	नरेन्द्र बस्नेत	कार्यालय प्रमुख	9852025588
१२.	नेपाल पत्रकार महासंघ	भरत खडका	अध्यक्ष	9852835033
१३.	स्थानीय एफ एम हरु			

२. खोज तथा उद्धार विषयगत क्षेत्र

क्रसं	निकाय तथा संस्था	नाम	पद	फोन/मोवाइल
१.	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	वीरेन्द्र कुमार यादव	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	9852817777
२.	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	ज्ञानेन्द्र प्रसाद फुयाँल	प्रहरी उपरीक्षक	9852815555
३.	नेपाली सेना	विजय भण्डारी	प्रमुख सेनानी	9863028842
४.	सशस्त्र प्रहरी बल	कृष्णराज अधिकारी	सशस्त्र प्रहरी उपरीक्षक	9851272210
५.	राष्ट्रिय अनुसन्धान जिल्ला कार्यालय	विमल घिमिरे	उप अनुसन्धान निर्देशक	9852888886
६.	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	विनोद कुमार बस्नेत	सभापति	9852835200
७.	सबै स्थानीय तहहरु	नाम, पद र सम्पर्क नम्बर अनुसूचीमा उल्लेख गरिएको छ ।		
८.	नेपाल स्काउट	जिल्लाका सबै स्थानीय तहमा तदर्थ समिति गठन भएको		

३. अस्थायी आवास, गैरखाद्य सामग्री व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्र

क्रसं	निकाय तथा संस्था	नाम	पद	फोन/मोवाइल
१.	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	विनोद कुमार बस्नेत	सभापति	9852835200
२.	सबै स्थानीय तहहरु	नाम, पद र सम्पर्क नम्बर अनुसूचीमा उल्लेख गरिएको छ ।		
३.	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	ज्ञानेन्द्र प्रसाद फुयाँल	प्रहरी उपरीक्षक	9852815555
४.	सशस्त्र प्रहरी बल	कृष्णराज अधिकारी	सशस्त्र प्रहरी उपरीक्षक	9851272210
५.	नेपाली सेना	विजय भण्डारी	प्रमुख सेनानी	9863028842
६.	पूर्वाधार विकास कार्यालय	जितेन्द्र कुमार कर्ण	कार्यालय प्रमुख	9852829088
७.	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई	बाबुराम पोखरेल	शिक्षा समन्वय अधिकारी	9842088522
८.	डिभिजन वन कार्यालय	अम्बिका प्रसाद पौडेल	डिभिजन प्रमुख	9852835134
९.	सामुदायिक वन उपभोक्ता महासङ्घ	कुशल बाबु बस्नेत	अध्यक्ष	9852830720
१०.	निर्माण व्यवसायी सङ्घ	कौशल आचार्य	अध्यक्ष	9852830638
११.	जिल्ला उद्योग बाणिज्य संघ	चुडामणि कार्की	अध्यक्ष	9852835653
१२.	नवप्रभात	दुर्गानन्द चौधरी	अध्यक्ष	9852835322
१३.	जाल्पा एकिकृत विकास समाज	पुष्पराज पोखरेल	अध्यक्ष	9852835663
१४.	सेतोगुराँस बाल विकास सेवा	महेश्वरी राई	अध्यक्ष	9842838178
१५.	पेसोक नेपाल	श्रृजना दनुवार	अध्यक्ष	9852835994
१६.	डिफान उदयपुर	चन्द्रमणि गुरागाई	अध्यक्ष	9852832351
१७.	समाजसेवी समूह	विनोद कार्की	अध्यक्ष	9852830258

४. खाद्य सुरक्षा, कृषि तथा जीविकोपार्जन विषयगत क्षेत्र

क्रसं	निकाय तथा संस्था	नाम	पद	फोन/मोवाइल
१.	कृषि ज्ञान केन्द्र	महेश कुमार चौधरी	नि.कार्यालय प्रमुख	9852835067
२.	जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय	नवराज खडका	समन्वय अधिकारी	9851272272
३.	सबै स्थानीय तहहरु	नाम, पद र सम्पर्क नम्बर	अनुसूचीमा उल्लेख गरिएको छ ।	
४.	भेटेरिनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्र	अजय कुमार साह	कार्यालय प्रमुख	9852835006
५.	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	विनोद कुमार बस्नेत	सभापति	9852835200
६.	कृषि सामग्री कम्पनी	सन्तोष कुमार यादव	कार्यालय प्रमुख	9843495830
७.	गैर सरकारी संस्था महासंघ	सृजना पौडेल	अध्यक्ष	9842843976
८.	विश्व खाद्य कार्यक्रम WFP	लक्ष्मी चौधरी	प्रदेश संयोजक	9860983365
९.	उदयपुर उद्योग बाणिज्य संघ	पुष्कर खड्का	अध्यक्ष	9852836170
१०.	जिल्ला उद्योग बाणिज्य संघ	चुडामणि कार्की	अध्यक्ष	9852835653
११.	प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना परियोजना इकाई	राम सोगारथ साह	कार्यालय प्रमुख	9852835561
१२.	समाज सेवी समूह	विनोद कार्की	अध्यक्ष	9852830258

५. स्वास्थ्य तथा पोषण विषयगत क्षेत्र (महामारी तथा कोभिड-१९ (कोरोना भाइरस) समेत)

क्रसं	निकाय तथा संस्था	नाम	पद	फोन/मोवाइल
१.	स्वास्थ्य कार्यालय	वृज कुमार दास	कार्यालय प्रमुख	9852835345
२.	सबै स्थानीय तहहरु	नाम, पद र सम्पर्क नम्बर	अनुसूचीमा उल्लेख गरिएको छ ।	
३.	जिल्ला अस्पताल	डा. मुकेश कुमार झा	मेडिकल सुपरिटेण्डेन्ट	9852839800
४.	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	विनोद कुमार बस्नेत	सभापति	9852835200
५.	नेपाल महिला स्वास्थ्य स्वयंसेवी संघ	टोटला दाहाल	अध्यक्ष	
६.	जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र	डा. सरोज प्रसाद विशाल	आयुर्वेदिक चिकित्सक	9852835489
७.	जिल्ला भित्रका निजी अस्पतालहरु			
८.	UNFPA			
९.	सामाजिक उत्थान केन्द्र	सागर नेपाल	अध्यक्ष	9852835714

६. खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्र

क्रसं	निकाय तथा संस्था	नाम	पद	फोन/मोवाइल
१.	खानेपानी तथा सरसफाई सम्पर्क कार्यालय	सत्य नारायण साह	कार्यालय प्रमुख	9852820449
२.	जिल्ला समन्वय समिति	नवराज खडका	समन्वय अधिकारी	9852887222
३.	सबै स्थानीय तहहरु	नाम, पद र सम्पर्क नम्बर	अनुसूचीमा उल्लेख गरिएको छ ।	
४.	स्वास्थ्य कार्यालय	वृज कुमार दास	कार्यालय प्रमुख	9852835345
५.	जिल्ला पूर्वाधार कार्यालय	जितेन्द्र कुमार कर्ण	कार्यालय प्रमुख	9852829088
६.	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	विनोद कुमार बस्नेत	सभापति	9852835200
७.	गैसस महासंघ	सृजना पौडेल	अध्यक्ष	9842843976
८.	जाल्पा एकिकृत विकास समाज	पुष्पराज पोखरेल	अध्यक्ष	9852835663

९.	पेसोक नेपाल उदयपुर	सृजना दनुवार	अध्यक्ष	9852835994
१०.	राष्ट्रिय प्रकोप व्यवस्थाप सञ्जाल	चन्द्रमणि गुरागाई	अध्यक्ष	9852832351
११.	समाज सेवी समूह	विनोद कार्की	अध्यक्ष	9852830258

७. आपत्कालीन संरक्षण विषयगत क्षेत्र

क्रसं	निकाय तथा संस्था	नाम	पद	फोन/मोवाइल
१.	जिल्ला समन्वय समिति	नवराज खडका	समन्वय अधिकारी	9852887222
२.	सबै स्थानीय तहहरु	नाम, पद र सम्पर्क नम्बर	अनुसूचीमा उल्लेख गर्ने ।	
३.	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	ज्ञानेन्द्र प्रसाद फुयाँल	प्रहरी उपरीक्षक	9852815555
४.	अपाङ्ग विकास संघ	चन्द्र कुमार राई	अध्यक्ष	9842825433
५.	एकल महिला जिल्ला सञ्जाल	शोभा दाहाल	अध्यक्ष	9842823491
६.	जेष्ठ नागरिक जिल्ला मञ्च	खिलानाथ घिमिरे	अध्यक्ष	9842994490
७.	नेपाल बार एसोसिएसन जिल्ला बार इकाइ	मोहन कुमार निरौला	अध्यक्ष	9842826361
८.	गैर सरकारी संस्था महासंघ	सृजना पौडेल	अध्यक्ष	9842843976
९.	अन्तरपार्टी महिला सञ्जाल	माया भण्डारी	अध्यक्ष	9852835683
१०.	ओरेक नेपाल	पम्फा पुरी	प्रमुख	9852832504
११.	हुराण्डेक	शंकर थापा	अध्यक्ष	9842826356
१२.	UNFPA			
१३.	नेस्पेक उदयपुर	अर्जुन पोखरेल	अध्यक्ष	9842838301

८. आपत्कालीन शिक्षा विषयगत क्षेत्र

क्रसं	निकाय तथा संस्था	नाम	पद	फोन/मोवाइल
१.	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई	बाबुराम पोखरेल	शिक्षा समन्वय अधिकारी	9842088522
२.	जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय	नवराज खडका	नि.समन्वय अधिकारी	9852887222
३.	नेपाल शिक्षक संघ	बाबुराम कार्की	अध्यक्ष	9852836426
४.	नेपाल शिक्षक संगठन	दिल बहादुर फुयल	अध्यक्ष	9852835485
५.	अखिल नेपाल शिक्षक संगठन	नारायण अधिकारी	अध्यक्ष	9852836143
६.	स्थानीय तहहरु	नाम, पद र सम्पर्क नम्बर	अनुसूचीमा उल्लेख गरिएको छ ।	
७.	गैर सरकारी संस्था महासंघ	सृजना पौडेल	अध्यक्ष	9842843976
८.	नेस्पेक उदयपुर	अर्जुन पोखरेल	अध्यक्ष	9842838301
९.	नवप्रभात	दुर्गानन्द चौधरी	अध्यक्ष	9852835322
१०.	जाल्पा एकिकृत विकास समाज	पुष्पराज पोखरेल	अध्यक्ष	9852835663
११.	सेतो गुराँस बाल विकास सेवा	महेश्वरी राई	अध्यक्ष	9842838178
१२.	प्याव्सन	प्रकाश कुमार बस्नेत	अध्यक्ष	9852830704
१३.	एन प्याव्सन	सुमन चौधरी	अध्यक्ष	9852835899

९. बन्दोबस्ती विषयगत क्षेत्र

क्रसं	निकाय तथा संस्था	नाम	पद	फोन/मोवाइल
१.	जिल्ला समन्वय समिति	नवराज खडका	नि.समन्वय अधिकारी	9852887222
२.	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	ज्ञानेन्द्र प्रसाद फुयाँल	प्रहरी उपरीक्षक	9852815555

३.	नेपाली सेना	विजय भण्डारी	प्रमुख सेनानी	9863028842
४.	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल	कृष्णराज अधिकारी	सशस्त्र प्रहरी उपरीक्षक	9851272210
५.	सबै स्थानीय तहहरू	नाम, पद र सम्पर्क नम्बर अनुसूचीमा उल्लेख गरिएको छ ।		
६.	निर्माण व्यवसायी संघ	कौशल आचार्य	अध्यक्ष	9852830638
७.	जिल्ला उद्योग बाणिज्य संघ	चुडामणि कार्की	अध्यक्ष	9852835653
८.	गैरसरकारी संस्था महासंघ	सृजना पौडेल	अध्यक्ष	9842843976
९.	सामुदायिक वन उपभोक्ता महासङ्घ	कुशल बाबु बस्नेत	अध्यक्ष	9852830720
१०.	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	विनोद कुमार बस्नेत	सभापति	9852835200
११.	समाजसेवी नेपाल	शैलेशस बस्नेत	अध्यक्ष	9852835060
१२.	ए सि डि सी	सृजना पौडेल	अध्यक्ष	9842843976

१०. भौतिक पूर्वाधार विषयगत क्षेत्र

क्रसं	निकाय तथा संस्था	नाम	पद	फोन/मोबाइल
१.	पूर्वाधार विकास कार्यालय	जितेन्द्र कुमार कर्ण	कार्यालय प्रमुख	9852829088
२.	गाईघाट दिक्तेल सडक आयोजना	गोपाल प्रसाद खकुरेल	आयोजना प्रमुख	9852832492
३.	सबै स्थानीय तहहरू	नाम, पद र सम्पर्क नम्बर अनुसूचीमा उल्लेख गर्ने ।		
४.	जलस्रोत तथा सिंचाई विकास कार्यालय	देव नन्दन मण्डल	कार्यालय प्रमुख	9852835648
५.	नेपाल विद्युत प्राधिकरण शाखा कार्यालय	रोशन कुमार सिंह	कार्यालय प्रमुख	9854027788
६.	सहरी विकास तथा भवन कार्यालय मोरङ सम्पर्क कार्यालय, उदयपुर	केशव यादव	कार्यालय प्रमुख	9862169761
७.	त्रियुगा नदी व्यवस्थापन आयोजना	रेवाकान्त यादव	कार्यालय प्रमुख	9852056714
८.	बृहत जलाधार व्यवस्थापन केन्द्र	रामकृष्ण राजथा	कार्यालय प्रमुख	9852835204

परिच्छेद - ४

सामान्य पूर्वतयारी योजना (सम्पूर्ण विषयगत क्षेत्रहरूका लागि)

यस परिच्छेदमा सम्पूर्ण विषयगत क्षेत्रहरूले आधारभूत रूपमा आफ्नो मातहतमा पूर्वतयारी अवस्था चुस्त दुरुस्त कायम राख्न ध्यान दिन पर्ने तथा सुनिश्चित गर्नपर्ने कार्यहरूलाई समेटिएको छ ।

४.१ समन्वय तथा सूचना व्यवस्थापन

- जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रको क्षमता विकास गर्ने र जिल्ला विपद् सूचना केन्द्रको रूपमा समेत विकास गर्ने ।
- विपद् व्यवस्थापनका विविध उद्देश्यका लागि विषयगत क्षेत्रभित्र र बाहिर समन्वयात्मक संयन्त्र स्थापना गर्ने ।
- जिल्ला तथा स्थानीय स्तरका प्रत्येक क्षेत्रगत समूहहरूमा पूर्व तयारी र प्रतिकार्य गतिविधिहरूमा संलग्न एक सक्रिय सूचना व्यवस्थापन सुविधा चयन गरिएको सुनिश्चित गर्ने ।
- जिल्ला तथा स्थानीय स्तरमा सूचना व्यवस्थापन संयन्त्र स्थापना गर्ने ।
- जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति र नेपाल रेडक्रस सोसाइटीको समन्वयमा स्थानीय तहले समुदाय स्तरको जोखिम नक्साङ्कन गर्ने र आवश्यक सूचना संकलन गर्ने (भैसकेको भए अद्यावधिक गर्ने) ।
- आधारभूत तथ्याङ्क प्रक्रिया तथा प्रामाणिक लैंगिक संवेदनशील शीघ्र आवश्यकता लेखाजोखा गर्ने प्रणालीको विकास तथा अनुसरण गर्ने ।
- संयुक्त परिस्थिति प्रतिवेदनका लागि सहज उपलब्ध एक स्तरीय नमुना तयार गर्ने, संयुक्त परिस्थिति बैठकको लागि आधारभूत संरचना र समयावधिमा सहमत हुने ।
- जिल्ला र स्थानीय तहमा तर्जुमा भएको प्रकोप पूर्वतयारी योजनाहरू, आपत्कालिन योजनाहरू तथा सबै सम्बन्धित मार्गदर्शनहरू र एजेन्सी निर्दिष्ट कार्यविधिहरू अद्यावधिक गर्ने ।
- जिल्ला तथा स्थानीय सरकार मातहतमा राहत तथा पुनर्लाभ विकल्पको रूपमा नगद वितरण संयन्त्र सहित कोष व्यवस्थापन निर्देशिका, पूर्वतयारी कोष र पूर्व कार्य रणनीति स्थापित गर्ने ।
- हरेक क्षेत्रगत सरकारी विभागहरू (क्लस्टर प्रमुखहरू) र सहायता संगठनहरूका मुख्य व्यक्तिहरूको अद्यावधिक सूची तयार गर्ने ।
- पूर्वानुमानमा आधारित बाढी पूर्वतयारी र प्रतिकार्यको लागि स्वयंसेवकहरू र प्रशिक्षकहरूको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने ।
- जिल्ला र स्थानीयस्तरमा सूचना संयोजन र क्लस्टर संयोजकसँग सूचना आदानप्रदान गर्ने ।
- पूर्वसूचना प्रणाली, ट्रिगर स्तर तथा मौसम पूर्वानुमानको बारेमा समुदायलाई सचेत गराउने ।
- पूर्वसूचना प्रणालीले राम्ररी काम गरिरहेको छ भन्ने सुनिश्चित गर्न बाढीको कृत्रिम घटना अभ्यास गर्ने ।
- जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, आकस्मिक योजना, एजेन्सी निर्दिष्ट कार्यसञ्चालन विधि र पूर्वानुमानमा आधारित लगानीको लागि कार्य सञ्चालन विधिको समीक्षा र पुनरावलोकन गर्ने ।
- प्रमुख केन्द्रीय एजेन्सीहरू र सम्बन्धित विभागका कर्मचारीहरूलाई पूर्वानुमान र पूर्वानुमानमा आधारित बाढी पूर्वतयारी, पूर्वानुमानमा आधारित लगानी, कार्य सञ्चालन विधिका बारेमा मार्गदर्शन प्रदान गर्ने साथै प्रशिक्षणको प्रबन्ध गर्ने ।
- स्थानीय समुदायलाई पूर्वानुमानका साथै पूर्वसूचना प्रणाली, सुरक्षा तथा उद्धार सामग्री र उपकरणले सबल बनाउने
- प्रारम्भिक लेखाजोखा, मूल्यांकन र विस्तृत घरधुरी सर्वेक्षण फारम तथा प्रारूप तयार गर्ने ।

- तथ्यांक संकलनका लागि आवश्यक फर्म्याट तयारी गर्ने ।
- पूर्वानुमान सूचना तथा सतर्कता सन्देशहरूका लागि संचारको विविध च्यानलहरूको विस्तृत अभिलेख राख्ने ।
- जल तथा मौसम विज्ञान विभागको वेब इन्टरफेस र पूर्वानुमान सामग्री बारेमा एफएम तथा रेडियो पत्रकारहरूलाई अवगत गराउने ।
- विपद् प्रतिकार्य सम्बन्धी नमूना अभ्यास संचालन गर्ने ।
- स्थानीय तहमा स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना निर्माण एवं कार्यान्वयन गर्न निर्देशन गर्ने ।

४.२ खोज तथा उद्धार

- सुरक्षा निकाय तथा रेडक्रसका स्वयंसेवकहरूलाई खोज तथा उद्धारसम्बन्धी तालिम दिने ।
- जिल्ला र स्थानीयस्तरमा रहेका निकायहरूको संगठनात्मक विश्लेषण/क्षमता तथा आपसीसमन्वयमा रहेका कमी कमजोरीहरूको विश्लेषण गर्ने ।
- पूर्वतयारी र प्रतिकार्य गतिविधिहरूका लागि आवश्यक मानव तथा वित्तीय स्रोतहरू पहिचान गर्ने ।
- आपत्कालमा आवश्यकता लेखाजोखाका लागि प्रशिक्षित गर्न र सजिलै तैनाथ गर्न सम्भावित स्वयमसेवकहरूका नामावली तयार गर्ने ।
- जनसंख्या, संकटासन्न समुदाय, सामाजिक सेवा, क्षमता प्रणाली, सुरक्षा स्थिति, जीविकोपार्जन, बसोबासको अवस्था, खुला खाली ठाउँहरू, यातायात र पूर्वाधार सम्बन्धी सूचना प्राप्त गर्ने ।
- स्रोत/सुविधाहरू (स्थानीय रूपमा उपलब्ध) को सूची तयार गर्ने र आवश्यकताको लेखाजोखा गर्ने ।
- आपत्कालीन अवस्थामा खोज तथा उद्धारका लागि साधन एवम् उपकरणको भण्डारण गर्न सामरिक स्थलहरू पहिचान गर्ने ।
- स्थानीय जोखिममा रहेका जनतालाई Improve Rescue Material बारे जानकारी गराउने जस्तै बाँस, केराको थाम, ट्यूब आदि ।
- सुरक्षित मार्गहरू/खोज तथा उद्धार मार्गहरू, संकटासन्न समुदायमा हेलीप्याड, अवतरण र ड्रप जोन पहिचान गर्ने ।
- सामरिक स्थानमा संसाधनको पूर्व व्यवस्थापन (जिल्ला र स्थानीय तह) गर्ने ।
- लाभार्थी प्रतिक्रिया (र उजुरी) व्यवस्थापन विधि संचालन गरी व्यवस्थित गर्ने ।
- सङ्कटासन्न समुदायहरू पहिचान गर्ने र गम्भिर तथा मध्यम रूपमा प्रभावित हुने सम्भावनाका आधारमा ती समुदायहरूलाई वर्गीकरण गर्ने ।
- जिल्ला र स्थानीय तहमा पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य टोली निर्माण गर्ने र उनीहरूलाई तालिम प्रदान गर्ने ।

४.३ अस्थायी आवास तथा गैरखाद्य सामग्री

- विषयगत क्षेत्रहरूको बैठक बसी पूर्वतयारी गर्ने ।
- अस्थायी आपत्कालिन आश्रयस्थल, खाद्य तथा गैरखाद्य वस्तुहरूका लागि भण्डारण गृह र भण्डारण स्थलको पहिचान गर्ने, श्रोत सामग्रीको आँकलन र नपुग सामग्रीको जोहो गर्ने ।
- सुत्केरी तथा गर्भवती महिला एवं बालबालिकाका लागि पोषण, स्यानेटरी प्याड, न्यानो कपडा, भित्री वस्त्र, काँइयो, अन्डरवेयर आदि भण्डारण गर्ने ।
- महिला, बालबालिकामैत्री स्थल निर्माण गर्ने ।
- विद्यमान अस्थायी आश्रयस्थलहरूको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्ने, यदि आवश्यक परेमा मर्मत संभार सम्पन्न गर्ने ।

- आपत्कालिन राहतको लागि आवश्यक पर्ने खाद्य तथा गैर खाद्य बस्तुहरूको बजार सर्वेक्षण गर्ने ।
- सम्बन्धित विषयका तालिम प्राप्त जनशक्ति नपुग भएमा तालिमको व्यवस्था गर्ने ।
- आश्रय र भूमि निर्धारण सवालहरू सम्बोधन, बहिर्गमन रणनीति साथै मिडिया संलग्नताको लागि दृष्टिकोण/रणनीति बारे छलफल गर्ने ।
- अस्थायी आश्रयस्थल तथा शिविर निर्माणको लागि आवश्यक हरेक कुराहरू तयारी अवस्थामा भएको सुनिश्चित गर्ने ।
- अस्थायी आश्रयस्थल तथा शिविर निर्माणको लागि आवश्यक हरेक कुराहरूको व्यवस्थापन गर्ने ।
- अस्थायी आवास स्थलको सुनिश्चितता गर्दै तयारी राख्ने ।
- गैर खाद्य सामग्री र खाद्य सामग्री तयारी अवस्थामा राख्ने ।
- आवश्यक जनशक्ति तयारी अवस्थामा राख्ने ।
- महिलामैत्री शौचालय निर्माण गर्ने ।
- पानी, बत्ती जस्ता अति आवश्यकीय कुराहरू तयारी अवस्थामा राख्ने ।

४.४ खाद्य सुरक्षा, कृषि तथा जीविकोपार्जन

- जिल्ला र स्थानीय स्तरमा खाद्यान्नको अवस्थाबारे अभिमुखीकरण गर्ने ।
- आपत्कालीन राहतको लागि आवश्यक पर्ने खाद्य तथा गैरखाद्य बस्तुहरूको बजार सर्वेक्षण गर्ने ।
- जीविकोपार्जनका साधनहरूको (गाईपालन, बाखापालन, सुँगुर र कुखुरा फारमहरू, माछा पोखरी, तरकारी खेती आदि) सुरक्षाका उपायहरूबारे योजना बनाउने ।
- सुख्खा र बलौटे माटो (बाढी प्रभावित कृषि योग्य भूमि) मा हुर्काउन सकिने बालीको बीउ र बिरुवाहरूको मौज्जात पर्याप्त भएको सुनिश्चित गर्ने ।
- बाढी प्रतिरोधी वैकल्पिक बाली पहिचान गर्ने ।
- बाढीले कम असर पुर्याउने बालीको बारेमा जनसमुदायलाई अवगत गर्ने ।
- बाढी प्रतिरोधी बाली, उत्पादन क्षमता साथै प्रविधि आवश्यकताको सूची बनाउने ।
- आपत्कालीन अवस्थाको लागि चाहिने न्यूनतम खाद्यान्नको भण्डारण गर्ने । (जिल्ला र स्थानीय स्तरमा)
- रासन र नगद, राहत सामग्रीको बन्दोबस्त सहित न्यूनतम सहायता प्याकेजमा सहमत हुने ।

४.५ आपत्कालीन स्वास्थ्य र पोषण

- स्वास्थ्य सुरक्षा योजना तयार गर्ने, अस्थायी स्वास्थ्य केन्द्र पहिचान गर्ने ।
- स्थानीय तहमा प्राथमिक उपचार विषयगत क्षेत्र सहित आवश्यक स्वमसेवकहरूको व्यवस्थापन गर्ने ।
- आवश्यक औषधीहरू तथा प्राथमिक उपचारका लागि चाहिने उपकरणहरूको जिल्ला र स्थानीय जनस्वास्थ्य कार्यालयमा भए नभएको जानकारी लिने र उचित जोहो गर्ने ।
- DRRT/LRRT गठन तथा परिचालन गर्ने ।
- वजेट र आपूर्ति निश्चित गर्ने (जिल्ला र स्थानीय) ।

४.६ खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता व्यवस्थापन

- बाढी सम्भावित क्षेत्रहरूमा बाढीको कारण पानी दूषित हुनबाट जोगाउन सार्वजनिक ट्यूबवेल र धाराहरूको उचाई बढाउने ।
- उच्च स्थानहरू तथा सुरक्षित स्थानहरूमा शौचालय निर्माण गर्ने ।

- सरसफाई सम्बन्धी जनचेतना अभिवृद्धि कार्यक्रम ।
- पानी शुद्धिकरणको चक्की वा थोपा (प्रयोग गर्ने विधि र मात्रामा ध्यान दिनेगरी) भए नभएको सुनिश्चित गर्ने
- खानेपानी निर्मलीकरण र दूषित हुनबाट रोकथामको बारेमा जनसमुदायलाई जागरुक बनाउने ।
- महिला सरसफाई, खानेपानी निर्मलीकरण गर्ने चक्की आदिको जिल्ला र स्थानीय तहमा जोहो र व्यवस्थापन गर्ने (पियुष, एक्वाट्याव, व्लिचिङ्ग पाउडर, स्यानिटरी प्याड) ।
- सामाग्री व्यवस्थापनको लागि सबै विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरूसँग छलफल गर्ने र सम्पर्क व्यक्ति (Focal person) तोक्ने ।

४.७ आपत्कालीन संरक्षण

- प्रमुख संरक्षण सवालहरू तथा अति संकटासन्न समुदाय जस्तै महिला, बालबालिका, अपांग र वृद्ध व्यक्तिहरूको पहिचान गर्ने ।
- अति संकटासन्न समुदाय जस्तै महिला, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू र वृद्ध व्यक्तिहरूको सुरक्षा योजना बनाउने ।
- मनोविमर्श सेवा सम्बन्धी तालिम आयोजना गर्ने ।
- विपद जोखिम न्यूनीकरण तथा आपत्कालीन समयको प्रतिकार्य गर्दा तयार गरीने योजनाहरूमा लैङ्गिक तथा समविकासका सवालहरूको सम्बोधनकालागि पहल गर्ने ।
- संरक्षणका सवाल तथा आवश्यकताहरू लाई राहत तथा पुनर्स्थापनाको चरणमा प्राथमिकता दिने ।
- कोभिड १९ बाट प्रभावित भएका समुदाय र जोखिम अवस्थामा रहेका महिला तथा बालबालिकाको अल्पकालीन संरक्षण र व्यवस्थापन गर्ने ।

४.८ आपत्कालिन शिक्षा

- विद्यालयहरूको जोखिमको आधारमा वर्गीकरण गर्दै सुरक्षा योजना तयार गर्ने, आकस्मिक योजना बनाउने
- अस्थायी प्रशिक्षण केन्द्रहरू पहिचान गर्ने ।
- बालमैत्री तथा सुरक्षित स्थानकालागि आवश्यक सामग्रीहरू तयारी अवस्थामा राख्ने ।
- विपदको समयमा मनोविमर्श सेवा सञ्चालनकालागि आवश्यक जनशक्ति प्रशिक्षण मार्फत तयार गर्ने ।
- प्रत्येक विद्यालयमा प्राथमिक उपचार तालिम आयोजना गरी शिक्षक, अभिभावक तथा स्वयंसेवकको क्षमता विकास गर्ने

४.९ बन्दोवस्ती

- जिल्ला भित्र रहेका साथै पहिचान गरिएका सम्पूर्ण निकायहरूसँग मौज्जात रहेका सहायता सामाग्रीहरूको अध्यावधिक बिबरण तयार गरी राख्ने ।
- सम्भावित आपतकालीन अवस्थाको आँकलन गरी सवारी साधन, इन्धन र ड्राइभरको व्यवस्था अग्रिम मिलाउने
- संकटासन्न हुन सक्ने भौतिक संरचनाको पहिचान गर्ने र यसका लागि आवश्यक श्रोत साधनको नक्साङ्कन गरी पूर्वतयार भई बस्ने ।
- विपद्का विभिन्न सवालहरूमा साझेदार संस्था तथा कर्मचारीहरूको क्षमता विकास गर्ने ।
- आपतकालीन अवस्थाको बन्दोवस्ती व्यवस्थापनको लागि सबै विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरूसँग छलफल गर्ने र सम्पर्क व्यक्ति (Focal person) तोक्ने ।

४.१० भौतिक पूर्वाधार

- सार्वजनिक सेवा प्रदायक संस्था तथा स्थानहरूमा पर्न सक्ने प्रभावहरूको अनुमान गरी समयमै सुचारु गर्नका लागि रणनीति तथा पूर्वतयारी गर्ने ।
- सम्बन्धित निकायहरूले भौतिक पूर्वाधार निर्माण गर्दा विपद् मैत्री गर्ने साथै आफू अन्तरगतका निकायहरूलाई सो गर्न अभिप्रेरित गर्ने ।
- आफु मातहतका कर्मचारीहरूलाई विपद् जोखिम न्यूनीकरणलाई विकासका क्रियाकलापहरूमा मूलप्रवाहीकरणका साथै आपतकालीन अवस्था व्यवस्थापन सम्बन्धी क्षमता अभिवृद्धि गर्ने ।
- आपतकालीन अवस्थाको बन्दोबस्ती व्यवस्थापनको लागि सबै विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरूसँग छलफल गर्ने र सम्पर्क ब्यक्ति (Focal person) तोक्ने ।

परिच्छेद: ५
आपत्कालीन प्रतिकार्य योजना
(सम्पूर्ण विषयगत क्षेत्रहरूका लागि)

५.१ वृहद आपत्कालिन प्रतिकार्य योजना

५.१.१ कोशी नदी कटान नियन्त्रण योजना

५.१.२ कटारी नगरपालिका वडा नं. १० तिल्के चौरको वस्ती स्थानान्तरण योजना

५.१.३ लिम्चुङबुङ गाउँपालिका वडा नं. २ ताम्लिछा टेकानपुरको वस्ती स्थानान्तरण योजना

५.२ सूचना तथा समन्वय व्यवस्थापन (Communication & Coordination Management)

विषयगत क्षेत्र	:	समन्वय तथा सूचना व्यवस्थापन
मुख्य विपद्को किसिम	:	बाढी, कटान, पहिरो, आगलागी, भूकम्प, महामारी
क्षेत्रगत अगुवा (Cluster Lead)	:	जिल्ला प्रशासन कार्यालय

५.२.१ सूचना तथा समन्वय व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्रको परिचय:

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका लागि समन्वय तथा सूचना व्यवस्थापन क्षेत्रको महत्वपूर्ण भूमिका रहन्छ । सम्बन्धित सबै क्षेत्रबाट सूचना प्राप्त गर्ने, सान्दर्भिक सबै सरोकारवालाहरूबीच समन्वय गर्ने, विभिन्न विषयगत क्षेत्रहरूको नेतृत्व गर्ने काममा यस क्षेत्रले नेतृत्व गर्ने र विपद् प्रभावितहरूलाई समयमा सही सूचना मार्फत् पूर्वचेतावनी जारी गरी नागरिकको जीउ धनको रक्षा गर्ने काममा यस क्षेत्रको भूमिका महत्वपूर्ण रहन्छ । प्रभावित समुदायलाई एकीकृत रूपमा सबै प्रकारका सहयोग उपलब्ध गराउन समेत यस क्षेत्रले अन्य क्षेत्रसँग अविच्छिन्न सम्बन्ध र समन्वय राखी कार्य गर्नेछ ।

५.२.२ सूचना तथा समन्वय व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्रको उद्देश्य:

यस विषयगतक्षेत्रको समग्र उद्देश्य भनेको सम्बन्धित निकायहरूबीच सम्पर्क, समन्वय गरी विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यसम्बन्धी सान्दर्भिक सूचनाहरू सम्बन्धित प्रभावित समुदायसम्म पुर्याउने कार्यको सुनिश्चितता गर्नु हो । यस क्षेत्रले सम्पर्क, समन्वय, सूचना सङ्कलन, विश्लेषण र प्रवाहका वैकल्पिक उपायहरू पहिचान गरी सम्बन्धित क्षेत्र र सरोकारवालालाई सही सूचना उपलब्ध गराई विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यलाई समन्वयात्मक तरिकाले सुनिश्चितता प्रदान गर्न योगदान गर्नेछ ।

यस क्षेत्रका उद्देश्य देहायअनुसार हुनेछन्

- विपद्को समयमा सरकार, सरकारी कार्यालयहरू, सबै विषयगत क्षेत्र (Cluster), मानवीय सहायतामा संलग्न निकायहरू तथा नागरिक समाजबीच समन्वय गर्नु ।
- निर्धारित समयभित्र नेपाल सरकार गृह मन्त्रालयले तयार गरेको विपद् लेखाजोखा निर्देशिका अनुसार सूचना संकलन गरी आवश्यक समन्वय गर्नु र सूचना संकलन विषयगत क्षेत्रलाई सहयोगको व्यवस्था मिलाउनु
- निर्धारित समयभित्र “प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा (Initial Rapid Assessment (IRA)Æ र “बहुक्षेत्र द्रुत लेखाजोखा विश्लेषण (Multy Cluster Initial Rapid Assesment- MIRA) गर्न आवश्यक समन्वय र सहयोग गर्नु ।
- सूचना प्रवाहको वैकल्पिक उपाय पहिचान गरी सूचना प्रवाहलाई सुनिश्चित गर्नु ।
- नियमित रूपमा अनुगमन गरी सम्बन्धित विषयगत क्षेत्रहरूलाई पृष्ठपोषण दिनु ।
- विपद् व्यवस्थापनका लागि आवश्यकता अनुसार क्षेत्र र केन्द्रमा सम्पर्क र समन्वय गर्नु ।

समग्रमा जिल्लामा भूकम्प, बाढीडुबान, आगलागी, वन्यजन्तु आतङ्कजस्ता प्रकोपहरुको सबैभन्दा बढी समस्याहरु रहेका छन् तसर्थ त्यस्तो अवस्था र त्यसपछि स्थिति सामान्य नभएसम्मको लागि मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउने प्रक्रियामा समन्वय तथा सूचना क्षेत्रले निम्न अनुसार कार्य गर्नु पर्ने व्यवस्था गरिएको छः

५.२.३ आपत्कालीन प्रतिकार्य योजना

विपद्को अवस्था र त्यसपछि स्थिति सामान्य नभएसम्मको लागि मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउने प्रक्रियामा यस विषयगत क्षेत्रले देहायअनुसार कार्य गर्नु पर्नेछः

क्रसं	प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१.	सबै स्थानीय तहबाट विपद् सम्बन्धी प्रारम्भिक सूचना संकलन गरी सम्बन्धित निकायहरुमा तत्काल प्रारम्भिक सूचना प्रवाह गर्ने ।	प्रमुख जिल्ला अधिकारी जिविव्यस	स्थानीय तह सुरक्षा निकायहरु रेडक्रस	विपद् पर्नासाथ तत्काल
२.	खतराको संकेत पाएपछि समुदायमा सूचना जारी गर्ने। माइकिड गर्ने, अनलाइन खबर, मोवाइल म्यासेजमा र भ्वाइस म्यासेजमा खबर गर्ने ।	DEOC प्रमुख जिल्ला अधिकारी	स्थानीय तह सुरक्षा निकायहरु सञ्चार माध्यमहरु	विपद् पर्नु पूर्व र विपद् पर्नासाथ तत्काल
३.	सबै विषयगत क्षेत्रहरुलाई सामग्री तथा उपकरणहरु सहित तयारी रहन सूचना प्रवाह गर्ने ।	DEOC प्रमुख जिल्ला अधिकारी	स्थानीय तह सुरक्षा निकायहरु रेडक्रस	विपद् पर्नासाथ तत्काल
४.	विपद् आउना साथ उपकरणसहित खोज तथा उद्धार कार्यकोलागि खोज तथा उद्धार टोली परिचालन गर्ने।	DEOC प्रमुख जिल्ला अधिकारी	सुरक्षा निकायहरु	विपद् पर्नासाथ तत्काल
५.	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको आपतकालीन बैठक बोलाउने • जानकारी तथा सूचना सङ्कलन गरी परिस्थितिको विश्लेषण गर्ने • सबै विषयगत क्षेत्र र तिनका सदस्यलाई आपतकालीन मानवीय सहयोगको लागि सक्रिय पार्ने, • परिस्थिति अनुसार पहिले गरिएको कार्यविभाजनको समीक्षा र विश्लेषण गरी पुनरावलोकन गर्ने ।	DEOC प्रमुख जिल्ला अधिकारी जिविव्यस	स्थानीय तह सबै विषयगत क्षेत्र प्रमुखहरु	१) विपद् भएको २ घण्टा भित्र २) पहिलो सात दिन सम्म १ दिन बिराएर ३) त्यसपछि हसामा १ पटक
६.	अस्पताल तथा प्रतिकार्यमा संलग्न हुने व्यक्तिहरुलाई तम्तयार, सावधान र सजग रहन अनुरोध गर्ने ।	DEOC जिविव्यस	सम्बन्धित निकाय	विपद् पछि तत्काल
७.	जिल्ला आपतकालिन कार्य सञ्चालन केन्द्रलाई मुख्य समन्वय केन्द्रको रुपमा परिचालन गर्ने ।	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	समन्वय तथा सूचना क्षेत्र	नियमितरुपमा
८.	फेक न्यूजलाई निरुत्साहित गर्ने र सञ्चारमाध्यमका	सूचना तथा	सबै क्षेत्र प्रमुखहरु	पहिलो साता हरेक

	लागि प्रत्येक दिन आधिकारिक सूचना तथा समाचार उपलब्ध गराउने ।	समन्वय क्षेत्र		दिन र पछि आवश्यकतानुसार
९.	विपद् लेखाजोखा विधि सम्बन्धी औजार प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा (Initial Rapid Assessment (IRA) फारामको आधारमा मानवीय सहयोगको लागि सूचना संकलन गर्ने	जिविव्यस सूचना तथा समन्वय क्षेत्र	रेडक्रस सुरक्षा निकाय स्थानीय तह	विपद् पछि भोलिपल्ट नै
१०.	सबै प्रकृत्यामा प्रशिक्षण प्राप्त स्वयंसेवकहरू परिचालन गर्ने ।	सूचना तथा समन्वय क्षेत्र	रेडक्रस सुरक्षा निकाय स्थानीय तह	निरन्तर
११.	प्रारम्भिक जानकारी तथा प्रतिवेदनका आधारमा आपतकालीन मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउन निम्न प्रक्रिया गर्ने क. तत्काल उपलब्ध गराउनु पर्ने मानवीय सहयोगको प्राथमिकता निर्धारण गर्ने, ख. प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्नको लागि सम्बन्धित क्षेत्रहरू (Clusters) लाई सुझाव दिने । ग. सबै विषयगत क्षेत्रहरूसंग समन्वय गरी मानवीय सहयोगमा संलग्न संस्था तथा व्यक्तिलाई सुरक्षा उपलब्ध गराउनेतथा अन्य सरोकारवालालाई अध्यावधिक कार्यतालिका उपलब्ध गराउने ।	DEOC सूचना तथा समन्वय क्षेत्र	जिविव्यस सबै क्षेत्र प्रमुख तथा सदस्य	विपद् आउनासाथ ० घण्टादेखि नै प्राथमिकता निर्धारण गर्ने
१२.	विपद् प्रभावित परिवारको दर्ता गर्ने प्रभावितहरूलाई परिचयपत्र वितरण गर्ने र तथ्याङ्कको उचित व्यवस्था गर्ने ।	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	स्थानीय तह	३ दिन देखि
१३.	बहुक्षेत्रगत प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा (MIRA) सञ्चालन गर्ने: • लेखाजोखा विषयगत क्षेत्र परिचालन गरी क्षति तथा प्रभावको सूचना सङ्कलन गर्ने, • लेखाजोखाका लागि फाराम उपलब्ध गराउने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	स्थानीय तह सुरक्षा निकाय रेडक्रस	अवस्थाको अध्ययन गरी सकेसम्म छिटो
१४.	सङ्कलित सूचना तथा तथ्याङ्कको आधारमा प्रतिवेदन तयार पार्ने • प्रभावित परिवारको सङ्ख्या प्रक्षेपण गर्न प्रभावित समुदायसँग तथ्याङ्क प्राप्त गरी तुलनात्मक समीक्षा गर्ने • प्रभावित क्षेत्रमा विद्यमान सार्वजनिक सेवा	DEOC सूचना तथा समन्वय क्षेत्र	स्थानीय तह	• पहिलो प्रतिवेदन- ७ दिनभित्र • दोस्रो प्रतिवेदन- १५ दिनभित्र • आवश्यकता अनुसार

	<p>उपलब्ध गराउने संस्थाहरूको अवस्था र स्रोतको समीक्षा गर्ने</p> <ul style="list-style-type: none"> जिल्ला र स्थानीय तहमा उपलब्ध उद्धार तथा अन्य प्रतिकार्यसम्बन्धी सेवा, क्षमता र उद्धार सामग्रीको अवस्थाको समीक्षा गर्ने, नपुग स्रोत तथा साधनको यकिन गर्न प्रतिवेदनमार्फत सबै क्षेत्रलाई उत्प्रेरित गर्ने 			
१५.	तयारी प्रतिवेदन प्रदेश सरकार, केन्द्र सरकार र सरोकारवालालाई उपलब्ध गराउने ।	सूचना तथा समन्वय क्षेत्र	स्थानीय तह	नियमित रूपमा
१६.	<p>सहयोगको कार्यतालिका अध्यावधिक गर्न निम्न कार्य गर्ने:</p> <ul style="list-style-type: none"> मीरा (MIRA) बाट प्राप्त सूचना तथा तथ्याङ्कको विश्लेषण गर्ने आवश्यकता, अभाव, क्षमता र उपलब्धताको अवस्था विश्लेषण गर्ने । विषयगत क्षेत्रहरूको सहयोगको थप कार्यतालिका तयारी गर्ने विषयगत क्षेत्र, विपद् व्यवस्थापन समिति तथा अन्य सरोकारवालालाई अध्यावधिक कार्यतालिका उपलब्ध गराउने 	DEOC सूचना तथा समन्वय क्षेत्र	स्थाविव्यस क्षेत्र सदस्य	नियमित रूपमा
१७.	मानवीय सहयोगको अनुगमन गर्ने र सुधारका लागि पृष्ठपोषण (Feedback) लिने तथा दिने	जिविव्यस	सबै क्षेत्र प्रमुख/सदस्य	नियमितरूपमा
१८.	मानवीय सहायता वितरणलाई निर्विवाद बनाउन एकद्वार प्रणालीलाई अवलम्बन गर्ने र सरोकारवाला सबैको सहभागिता अनिवार्य गराउने	सूचना तथा समन्वय क्षेत्र	जिविव्यस क्षेत्र प्रमुख/सदस्य	नियमितरूपमा
१९.	क्षेत्रगत कार्यसमूहका कार्य प्रगति विवरण संकलन र समीक्षा गर्ने ।	सूचना तथा समन्वय क्षेत्र	स्थानीय तह	नियमित
२०.	सबै सूचनाहरू निरन्तर अद्यावधिक गर्दै जाने र सरोकारवाला निकाय एवं सञ्चारमाध्यमलाई उपलब्ध गराउने । संकलित क्षति तथा नोक्सानी विवरणमा आधारित रही राहत सहयोगको माग गर्ने ।	सूचना तथा समन्वय क्षेत्र	सुरक्षा निकाय रेडक्रस	(२४ घण्टा भित्र, पहिलो १ हसामा दैनिक, दोश्रो हसामा १ पटक र आवश्यकता अनुसार)
२१.	विषयगत क्षेत्रका बैठकहरू आयोजना गर्ने ।	प्रजिअ		आवश्यकता अनुसार
२२.	राहत सहयोगको अवस्थाको अनुगमन गर्ने ।	प्रजिअ		निरन्तर

२३.	अस्थायी शिविरहरूमा उजुरी सुन्ने संयन्त्र स्थापना गर्ने ।	सूचना तथा समन्वय क्षेत्र	सुरक्षा निकाय रेडक्रस	शिविर स्थापना पछि
२४.	विपद् प्रतिकार्यका लागि गरिएका प्रयास र आगामी दिनमा गर्नुपर्ने पूर्वतयारीका विषयमा प्रतिवेदन तयार गर्ने ।	सूचना तथा समन्वय क्षेत्र	सुरक्षा निकाय रेडक्रस	प्रतिकार्यको अन्त्यमा

५.२.४ प्रतिकार्यका लागि पूर्वतयारी

समन्वय तथा सूचना क्षेत्रले उल्लिखित प्रतिकार्यका लागि देहायबमोजिम पूर्वतयारी गर्नेछः

क्रसं	पूर्वतयारी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१.	जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रको क्षमता विकास गर्ने र जिल्ला विपद् सूचना केन्द्रको रूपमा समेत विकास गर्ने ।	प्रजिअ जिविव्यस	स्थानीय तह गैससहरू	६ महिना भित्र
२.	जलमापन केन्द्र तथा वर्षामापन केन्द्रहरूको सम्पर्क नम्बर अद्यावधिक गर्ने	DEOC प्रजिअ	स्थानीय तह सुरक्षा निकाय सञ्चार माध्यमहरू	विपद् हुनु पूर्व
३.	विपद् प्रभावित समुदायलाई सूचना प्रवाह गर्ने व्यक्तिको नाम र सम्पर्क नम्बर अद्यावधिक गर्ने ।	DEOC प्रजिअ	स्थानीय तह सुरक्षा निकायहरू	विपद् हुनु पूर्व
४.	मनसुन पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तयार गर्ने ।	प्रजिअ जिविव्यस	सबै विषयगत क्षेत्र र सरोकारवाला निकायहरू	पहिलो बैठक जेष्ठको पहिलो हप्ताभित्र । क्षेत्रगत समीक्षा र अन्तिम कार्यशाला जेष्ठ मसान्त भित्र
५.	सबै क्षेत्र प्रमुखको सहभागितामा पूर्वतयारी बैठक र कार्यशालाको आयोजना: १. मनसुन प्रारम्भ हुनुअघि पूर्वतयारी बैठक गर्ने २. क्षेत्रगत कार्ययोजनाको समीक्षा र पुनरावलोकन गर्ने ३. जिल्ला स्थित सरोकारवालाबीच समन्वय गरी कार्यशाला गर्ने ४. सङ्गठनासन्नता तथा स्रोतको पुनरावलोकन गर्ने	DEOC	सबै विषयगत क्षेत्र प्रमुख, सरोकारवाला निकायहरू सुरक्षा निकाय गैसस	पहिलो बैठक जेष्ठको पहिलो हप्ताभित्र । क्षेत्रगत समीक्षा र अन्तिम कार्यशाला जेठ मसान्तभित्र
६.	जिल्लाका सबै स्थानीय तहको प्रकोप नक्साङ्कन र क्षमता तथा जोखिम लेखाजोखा गर्ने ।	जिविव्यस	स्थानीय तह गैससहरू	बैशाख महिनामा
७.	आपत्कालीन समयको लागि हेलिप्याड खुल्ला क्षेत्र आश्रयस्थल, अग्लो स्थानहरू पहिचान गरी तयारी गरीराख्ने	जिविव्यस	स्थानीय तह गैससहरू	बैशाख महिनामा
८.	सुरक्षा निकायहरूमा खोज तथा उद्धार सामग्रीहरू तयारी	DEOC सुरक्षा	स्थानीय तह	बैशाख महिना

	अवस्थामा राख्ने ।	निकायहरू	गैससहरू	भिन्नमा
९.	पूर्व चेतावनी वा सूचना प्रणालीलाई व्यवस्थित गर्ने र प्रभावकारी सूचना सञ्चार समन्वय र सम्पर्कलाई जोड दिने	DEOC सुरक्षा निकायहरू	स्थानीय तह गैससहरू	
१०.	सबै स्थानीय तहमा इन्टरनेट कनेक्टिभिटी व्यवस्थित गराउने । सबै स्थानीय तहबाट दैनिक विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी गतिविधि र घटना तथा सूचनाहरू अद्यावधिक गरी जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रमा जानकारी गराउने पद्धतीको विकास गर्ने ।	जिविव्यस स्थानीय तह	गैरसरकारी संस्थाहरू	यथासम्भव छिटो
११.	उद्धारकर्मी र सङ्घटन स्थानीय तहका समुदायमा क्षमता अभिवृद्धि तालिम गर्ने: • खोज तथा उद्धार • प्राथमिक उपचार • विपद् जोखिम व्यवस्थापन, • उद्धारका लागि आन्तरिक अभ्यास विषयगत क्षेत्रका सदस्यलाई भूकम्पको समयमा अपनाउनु पर्ने सुरक्षा उपाय र उद्धारसम्बन्धी अभ्यास गराउने	जिविव्यस सुरक्षा निकायहरू	स्थानीय तह गैससहरू	बैशाख महिना अगावै
१२.	स्थानीय तहमा गठन भएका विपद् व्यवस्थापन समिति र विषयगत क्षेत्रहरूलाई क्रियाशिल बनाउने ।	स्थानीय तह	जिविव्यस DEOC	नियमित
१३.	साझेदार तथा सहयोगी निकायहरूको सूची तयार गर्ने ।	जिविव्यस	स्थानीय तह	बैशाख महिनामा
१४.	द्रुतलेखाजोखा फर्मेट प्रिन्ट गरी सबै स्थानीय तहमा उपलब्ध गराउने ।	समन्वय तथा सूचना क्षेत्र	स्थानीय तह	बैशाख महिनामा
१५.	बहुक्षेत्रगत प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा (MIRA)को तयारी स्वरूप सबै क्षेत्रका एक एक सदस्य रहेको मिरा कार्यदल गठन गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	रेडक्रस	जेष्ठको पहिलो साता
१६.	मिरा सम्बन्धी अभिमुखीकरण तालिम सञ्चालन गर्ने । मिराको लागि फाराम र निर्देशिका तयार गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस रेडक्रस	जेष्ठको पहिलो साता
१७.	सुरक्षा निकायहरू, स्थानीय तह, रेडक्रस, एम्बुलेन्स तथा सरोकारवाला निकायहरूको सम्पर्क नम्बर हरेक व्यक्तिको मोबाईलमा र घरघरमा रहने गरी व्यवस्था गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुखको निर्देशनमा	स्थानीय तह रेडक्रस	जेष्ठको पहिलो साता
१८.	प्राथमिक उपचार, आधारभूत खोज तथा उद्धार, अस्थायी आवास व्यवस्थापन, मनोसामाजिक परामर्श तथा शव व्यवस्थापनसम्बन्धी तालिमको व्यवस्था गर्ने वा तालिममा विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरूलाई सहभागी गराई क्षमता विकास गर्ने ।	जिविव्यस DEOC	स्थानीय तह रेडक्रस सुरक्षा निकाय	बैशाख महिनामा

१९.	सबै स्थानीय तहमा आपत्कालिन कोषको स्थापना गरी कोष सञ्चालन निर्देशिका तयार गर्ने ।	स्थानीय तह	स्थानीय तह वडा समिति	तत्काल र नियमित
२०.	जनचेतना अभिवृद्धिका गतिविधि सञ्चालन गर्ने • विपद्सम्बन्धी जनचेतना अभिवृद्धि गर्न पम्प्लेट, पोस्टर, पर्चा तयार गरी विशेषगरी सङ्घटासन्न स्थानीय तहहरूमा वितरण गर्ने • एफएम रेडियो तथा पत्र पत्रिकामार्फत विपद्सम्बन्धी ज्ञान तथा जानकारी प्रचारप्रसार गराउने	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह गैससहरु	नियमित रूपमा
२१.	विस्थापितहरूको पहिचानका लागि आवश्यक संख्यामा परिचयपत्र छपाइ गरी तयारी अवस्थामा राख्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह	जेष्ठ महिनामा
२२.	विपद् व्यवस्थापन समितिका पदाधिकारी र जनप्रतिनिधिहरूलाई विपद् तथा आधारभूत मानवीय सहायता मापदण्ड सम्बन्धी तालिम दिने ।	जिविव्यस	स्थानीय तह गैससहरु	बैशाख भन्दा अगावै

५.३ खोज तथा उद्धार (Search and Rescue)

विषयगत क्षेत्र	:	खोज तथा उद्धार
मुख्य विपद्को किसिम	:	बाढी, आगलागी, भूकम्प, हावाहुरी, पहिरो
क्षेत्रगत अगुवा (Cluster Lead)	:	जिल्ला प्रशासन कार्यालय

५.३.१ खोज तथा उद्धार विषयगत क्षेत्रको परिचय:

विपद्को अवस्थामा जन, धन र संरचनामा व्यापक क्षति पुग्न गई जनजीवन अस्त व्यस्त हुने भएकाले विपद्प्रभावितहरू बाढीले बगाउने, हराउने, पानीमा डुब्न सक्ने अवस्था रहन्छ भने भूकम्पजन्य विपद्को समयमा हराउने, च्यापिने, पुरिने, जल्ने लगायतका विपद्पूर्ण अवस्थामा फसेका हुन सक्छन् । यस अवस्थामा विपद् प्रभावितलाई तालिम प्राप्त दक्ष जनशक्तिद्वारा खोजी गर्ने, प्राथमिक उपचार गर्ने तथा उद्धार गरी सुरक्षित स्थलसम्म पुर्याउने र सकेसम्म थोरै समयमा धेरै जनाको जीउ, धनको रक्षा गर्न सञ्चालन गरिने समग्र कामहरूलाई यस योजनामा खोज तथा उद्धार भनिएको छ । जिल्लामा सम्भावित विपद्को परिदृष्यअनुरूप खोज तथा उद्धार क्षेत्रले देहायअनुसारका कार्य गर्नेछ ।

५.३.२ सम्भावित परिदृष्य:

१. विपद्को कारण मानिस प्रत्यक्ष रूपमा प्रभावित हुनेछन्,
२. रातीको समयमा विपद्भएमा ठूलो मानवीय क्षति हुनेछ भने प्रभावितले उद्धार र राहतको याचना गरिरहेको देखिनेछ ।
३. यातायातको असुविधाका कारण समयमै उद्धारकर्मी पुग्नसक्ने छैनन् ।
४. उद्धार र राहत वितरणमा कठिनाइ उत्पन्न हुनेछ ।
५. सडक, बाटो, पुल, विद्युत् आपूर्ति, सञ्चार आदि सार्वजनिक पूर्वाधारहरू क्षतिग्रस्त हुनेछ,
६. आवागमन अवरुद्ध भएर प्रभावित क्षेत्रमा पहुँचको कठिनाइ हुनेछ,

७. अगला सुरक्षित र खुल्ला स्थानहरू नजिकमा नभएका स्थानहरूमा स्थानान्तरणको समस्या हुने हुँदा सामाजिक जनजीवन अस्तव्यस्त हुने र मानवीय मृत्यु समेत हुनसक्ने,
८. आवास तथा व्यक्तिगत सम्पत्ति अस्थायी रूपमा क्षति, बालबालिका, महिला, वृद्ध-वृद्धा तथा फरक किसिमले सक्षम (अपाङ्गता भएक) मुख्य रूपमा प्रभावित हुनसक्नेछ ।

५.३.३ विषयगत क्षेत्रको क्षेत्रगत उद्देश्य

खोज तथा उद्धारका लागि लेखाजोखा गर्ने र विपद् पछिको असामान्य अवस्थामा मानिसको जीवन रक्षा धनसम्पत्तिको सुरक्षा गर्दै स्थितिलाई सामान्य अवस्थामा ल्याउनु यस क्षेत्रको प्रमुख उद्देश्य हुनेछ । योजनाका समष्टिगत उद्देश्य देहायअनुसार हुनेछन्

१. आपतकालीन खोज तथा उद्धार गरी मानवीय क्षति न्यून गर्ने,
२. सूचना प्रवाहको वैकल्पिक उपाय पहिचान गरी सूचना प्रवाहलाई सुनिश्चित गर्नु ।
३. नियमित रूपमा अनुगमन गरी मानव जीवनरक्षाको सुनिश्चितता गर्नु ।
४. प्रतिकार्यका सन्दर्भमा आवश्यकता अनुसार सम्पर्क र समन्वय गर्नु ।

५.३.४ आपत्कालीन प्रतिकार्य योजना

विपद् भएको अवस्था र त्यसपछि स्थिति सामान्य नभएसम्मको लागि मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउने प्रक्रियामा खोज तथा उद्धार विषयगत क्षेत्रले देहायअनुसार कार्य गर्नु पर्नेछः

क्रसं	प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१.	जिल्लाविपद् व्यवस्थापन समितिको आपत्कालिन बैठक बस्ने, सूचना तथा समन्वय क्षेत्रसँग समन्वय गर्ने । प्राप्त सूचनाको आधारमा समन्वय गरी खोज तथा उद्धारका साथै प्राथमिक उपचार संयुक्त टोली परिचालन गर्ने । अन्य सबै विषयगत क्षेत्रलाई तयारी अवस्थामा राख्ने ।	DEOC जिविव्यस प्रजिअ	सबै विषयगत क्षेत्रका प्रमुखहरू	विपद्को सूचना प्राप्त गर्नासाथ
२.	खोज तथा उद्धार विषयगत क्षेत्रको आपत्कालीन बैठक बस्ने, जसमा: • जानकारी तथा सूचना सङ्कलन गरी परिस्थितिको विश्लेषण गर्ने, • सदस्यलाई आपत्कालीन मानवीय सहयोगको लागि सक्रिय पार्ने, परिस्थितिअनुसार पहिले गरिएको कार्यविभाजनको समीक्षा र विश्लेषण गरी पुनरावलोकन गर्ने,	खोज तथा उद्धार विषयगत क्षेत्र	DEOC जिविव्यस स्थानीय तह	शुरुमा विपद् हुनासाथ, त्यसपछि २४ घण्टाभित्र, पहिलो साता एक दिन बिराएर र दोस्रो हप्तापछि हसामा १ पटक
३.	उपकरणसहित खोज तथा उद्धार विषयगत क्षेत्र परिचालन गर्ने र खोज तथा उद्धारको काम गर्ने । प्रभावितहरूलाई सुरक्षित स्थानमा स्थानान्तरण गर्ने	खोज तथा उद्धार क्षेत्र	DEOC जिविव्यस स्थानीय तह	विपद् पश्चात तत्काल
४.	उद्धार र सुरक्षाको विषयमा आवश्यक सूचना संकलन तथा अवस्थाको प्रतिवेदन तयार गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	DEOC स्थानीय तह	

५.	वैकल्पिक बाटो नभएको क्षेत्रमा उद्धार गर्न अन्य वैकल्पिक उपाय पहिचान गर्ने तथा यातायातका साधन सम्बन्धमा आवश्यक समन्वय गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	DEOC स्थानीय तह	
६.	सुरक्षा निकायहरूबीच आपसी समन्वय गर्ने । शान्ति सुरक्षालाई कायम राख्नको लागि आवश्यक सुरक्षा व्यवस्था मिलाउने ।	सुरक्षा निकायहरू	प्रजिअ	
७.	विपदमा परी घाइते भएका व्यक्तिहरूको प्राथमिक उपचार गर्ने र अस्पताल पुर्याउने प्रबन्ध मिलाउने ।	प्राथमिक उपचार क्षेत्र	अस्पतालहरू	आवश्यकतानुसार
८.	स्थानीय तहमा गठित सबै विषयगत क्षेत्र र सरोकारवाला लाई तत्काल खबर गर्ने र समन्वय गरी उद्धारमा संलग्न गराउने ।	DEOC खोज उद्धार क्षेत्र	जिविव्यस स्थानीय तह सुरक्षा निकाय	विपद् पछि निरन्तर
९.	घाइतेको उपचारका लागि स्वास्थ्य चौकीको नेतृत्वको प्राथमिक उपचार विषयगत क्षेत्रलाई परिचालन गर्ने	प्रा उ विषयगत क्षेत्र	अस्पतालहरू स्वास्थ्य चौकी	आवश्यकतानुसार
१०.	बढी प्रभावित स्थलको स्तर पहिचान गरी उद्धारको प्राथमिकता निर्धारण गर्ने ।	खोज उद्धार क्षेत्र	सुरक्षा निकाय वडा समिति	खोज उद्धारको समयमा
११.	उद्धार कार्यमा स्थानीय स्वयंसेवकहरू सहित परिचालन गर्ने ।	खोज उद्धार क्षेत्र	क्षेत्रका सदस्य रेडक्रस	खोज उद्धारको समयमा
१२.	विशेषगरी महिला, बालबालिका, अशक्त, जेष्ठनागरिक, सङ्कटासन्न वर्गलाई खोज तथा उद्धारमा प्राथमिकता दिने ।	खोज उद्धार क्षेत्र	वडा समिति रेडक्रस	प्रभावितको उद्धार नसकिएसम्म
१३.	प्रारम्भिक जानकारी तथा प्रतिवेदनका आधारमा आपत्कालीन मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउन निम्न प्रक्रिया गर्ने: क. तत्काल उपलब्ध गराउनु पर्ने मानवीय सहयोगको प्राथमिकता निर्धारण गर्ने, ख. प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्नको लागि सम्बन्धित क्षेत्रहरूलाई सल्लाह र सुझाव दिने । ग. सुरक्षा क्षेत्रसँग समन्वय गरी मानवीय सहयोगमा संलग्न संस्था तथा व्यक्तिलाई सुरक्षा उपलब्ध गराउने	DEOC जिविव्यस स्थानीय तह	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति विषयगत क्षेत्रहरू	विपद् पछि तत्काल र निरन्तर
१४.	मानवीय सहयोगको अनुगमन गर्ने र सुधारका लागि पृष्ठपोषण (Feedback) लिने तथा दिने ।	DEOC स्थानीय तह	वडा समिति अन्य क्षेत्र	नियमितरूपमा
१५.	डुबेका, बगेका, पुरिएका र भत्किएका घरहरू पहिचान गर्ने ।	खोज उद्धार क्षेत्र	स्थानीय तह रेडक्रस	प्रभावितको उद्धार नसकिएसम्म
१६.	प्रभावित नागरिकहरूका बहुमूल्य सम्पत्ति सुरक्षा गरी	खोज उद्धार	स्थानीय तह	प्रभावितको उद्धार

	निकालने । प्रभावित क्षेत्रका घरपालुवा पशुको उद्धार गर्ने	क्षेत्र	रेडक्रस	नसकिएसम्म
१७.	राहत वितरण कार्यमा आवश्यकता अनुसार खाद्यक्षेत्रलाई सहयोग गर्ने ।	सुरक्षा निकाय	स्वयंसेवक स्थानीय तह	नियमितरूपमा
१८.	<ul style="list-style-type: none"> आवश्यकता रहेसम्म खोज तथा उद्धार जारी राख्ने । प्रभावित क्षेत्रमा, हिंसा, लुटपाट र मानव बेचबिखनका घटना हुन नदिन आवश्यक सुरक्षा व्यवस्था मिलाउने मानव तथा पशुचौपायाहरूको शव व्यवस्थापन गर्ने 	खोज उद्धार क्षेत्र	सुरक्षा निकाय नेरेसो	आवश्यकतानुसार
१९.	निम्नअनुसार अभिलेख तयार गर्ने <ul style="list-style-type: none"> उद्धार गरिएका व्यक्ति बेपत्ता वा मृत्यु भएका व्यक्ति नष्ट भएका घर, विद्यालय वा अन्य भौतिक सम्पत्ति मरेका घरपालुवा पशुपंक्षी क्षतिग्रस्त भौतिक सम्पत्ति क्षतिग्रस्त बाली र खेतीयोग्य भूमि क्षतिग्रस्त भैतिक संरचना र सार्वजनिक सम्पत्तिको विवरण 	DEOC स्थानीय तह	जिविव्यस सुरक्षा निकायहरू रेडक्रस स्वयंसेवकहरू	नियमितरूपमा
२०.	उद्धार कार्यको अनुगमन गरी प्रतिवेदन तयार गर्ने र सरोकारवाला निकायमा पठाउने ।	खोज उद्धार क्षेत्र	स्थानीय तह जिविव्यस	नियमितरूपमा

५.३.५ प्रतिकार्यका लागि पूर्वतयारी

खोज तथा उद्धार क्षेत्रले उल्लिखित प्रतिकार्यका लागि देहायबमोजिम पूर्वतयारी गर्नेछ ।

क्रसं	पूर्वतयारी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१.	खोज तथा उद्धार क्षेत्रको बैठक बस्ने: <ol style="list-style-type: none"> मनसुन प्रारम्भ हुनुअघि पूर्वतयारी बैठक गर्ने क्षेत्रको कार्ययोजनाको समीक्षा र पुनरावलोकन गर्ने सङ्गटासन्नता तथा स्रोतको पुनरावलोकन गर्ने 	खोज उद्धार क्षेत्र	जिविव्यस सुरक्षा निकाय	जेठको पहिलो हप्ताभित्र
२.	बाढीको समयका लागि हेलिप्याड आश्रयस्थल, अग्लो स्थानहरू पहिचान गरी तयारी गरीराख्ने ।	खोज उद्धार क्षेत्र	जिविव्यस	जेठको पहिलो हप्ताभित्र
३.	सुरक्षा निकायहरूमा आधारभूत खोज तथा उद्धार सामग्री तथा विपद् व्यवस्थापन सामग्रीहरू भण्डारण गरी तयारी अवस्थामा राख्ने ।	खोज उद्धार क्षेत्र	प्रदेश सरकार स्थानीय तह सुरक्षा निकाय	जेठको पहिलो हप्ताभित्र
४.	जिल्लामा विपद् व्यवस्थापनका लागि अत्यावश्यक सेवाकेन्द्र स्थापना गरी वार्षिकरूपमा अद्यावधिक गरिराख्ने	जिविव्यस	प्रदेश सरकार	यसै वर्ष
५.	साझेदार तथा सहयोगी निकायहरूको सूची तयार गर्ने ।	स्थानीय तह	जिविव्यस	बैशाख सम्ममा

			जिसस	
६.	सुरक्षा निकायहरू, स्थानीय तह, रेडक्रस, एम्बुलेन्स आदिको सम्पर्क नम्बर संकलन गरी हरेक व्यक्तिको मोवाईलमा र घरघरमा रहने गरी व्यवस्था गर्ने।	जिविव्यस	स्थानीय तह	जेष्ठ पहिलो हप्ता भित्रै
७.	सबै स्थानीय तहमा आधारभूत खोज तथा उद्धार विषयगत क्षेत्र गठन गरी सदस्यहरूलाई तालिममा सहभागी गराई क्षमताविकास गरेर क्रियाशिल बनाउने।	स्थानीय तह	जिविव्यस जिसस	बैशाख सम्ममा
८.	उच्च संकटासन्न क्षेत्रहरूमा पूर्व चेतावनीका लागि माइक साइरन आदि तयारी अवस्थामा राख्ने।	स्थानीय तह	वडा समिति	बैशाख सम्ममा
९.	खोज तथा उद्धार क्षेत्रलाई कृत्रिम घटना अभ्यास तालिमको आयोजना गर्ने र समय समयमा विद्यालय र समुदायमा कृत्रिम घटना अभ्यास गर्ने।	सुरक्षा निकायहरू	स्थानीय तह जिविव्यस	बैशाख सम्ममा
१०.	स्थानीय तहहरूमा उद्धारका लागि कार्यदलहरू गठन गर्ने। “विपदमा युवा” अवधारणा अनुसार सक्रिय युवाहरूको द्रुत प्रतिकार्य टोलीको गठन गर्ने र तालिम दिएर सुरक्षा निकायहरूसंगको समन्वयमा तयारी अवस्थामा राख्ने।	स्थानीय तह	सुरक्षा निकायहरू युवा क्लव	बैशाख सम्ममा
११.	तत्कालीन उद्धारको लागि स्थानीय तहबाट प्राप्त हुने जनशक्ति, उद्धारका लागि आवश्यक पर्ने साधनको पहिचान र नक्साङ्कन गर्ने।	DEOC	जिविव्यस	जेष्ठ पहिलो हप्ता
१२.	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको मनसुन पूर्व बैठक गरी स्थानीय तहहरूलाई अध्यावश्यक निर्देशन र समन्वय गर्ने।	जिविव्यस	क्षेत्रका सदस्यहरू	जेष्ठ पहिलो हप्ता
१३.	एफएम रेडियोहरूमार्फत पूर्वचेतावनी तथा पूर्वसूचना प्रसारण गर्ने	जिविव्यस	सञ्चार माध्यम	नियमितरूपमा
१४.	वैकल्पिक बाटो नभएको क्षेत्रमा उद्धार गर्न डुङ्गा वा अन्य वैकल्पिक उपाय पहिचान गरी व्यवस्थापन गर्ने।	खोज उद्धार क्षेत्र	स्थानीय तह सुरक्षा निकाय	बैशाख सम्ममा
१५.	उद्धारका लागि आवश्यक सवारी साधन, स्वयंसेवक, सुरक्षित स्थानको उपयोगका लागि सरोकारवालाहरूको पहिचान गरी सम्झौता गर्ने।	जिविव्यस	स्थानीय तह सुरक्षा निकाय	जेष्ठ सम्ममा

५.४ अस्थायी आवास, गैरखाद्य सामग्री व्यवस्थापन (Temporary Shelter and NFI management)

विषयगत क्षेत्र	:	अस्थायी आवास, गैरखाद्य सामग्री व्यवस्थापन
मुख्य विपद्को किसिम	:	बाढी, पहिरो, भूकम्प, आगलागी, महामारी, हावाहुरी
क्षेत्रगत अगुवा (Cluster Lead):	:	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी / स्थानीय तह

विपद्को अवस्थामा जन, धन र संरचनामा व्यापक क्षति पुग्न गई जनजीवन अस्तव्यस्त हुने भएकाले विपद् प्रभावितहरू बसोवासको अभाव तथा भाँडाकुँडा, लुगाफाटा, सरसफाईका सामान लगायत दैनिक आवश्यकताका वस्तुहरूको अभावमा पर्न जाने सम्भावना अधिक रहन्छ । यस्तो अवस्थामा विपद् प्रभावित व्यक्ति तथा समुदायहरूलाई स्थिति सामान्य भएर आफ्नो घर फर्किने अवस्था तयार नभएसम्म आपत्कालीन आश्रय स्थलमा राख्न पर्ने हुन्छ । यसको लागि अस्थायी रूपमा विद्यालय, मदरसा, मन्दिर, वडा कार्यालयको भवनजस्ता सार्वजनिक स्थलमा राख्न पर्ने हुन्छ भने केही लामो समयको लागि अस्थायी शिविर खडा गरी बसोवास गराउनु पर्ने हुन्छ । त्यसका साथै दैनिक जीवनयापनको लागि भाँडावर्तन, ओढ्ने ओछ्याउने लुगाफाटो वा खाना बनाउने, खाने वर्तन र इन्धनको व्यवस्था गर्नु पर्ने हुन्छ । आवास तथा गैरखाद्य सामग्री व्यवस्थापन क्षेत्रले विस्थापित तथा प्रभावितहरूको लागि उल्लेखित मानवीय सेवा उपलब्ध गराउँछ

५.४.१ विपद् पछिको सम्भावित परिदृश्य

- विपद्बाट अधिकांश गाउँ ठाउँ संकटमा हुनेछन् ।
- मानिसहरू हताहत भएर आफ्नो ज्यान जोगाउन भागाभाग गर्नेछन् ।
- आफ्नो परिवारका सदस्यहरू तथा बालबच्चा खोज्दै, रुँदै कराउँदै खाली हात विस्थापित हुनेछन् ।
- विपद् भएको केही समयपछि उद्धारकर्मीहरू पुगेको, उद्धार कार्यमा जुटेको प्रभावित परिवारहरूलाई बाहिर ल्याई सुरक्षित ठाउँमा राख्ने काम भइरहेको अवस्था देखिनेछ ।
- सुरक्षित ठाउँमा ल्याइएको व्यक्ति तथा परिवारहरूको आफूले लगाएको कपडाबाहेक साथमा केही नभएको भोकाएको, थाकेको, परिवारका सबै सदस्य आफ्नै शिविरमा नभएकोले चिन्तित देखिएको हुनसक्ने छ ।
- विशेषगरी बालबालिका, वृद्ध र बिरामी तथा गर्भवती महिलाहरू अरु बढी समस्यामा पर्नेछन् ।
- जीविकोपार्जनका वैकल्पिक उपायको अभाव हुनेछ ।
- बाढीबाट अधिकांश गाउँ प्रताडित भएर मानिस हताहत भई सहयोगको याचना गरिरहेका हुनेछन् ।
- घरबार नष्ट भएर झरी, हिलो र चीसो जमिनमा दिन रात बिताउन बाध्य भइरहेको देखिनेछ ।
- विद्यालयका कक्षाकोठा, प्रहरी चौकी, स्वास्थ्य केन्द्रहरूजस्ता उपलब्ध सार्वजनिक संस्थाहरूमाथि दबावको सिर्जना, सामुदायिक तथा संस्थागत स्थानहरूमा अस्थायी आवासको उपयोग गर्दा सामुदायिक स्वास्थ्यसम्बन्धी व्यवहारमा चुनौती र समस्या देखा पर्नेछन् ।
- विस्थापित भएका मानिस खाद्यान्नको चर्को समस्यामा पर्नेछन् ।

५.४.२ क्षेत्रगत उद्देश्य

अस्थायी आवास, गैरखाद्य सामग्री व्यवस्थापन क्षेत्रको प्रमुख उद्देश्य विपद्बाट प्रभावित मानिसलाई जीवनयापनको लागि आवश्यक पर्ने आवास, लताकपडा लगायत अन्य अत्यावश्यक सामग्रीहरू उपलब्ध गराएर उनीहरूको जीवन रक्षा गर्नु हुनेछ । यस क्षेत्रका अन्य उद्देश्य देहायअनुसार रहेका छन्

- सुरक्षित तथा आरामदायी बस्ने ठाउँको प्राप्ति लागि भौतिक एवं सामाजिक आवश्यकताहरूमा व्यक्ति तथा परिवारहरूको पहुँच सुनिश्चित गर्नु,
- विपद्का कारणले घरवारविहीन बनेका मानिसका निमित्त स्थायी समाधानको खोजीका लागि प्रयत्न गर्नुका साथै विस्थापितलाई मानवअधिकारको उपभोग गर्न सक्षम बनाउनु,

- घरायसी आवश्यकताका भाँडाकुँडा तथा व्यक्तिगत सम्मान र मर्यादासहित दैनिक जीवनयापनका लागि आवश्यक सामग्रीहरूमा विस्थापितको समानुपातिक पहुँच गराउनु ।

५.४.३ आपत्कालीन प्रतिकार्य योजना

विपद् भएको समयमा तथा त्यसपछि लगत्तै विस्थापित तथा प्रभावित मानिसलाई विनाभेदभाव आवास तथा गैरखाद्य सामग्रीहरू उपलब्ध गराउनु यस क्षेत्रको कार्यधिकार हो । यसको लागि अस्थायी आवास तथा गैरखाद्य क्षेत्रले देहायअनुसार काम गर्नेछः

क्रसं	प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१.	क्षति तथा नोक्सानी, खाद्य सुरक्षा र व्यवस्थापनको चुनौतीको अनुमान सहितको विश्लेषण गर्न अस्थायी आवास तथा गैरखाद्य क्षेत्रको आपत्कालीन बैठक आयोजना गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्रका सदस्य संस्थाहरू	विपद्को संकेत पाउनासाथ
२.	राहत शिविरहरूको स्थापनाका लागि आवश्यक क्षेत्रको द्रुत लेखाजोखा गर्ने र पहिचान गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सुरक्षा निकाय	विपद् पश्चात तत्काल
३.	मानवीय सहयोग वितरणको प्रकृया र मापदण्ड निर्धारण गरी स्वयंसेवक परिचालन गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सुरक्षा निकाय	विपद् पश्चात तत्काल
४.	विस्थापितहरूको सङ्ख्या र जानकारी लिने । पहिचान भएकालाई अस्थायी आवासमा बोसबास गराउने तथा पूर्वनिर्धारित स्थानमा नअटेका विस्थापितलाई त्रिपालको व्यवस्था गरी तत्काल बसाउने	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह क्षेत्रका सदस्य संस्थाहरू सुरक्षा निकाय	उद्धार कार्य संगसंगै
५.	स्थानीय तहमा भएका सबै प्रकारका संयन्त्रहरूको परिचालन गर्ने । स्थानीय तहमा कमाण्ड पोष्ट तयार गरी कामलाई व्यवस्थित गराउने ।	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सुरक्षा निकाय क्षेत्रका सदस्यहरू	उद्धार कार्य संगसंगै
६.	विषयगत क्षेत्रलाई परिस्थिति विश्लेषणको लागि प्रभावित क्षेत्रमा पठाउने र स्थानीय तहबाट आएका जानकारीका आधारमा थप स्रोत साधनहरू जुटाउने ।	क्षेत्र प्रमुख	विषयगत क्षेत्रहरू	उद्धार कार्य संगसंगै
७.	द्रुत लेखाजोखा (IRA) गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह नेरेसो	दोस्रो दिन
८.	प्राप्त सूचनाको विश्लेषण गरी सहायता परिचालन गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सुरक्षा निकाय	दोस्रो दिन
९.	विपद् प्रभावको आधारमा अस्थायी आवासको लागि त्रिपाल, खाना तथा खाना पकाउने भाँडावर्तन, घरायसी सामग्री लगायत न्यूनतम सहयोगको व्यवस्था गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह क्षेत्रका सदस्यहरू सुरक्षा निकाय	दोस्रो दिन
१०.	द्रुत लेखाजोखा टोलीले संकलन गरेको विवरण विश्लेषण गरी आपत्कालीन राहतको आवश्यकता विश्लेषण सहितको	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह क्षेत्रका सदस्यहरू	तेस्रो दिन देखि

	प्रतिवेदन तयार गर्ने र राहतको व्यवस्थापन गर्ने र अस्थायी आवास तथा गैरखाद्य सामग्री सेट वितरण गर्ने ।		सुरक्षा निकाय	
११.	अस्थायी आवासको व्यवस्थापन तथा गैरखाद्य सामग्री सेट वितरण कार्यको निरन्तरता गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह क्षेत्रका सदस्यहरु	तेस्रो दिन देखि
१२.	विपद्को अवस्था हेरेर अस्थायी आवासको व्यवस्थापन तथा गैरखाद्य सामग्री सेट वितरणको निरन्तरता र अनुगमन गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह क्षेत्रका सदस्यहरु सुरक्षा निकाय	अवस्था सामान्य नभएसम्म
१३.	अस्थायी आवास तथा गैर खाद्य सामग्री सँग सँगै स्थायी आवास तथा खाद्यान्नको बैकल्पिक व्यवस्थापनतर्फ जोड दिने ।	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह क्षेत्रका सदस्यहरु सुरक्षा निकाय	अवस्था सामान्य नभएसम्म
१४.	अस्थायी आवास तथा गैर खाद्य सामग्री व्यवस्थापन क्षेत्र तथा सम्बन्धित सरोकारवालाहरुको समिक्षा बैठक र अवस्थाको अद्यावधिक ।	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह क्षेत्रका सदस्यहरु	अवस्था सामान्य नभएसम्म
१५.	सम्पूर्ण कार्यको अनुभव र सिकाइका आधारमा प्रतिवेदन तयार गर्ने र सरोकारवाला निकायमा पठाउने ।	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह क्षेत्रका सदस्यहरु सुरक्षा निकाय	अवस्था सामान्य भएपछि

५.४.४ प्रतिकार्यका लागि पूर्वतयारी

अस्थायी आवास, गैरखाद्य सामग्री व्यवस्थापन क्षेत्रले आपत्कालीन मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउने कार्यका लागि देहाय अनुसार पूर्वतयारी गर्नेछः

क्रसं	पूर्वतयारी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१.	विषयगत क्षेत्रमा संलग्न सदस्य संस्थाहरुको विवरण अद्यावधिक गर्ने । सम्भावित सहयोगी निकाय तथा संस्थाहरुको पहिचान गरी आवासको लागि उपलब्ध साधन र स्रोतको सूची तयार गर्ने ।	आवास, गैरखाद्य क्षेत्र	जिविव्यस स्थानीय तह	बैशाख महिनामा
२.	पूर्वतयारी समन्वय बैठक आयोजना गर्ने <ul style="list-style-type: none"> • स्रोत र साधनको नक्साङ्कन गर्ने • जिल्लाको परिस्थितिअनुसार सहयोग उपलब्ध गराइने सामग्रीहरुको मापदण्ड निर्धारण गर्ने, • प्रभावित हुन सक्ने जनसङ्ख्याको आधारमा आवश्यक सामग्रीहरुको परिमाण आँकलन गर्ने । पूर्वतयारीका लागि कार्यदल गठन गर्ने ।	आवास, गैरखाद्य क्षेत्र	जिविव्यस स्थानीय तह	जेष्ठको पहिलो साता
३.	अस्थायी बसोवासको लागि नजिकका सुरक्षित सार्वजनिक जग्गा तथा स्थानको पहिचान गर्ने र नीजि जग्गा उपयोग गर्नुपर्ने भएमा समन्वय गरी उपयोग गर्ने सहमति लिने ।	आवास, गैरखाद्य क्षेत्र	जिविव्यस स्थानीय तह	जेष्ठको पहिलो साता

४.	आवास तथा गैर खाद्य सामग्रीको आपूर्तिको लागि बजार र बिक्रेताका बैकल्पिक सूची बनाउने, आवश्यकता अनुसार सम्झौता गर्ने	आवास, गैरखाद्य क्षेत्र	जिविव्यस स्थानीय तह	जेष्ठको पहिलो साता
५.	विस्थापित परिवारको लागि आश्रयस्थल बनाउन आवश्यक पर्ने बाँस, डोरी र खाना बनाउने भाँडावर्तन, इन्धन आदि समयमै उपलब्ध हुने व्यवस्था मिलाउने ।	आवास, गैरखाद्य क्षेत्र	जिविव्यस स्थानीय तह	जेष्ठको पहिलो साता
६.	आवास तथा गैरखाद्य सामग्री वितरणको पूरा सूची राख्ने र नियमित रूपमा प्रतिवेदन तयार गरी स्थानीय तह र अन्य सरोकारवालालाई उपलब्ध गराउने ।	आवास, गैरखाद्य क्षेत्र	जिविव्यस स्थानीय तह	नियमितरूपमा मासिक
७.	गैरखाद्य सामग्रीको भण्डारको लागि जिल्लामा एक भण्डार गृह तयार गर्ने ।	जिविव्यस	प्रदेश सरकार स्थानीय तह	आगामी बर्ष
८.	अनुगमन टोलीको व्यवस्था एवं अनुगमन सूची तयार गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह	जेष्ठ महिनामा
९.	प्रतिकार्य टोलीमा जानेहरुको दुर्घटना विमा गर्ने ।	जिविव्यस	स्थानीय तह	विपद् पूर्व
१०.	संभावित विपद् व्यवस्थापनको अभ्यास गर्ने गराउने ।	जिविव्यस	स्थानीय तह	विपद् पूर्व
११.	प्रतिवेदन तयारीका लागि सदस्य तोक्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस	जेष्ठ महिनामा

५.५ खाद्य सुरक्षा, कृषि तथा जीविकोपार्जन क्षेत्र (Food Security, Agriculture and Livelihood)

विषयगत क्षेत्र : खाद्य सुरक्षा, कृषि तथा जीविकोपार्जन

मुख्य विपद्को किसिम : बाढी, आगलागी, भूकम्प, खडेरी, हावाहुरी, पहिरो

क्षेत्रगत अगुवा (Cluster Lead) : कृषि ज्ञान केन्द्र/स्थानीय तह

विपद्को अवस्थामा जन, धन र संरचनामा व्यापक क्षति पुग्न गई जनजीवन अस्तव्यस्त हुने भएकाले विपद्प्रभावितहरु दैनिक उपभोगका लागि खाद्यान्न संकटमा पर्न जाने सम्भावना अधिक रहन्छ । यस अवस्थामा विपद् प्रभावितलाई नियमित र प्रर्याप्त खाद्यान्न उपलब्ध गराउने तथा जीविकोपार्जनका बैकल्पिक स्रोतहरुको समेत पहिचान र परिचालन गरी दिगो रूपमा व्यवस्थापन गर्ने प्रयोजनका लागि खरिद तथा उत्पादन, ढुवानी, भण्डारण, वितरण लगायतका समग्र व्यवस्थापकीय कामलाई खाद्य क्षेत्रको रूपमा लिइएको छ ।

विपद्को समयमा उपलब्ध हुनु पर्ने मानवीय सहयोगको महत्वपूर्ण साधन खाद्यान्न हो । खाद्य क्षेत्रले विपद् प्रभावित तथा प्रभावित व्यक्तिलाई न्यूनतम मापदण्डअनुसारको खाद्यान्न उपलब्ध गराउन सहयोग परिचालन गर्नु पर्छ र खाद्यान्नमा सीमान्तकृत समुदायको समान पहुँच कायम गराउनु यस क्षेत्रको दायित्व हुनेछ ।

५.५.१ विपद् पछिको सम्भावित परिदृश्य

- विपद्बाट सङ्कटासन्न स्थानीय तहका अधिकांश गाउँ संकटमा हुनेछन् ।
- मानिसहरु हताहत भएर आफ्नो ज्यान जोगाउन भागाभाग गर्नेछन् ।
- आफ्नो परिवारका सदस्यहरु तथा बालबच्चा खोज्दै, रुँदै कराउँदै खाली हात विस्थापित हुनेछन् ।
- विपद् भएको केही समयपछि नै तत्काल उद्धारकर्मीहरु पुगेको, उद्धार कार्यमा जुटेको प्रभावित परिवारहरुलाई बाहिर ल्याई सुरक्षित ठाउँमा राख्ने काम भइरहेको अवस्था देखिनेछ ।

- सुरक्षित ठाउँमा ल्याइएको व्यक्ति/परिवारहरूको आफूले लगाएको कपडाबाहेक साथमा केही नभएको र अति भोकाएको, थाकेको, परिवारका सबै सदस्य आफ्नै शिबिरमा नभएकोले चिन्तित देखिएको अवस्था हुनसक्ने छ ।
- खाद्यान्न नष्ट हुने सम्भावना भएकोले पूरै जनसङ्ख्या खाद्यान्न अभावको चपेटामा पर्नेछ ।
- विशेषगरी बालबालिका, वृद्ध र विरामी तथा गर्भवती महिलामा खाद्यअल्पताको समस्यामा पर्नेछन् ।
- जीविकोपार्जनका वैकल्पिक उपायको अभाव हुनेछ ।

५.५.२ क्षेत्रगत उद्देश्य

खाद्य क्षेत्रको प्रमुख उद्देश्य विपदबाट विस्थापित मानिसलाई जीवनयापनको लागि आवश्यक पर्ने खाद्यसामग्री उपलब्ध गराएर उनीहरूको जीवन रक्षा गर्नु हुनेछ । यस क्षेत्रका अन्य उद्देश्य निम्नअनुसार रहेका छन्

- विपदमा परेर खाद्यान्नको समस्यामा परेका समुदाय तथा व्यक्तिलाई खाद्यान्न सहयोग उपलब्ध गराउनु तथा खाद्यान्नमा सबैको समानुपातिक पहुँच कायम गराउनु,
- सुत्केरी, आमाको दूध खाने बच्चा, कुपोषणमा परेका बालबालिका, जेष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, गर्भवती महिलाजस्ता संवेदनशील अवस्थामा रहेका समुदायलाई पोषणयुक्त खाद्यान्न उपलब्ध गराउने सुनिश्चितता गर्नु ।

५.५.३ आपत्कालीन प्रतिकार्य योजना

कुनै पनि विपद् आएको समयमा तथा त्यसपछि लगत्तै विस्थापित तथा प्रभावित मानिसलाई विनाभेदभाव खाद्यान्न उपलब्ध गराउनु यस क्षेत्रको कार्यधिकार हो । यसको लागि खाद्य क्षेत्रले देहायअनुसार काम गर्नेछः

क्रसं	प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१.	खाद्य क्षेत्रको आपत्कालीन बैठकको आयोजना गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	खाद्य क्षेत्रका सदस्य तथा सहयोगी	नियमित
२.	विपद् प्रभावित क्षेत्र तथा विस्थापित मानिसको जानकारी सङ्कलन गर्ने र खाद्यान्नको आवश्यकता पहिचान गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह खाद्य क्षेत्रका सदस्य तथा सहयोगी	विपद् आएको थाहा पाउनासाथ
३.	प्रभावित क्षेत्रको अनुगमन तथा निरीक्षण र प्रारम्भिक द्रूत लेखाजोखा गर्ने ।	तोकिएको सदस्य	कृषि ज्ञान केन्द्र सुरक्षा निकाय रेडक्रस	२४ घण्टाभित्र
४.	आपत्कालीन समयको लागि तयारी खाना वितरण गर्ने ।	खाद्य क्षेत्र	विषयगत क्षेत्रका सदस्य स्थानीय तह	२४ घण्टा देखि १० दिनसम्म
५.	समन्वय क्षेत्रसँग सम्पर्क गरी बहुक्षेत्रगत प्रारम्भिक द्रूत लेखाजोखा (मीरा-MIRA) को प्रतिवेदन तयार गर्ने ।	मिरा विषयगत क्षेत्र	जिविव्यस, स्थानीय तह, सुरक्षा निकाय	३ देखि ७ दिन भित्र
६.	विस्थापितलाई रासनकार्ड वितरण गर्ने ।	खाद्य क्षेत्र	जिविव्यस, स्थानीय तह, सुरक्षा निकाय	७ दिन भित्र

७.	भण्डारण गरिएको खाद्यान्नको अनुगमन तथा निरीक्षण गर्ने गुणस्तर भएको सुनिश्चितता गर्ने ।	जिविव्यस	स्थानीय तह सुरक्षा निकाय	नियमित
८.	मापदण्डअनुरूप खाद्यसामग्री वितरणको व्यवस्था मिलाउने ।	खाद्य क्षेत्र	स्थानीय तह जिविव्यस सुरक्षा निकाय	नियमित
९.	नपुग हुने खाद्यसामग्री खरिद तथा व्यवस्थापन र भण्डारण गर्ने ।	खाद्य क्षेत्र	स्थानीय तह जिविव्यस	५ दिन भित्र
१०.	वितरण केन्द्रको पहिचान र निर्धारण गर्ने र खाद्यान्न वितरणसम्बन्धी सूचना प्रवाह गर्ने ।	खाद्य क्षेत्र	स्थानीय तह सुरक्षा निकाय	नियमित
११.	खाद्यान्नमा सबै विस्थापित समुदायको सहज पहुँचको सुनिश्चितता गर्ने ।	खाद्य क्षेत्र	स्थानीय तह सुरक्षा निकाय	नियमित
१२.	सुत्केरी तथा बच्चालाई दूध खुवाउने महिला, कुपोषणमा परेका बालबालिका, विरामी, जेष्ठ नागरिकहरुलाई पोषणयुक्त खाना वितरण गर्ने ।	खाद्य क्षेत्र	स्थानीय तह जिविव्यस सुरक्षा निकाय	नियमितरूपमा
१३.	नागरिक समाजका विभिन्न क्षेत्रबाट वितरण हुने खाद्यान्नको अभिलेख राख्ने र नपुग वा खाद्यान्न प्राप्त गर्न नसकेका समुदायको पहिचान गरी खाद्यान्न उपलब्ध गराउने ।	खाद्य क्षेत्र	स्थानीय तह जिविव्यस सुरक्षा निकाय	नियमितरूपमा
१४.	खाद्यान्न वितरणसम्बन्धी कार्य, समस्या र समाधानबारे जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति तथा अन्य सरोकारवालालाई जानकारी गराउने ।	खाद्य क्षेत्र	क्षेत्रका सदस्य वन्दोवस्ती क्षेत्र	नियमितरूपमा
१५.	खाद्यान्न वितरण प्रक्रियालाई सहज र सरल बनाउन नियमित अनुगमन गर्ने र विवाद हुनबाट जोगिने ।	खाद्य क्षेत्र	क्षेत्रका सदस्य वन्दोवस्ती क्षेत्र	नियमितरूपमा
१६.	खाद्य क्षेत्रको नियमित बैठक तथा प्रतिवेदन तयारी गरी सबै सरोकारवालालाई उपलब्ध गराउने ।	क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्रका सबै सदस्य	हरेक हप्ता

५.५.४ प्रतिकार्यका लागि पूर्वतयारी

खाद्य सुरक्षा, कृषि तथा जीविकोपार्जन क्षेत्रले आपत्कालीन मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउने कार्यका लागि देहायअनुसार पूर्वतयारी गर्नेछः

क्रसं	पूर्वतयारी गतिविधि	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधी
१.	व्यवस्थापन तथा समन्वयसम्बन्धी बैठकको आयोजना गर्ने र गत वर्षको कार्ययोजनाको पुनरावलोकन गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्रका सदस्य	वैशाख पहिलो साताभित्र
२.	खाद्यान्न वितरण कार्यदल गठन गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्रका सदस्य	
३.	बहुक्षेत्र द्रूत लेखाजोखाको लागि व्यक्ति तोक्ने र तालिममा	क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्रका सदस्य,	

	सहभागी गराउने		जिविव्यस,	
४.	तयारी खाद्यान्नको भण्डारण तथा आपत्कालीन आपूर्तिको व्यवस्था मिलाउने	खाद्य क्षेत्र	सुरक्षा निकाय, स्थानीय तह, उवासंघ	वैशाख २५ गतेसम्म
५.	तयारी खाद्यान्नको बजार उपलब्धता पहिचान गर्ने	खाद्य क्षेत्र, तोकिएको सदस्य	स्थानीय तह, उवासंघ, जिविव्यस, विश्व खाद्य कार्यक्रम,	वैशाख २७ गतेसम्म
६.	खाद्यान्नको गुणस्तर नियन्त्रण तथा सुनिश्चितताको लागि गुणस्तर तथा नापतौल विभागसँग वा सम्बन्धित निकायसँग समन्वय गरी परीक्षण गर्ने वा गराउने	क्षेत्र प्रमुख	गुणस्तर नियन्त्रण कार्यालय, नेरेसो, स्थानीय तह	आवश्यक ता अनुसार
७.	स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्रसँग समन्वय गरी ६ महिनादेखि ५ वर्षमुनिका बालबालिका, जेष्ठ नागरिक, गर्भवती तथा सुत्केरी महिलालाई पोषणयुक्त खाद्यान्नको आवश्यक परिणाम मौज्दात राख्ने	क्षेत्र प्रमुख, तोकिएको सदस्य	स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र, जिविव्यस, गैसस	आवश्यक ता अनुसार
८.	खाद्यान्न कार्यक्रममा जनचेतना अभिवृद्धिका लागि प्रचारमूलक तथा ज्ञानबर्द्धक सामग्रीको बन्दोवस्त गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	कृषि ज्ञान केन्द्र, भेटेरिनरी अस्पताल, विश्व खाद्य कार्यक्रम, सञ्चारकर्मी	वैशाख मसान्तसम्म
९.	तयारी खाद्यान्नका लागि सहयोगी संस्थाहरू तथा निकायहरूसँग समन्वय गर्ने	क्षेत्रको बैठक	निजी क्षेत्रका संस्थाहरू	वैशाखमसा न्तसम्म
१०.	प्रतिवेदन तयारीका लागि सदस्य तोक्ने	क्षेत्र प्रमुख	-	

५.६ स्वास्थ्य तथा पोषण (Health and Nutrition)

बिषयगत क्षेत्र : स्वास्थ्य तथा पोषण

मुख्य विपद्को किसिम : बाढी, भूकम्प, खडेरी, आगलागी, पहिरो तथा महामारीजन्य रोगहरू

क्षेत्रगत अगुवा (Cluster Lead) : स्वास्थ्य कार्यालय/स्थानीय तह

विपद्को अवस्थामा जन, धन र संरचनामा व्यापक क्षति पुग्न गई जनजीवन अस्तव्यस्त हुने भएकाले विपद् प्रभावित समुदायमा स्वास्थ्य तथा पोषणको अवस्था बिग्रने सम्भावना अधिक रहन्छ । सम्भावित यस परिस्थितिलाई सम्बोधन गर्न यस्तो अवस्थामा विपद् प्रभावित समुदायमा स्वास्थ्य तथा पोषणसँग सम्बन्धित विषयहरूको व्यवस्था स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्रले गर्नेछ ।

विपद्को समयमा प्रभावित तथा विस्थापित मानिसमा स्वास्थ्यसम्बन्धी धेरै प्रकारका समस्या उत्पन्न हुने सम्भावना रहन्छ । त्यसैगरी विपदमा परेका कतिपय मानिसलाई प्राथमिक उपचारको आवश्यकता पर्छ । त्यसैकारण यस कार्ययोजनाले विपद् प्रभावित समुदायको स्वास्थ्य रक्षाका लागि काम गर्छ ।

५.६.१ विपद् पछिको सम्भावित परिदृश्य

- खाने पानीका मुहान प्रदूषित भएका हुनेछन्,
- चर्पीहरू क्षतिग्रस्त हुनेछन् र फोहोर सर्वत्र फैलिएको अवस्था हुनेछ,

उदयपुर जिल्लाको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०७९

- पिउने पानीका मुहान र स्रोतहरू संरचनात्मक क्षतिका कारण प्रदूषित हुनेछन्,
- सरसफाइको अभावले पानीजन्य सरुवा रोग फैलिएर महामारीजन्य प्रकोप बढेर थप विपद् उत्पन्न हुने सम्भावना प्रबल रहनेछ ।
- विस्थापित परिवारका सदस्यहरूले पानीको आभावका कारण अत्यावश्यक स्वच्छताका लागि कमजोर व्यवहारले गर्दा सरुवारोगहरूको वृद्धिको सम्भावना रहन्छ ।
- स्वास्थ्य सेवा प्रदायक संस्थाहरू क्षतिग्रस्त हुन सक्ने वा विपद् प्रभावितको पहुँचभन्दा बाहिर हुने, औषधी-उपचारका उपकरणहरू तथा औषधीको हानी नोक्सानी हुनेछ ।
- चोटपटक, घाइतेहरू, हैजा, औलो, आउँ रगत, (dysentery) दादुरा एवं महामारीजन्य रोग, गम्भीर स्वास प्रश्वाससम्बन्धी सङ्क्रमण, ज्वरो, आँखा अथवा छालाका सङ्क्रामक रोगहरूमा वृद्धि हुनेछ ।
- खाद्य सामग्रीको तीव्र अभाव तथा प्रदूषित वातावरणको कारणले गर्दा गम्भीर कुपोषण, हैजा तथा झाडापखालाजस्ता रोगहरूको जोखिममा वृद्धि, स्वास्थ्य एवं, सामाजिक सेवाहरूमा घट्दो पहुँच, उपचारात्मक तथा अतिरिक्त खुवाउने कार्यक्रम (supplementary feeding)मा अवरोध देखा पर्नेछ ।
- बाढीबाट विस्थापित विशेषगरी गर्भवती र सुत्केरी महिला, अशक्त तथा जेष्ठ नागरिक र विरामीको अवस्था दयनीय हुने सम्भावना हुनेछ ।
- लामखुट्टेजस्ता कीटबाट फैलिने औलो, कालाजार डेङ्गु आदिको सङ्क्रमण बढ्ने र सर्पदंश हुने सम्भावना रहन्छ
- बाढीमा परेर वा विभिन्न कारणले घाइते हुनेको सङ्ख्यामा वृद्धि भएको हुनेछ ।

५.६.२ क्षेत्रगत उद्देश्य

आपत्कालीन अवस्था उत्पन्न भएको समयमा विशेषगरी अत्यधिक जोखिममा रहेका समूहको स्वास्थ्य तथा पोषणसम्बन्धी आवश्यकता पूरा गर्ने प्रत्याभूति गर्नु, पानी तथा कीटपतङ्गका माध्यमबाट लाग्ने तथा महामारीजन्य रोगबाट बचाउनु यस क्षेत्रको प्रमुख उद्देश्य रहनेछ । यस क्षेत्रका पुरक उद्देश्य देहायअनुसार हुनेछन्

- झाडापखाला, हैजा तथा औलो र पानीजन्य एवं कीटजन्य रोगहरूको रोकथाम तथा उपचार सुनिश्चित गर्नु,
- रोग फैलिएमा प्रभावकारी रूपमा नियन्त्रण गर्नु,
- आधारभूत स्वास्थ्य सेवामा प्रभावित तथा विस्थापितको पहुँच सुनिश्चित गर्न स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन, मानवस्रोत परिचालनजस्ता उपाय अपनाउनु,
- कुपोषणबाट प्रभावित विस्थापित महिला, बालबालिका तथा जेष्ठ नागरिक र विरामीलाई पुरक खानाको व्यवस्था गरी उनीहरूको स्वस्थ जीवनको प्रत्याभूति गर्नु ।

५.६.३ आपत्कालीन प्रतिकार्य योजना

विपद्को अवस्थामा जनस्वास्थ्यको रक्षाका लागि स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्रले देहायका कार्यहरू गर्नेछः

क्रसं	प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१.	आपत्कालीन बैठक आयोजना गरी <ul style="list-style-type: none"> • विपद्को अवस्थाको मूल्याङ्कन गर्ने • सहयोगी संस्थाको क्षमता पहिचान, • कार्य तथा जिम्मेवारी विभाजन गर्ने, 	स्वास्थ्य, पोषण क्षेत्र	स्थानीय तह स्थाविच्यस स्वास्थ्य कार्यालय क्षेत्रगत सदस्यहरू	विपद् हुनासाथ

	<ul style="list-style-type: none"> सामग्री आपूर्तिकर्ताको सूची तयार गर्ने, विद्यमान स्रोत र मागको विश्लेषण गर्ने, जानकारी संकलनको लागि RRT को बैठक संचालन । 			
२.	विशिष्ट सेवा दिनु पर्ने जनसङ्ख्याको पहिचान गर्ने ।	स्वास्थ्य, पोषण क्षेत्र	स्वास्थ्य कार्यालय	विपद् भएकै दिन देखि
३.	घाइतेको उपचारका लागि तत्काल प्राथमिक उपचार कार्यदल खटाउने र थप उपचारका लागि अस्पताल पठाउने	स्वास्थ्य, पोषण क्षेत्र	स्वास्थ्य कार्यालय	विपद् भएकै दिन देखि
४.	स्वास्थ्य टोलीलाई यथासिद्ध परिचालन गरी विशेषगरी गर्भवती, सुत्केरी, पूर्ण स्तनपान गराई रहेका महिलाहरु साथै नियमितरूपमा औषधी सेवन (प्रेसर, सुगर, टिबी आदी) गर्ने व्यक्तिहरुको विवरण संकलन गर्ने ।	स्वास्थ्य, पोषण क्षेत्र	स्थाविव्यस स्वास्थ्य कार्यालय क्षेत्रगत सदस्य	विपद् भएकै दिन
५.	स्वास्थ्य सेवा प्रदान, सूचना प्रवाह र समन्वय गर्ने ।	स्वास्थ्य, पोषण क्षेत्र	स्वास्थ्य कार्यालय	विपद् भएकै दिन देखि
६.	Triage (रातो, पहेँलो, हरियो) को वर्गीकरण गरी उपचार तथा व्यवस्थापन गर्ने ।	स्वास्थ्य, पोषण क्षेत्र	स्वास्थ्य कार्यालय	विपद् भएकै दिन देखि
७.	५ वर्ष मुनिका बालबालिका, गर्भवती तथा सुत्केरी महिलाको पोषण स्थितिको लेखाजोखा तथा परामर्श गर्ने । ५ वर्ष मुनिका बालबालिकाको पोषण अवस्थालाई मध्यनजर गरेर सूक्ष्म पोषक तत्व वितरण गर्ने ।	स्वास्थ्य, पोषण क्षेत्र	स्वास्थ्य कार्यालय	दोस्रो दिन देखि
८.	जानकारीको सङ्कलन तथा परिस्थितिलाई अद्यावधिक गर्नका लागि वास्तविक क्षतिको जानकारी प्राप्त भएपछि (Rapid Response Team –RRT)को बैठक बस्ने ।	स्वास्थ्य, पोषण क्षेत्र	HEOC स्वास्थ्य कार्यालय	दोस्रो दिन
९.	भौतिक तथा मानवीय क्षतिको तथ्यगत विवरण, अघिल्लो दिनमा गरिएका कार्यको समिक्षा ।	स्वास्थ्य, पोषण क्षेत्र	स्वास्थ्य कार्यालय	दोस्रो दिन
१०.	स्वास्थ्यसँग सम्बन्धित विभिन्न अन्तर समूहसँग विपद् व्यवस्थापनमा छलफल गर्ने । मानवीय तथा भौतिक स्रोत साधनको नक्सांकन गर्ने र आवश्यक व्यवस्था गर्ने	स्वास्थ्य, पोषण क्षेत्र	स्वास्थ्य कार्यालय	दोस्रो दिन
११.	स्वयम् सेवकहरुको पहिचान गरि महामारी फैलाउन सक्ने सम्भावित स्रोत पहिचान गरि छुट्याउने ।	स्वास्थ्य, पोषण क्षेत्र	HEOC स्वास्थ्य कार्यालय	दोस्रो दिन
१२.	किटनासक औषधी आवश्यकता हेरी छिट्काउने । सम्भावित जोखिमलाई न्यूनीकरण गर्न उचित स्थानको पहिचान गरी विस्थापनको व्यवस्था गर्ने ।	स्वास्थ्य, पोषण क्षेत्र	स्वास्थ्य कार्यालय	दोस्रो दिन
१३.	अपुग भएको औषधी तथा अन्य व्यवस्थापकीय सामग्रीको व्यवस्था गर्ने	स्वास्थ्य, पोषण क्षेत्र	स्वास्थ्य कार्यालय	दोस्रो दिन
१४.	स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन गर्ने र निशुल्क औषधीको ब्यवस्था	स्वास्थ्य,	HEOC	दोस्रो दिनपछि

	मिलाउने	पोषण क्षेत्र	स्वास्थ्य कार्यालय	
१५.	आवश्यकताअनुसार बाह्य अनुसन्धान टोली खटाउने महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका तथा स्थानीय स्वास्थ्यकर्मीको कार्य निर्धारण र अभिमुखीकरण गर्ने	स्वास्थ्य, पोषण क्षेत्र	स्वास्थ्य कार्यालय	शिविर स्थापना भएपछि
१६.	विपदबाट प्रभावितलाई मनोसामाजिक परामर्श तथा मनोरञ्जनका गतिविधिमा संलग्न गराउने	स्वास्थ्य, पोषण क्षेत्र	स्वास्थ्य कार्यालय	नियमितरूपमा
१७.	मध्यम तथा कडा शिघ्र कुपोषित बच्चालाई स्वास्थ्य संस्थामा प्रेषण गरी विशेष प्रकारले उपचार गराउने ।	स्वास्थ्य, पोषण क्षेत्र	स्वास्थ्य कार्यालय	नियमितरूपमा
१८.	स्वास्थ्यसम्बन्धी प्रतिकार्य क्रियाकलापको सुपरिवेक्षण तथा अनुगमन गर्ने ।	स्वास्थ्य, पोषण क्षेत्र	स्वास्थ्य कार्यालय	नियमितरूपमा
१९.	स्वास्थ्य शिक्षा सम्बन्धी घुम्ती टोली मार्फत जनचेतना अभिवृद्धि गर्ने ।	स्वास्थ्य, पोषण क्षेत्र	स्वास्थ्य कार्यालय	नियमितरूपमा
२०.	खोप, ओपिडि, पोषण लगायत अन्य स्वास्थ्यसम्बन्धी कार्यक्रमहरूलाई सुचारु एवम् निरन्तरता दिने ।	स्वास्थ्य, पोषण क्षेत्र	स्वास्थ्य कार्यालय	नियमितरूपमा

५.६.४ प्रतिकार्यका लागि पूर्वतयारी

विपद्को सामना गर्न आपत्कालीन समयमा मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउन स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्रले देहायअनुसार पूर्वतयारी गर्नेछः

क्रसं	पूर्वतयारी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधी
१.	क्षेत्रको बैठक आयोजना गरी सदस्यबीच कार्यविभाजन गर्ने र आपत्कालीन स्वास्थ्य कार्यदल गठन गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	स्वास्थ्य कार्यालय	जेष्ठ महिनामा
२.	बहुक्षेत्र प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा (मीरा -MIRA) को लागि क्षेत्रको सदस्य तोक्ने	क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्रको बैठक	वैशाखमा
३.	जिल्लाका सरकारी, सामुदायिक तथा निजी स्वास्थ्य सेवा प्रदायक र उनीहरूसँग भएको स्रोतको सूची तयार गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्रका सदस्य गैसस	वैशाखमा
४.	जिल्लास्थित सरोकारवाला वा सहयोगी निकाय वा संस्थाको सूची र सहयोगको खाका तयार गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्रका सदस्य गैसस नेरेसो	वैशाख जेष्ठमा
५.	आपत्कालीन अवस्थामा आवश्यक पर्ने औषधीहरू ३० दिनको लागि पुग्नेगरी भण्डारण गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	जिस्वाका जिविव्यस	वैशाख जेष्ठमा
६.	स्थानीय तहका प्रत्येक वडामा तीन थानका दरले प्राथमिक उपचार बाकस (First Aid Kits)व्यवस्था गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह जिविव्यस नेरेसो	वैशाख जेष्ठमा
७.	हरेक सङ्घटनस्थानीय तहमा कम्तीमा पनि ९ जनालाई पोषणसम्बन्धी अनुशिक्षण तालिम उपलब्ध गराउने	विषयगत क्षेत्र	स्थानीय तह जिविव्यस	वैशाख जेष्ठमा
८.	बच्चालाई दूध खुवाउने आमा, सुत्केरी र गर्भवती महिला, कुपोषित बालबालिका र जेष्ठ नागरिकको लागि एक महिनालाई	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह जिविव्यस नेरेसो	वैशाख जेष्ठमा

	पुग्ने पोषणयुक्त खाना भण्डारण गर्ने			
९.	आवश्यक सबै सामान खरिद गरेर वा माथिल्लो निकायबाट निकासालिएर भण्डारणको लागि बन्दोवस्ती क्षेत्रलाई आग्रह गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह जिविव्यस नेरेसो	बैशाख जेष्ठमा
१०.	स्वास्थ्य शिबिर सञ्चालनका लागि स्वास्थ्यकर्मीको सूची तयार गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस	बैशाख जेष्ठमा
११.	जनचेतना अभिवृद्धिका लागि सूचना प्रचारप्रसार गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस	बैशाख जेष्ठमा
१२.	एम्बुलेन्सको सहज परिचालनको बन्दोवस्त मिलाउने	क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस	बैशाख जेष्ठमा

५.७ (क) महामारी तथा कोभिड -१९ कोरोना भाइरस

विषयगत क्षेत्र : स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र

मुख्य विपद्को किसिम : महामारी

क्षेत्रगत अगुवा (Cluster Lead) : स्वास्थ्य कार्यालय / स्थानीय तह

कोरोना भाइरस विश्वव्यापी रूपमा फैलिइरहेको छ । व्यक्ति, समुदाय, क्रियाशील मानवीय निकाय तथा स्थानीय एवं सबै तहका जिम्मेवार पदाधिकारीहरूले प्रभावित मानिसका अधिकारहरूको रक्षा गर्दै यस महाब्याधीबाट नागरिकहरूको जीवनरक्षा गर्नका लागि सर्वोत्कृष्ट किसिमबाट कसरी प्रतिकार्य गर्न सकिन्छ भन्ने विषयमा यो विषयगत क्षेत्रले कार्य गर्दछ ।

५.७ (क).१ हालको विश्वव्यापी परिदृश्य

- कोभिड- १९ का कारण विश्व आतङ्कित बनिरहेको छ ।
- छिमेकी मुलुक चीनको वुहान शहरमा ३० डिसेम्बर, २०१९ मा देखिएको कोरोना भाइरस कोभिड-१९ अहिले विश्वका सबै मुलुकहरूमा फैलिसकेको अवस्था छ ।
- संसारमा स्वास्थ्य विज्ञान तथा प्रविधिमा अब्बल मानिएका विकसित मुलुकहरू पनि संकटमा परिरहेका छन् । छिमेकी मुलुक भारतमा पनि यसको प्रभाव दिनप्रतिदिन बढिरहेको छ भने नेपालमा पनि यो महामारीबाट संक्रमित हुने र मर्नेहरूको संख्या दिनानुदिन बढिरहेको छ ।
- विश्व स्वास्थ्य संगठन र विज्ञहरूका अनुसार यो महाब्याधी चाँडै नियन्त्रणमा आउन नसक्ने र केही वर्षसम्म रहनसक्ने सम्भावना छ ।
- यसका नयाँ नयाँ भेरियण्टहरू देखा परिरहेका छन् ।
- यो महाब्याधीबाट बच्न अहिलेको जस्तो सधैं लकडाउन र निषेधाज्ञा गरेर सधैं सम्भव पनि छैन ।
- लाखौंको संख्यामा विदेशमा भएका नेपालीहरू धमाधम स्वदेश फर्किरहेका छन् र उनीहरूमध्ये केही मानिसहरू संक्रमित भएर आइरहेका छन् ।
- यस्ता संक्रमितहरूले अरुलाई संक्रमित बनाएर महामारीको रूप धारण गर्नसक्ने भएकोले सबै तहमा योजनावद्धरूपमा पूर्वतयारी र प्रतिकार्य गर्न जरुरी भएको छ ।
- यसबाट सुरक्षित रहन केन्द्रदेखि स्थानीय तहसम्म व्यवस्थित पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तयार गरी कार्यान्वयन गर्न आवश्यक छ ।

५.७ (क).२ आपत्कालीन समयमा गरिने प्रतिकार्यसम्बन्धी क्रियाकलाप

स्वास्थ्य तथा महामारी नियन्त्रण क्षेत्रले आपत्कालीन समयमा देहाय अनुसार कार्य गर्नेछ

क्रसं	प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१.	बाहिरबाट आउने मानिसको अभिलेख राख्ने	स्थानीय तह	क्षेत्रका सदस्यहरू	नियमितरूपमा
२.	यातायात व्यवस्थापन गर्ने		क्षेत्रका सदस्यहरू	नियमितरूपमा
३.	बाहिरबाट आएका मानिसहरूलाई अनिवार्य क्वारेन्टिन र आइसोलेशनमा राख्ने व्यवस्था गर्ने ।	जिस्वाका स्थानीय तह	क्षेत्रका सदस्यहरू	नियमितरूपमा
४.	बाहिरबाट आउनेहरूको लागि तापक्रम मापन गर्ने ।	स्थानीय तह	क्षेत्रका सदस्यहरू	नियमितरूपमा
५.	आवश्यकतानुसार पि सि आर तथा एन्टिजेन परिक्षण गर्ने ।	स्थानीय तह	क्षेत्रका सदस्यहरू	नियमितरूपमा
६.	स्वाव संकलन तथा परीक्षणको लागि पठाउने	स्थानीय तह	क्षेत्रका सदस्यहरू	नियमितरूपमा
७.	लकडाउन तथा निषेधाज्ञा प्रभावित विपन्न मानिसहरू, रोजगारी गुमाएका मानिसहरू, विपन्न गर्भवती, सुत्केरी तथा एकल महिलाहरू तथा किसानहरूको लगत संकलन गर्ने ।	स्थानीय तह जिस्वाका	प्रदेश सरकार क्षेत्रका सदस्यहरू	नियमितरूपमा
८.	प्रभावितको लागि राहत व्यवस्थापन गर्ने ।	स्थानीय तह	प्रदेश सरकार	आवश्यकतानुसार
९.	कोभिड - १९ बाट भएको मानवीय क्षति (कुनै परिवारको कमाउने सदस्यको मृत्यु), जिविकोपार्जनमा क्षति (पेशा व्यवसाय), सामाजिक क्षति (मनोसामाजिक दुरावस्था, अन्याय, भेदभाव) आदीलाई न्यूनीकरण गर्ने योजना ल्याउने	स्थानीय तह	प्रदेश सरकार क्षेत्रका सदस्यहरू	नियमितरूपमा
१०.	दैनिक ज्यालादारीमा काम गर्ने मानिसहरूलाई रोजगार तथा स्वरोजगार कार्यक्रम मार्फत जीवीकोपार्जन सुनिश्चित गर्ने	स्थानीय तह	प्रदेश सरकार क्षेत्रका सदस्यहरू	नियमितरूपमा
११.	किसानहरूले उत्पादन गरेका सामग्रीहरूको बजार व्यवस्था सुनिश्चित गर्ने ।	स्थानीय तह	प्रदेश सरकार क्षेत्रहरू	नियमितरूपमा
१२.	साना तथा मझौला व्यापारी व्यवसायीहरूलाई स्थानीय सरकारले लिँदै आएको कर मिनाहा तथा कर छुट गर्न सिफारिस गर्ने ।	स्थानीय तह	प्रदेश सरकार क्षेत्रका सदस्यहरू	नियमितरूपमा
१३.	कोभिड - १९ को विपदबाट आहत भएका र मनोसामाजिक समस्या भएको परिवार र ब्यक्तिलाई मनोसामाजिक परामर्स गर्ने र सामान्यीकरण गर्ने ।	स्थानीय तह	क्षेत्रका सदस्यहरू	नियमितरूपमा
१४.	स्वदेशका अन्य स्थान र विदेशबाट आएका र यतै पेशा व्यवसाय गर्न चाहनेलाई व्यवसायिक योजनाको आधारमा सीप विकास तालिम दिई स्थानीय तहमा भएको बैंक संग समन्वय गरी सरकारबाट दिईने सहूलियत ऋण प्रवाह गर्नको लागि सहजीकरण गर्ने ।	स्थानीय तह	प्रदेश सरकार क्षेत्रका सदस्यहरू बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरू	नियमितरूपमा
१५.	नियमित मिचिमिचि हात धुने, मास्क प्रयोग गर्ने र स्यानीटाईजरको प्रयोग गर्ने, सामाजिक दुरी कायम गर्ने, भिडभाड कम गर्ने आदी जस्ता कुरालाई अझ प्रोत्साहन गर्ने । भेटघाट	स्थानीय तह स्वास्थ्य कार्यालय	प्रदेश सरकार क्षेत्रका सदस्यहरू सरोकारवालाहरू	नियमितरूपमा

	हुँदा हात मिलाउने, अंकमाल गर्ने आदी जस्ता कुरालाई निरुत्साहित वा न्यूनीकरण गर्ने । यस्ता सुरक्षात्मक कुराहरूलाई संस्कारको रूपमा विकास गर्दै दिर्घकालमा समेत हुनसक्ने भाईरल प्रकोपबाट जोगिन सक्ने वातावरण बनाउने ।		गैससहरू	
१६.	विद्यालयहरूमा अब निर्माण हुने फर्निचर तथा पुर्वाधारहरू सामाजिक दुरी कायम हुने तरिकाले निर्माण गर्ने । विद्यालय हाता भित्र मास्क नियमित हात धुने साबुन पानी र स्यानीटाईजरको व्यवस्थालाई अनिवार्य गर्ने	स्थानीय तह शिक्षण संस्थाहरू	शिक्षा क्षेत्र गैससहरू	नियमितरूपमा

५. ७ (क).३ प्रतिकार्यका लागि पूर्वतयारी

स्वास्थ्य तथा महामारी नियन्त्रण विषयगत क्षेत्रले प्रतिकार्यका लागि देहायअनुसार पूर्वतयारी गर्नु पर्नेछ

क्रसं	पूर्वतयारी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१.	कोभिड-१९ नियन्त्रण तथा व्यवस्थापनका लागि जिल्ला स्तरीय Covid-19 Crisis Management Center (CCMC) गठन गर्ने । (प्रदेश सरकारले तयार गरेको कार्ययोजना अनुसार)	जिविव्यस	स्वास्थ्य कार्यालय	तत्काल
२.	Rapid Response Team (RRT) गठन (स्वास्थ्य, सुरक्षा, व्यवस्थापन, जनचेतना अभिवृद्धि, स्वयंसेवक परिचालन आदी क्षेत्रलाई नेतृत्व गर्ने निकाय प्रमुखहरूको कार्यमुलक टिम)	जिविव्यस	स्वास्थ्य कार्यालय	तत्काल
३.	Rapid Response Team (RRT) मा आवद्ध व्यक्तिहरूलाई अभिमुखीकरण ।	स्वास्थ्य क्षेत्र	स्वास्थ्य कार्यालय	
४.	क्वारेन्टाइन, आइसोलेशनको निर्माण तथा व्यवस्थापन (अबको हकमा विद्यालय भन्दा बाहिर) गर्ने	स्थानीय तह	सरोकारवालाहरू	
५.	जनचेतना अभिवृद्धि गर्दै जाने ।	स्थानीय तह	सरोकारवालाहरू	
६.	पर्याप्त टेष्ट किट, मास्क, स्यानीटाइजर आदिको खरीद तथा व्यवस्थापन	जिस्वाका स्थानीय तह	प्रदेश सरकार जिविव्यस	
७.	स्वास्थ्यकर्मीहरूका लागि आवश्यक मात्रामा पिपिड, मास्क, चस्मा, पञ्जा आदिको व्यवस्थापन	जिस्वाका स्थानीय तह	प्रदेश सरकार जिविव्यस	
८.	बजार, बैंक, पसल, होटल आदी क्षेत्रमा सामाजिक दुरी कायम गर्न डिस्टेन्स सर्कल निर्माण	जिविव्यस	स्वास्थ्य कार्यालय व्यापार संघहरू	
९.	स्वयंसेवक तयारी र अभिमुखीकरण ।	स्थानीय तह	सरोकारवालाहरू	
१०.	यातायातको साधन तथा व्यक्तिलाई डिस इन्फेक्सन गर्ने व्यवस्था ।	स्थानीय तह	सरोकारवालाहरू	
११.	सार्वजनिक क्षेत्र जस्तै बैंक, कार्यालय, सार्वजनिक सौचालय आदीमा नियमित डिसइन्फेक्सन स्प्रे	सम्बन्धित कार्यालय	सरोकारवालाहरू	
१२.	बाहिरबाट आउने मानिसहरूको अभिलेख राख्नको लागि फर्मेट तयारी	स्थानीय तह	सरोकारवालाहरू	
१३.	4T (Tracing, Traking, Testing & Treatment) का लागि आवश्यक तयारी गर्ने ।	स्थानीय तह	स्वास्थ्य कार्यालय सरोकारवालाहरू	
१४.	प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्रमा आइसोलेशन बेडहरूको व्यवस्था गर्ने ।	स्थानीय तह	सरोकारवालाहरू	

१५.	जिल्ला भित्र रहेका २ वटा आइसोलेशन सेण्टरहरूलाई पूर्ण तयारी अवस्थामा राख्ने ।	स्थानीय तह DCCMC	स्वास्थ्य कार्यालय सरोकारवालाहरू	
१६.	आइसोलेशन सेण्टरमा महामारीको अवस्था हेरी अक्सिजन सिलिण्डरको व्यवस्थापन गर्ने ।	स्थानीय तह DCCMC	स्वास्थ्य कार्यालय सरोकारवालाहरू	
१७.	आइसोलेशन सेण्टरमा आवश्यक पर्ने सामग्रीहरू जस्तै: अक्सिमिटर, ग्लोभ्स, सेनिटाइजर, थर्मलगन आदिको व्यवस्थापन गर्ने ।	स्थानीय तह DCCMC	स्वास्थ्य कार्यालय सरोकारवालाहरू	

५.८ खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता व्यवस्थापन (Water, Sanitation and Hygiene -WASH)

विषयगत क्षेत्र : खानेपानी तथा सरसफाई स्वच्छता व्यवस्थापन

मुख्य विपद्को किसिम : बाढी, आगलागी, भूकम्प, खडेरी, महामारी, पहिरो

क्षेत्रगत अगुवा (Cluster Lead) : जिल्ला समन्वय समिति / स्थानीय तह

विपद्को अवस्थामा जन, धन र संरचनामा व्यापक क्षति पुग्न गई जनजीवन अस्तव्यस्त हुने भएकाले विपद् प्रभावित समुदायमा खानेपानी, सरसफाईको संरचना भङ्ग भई खानेपानीको अभाव हुने, सरसफाईको अवस्था खराब हुन गई महामारी रोग निम्तिन सक्ने सम्भावना अधिक रहन्छ । सम्भावित यस परिस्थितिलाई संबोधन गर्न यस्तो अवस्थामा विपद् प्रभावित व्यक्तिहरूलाई समुदाय र आश्रयस्थलमा खानेपानी र सरसफाईको व्यवस्था गर्ने खानेपानी तथा सरसफाई स्वच्छता व्यवस्थापन क्षेत्रको कार्य पर्दछ ।

५.८.१ विपद् पछिको अनुमानित परिदृश्य

- खानेपानीका मुहान प्रदूषित भएका हुनेछन्,
- चर्पीहरू क्षतिग्रस्त हुनेछन् र फोहोर सर्वत्र फैलिएको अवस्था हुनेछ,
- पिउने पानीका मुहान र स्रोतहरू र संरचनात्मक क्षतिका कारण प्रदूषित हुनेछन्,
- सरसफाइको अभावले पानीजन्य सरुवा रोग फैलिएर महामारीजन्य प्रकोप बढेर थप विपद् उत्पन्न हुने सम्भावना प्रबल रहनेछ ।
- विस्थापित परिवारका सदस्यहरूले पानीको आभावका कारण अत्यावश्यक स्वच्छताका लागि कमजोर व्यवहारले गर्दा सरुवारोगहरूको वृद्धिको सम्भावना रहन्छ ।

५.८.२ क्षेत्रगत उद्देश्य:

विपद् प्रभावित तथा विस्थापित समुदायलाई पानी तथा कीटपतङ्गका माध्यमबाट लाग्ने तथा महामारीजन्य रोगबाट बचाउनु यस क्षेत्रको प्रमुख उद्देश्य हुनेछ ।

५.८.३ आपत्कालीन प्रतिकार्य योजना

खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वास्थ्य प्रबर्द्धन क्षेत्रको लागि देहायअनुसार कार्ययोजना तय गरिएको छ:

क्रसं	पूर्वतयारी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१.	वास क्षेत्र एजेन्सी जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठकमा सहभागी हुने र कार्यक्षेत्रमा सक्रिय हुने ।	क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस	जेष्ठ महिनामा
२.	क्षेत्रगत सदस्य पहिचान गरी कार्य विवरण तयार गर्ने र पहिलो बैठक बस्ने । बैठकका विषयहरू: • सहयोगी संस्थाको क्षमता पहिचान,	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह जिविव्यस नेपाल प्रहरी	

	<ul style="list-style-type: none"> कार्य तथा जिम्मेवारी विभाजन गर्ने, सामग्री आपूर्तिकर्ताको सूची तयार गर्ने, विद्यमान स्रोत र मागको विश्लेषण गर्ने, स्थानीय तहमा स्वच्छता प्रवर्द्धन समिति परिचालन गर्ने 		गैसस स्थानीय क्लव	
३.	<p>वास (Wash) क्षेत्रमा काम गर्ने निकाय तथा संस्थाको पहिचान गरी सदस्य निकाय वा संस्था र तिनका प्रतिनिधिको पुनरावलोकन गर्ने</p> <ul style="list-style-type: none"> क्षेत्रमा रहन इच्छुक संस्थाहरूको विवरण सङ्कलन गरी सूचीकरण गर्ने, मस्यौदा कार्यविवरण तयार गर्ने, <p>यस क्षेत्रमा काम गर्ने गैसस नीजिक्षेत्रसंग समन्वय गर्ने ।</p>	क्षेत्र प्रमुख र सदस्यहरू	स्थानीय तह जिविव्यस गैससहरू	जेष्ठ महिनामा
४.	क्षेत्रका प्रत्येक सदस्यले आ-आफ्नो निकायको माथिल्लो तहमा आवश्यकताको जानकारी गराउने ।	क्षेत्र प्रमुख र सदस्यहरू	स्थानीय तह गैससहरू	
५.	स्वास्थ्य प्रवर्द्धनका साधनहरूको निर्माण तथा मर्मत कार्य गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह	
६.	<p>सरसफाइका सामग्री वितरण गर्ने</p> <ul style="list-style-type: none"> फिनेल १ बोतल/चर्पी स्यानीटाइजर ब्रस १ थान/चर्पी साबुन र तौलिया १ सेट बाल्टी ५ लि. १ थान र १ मग/परिवार 	जिजस्वाका	स्थानीय तह जिविव्यस नेरेसो गैससहरू स्थानीय क्लव	
७.	क्षेत्रका सदस्यबीच मीरा (MIRA)को बारे अभिमुखीकरण गरी सोअनुरूप कार्य सम्पादन गर्ने व्यवस्था मिलाउने र क्षेत्रका सदस्यहरूबीच कार्य समन्वय गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह जिविव्यस गैससहरू	
८.	मीराको प्रतिवेदनको विश्लेषण र माग र आपूर्तिबीचको अवस्था विश्लेषण गरी कार्य गर्ने		स्थानीय तह जिविव्यस	
९.	खानेपानी शुद्धीकरणका समान वितरण (बाल्टीन २ वटा १० र १५ लि., मग १, पियुष पहिलो १ हप्ता र बाँकी दिनका लागि वाटरगार्ड वा पियुष १ प्रति परिवार)	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह जिविव्यस गैसस	
१०.	अनुगमन सुचक पहिचान गरी अनुगमन संयन्त्र परिचालन गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह जिविव्यस	
११.	<p>सरसफाइ प्रवर्द्धन कार्य गर्ने गराउने</p> <ul style="list-style-type: none"> फोहरमैला व्यवस्थापन/फोहरपानी व्यवस्थापन शिविर क्षेत्रको सरसफाइ र निर्मलीकरण स्थानीय भाषामा जनचेतनामूलक क्रियाकलाप सरसफाइ समिति गठन र अभिमुखीकरण 	क्षेत्र प्रमुख र सदस्यहरू	स्थानीय तह जिविव्यस नेपाल प्रहरी गैसस स्थानीय क्लव	

	<ul style="list-style-type: none"> • माइकिङ् • सडक नाटक • सूचना केन्द्र स्थापना गर्ने • जानकारीमूलक, शिक्षाप्रद प्रचार सामग्री तयार गरी वितरण गर्ने • स्वयंसेवक परिचालन • सञ्चार क्षेत्रको परिचालन • बाल/युवा क्लबको परिचालन 			
१२.	समुदायबाट र अन्य क्षेत्रबाट पृष्ठपोषण सङ्कलन र पुनरावलोकन गरी सुधारका क्षेत्र पहिचान गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह जिविव्यस	
१३.	शिविर रहेको क्षेत्रको पूर्ण सरसफाइ र सरसफाइसम्बन्धी संरचनाको सुरक्षित विस्थापन गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह जिविव्यस	
१४.	शिविर रहेका विद्यालयका शौचालयको मर्मतसम्भार गरी पूर्ववत अवस्थामा सञ्चालन गर्न सकिने बनाउने	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह जिविव्यस	
१५.	स्वास्थ्य क्षेत्रसँग समन्वय गरी पानीजन्य सरुवा रोगको प्रकृति पहिचान गर्ने र त्यसअनुसार स्वास्थ्य प्रवर्द्धन र सचेतना अभिवृद्धि गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह जिविव्यस	
१६.	अन्तिम मूल्याङ्कन गर्ने, अभिलेख तयार गर्ने र वितरण गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह जिविव्यस	

५.८.४ प्रतिकार्यका लागि पूर्वतयारी

विपद्को सामना गर्न आपत्कालीन समयमा मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउन खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वास्थ्य प्रवर्द्धन क्षेत्रले देहायअनुसार पूर्वतयारी गर्नेछः

क्रसं	पूर्वतयारी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१.	क्षेत्रको बैठक आयोजना गरी सदस्यबीच कार्यविभाजन गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	जिस्वाका, स्वास्थ्य क्षेत्र	क्षेत्रको दोस्रो हप्ता
२.	वास (Wash) क्षेत्रमा काम गर्ने निकाय तथा संस्थाको पहिचान गरी सदस्य निकाय वा संस्था र तिनका प्रतिनिधिको पुनरावलोकन गर्ने <ul style="list-style-type: none"> • क्षेत्रमा रहन इच्छुक संस्थाहरूको विवरण सङ्कलन गरी सूचीकरण गर्ने, • मस्यौदा कार्यविवरण तयार गर्ने, यस क्षेत्रमा काम गर्ने गैसस नीजिक्षेत्रसँग समन्वय गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह जिविव्यस रेडक्रस गैससहरू	क्षेत्रको दोस्रो हप्ता
३.	समुदाय स्थानान्तरण भएको स्थान वा शिविर तथा प्रभावित	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह	आवश्यकता

	स्थानीय तहमा स्वच्छता प्रवर्द्धनसँग सम्बन्धित खानेपानी, शौचालयजस्ता संरचना तथा सरसफाइको अवस्थाको अध्ययन गर्ने		क्षेत्रमा रहेका कार्यालयहरू	अनुसार
४.	विभिन्न संस्थाहरूसँग भएको सरसफाइ सामग्रीहरूको मौज्जात विवरण सङ्कलन गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह जिविव्यस नेरेसो	आवश्यकता अनुसार
५.	मीराको तालिममा सहभागी हुन सदस्य तोक्ने	क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस	आवश्यकतानुसार
६.	पानी शुद्धीकरण र हाइजीन कीट, साबुन पानीले हात धुने सम्बन्धमा सरसफाइको लागि घरदैलो अभियान सञ्चालन गर्न महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकालाई अभिमुखीकरण गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	जिस्वाका स्थानीय तह	बैशाख मसान्त भित्र
७.	जनचेतना अभिवृद्धिका लागि विभिन्न सङ्घ संस्थासँग भएका सूचना तथा सञ्चारका सामग्री सङ्कलन गरेर अभिलेख राखी वा आफैले तयार गरी प्रकाशन गरी वितरण गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	जिजस्वाका स्थानीय तह	रेडियोबाट जेष्ठ देखि भाद्रसम्म
८.	खानेपानी तथा सरसफाइ संरचनाहरूको (चर्पी, हात धुने ठाउँ, स्नान घर आदि) र तालिमका नमूनाहरू तयार गरी लागत निकाल्ने र प्राविधिकहरूलाई अभिमुखीकरण गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	जिस्वाका स्थानीय तह	जेष्ठ मसान्तसम्म
९.	अन्तर्राष्ट्रिय तथा राष्ट्रिय स्तरका वास क्षेत्रबाट तयार भएका अनुगमन सूचकहरू, फारमहरू स्थानीय स्तरमा सुहाउने बनाई सदस्यहरूबीच अभिमुखीकरण गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	जिस्वाका स्थानीय तह	बैशाख मसान्तसम्म
१०.	खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वास्थ्य प्रवर्द्धनसम्बन्धी तालिम प्राप्त व्यक्तिको सूची तयार गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	जिस्वाका स्थानीय तह	बैशाख मसान्तसम्म
११.	आपत्कालीन स्वास्थ्य प्रवर्द्धनसम्बन्धी स्वास्थ्य क्षेत्रमा कार्यरत स्वास्थ्यकर्मीलाई तालिम दिने	क्षेत्र प्रमुख	जिजस्वाका स्थानीय तह	जेष्ठ मसान्तसम्म
१२.	जिल्ला तथा गाउँमा स्थापित नाट्य समूहहरूलाई आपत्कालीन स्वास्थ्य प्रवर्द्धनसम्बन्धी प्रशिक्षण दिने	क्षेत्र प्रमुख	जिस्वाका स्थानीय तह	चैत्र मसान्तसम्म
१३.	विद्यालयमा स्थापित बालसमूहहरूबीच सरसफाइसम्बन्धी क्रियाकलापहरू सञ्चालन गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	जिस्वाका विद्यालय	चैत्र मसान्तसम्म

५.९ आपत्कालीन संरक्षण (Emergency Protection)

विषयगत क्षेत्र : आपत्कालीन संरक्षण
मुख्य विपद्को किसिम : बाढी, आगलागी, पहिरो, भूकम्प, खडेरी, महामारी
क्षेत्रगत अगुवा (Cluster Lead) : जिल्ला समन्वय समिति / स्थानीय तह

विपद्को अवस्थामा जन, धन र संरचनामा व्यापक क्षति पुग्न गई जनजीवन अस्तव्यस्त हुने भएकाले विपद् प्रभावित समुदायमा सुत्केरी, महिला, वृद्धवृद्धा, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू दलितलगायतका प्राथमिकतापूर्ण

वर्गहरूमाथि यौन, शारीरिक लगायतका विभिन्न शोषणहरू हुनसक्ने भएकोले संरक्षणको खाँचो रहन्छ । यस्ता वर्गहरूलाई विपद्को समयमा संरक्षण दिने व्यवस्थापकीय कार्य नै संरक्षण हो ।

साथै आपत्कालीन अवस्थामा आधारभुत आवश्यकताका सुविधाहरू निर्माण गर्दा सबैको सरल पहुँच र चापलाई आधार मानेर तयार गरिनु पर्ने छ । अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको आवश्यकताको संबोधन, शिविर तथा क्याम्पको वातावरण महिला, अपाङ्गता, जेष्ठ नागरिक र बाल मैत्री हुनु पर्ने आदि कुराहरू समेत यस क्षेत्रमा पर्दछ । साँकेतिक भाषामा सूचना प्रशारणमा समेत ध्यान दिनुपर्नेछ ।

५.९.१ विपद् पछिको अनुमानित परिदृश्य

- विपद्को समयमा धेरै भन्दा धेरै मानिस प्रभावित हुने अवस्था देखिन्छ ।
- विद्यालय क्षतिग्रस्त हुनाले विद्यार्थी नियमित शिक्षा अर्जन गर्ने अवसरबाट बञ्चित हुने सम्भावना सँगै उनीहरूमा असुरक्षाको भावना जाग्नेछ । साथै शैक्षिक सामग्रीहरू समेत नष्ट हुनेछन् ।
- विपद्मा परी मानिस घाइते हुने र मृत्यु हुने हुँदा उनीहरूमा मानसिक पीडा बढ्नेछ ।
- बालबालिका, वृद्धवृद्धा, रोगी, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, सुत्केरी, गर्भवती महिला र बालबालिका आपसमा भेट नहुँदा असुरक्षाको भावना जाग्नेछ ।
- किशोरीहरू, महिला तथा बालिकाहरूमा यौनजन्य दुर्व्यवहार र हिंसाका घटनाहरू बढ्ने सम्भावना हुनेछ ।
- विद्यालय छाड्ने बालबालिकाको संख्या बढ्ने र बालमजदुरी वृद्धि हुने सम्भावन बढ्छ ।
- चोरी, हिंसाजन्य गतिविधिका साथै मानव बेचबिखनजस्ता घटना बढ्न सक्छन् ।
- जोखिमपूर्ण अवस्थाको सामना गरिरहेका महिला, बालबालिका, अपाङ्गता, जेठ नागरिकको सङ्ख्या धेरै हुनेछ ।
- संरक्षण गर्नुपर्ने जनसङ्ख्याको ३५% घाइते हुन सक्ने, विस्थापित, हराउन, अलपत्र र भेदभावमा पर्न सक्नेछन् ।
- सञ्चार सम्पर्क विच्छेद भएका हुनेछन् ।
- अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूका सहायक सामग्रीहरू समेत नष्ट भएका हुनेछन् ।

५.९.२ क्षेत्रगत उद्देश्य

महिला तथा बालबालिकालगायत जोखिममा परेका समूहलाई हिंसा, मानसिक तनाव, शोषण, दुर्व्यवहार, भेदभावबाट मुक्त राखी सुरक्षाको प्रत्याभूति दिनु यस क्षेत्रको उद्देश्य रहेको छ ।

५.९.३ आपत्कालीन प्रतिकार्य योजना

विपद्को समयमा प्रभावितहरूको संरक्षणका लागि यस क्षेत्रले अन्य क्षेत्रसँग समन्वय गरी देहायअनुसार कार्य गर्नेछः

क्रसं	प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१.	सुरक्षा तथा संरक्षण समूहको समन्वय बैठक गर्ने । सुरक्षा र संरक्षणका लागि भूमिका निर्धारण गरी जिम्मेवारी तोक्ने ।	संरक्षण क्षेत्र	स्थानीय तह सुरक्षा निकाय युवा क्लव	विपद् पश्चात तत्काल
२.	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, खोज तथा उद्धार समितिसँग समन्वय गरी संरक्षणमा आवश्यक पर्ने व्यक्तिको सूची तयार गर्ने	संरक्षण क्षेत्र	सुरक्षा निकाय युवा क्लव	विपद् पश्चात तत्काल
३.	लेखाजोखा, जनसङ्ख्याको सर्भेक्षण, अभिमुखीकरण, स्वयंसेवक	संरक्षण क्षेत्र	सुरक्षा निकाय	विपद् पश्चात

	परिचालन, सूचना विश्लेषण आदि गर्ने ।		युवा क्लव	तत्काल
४.	हराएका र विछोडिएका परिवारको खोजी गरी पारिवारिक पुनर्मिलन गराउने ।	संरक्षण क्षेत्र	सुरक्षा निकाय युवा क्लव	विपद् पश्चात तत्काल
५.	मानसिक रूपमा कमजोर देखिएका प्रभावितलाई मनोसामाजिक सहयोग दिने ।	संरक्षण क्षेत्र	मनोविमर्शकर्ता युवा क्लव	उद्धार कार्य सकिएपछि
६.	गर्भवती र सुत्केरी महिलाहरूका लागि सुरक्षित स्थानको प्रबन्ध तथा उनीहरूको स्याहार तथा सरसफाइ र पोषणको व्यवस्थापन	संरक्षण क्षेत्र	स्वास्थ्य क्षेत्र सुरक्षा निकाय युवा क्लव	उद्धार कार्य सकिएपछि
७.	<ul style="list-style-type: none"> घाइते बालबालिका तथा विशेष आवश्यकता भएका समूहका लागि स्वास्थ्य सहयोग गर्नका लागि स्वास्थ्य क्षेत्रसँग समन्वय गर्ने, उपचार शिविर स्थापनाको लागि समन्वय गर्ने, ३ वर्षसम्मका बालबालिकाको लागि सुरक्षित स्थान तयार गर्ने, 	संरक्षण क्षेत्र	स्वास्थ्य क्षेत्र सुरक्षा निकाय युवा क्लव	उद्धार कार्य सकिएपछि
८.	<ul style="list-style-type: none"> भेदभाव, दुर्व्यवहार, हिंसा र शोषणका घटना अनुगमन पहिचान, अभिलेखीकरण गरी निगरानी समूह गठन गर्ने, समस्यामा परेकालाई कानुनी सहयोग वा परामर्श सेवा दिने, प्रभावित व्यक्तिहरूलाई अधिकार र कर्तव्यबारे सचेतना दिने, सहयोगी निकाय तथा सुरक्षाकर्मीलाई आचार संहिताबारे सचेतना गराउने, गर्भवती र सुत्केरीको लागि विशेष कपडा वितरण गर्ने, 	संरक्षण क्षेत्र	जिविव्यस सुरक्षा निकाय युवा क्लव रेडक्रस	उद्धार कार्य सकिएपछि
९.	मानवीय सेवाको आवश्यकता देखिएको प्रभावित समुदायमा सेवा उपलब्धताको लागि पैरवी गर्ने ।	संरक्षण क्षेत्र	जिविव्यस सुरक्षा निकाय रेडक्रस	उद्धारको समयमा
१०.	विपद्को अवस्थामा गर्भवती/सुत्केरी महिला, बालबालिकाको सम्भावित जोखिमको बारेमा योजना बनाउने ।	संरक्षण क्षेत्र	जिविव्यस सुरक्षा निकाय रेडक्रस	उद्धारको समयमा
११.	तत्काल उपलब्ध गरिएको मानवीय सेवाहरूमा महिला, बालबालिका, ज्येष्ठ नागरिक र अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको पहुँच भए नभएको सुनिश्चितता गर्ने	संरक्षण क्षेत्र	जिविव्यस सुरक्षा निकाय रेडक्रस गैससहरू	उद्धारको समयमा
१२.	<ul style="list-style-type: none"> अपाङ्गता तथा जेष्ठ नागरिकलाई आवश्यक पर्ने सामग्रीहरू वितरण गर्ने जस्तै हिल चेर, बैशाखी, सेतो छडी, चस्मा, इयर फोन, लौरो छाता, डिग्नीटी किट, ट्राइसाइकल, वाकर, 	संरक्षण क्षेत्र	जिविव्यस सुरक्षा निकाय युवा क्लव	आवश्यकतानुसार

	प्रयोसिस, अथोसिस, एल्वो आदि वितरण गर्ने • जोखिममा रहेका महिला बालबाबालबालिका, अपांग र जेष्ठ नागरिकलाई सेफ हाउसमा राख्ने • घाइतेहरूको उपचारको लागि समन्वय गर्ने ।		रेडक्रस गैससहरु अपाङ्गताका क्षेत्रमा काम गर्ने संस्था	
१३.	औषधी उपचार रोगको संक्रमण फैलिन नदिन स्वास्थ्य कार्यालय संग सहकार्य गर्ने	संरक्षण क्षेत्र	स्वास्थ्य संस्था रेडक्रस	विपद्को समयमा
१४.	प्रभावित क्षेत्रको सुरक्षाका लागि वडासंग समन्वय गरी सुरक्षा समिति गठन गर्ने र परिचालन गर्ने ।	संरक्षण क्षेत्र	जिविव्यस वडा समिति	आवश्यकतानुसार
१५.	प्रभावित क्षेत्रमा हिंसा लुटपाटका घटना हुन नदिन आवश्यक सुरक्षा व्यवस्था मिलाउने ।	संरक्षण क्षेत्र	जिविव्यस सुरक्षा निकाय वडा समिति	आवश्यकतानुसार
१६.	प्रतिवेदन तयार गरी अन्य क्षेत्रसँग सिकाइ आदानप्रदान गर्ने ।	संरक्षण क्षेत्र	जिविव्यस सुरक्षा निकायरेडक्रस	नियमितरूपमा

५.९.४ प्रतिकार्यका लागि पूर्वतयारी

यस क्षेत्रले आपत्कालीन मानवीय सहयोगका सन्दर्भमा उपलब्ध गराउने संरक्षणसम्बन्धी कार्यका लागि देहायको तयारी गर्नेछ

क्रसं	पूर्वतयारी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१.	समन्वय बैठक गरी सदस्यहरूको विवरण अध्यावधिक गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस	जेष्ठ महिनामा
२.	लेखाजोखा तथा जिम्मेवारी बाँडफाँड र संरक्षणसम्बन्धी आधाररेखा तयार गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस सुरक्षा निकाय	जेष्ठ महिनामा
३.	मनोसामाजिक कार्यकर्ताहरूको रेकर्ड तथा सूचनाहरू अद्यावधिक गर्ने र मनोसामाजिक सेवाको लागि कार्यदल तयार गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस गैससहरु	जेष्ठ महिनामा
४.	गर्भवती तथा सुत्केरी आमा र बालबालिकाको लागि सुरक्षित स्थानको व्यवस्थापन गर्नका लागि स्वास्थ्य क्षेत्रसँग समन्वय गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	गैससहरु स्वयंसेविका	जेष्ठ महिनामा
५.	सञ्चालित कार्यक्रममा बाल संरक्षणको विषय समावेश गर्न समन्वय गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	बालक्लव सञ्जाल	जेष्ठ महिनामा
६.	स्थानीय भाषामा आचारसंहिता मुद्रण गर्ने र क्षेत्रका सदस्यलाई जानकारी दिने ।	क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस गैससहरु	जेष्ठ महिनामा
७.	सरोकारवाला एवं सुरक्षाकर्मीहरूलाई आचार संहिता सहित संरक्षणसम्बन्धी अभिमुखीकरण गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस गैससहरु सुरक्षा निकाय	जेष्ठ महिनामा
८.	मनोसामाजिक सेवा संयन्त्र स्थापनामा समन्वय, पुनःस्थापना	क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस	बैशाख महिनामा

	केन्द्र, कानुनी उपचार सेवा, स्वास्थ्य उपचार सेवाबारे आवश्यक पूर्वतयारी गर्ने ।		गैससहरु सुरक्षा निकाय	
९.	प्रतिकार्यमा संलग्न हुने जन प्रतिनिधि, स्वयंसेवक तथा कर्मचारीलाई विपद् र आपत्कालीन मानवीय सहयोगबारे पूर्व जानकारी दिने ।	क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस गैससहरु सुरक्षा निकाय	बैशाख महिनामा

५.१० आपत्कालिन शिक्षा (Education in Emergency)

विषयगत क्षेत्र : आपत्कालीन शिक्षा

मुख्य विपद्को किसिम : बाढी, आगलागी, भूकम्प, महामारी, कोभिड-१९, चट्याङ्ग

क्षेत्रगत अगुवा (Cluster Lead) : शिक्षा विकास तथा समन्वय ईकाइ / स्थानीय तह

शिक्षा मानिसको मौलिक अधिकार हो । द्वन्द्व र विपद्बाट प्रभावित बालबालिका तथा युवाहरूका लागि त शिक्षा अझ विशेष महत्वपूर्ण छ । आपत्कालीन अवस्थामा समग्र शिक्षाका गतिविधि खलबलिन गई शिक्षाले गर्ने रूपान्तरणमा बाधा उत्पन्न हुन्छ । आपत्कालमा उपलब्ध गराइने शिक्षामा सबै उमेरका मानिसहरूका लागि सिकाइ अवसरहरू समेटिएको हुन्छ । यसको क्षेत्रभित्र प्रारम्भिक बाल विकास, प्राथमिक, माध्यमिक अनौपचारिक, प्राविधिक, व्यावसायिक, उच्च र प्रौढ शिक्षा आदि पर्छन् । आपत्कालीन अवस्थामा दिइने गुणस्तरीय शिक्षाले शारीरिक, मनोवैज्ञानिक र बौद्धिक संरक्षण प्रदान गर्दछ ।

बिषेसगरी विपद्को समयमा शिक्षा क्षेत्रको आवश्यकता पहिचान र सम्बन्धित अनुगमन तथा मूल्याङ्कन लगायत तयारी अवस्था, जोखिम न्यूनीकरण र प्रतिकार्य योजना निर्माण र कार्यान्वयनमा सुधार गर्न यो क्षेत्रले निम्न गतिविधिहरू संचालन गर्ने छ ।

५.१०.१ विपद् पछिको परिदृश्य (Post Disaster Scenario)

- धेरै विद्यार्थी विस्थापित तथा प्रभावित हुने छन्,
- प्रभावित तथा विस्थापित विद्यार्थीहरूमा मानसिक तनाव हुने, मनोसामाजिक समस्या हुनसक्ने देखिन्छ,
- विद्यार्थी विद्यालय शिक्षाको अवसरबाट बञ्चित हुने, पाठ्यपुस्तक र स्टेशनरी आदि नष्ट हुने भएकाले शिक्षा आर्जनको माध्यम अवरुद्ध हुनेछ,
- विद्यालय नष्ट हुने र शिक्षक र विद्यार्थीको मृत्यु हुन सक्ने सम्भावना रहनेछ ।

५.१०.२ आपत्कालीन शिक्षाको क्षेत्रगत उद्देश्य

विपद् प्रभावित तथा विस्थापित विद्यार्थी र अस्थायी आवासको रूपमा उपयोग भएका विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीको नियमित अध्ययन वा पठनपाठन गर्न पाउने अधिकारको प्रत्याभूति गर्दै आपत्कालीन समयको लागि शिक्षा प्रदान गर्ने व्यवस्था मिलाउनु तथा आवश्यक सहयोग उपलब्ध गराउनु यस क्षेत्रको उद्देश्य हुनेछ ।

५.१०.३ आपत्कालीन प्रतिकार्य योजना

विपद्को समयमा आपत्कालीन शिक्षा क्षेत्रले देहाय अनुसार आपत्कालीन कार्य गर्ने निर्धारण गरिएको छ:

क्रसं	प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१.	विषयगत क्षेत्रको बैठक गरी प्रभावित स्थानीय तहका शैक्षिक क्षेत्रको लेखाजोखा र जिम्मेवारी पुनरावलोकन गर्ने ।	आपत्कालीन शिक्षा क्षेत्र	स्थानीय तह	विपद् पछि तत्कालै

२.	शिक्षासम्बन्धी द्रुत लेखा जोखा (Initial Rapid Assessment) गर्ने	शिक्षा क्षेत्र	स्थानीय तह	विपद् तत्कालै पछि
३.	तथ्याङ्क सङ्कलन, समायोजन विश्लेषण र प्रतिवेदन तयारी र आदान-प्रदान गर्ने	शिक्षा क्षेत्र	स्थानीय तह	विपद् तत्कालै पछि
४.	शैक्षिक गतिविधि सञ्चालन गर्न सुरक्षित स्थानको पहिचान गर्ने	शिक्षा क्षेत्र	स्थानीय तह	तीनदिन पछि
५.	मनोसामाजिक परामर्श सेवा उपलब्ध गराउने	शिक्षा क्षेत्र	स्थानीय तह मनोविमर्शकर्ता	आवश्यकतानुसार
६.	आवश्यकता अनुसार अस्थायी विद्यालय (Temporary Learning Center)निर्माण गर्ने ।	शिक्षा क्षेत्र	स्थानीय तह विद्यालयहरू	बाढी रोकिएको तीनदिन पछि
७.	बाढी प्रभावित विद्यालयहरूलाई विद्यालय कीटको (school kit) व्यवस्थापन गर्ने	शिक्षा क्षेत्र	स्थानीय तह विद्यालयहरू गौससहरू युनिसेफ	विद्यालय खुलेपछि
८.	<ul style="list-style-type: none"> शिक्षक तालिम विद्यार्थीहरूलाई पाठ्यपुस्तक उपलब्ध गराउने शैक्षिक सामग्री र विद्यालय पोषाक वितरण गर्ने फर्निचरको प्रबन्ध गर्ने विद्यालय शैक्षिक सामग्री व्यवस्था गर्ने खेलकुद सामग्रीको व्यवस्था गर्ने खानेपानी र लैङ्गिक तथा अपाङ्गता मैत्री शौचालयको व्यवस्था 	आपत्कालीन शिक्षा क्षेत्र	स्थानीय तह विद्यालयहरू प्रदेश सरकार संघीय सरकार शिक्षा तालिम केन्द्र	विपद् पश्चात आवश्यकतानुसार
९.	<ul style="list-style-type: none"> प्रभावित भएका विद्यार्थीको तथ्याङ्क सङ्कलन आश्रित विद्यालयलाई सहयोग गर्ने विद्यार्थीलाई स्टेशनरी र पोषाकको वितरण गर्ने पाठ्यपुस्तक वितरण गर्ने सबै विद्यार्थीको लागि विशेष कक्षाको व्यवस्था विद्यालयलाई फर्निचर को व्यवस्थापन र थप आवश्यक शिक्षकको परिचालन 	आपत्कालीन शिक्षा क्षेत्र	स्थानीय तह विद्यालयहरू शिविसइ	विपद् पश्चात आवश्यकतानुसार

५.१०.४ प्रतिकार्यका लागि पूर्वतयारी

आपत्कालीन शिक्षा क्षेत्रले आपत्कालीन प्रतिकार्य योजनाको कार्यान्वयनको लागि जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिसँग समन्वय गरी देहायअनुसार पूर्वतयारी गर्नेछः

क्रसं	पूर्वतयारी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१.	शिक्षा क्षेत्रको बैठक गरी शैक्षिक क्षेत्रको विश्लेषण गर्ने ।	आपत्कालीन	स्थानीय तह	बैशाख

	• आपत्कालीन शैक्षिक कार्यदल गठन गर्ने ।	शिक्षा क्षेत्र	विद्यालयहरु	महिनामा
२.	जोखिमपूर्ण क्षेत्रका विद्यालय, मदरसा, इसिडी तथा विद्यार्थी र शिक्षकको तथ्याङ्क सङ्कलन र विश्लेषण गर्ने ।	आपत्कालीन शिक्षा क्षेत्र	स्थानीय तह विद्यालयहरु	जेष्ठ महिनामा
३.	अस्थायी विद्यालयको लागि त्रिपालको र कक्षा सञ्चालको लागि आवश्यक पर्ने चकटीको प्राप्तिस्थानको सूचीकरण गर्ने	आपत्कालीन शिक्षा क्षेत्र	जिविव्यस उवासंघ	जेष्ठ महिनामा
४.	प्रभावित विद्यार्थीको लागि आवश्यक पर्ने शैक्षिक सामग्रीको पूर्वतयारी गर्ने ।	आपत्कालीन शिक्षा क्षेत्र	स्थानीय तह विद्यालयहरु	जेष्ठ महिनामा
५.	आपत्कालीन समयमा शिक्षाका विषयमा शिक्षकहरुलाई तालिम दिने,	आपत्कालीन शिक्षा क्षेत्र	स्थानीय तह शिविसइ	बैशाख महिनामा
६.	अस्थायी प्रशिक्षण केन्द्र (Temporary Learning Center) बनाउन आवश्यक सामग्रीहरुको पूर्वतयारी गर्ने ।	आपत्कालीन शिक्षा क्षेत्र	स्थानीय तह विद्यालयहरु	जेष्ठ महिनामा
७.	समयसमयमा विद्यालय तथा शिक्षण संस्थाहरुमा कृत्रिम घटना अभ्यास (Mock Drill/Simulation) सञ्चालन गर्ने ।	सुरक्षा निकाय	स्थानीय तह विद्यालयहरु	वर्षमा कम्तिमा ३ पटक
८.	विद्यालय र इसिडीको अवस्थाको अनुगमन गरी आपत्कालीन अवस्थामा गर्ने कार्य निर्धारण गर्ने ।	आपत्कालीन शिक्षा क्षेत्र	स्थानीय तह विद्यालयहरु	जेष्ठ महिनामा
९.	पूर्वतयारी सम्बन्धमा विद्यालय स्तरीय अभिमुखीकरण कार्यक्रम गरी विद्यालयका विद्यार्थी, शिक्षक, विद्यालय व्यवस्थापन समितिलाई सचेत गराइ तयारी अवस्थामा राख्ने ।	आपत्कालीन शिक्षा क्षेत्र	स्थानीय तह विद्यालयहरु शिविसइ	जेष्ठ महिनामा
१०.	सबै विद्यालय तथा शिक्षण संस्थाहरुमा बृहत विद्यालय सुरक्षा कार्ययोजना निर्माण गर्न निर्देशन गर्ने ।	आपत्कालीन शिक्षा क्षेत्र	स्थानीय तह विद्यालयहरु शिविसइ	नियमितरूपमा
११.	संघीय र प्रदेश सरकारको निर्देशन अनुसार पूर्वतयारीका कार्यहरु गर्ने ।	आपत्कालीन शिक्षा क्षेत्र	स्थानीय तह शिविसइ	नियमितरूपमा

५.११ बन्दोबस्ती क्षेत्र (Logistic Management)

विषयगत क्षेत्र : बन्दोबस्ती क्षेत्र
मुख्य विपद्को किसिम : बाढी, भूकम्प, खडेरी, आगलागी, महामारी पहिरो
क्षेत्रगत अगुवा (Cluster Lead) : जिल्ला समन्वय समिति

विपद्को अवस्थामा जन जीवन अस्त व्यस्त भएको हुन्छ साथै व्यक्तिगत, सामुदायिक तथा सार्वजनिक संरचनाहरु बिग्रने, भत्कने, टुट्ने जस्ता कार्यहरु हुन्छन् र बन्दोबस्तीका सामग्रीहरु अपुग भै प्रभावित समुदायमा तत्काल खोज तथा उद्धार र राहत कार्यक्रम संचालन गर्नको लागि समेत विभिन्न खालका अवरोधहरु सिर्जना हुनसक्ने भएकोले तत्काल त्यस्ता कार्यहरुमा नियमितता प्रदान गर्नको लागि यो विषयगत क्षेत्रको आवश्यकता पर्दछ। विपद्को समयमा प्राथमिकता प्राप्त क्षेत्र तथा वर्गहरुलाई सुविधा दिनको लागि गरिने सम्पूर्ण कार्य नै आपत्कालीन बन्दोबस्ती हो ।

५.११.१ विपद् पछिको सम्भावित परिदृश्य

- जिल्लाका स्थानीय तहका धेरै घरहरू क्षतिग्रस्त भई मानिस प्रत्यक्ष रूपमा प्रभावित हुनेछन् ।
- धेरै मानिस घाइते भएका हुनेछन् । बालबालिका, महिला अपाङ्गता भएका मानिस र वृद्धवृद्धा बढी प्रताडित हुने सम्भावना रहनेछ ।
- सडक, पुल, विजुली आपूर्ति, दूरसञ्चार, विद्यालय, स्वास्थ्य संस्था क्षतिग्रस्त भएर सेवा प्रवाहमा कठिनाई उत्पन्न हुनेछ ।
- अन्य विषयगत क्षेत्रले सामग्री प्रबन्ध, ढुवानी र राहत वितरणमा कठिनाई भोग्नु पर्नेछ ।

५.११.२ क्षेत्रगत योजनाको उद्देश्य

विपद्बाट प्रभावित र विस्थापित भएका मानिसलाई आवश्यक मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउन सबै विषयगत क्षेत्रलाई आवश्यक पर्ने वस्तु समयमा आपूर्ति गर्ने, भण्डारण गर्ने र सम्बन्धित विषयगत क्षेत्रलाई आपूर्ति गर्ने व्यवस्था मिलाई सहयोग उपलब्ध गराउनु यस क्षेत्रको उद्देश्य हुनेछ ।

५.११.३ आपत्कालीन समयमा गरिने प्रतिकार्यसम्बन्धी क्रियाकलाप

आपत्कालीन बन्दोबस्ती क्षेत्रले आपत्कालीन समयमा निम्नअनुसार कार्य गर्नेछ

क्रसं	प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१.	विषयगत क्षेत्रको आपत्कालीन बैठक बस्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	सबै सदस्यहरू	विपद् पछि तत्कालै
२.	नियमितरूपमा समीक्षा बैठकहरू गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	सबै सदस्यहरू	सातदिनसम्म हरेक दिन त्यसपछि १ दिन बिराएर
३.	सबै विषयगत क्षेत्रसँग समन्वय गर्ने ।	प्रजिअ	विषयगत क्षेत्रहरू	आवश्यकता अनुसार
४.	जनशक्ति परिचालन गर्ने (गोदाम व्यवस्थापन, ढुवानी र अन्य आवश्यक विषय अनुसार) ।	क्षेत्र प्रमुख	तोकिएको सदस्य	२ घण्टाभित्र र नियमित
५.	विषयगत क्षेत्रको माग अनुसार सामग्री आपूर्तिमा प्राविधिक सहयोग गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	विषयगत क्षेत्रहरू	नियमित रूपमा माग अनुसार
६.	सामग्री आपूर्तिकर्ताको अवस्था लेखाजोखा गरी अन्य विषयगत क्षेत्रको सम्पर्क गराउने ।		तोकिएको अधिकारी	आवश्यकता अनुसार
७.	सामग्रीको ढुवानी तथा यातायातको साधनको बन्दोबस्तको लागि निजी तथा सार्वजनिक क्षेत्रसँग समन्वय र सम्पर्क गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	सरोकारवालाहरू	१ दिनभित्र र नियमित
८.	विपद्बाट क्षतिग्रस्त संरचना हटाउने व्यवस्थाका लागि सरोकारवाला निकायसँग समन्वय गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	सदस्यहरू	आवश्यकतानुसार
९.	सामान आएको र गएको रेकर्ड राख्ने	क्षेत्र प्रमुख	विषयगत क्षेत्र	नियमितरूपमा
१०.	यातायातका साधनहरूको परिचालन गर्न वैकल्पिक मार्गको	क्षेत्र प्रमुख	सडक डिभिजन	१ दिन भित्र

	पहिचानको लागि स्थानीय तह र सडक डिभिजन कार्यालयसँग समन्वय गर्ने ।		कार्यालय सुरक्षा निकायहरु नेरेसो	आवश्यकता अनुसार
११.	नियमित प्रतिवेदन तयार गरी सम्बन्धित निकायमा पठाउने । अनुगमन, मुल्याङ्कन तथा प्रतिवेदन	क्षेत्र प्रमुख र सदस्य	सरोकारवाला सबै	नियमितरूपमा

५.११.४ प्रतिकार्यका लागि पूर्वतयारी

आपत्कालीन बन्दोबस्ती विषयगत क्षेत्रले प्रतिकार्यका लागि निम्नअनुसार पूर्वतयारी गर्नु पर्नेछ

क्रसं	पूर्वतयारी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१.	क्षेत्रको बैठक आयोजना गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	सबै सदस्य र विषयगत क्षेत्र	वर्षमा ३ पटक
२.	कलेजका विद्यार्थी, स्थानीय युवा क्लबका सदस्य, ढुवानी र यातायात व्यवसायीका प्रतिनिधि सम्मिलित स्वयंसेवक समूह गठन गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह क्षेत्रका सदस्य रेडक्रस	नियमित
३.	स्वयंसेवकलाई बन्दोबस्तीका लागि ३ दिनको क्षमता अभिवृद्धि प्रशिक्षण सञ्चालन गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह विश्व खाद्य कार्यक्रम	वर्षमा १ पटक
४.	आवश्यक पूर्वतयारीको लागि विषयगत क्षेत्र सँग समन्वय गरी सामान आपूर्तिकर्ताको सूची तयार तथा सम्झौताको नमूना तयारी गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	सबै सदस्य र विषयगत क्षेत्र	वर्षमा ३ पटक
५.	सामग्रीको मुल्य सूची लिने र अध्यावधिक गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	सबै सदस्य र विषयगत क्षेत्र	हरेक वर्ष वैशाख र कार्तिक
६.	आपूर्तिकर्ताहरूको सूची तयार गरी आपत्कालीन समयमा सामग्री आपूर्तिका लागि सम्झौता गर्ने । (सम्झौतापूर्व न्यूनतम परिमाणमा सामान उपलब्ध हुने सुनिश्चितताका लागि भण्डार निरीक्षण गर्ने)	क्षेत्र प्रमुख	सबै सदस्य र विषयगत क्षेत्र	हरेक वर्ष । वण र कार्तिक
७.	भण्डारण गरेका सामग्रीहरूको अध्यावधिक गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	सबै सदस्य र विषयगत क्षेत्र	वर्षमा २ पटक
८.	सबै स्थानीय तहमा भण्डारण व्यवस्था/गोदाम निर्माण गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	सबै सदस्य र विषयगत क्षेत्र	२०७८ भित्र

५.१२ भौतिक पूर्वाधार क्षेत्र (Physical Infrastructure)

विषयगत क्षेत्र : भौतिक पूर्वाधार क्षेत्र
मुख्य विपद्को किसिम : बाढी, भूकम्प, आगलागी, पहिरो, हावाहुरी

क्षेत्रगत अगुवा (Cluster Lead) : पूर्वाधार विकास कार्यालय / स्थानीय तह
 विपद्को अवस्थामा जन, धनको क्षतिका अलावा व्यक्तिगत वा सामुदायिक तथा सार्वजनिक संरचनाहरू बिग्रने, भत्कने, टुट्ने साथै बन्दोवस्तीका सामग्रीहरू अपुग भै प्रभावित समुदायमा तत्काल खोज तथा उद्धार र राहत कार्यक्रम संचालन गर्नको लागि समेत विभिन्न खालका अवरोधहरू सिर्जना हुनसक्ने भएकोले तत्काल त्यस्ता कार्यहरूमा नियमितता प्रदान गर्नको लागि यो विषयगत क्षेत्रले कार्य गर्दछ ।

५.१२.१ आपत्कालीन समयमा गरिने प्रतिकार्यसम्बन्धी क्रियाकलाप

भौतिक पूर्वाधार क्षेत्रले आपत्कालीन समयमा निम्नअनुसार कार्य गर्नेछ

क्रसं	प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१.	घटनाको विस्तृत विवरणको जानकारी लिने दिने	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरू	विपद् पछि तत्कालै
२.	सम्पर्क व्यक्तिहरूलाई सूचना सङ्कलनका लागि निर्देशन गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरू	विपद् पछि तत्कालै
३.	DDMC को बैठकमा सहभागी भई आवश्यक सूचनाहरूको आदान प्रदान गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस	विपद् पछि तत्कालै
४.	तत्काल अत्यावश्यक सेवाहरू अवरुध भए सुचारु गर्न सम्बन्धित आफु मातहतका निकायहरूलाई परिचालन गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सम्बन्धित कार्यालय	विपद् पछि तत्कालै
५.	प्राविधिक टोलीलाई स्थलगत अध्ययनका लागि प्रभावित स्थानमा परिचालन ।	क्षेत्र प्रमुख	प्राविधिक विज्ञ	विपद् पछि दोस्रो दिन देखि
६.	स्रोत साधनको आंकलन गर्ने (आवश्यकता, लेखाजोखा र खाडल पहिचान गर्ने) र समन्वय, स्रोत पहिचान र शिघ्र पुनर्लाभको कार्य योजना बनाउने	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरू	विपद् पछि दोस्रो दिन देखि
७.	सहज पहुँचका लागि अस्थायी रूपमा पुल, सडक तथा वाटो निर्माण गर्ने, डेब्रिस सफा गर्ने । प्रकोपजन्य फोहोरको उचित प्रबन्ध मिलाउने वा नष्ट गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरू	विपद् पछि दोस्रो दिन देखि
८.	अस्पताल, स्वास्थ्य केन्द्र, आन्तरिक रूपमा विस्थापितको शिविर, विद्यालय जस्ता आधारभूत क्षेत्रमा विद्युतीय सेवा उपलब्ध गराउने	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह स्वास्थ्य कार्यालय	विपद् पछि दोस्रो दिन देखि
९.	विस्तृत सर्वेक्षण पश्चात प्रभावितहरूको तथ्याङ्क विश्लेषण गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरू	पहिलो हप्ता
१०.	विषयगत बैठक र घटनाको विवरण संकलन गर्ने कार्य निरन्तर गर्ने (कार्य क्षेत्र पहिचान गरि कार्य गर्ने)	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरू	पहिलो हप्ता
११.	मौजूदा अवस्थामा अस्पताल, विद्यालय, स्वास्थ्यसेवा प्रदायकका साथै	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह	पहिलो हप्ता

	सडक,पुल र अन्य संरचनाको क्षतिको लेखाजोखा प्रारम्भ गर्ने । आवासको लागी सहूलियत वा निशुल्क काठहरू उपलब्ध गराउने		स्वास्थ्य कार्यालय शिविसई	
१२.	सार्वजनिक सेवाहरू सुचारु गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरू	पहिलो हप्ता
१३.	अस्थायी शिविरको स्थापना गर्ने र विस्थापितलाई व्यवस्थित बनाउन सुरक्षित र खुला ठाउँमा लैजाने प्रबन्ध मिलाउने ।	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरू	पहिलो हप्ता
१४.	क्षति भएका पूर्वाधारहरूको विस्तृत विवरण तयार गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरू	पहिलो हप्ता
१५.	शिघ्र पुनर्लाभको लागि आवश्यक अध्ययन, लेखाजोखा तथा विश्लेषण गरी बसोबास र जीविकोपार्जन जस्ता प्रमुख क्षेत्रको विकासका कार्यलाई अघि बढाउने वातावरण तयार गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरू	पहिलो हप्ता
१६.	पूर्वाधारहरू शिघ्र पुनर्लाभ तथा पुनः निर्माण गर्न आवश्यक विस्तृत प्राविधिक इष्टिमेन्ट गर्ने र सम्बन्धीत कार्यालयमा प्रतिवेदन पठाउने	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरू	पहिलो महिना
१७.	उपलब्ध बजेटको आधारमा पूर्वाधारहरू निर्माण प्रक्रियालाई प्रारम्भ गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरू	दोस्रो महिना देखि
१८.	विपद् पश्चात भत्किएका अस्पताल,विद्यालय, सडक, खानेपानी, बिजुली, टेलिफोन लगायतका सार्वजनिक सेवा प्रदायक संस्था लगायतका अन्य संरचनाहरू निर्माण गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरू सरोकारवालाहरू	दोस्रो महिना देखि
१९.	विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका लागि बिषयगत आकस्मिक योजना समय सापेक्ष परिमार्जन गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरू	दोस्रो महिना देखि
२०.	विपद् जोखिम न्यूनीकरणको कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न आर्थिक स्रोत व्यवस्थापन गर्ने,	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरू	दोस्रो महिना देखि
२१.	दिगो विकासमा पुनःनिर्माणका क्रियाकलापहरूलाई लिंक गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह	दोस्रो महिना देखि
२२.	सबै प्रमुख परियोजनाहरूमा वातावरणीय प्रभाव लेखाजोखा (Initial Environmental and Impact Assessment) तथा विपद् प्रभावको लेखाजोखा (Disaster Impact Assessment) गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरू	दोस्रो महिना देखि

५.१२.२ प्रतिकार्यका लागि पूर्वतयारी

भौतिक पूर्वाधार बिषयगत क्षेत्रले प्रतिकार्यका लागि देहायअनुसार पूर्वतयारी गर्नु पर्नेछः

क्रसं	पूर्वतयारी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१.	विपद्का विभिन्न सवालहरूमा साझेदार संस्था तथा कर्मचारीहरूको क्षमता विकास गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरू	जेष्ठ महिनाभित्र र नियमित

२.	क्षतिको तथ्याङ्क तथा लेखाजोखा गर्नकालागि तथ्यांक संकलन, सूचना व्यवस्थापनका लागि क्लष्टरका सदस्यलाई तालिम दिने	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु	जेष्ठ महिनाभित्र र नियमित
३.	संकटासन्न भौतिक संरचनाको पहिचान र यसका लागि आवश्यक स्रोत साधनको नक्सांकन गरी पूर्वतयारी गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु	जेष्ठ महिनाभित्र र नियमित
४.	स्थानीय तहका स्रोत साधनको पहुँच तथा स्थानीय तहमा गठन भएका विपद् व्यवस्थापनका समितिहरु तथा कार्य दलहरुको परिचालन र उनीहरुको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु	जेष्ठ महिनाभित्र र नियमितरूपमा
५.	सार्वजनिक सेवा प्रदायक संस्था तथा स्थानहरुमा पर्न सक्ने प्रभावहरुको अनुमान गरि समयमै सुचारु गर्नका लागि रणनीतिक पूर्वतयारी गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस सबै सदस्यहरु	जेष्ठ महिनाभित्र र नियमितरूपमा
६.	प्रत्येक वडा, गाउँपालिका र नपाहरुमा विपद् जोखिम व्यवस्थापन कोष खडा गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु	जेष्ठ महिनाभित्र र नियमित
७.	प्रत्येक वडा, गाउँपालिका र नपामा स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना तयार गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु	जेष्ठ महिनाभित्र र नियमित
८.	विस्तृत सर्वेक्षणका लागि जिम्मेवारी सहित टोली गठन गरी उनीहरुको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने र संकलित तथ्यांकहरुको रिपोर्टिङ संयन्त्र विकास गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु	जेष्ठ महिनाभित्र र नियमितरूपमा
९.	घर क्षति भएकाहरुको लागि उपलब्ध राहतको मापदण्डवारे स्पष्ट हुने र सबैलाई जानकारी गराउने र विपद् पुर्व नै सामुदायिक वनहरुसंग अग्रिम समझदारी गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु	जेष्ठ महिनाभित्र र नियमितरूपमा
१०.	संभावित विपदबाट विस्थापित हुन सक्ने परिवार आंकलन गरी अस्थाई आश्रयस्थलको पहिचान गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु	जेष्ठ महिनाभित्र र नियमित

११.	पूर्वाधारको विस्तृत विवरण तयार गर्न जिल्ला प्राविधिक कार्यालयको सहयोगमा प्राविधिकहरूको सम्पर्क सूची तयार गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरू	जेष्ठ महिनाभित्र र नियमितरूपमा
१२.	विस्तृत प्राविधिक इस्टिमेटका लागि विज्ञटोली गठन र जिम्मेवारी दिने ।	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरू	जेष्ठ महिनाभित्र र नियमित
१३.	भवन आचार संहिताको प्रभावकारी कार्यान्वयन र उत्थानशीलता (Resilience) को मापदण्डको निर्धारण निर्माण गरी सबै सरोकारवालालाई लागू गर्नका लागि जिल्ला प्रशासन कार्यालय र जिससले आवश्यक कार्य गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह जिल्ला प्रशासन कार्यालय, जिसस	जेष्ठ महिनाभित्र र नियमितरूपमा
१४.	EIA / DIA कार्य समावेश गर्न आवश्यक संस्थागत संयन्त्रको विकास गर्ने र वातावरणीय तथा प्राकृतिक स्रोतको व्यवस्थापनमा विपद् सम्बन्धी विषयमाथि पनि अनिवार्य रूपमा ध्यान दिने कुरा समावेश गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरू	जेष्ठ महिनाभित्र र नियमितरूपमा
१५.	आवश्यक नीति, मापदण्ड तथा निर्देशिकाहरूको विकास गरिएको गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरू	जेष्ठ महिनाभित्र र नियमित
१६.	आर्थिक साधनहरू (साना लगानी, लघु ऋण, बीमा आदि) को प्रयोग गर्नका लागि विपद् जोखिम न्यूनीकरणमा निजी क्षेत्रको संलग्नतालाई अभिवृद्धि गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह बित्तिय संस्थाहरू	जेष्ठ महिनाभित्र र नियमितरूपमा

परिच्छेद: ६
आवश्यकताको लेखाजोखा

६.१. विषयगत स्रोत साधनको आँकलन

यस खण्डमा विपद प्रतिकार्यका समयमा आवश्यक स्रोत साधनको उपलब्धताको विवरण उल्लेख गरिएको छ ।

६.१.१ समन्वय तथा सूचना क्षेत्रसँग रहेको विद्यमान स्रोत तथा क्षमताको विवरण:

सि नं	साझेदार संस्था	मानवीय श्रोत	भौतिक सामग्री
१.	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	५ जना	कम्प्युटर २ थान
२.	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	संचार शाखा, विपद् व्यवस्थापन शाखा, DEOC	संचार साधन
३.	पशुपति प्रसाद गण बोक्से	७ जना संचारसँग सम्बन्धित जनशक्ति परिचालन गर्न सकिने	५ WATT Complete सेट थान-२ Kenwood set-5
४.	स.प्र.वल,नेपाल नं ५ गण हे.क्वा. त्रियुगा, उदयपुर	१२ जना संचारका जनशक्ति परिचालन हुने	म्यानप्याक १ रेडियो ह्याण्डसेट ३
५.	नेपाल पत्रकार महासंघ	५ जना	जनचेतना मुलक सूचना सम्प्रेषण गर्ने , कार्यक्रम तयार गर्ने, प्रभावित स्थल हरुको फिल्ड रिपोर्टिङ्ग गर्ने र समाचार प्रसारण गर्ने
६.	दुर संचार कार्यालय	१३ जना	लेन्डलाइन टेलिफोन सेवा GSM Post paid and prepaid service CDMA Scay mobile service ADSL internet service wimax इन्टरनेट सेवा
७.	त्रियुगा एफ.एम.	२ जना	जनचेतना मुलक सूचना सम्प्रेषण गर्ने
८.	अमूर्त एफ.एम.	२ जना	जनचेतना मुलक सूचना सम्प्रेषण गर्ने
९.	उपहार एफ.एम.	२ जना	जनचेतना मुलक सूचना सम्प्रेषण गर्ने
१०.	नेपाल रेडक्रस सोसाईटी	५ जना जनशक्ति	मोबाइल १० थान, ह्याण्ड माइक २ वटा
११.	नभप्रभात नेपाल	२ जना	जोगिदह ८, ९ मा पूर्व सूचना सम्बन्धी
१२.	बाल विकास समाज	१० जना	जिल्ला भरी
१३.	गैसस माहासंघ	५ जना	विपद्का क्षेत्रमा काम गर्ने सस्थाहरुलाई समन्वय गराई सूचना प्रवाहमा सहयोग गर्ने
१४.	सेभ द चिल्ड्रेन	२ जना	जिल्ला भरी
१५.	सामुदायिक रेडियो उदयपुर	१ जना	जनचेतना मुलक सूचना सम्प्रेषण गर्ने , कार्यक्रम तयार गर्ने , प्रभावित स्थलहरुको फिल्ड रिपोर्टिङ्ग गर्ने र समाचार प्रसारण गर्ने

६.१.२ खोज तथा उद्धार क्षेत्रसँग रहेको विद्यमान स्रोत तथा क्षमताको विवरणः

सि.नं.	साझेदार संस्था	मानवीय श्रोत	भौतिक सामग्री
१.	जिल्ला प्रशासन कार्यालय उदयपुर		जिल्ला स्तरका अन्य कार्यालयको सवारी साधन प्रयोग गर्न सकिने,
२.	जिल्ला समन्वय समिति	१० जना	६ मोटरसाईकल २ वटा गाडी
३.	स.प्र.वल, नेपाल नं ५ गण हे.क्वा.त्रियुगा, उदयपुर	गणमा २०५ जना, बेल्टार २७ जना कटारी २७ जना रामपुर ३५ जना तालिम प्राप्त जनशक्ति	१ वटा टुटन ट्रक, १ वटा वानटन ट्रक बेल्टार, टाटा पिकअप १ रामपुर, डिआई टाटा १ थान । उद्धार सामग्रीहरूको विवरण अनुसूचीमा उल्लेख गरिएको छ ।
४.	पशुपति प्रसाद गण	२ X गुल्म	उद्धार सामग्रीहरूको विवरण अनुसूचीमा उल्लेख छ ।
५.	जिल्ला प्रहरी कार्यालय उदयपुर	२५ जना तैनाथ जनशक्ति ई.प्र.का."क" १५ जना, "ख" ७ जना, प्र.चौ. ४ जना,	उद्धार सामग्रीहरूको विवरण अनुसूचीमा उल्लेख गरिएको छ ।
६.	त्रियुगा नगरपालिका	५ जना	दमकल १ थान, जीप १ थान, ट्याक्टर २ थान, मो.सा. १ थान, साबेल ५ थान, हील ५ थान
७.	नेपाल रेडक्रस	८५ जना	उद्धार सामग्रीहरूको विवरण अनुसूचीमा उल्लेख छ ।
८.	नवप्रभात नेपाल		४ वटा साबेल, ४ वटा गैती, २० वटा लाईफ ज्याकेट, २४ वटा बाल्टिन, ४ वटा पुल्ली, ८ वटा स्ट्रेचर, २०० मीटर प्लास्टिक डोरी
९.	जाल्पा एकिकृत विकास समाज		उद्धार सामग्रीहरूको विवरण अनुसूचीमा उल्लेख छ ।
१०.	निर्माण व्यवसायी संघ	१० जना मानिस	स्काईभेटर १० वटा , लोडर २ वटा , डोजर ५ वटा
११.	उदयपुर सिमेन्ट कारखाना	१० जना	स्काईभेटर ५, लोडर १ वटा , डोजर ५ वटा क्रेन १ वटा
१२.	नेपाल रेडक्रस सोसाईटी	६६ जना जिल्ला भरी	सम्पूर्ण विवरण खोज तथा उद्धार सामग्रीमा उल्लेख छ

६.१.३ खाद्य क्षेत्रसँग रहेको विद्यमान स्रोत तथा क्षमताको सूची

क्रसं	कार्यालयको नाम	सम्पर्क व्यक्ति	आपत्कालीन बजेट	मानव स्रोत
१.	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	विनोद कुमार पोखरेल	राहत व्यवस्थाका लागि	आवश्यकतानुसार
२.	कृषि ज्ञान केन्द्र	महेश कुमार चौधरी	५,०००।००	५ जना
३.	जिल्ला उद्योग वाणिज्य संघ	चुडामणि कार्की	२,००,०००।००	१२ जना
४.	उदयपुर उद्योग वाणिज्य संघ, कटारी	पुस्कर खड्का	२,००,०००।००	२१ जना
५.	चौदण्डीगढी उद्योग वाणिज्य संघ, बेल्टार	पवन कार्की	३०,०००।००	१७ जना
६.	उदयपुरगढी उद्योग वाणिज्य संघ, नेपालटार	अम्बर खत्री	२०,०००।००	१३ जना
७.	बेलका उद्योग वाणिज्य संघ, रामपुर	परशुराम अधिकारी	२५,०००।००	१७ जना
८.	रौतामाई उद्योग वाणिज्य संघ, मुर्कुची	लोक बहादुर तामाङ	२५,०००।००	५ जना
९.	त्रियुगा नगरपालिका, गाईघाट	बसन्त कुमार बस्नेत	१,००,००,०००।००	१२ जना
१०.	सामुदायिक वन उपभोक्ता म.सं.	कुशलबाबु बस्नेत	५०,०००।००	५ जना

क्रसं	कार्यालयको नाम	सम्पर्क व्यक्ति	आपत्कालीन बजेट	मानव स्रोत
११.	गैसस महासंघ, उदयपुर	सृजना पौडेल	५,०००।००	२० जना
१२.	डिफान, उदयपुर	चन्द्रमणी गुरागाई	५,०००।००	५ जना
१३.	जिल्ला होटल व्यवसायी संघ, उदयपुर	डेभिड भण्डारी	५०,०००।००	५ जना
१४.	जाल्पा एकीकृत विकास समाज	रुद्र पोखरेल	आवश्यकानुसार सहयोग गर्ने	२५ जना
१५.	विश्वखाद्य कार्यक्रम	लक्ष्मी चौधरी	१०,००० भन्दा बढी प्रभावित व्यक्तिलाई एक हप्ता पछि नेपाल सरकारको अनुरोधमा खाद्यान्न सम्बन्धी सम्पूर्ण कार्यहरू	

हालसम्म नेपालमा प्रयोगमा ल्याइएका अन्तर्राष्ट्रिय निर्देशिका तथा मापदण्डहरू (स्फियर मापदण्ड तथा सुचकहरू) तल उल्लेख गरिएका छन् र यिनको प्रयोग आपतकालीन परिस्थितिमा गर्न सकिन्छ । क्षमता तथा श्रोतका आधारमा प्रतिकार्य गर्दा यी मापदण्डहरूलाई प्रयोगमा ल्याउने कोशिस गर्नुपर्दछ । तपसिलमा उल्लेखित तयारी खाना तथा खाद्यको लागि स्फियर मापदण्ड अनुसार ४८ घन्टा अगाडिका लागि आवश्यक सामग्री व्यवस्थापन गर्नुपर्ने हुन्छ ।

तयारी खाना (प्रति परिवारका लागि कम्तीमा ५ दिनका लागि १ प्याकेज)	प्याकेज भित्रका बस्तुहरू: चिउरा ६ केजी प्रति व्यक्ति प्रति दिन २०० ग्राम, विस्कुट १० पाकेट (८० ग्राम भन्दा बढीको प्याकेट), तयारी चाउचाउ ६ प्याकेट (७५ ग्रामको प्याकेट) नुन १ के जी आयोडिनयुक्त नुन
--	--

६.१.४ स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्रसंग रहेको विद्यमान स्रोत तथा क्षमताको सूची:

क्रसं	साझेदार संस्था	स्रोत तथा क्षमता आँकलन	
		मानवीय स्रोत	भौतिक सामग्री
१.	स्वास्थ्य कार्यालय	<ul style="list-style-type: none"> DRRT team २१ सदस्यीय (५ जना डाक्टर सहित अन्य स्वास्थ्यकर्मी) DRRT team ८ स्थानमा (पालिका स्तरिय) 	गाडी पिकअप थान १, मोटरसाईकल ४, स्ट्रेचरहरू ५, सूची अनुसारको औषधी तथा उपकरण (२७ किसिमका) इमर्जेन्सी किट, सुत्केरी सामग्री १००, एटीटी ड्रग्स र भ्याक्सिनहरू
२.	सगरमाथा आयुर्वेद औषधालय गाईघाट	२ जना प्राविधिक (कविराज)	पोषणको लागि अत्यवश्यक औषधी (झाडा पखाला, ज्वरो, निमोनिया, प्रत्यक्ष जनस्वास्थ्यसंग सम्बन्धीत औषधी: सताव्लेक्स चूर्ण, अस्वगन्धा, झोल क्याल्सीयम तथा अन्य)
३.	भेटनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्र	पशुसेवा सम्बन्धि तालिम प्राप्त १० जना जनशक्ति	मोटरसाईकल १ बाट
४.	नेपाल रेडक्रस सोसाईटी उदयपुर	प्राथमिक उपचार सम्बन्धी तालिम प्राप्त १० जना जनशक्ति	मोटरसाईकल ६ थान, स्ट्रेचर ५ थान, First Aid Kit (५ थान

क्रसं	साझेदार संस्था	स्रोत तथा क्षमता आँकलन	
		मानवीय स्रोत	भौतिक सामग्री
५.	स.प्र.वल,नेपाल नं ५ गण हे.क्वा.त्रियुगा, उदयपुर	प्राथमिक उपचार सम्बन्धी तालिम प्राप्त २ जना जनशक्ति, लास व्यवस्थापन सम्बन्धी आवश्यकता अनुसारको जनशक्तिहरु	ट्रक १, स्ट्रेचर २, First Aid Kit थान २
६.	नेपाली सेना पशुपति प्रसाद गण	उद्धारको लागि उपलब्ध जनशक्ति प्रदान गरिने, तालिम प्राप्त स्वास्थ्यकर्मी -१० (दस जना)	फस्ट एड किट, स्ट्रेचर र एम्बुलेन्सको रूपमा बोलेरो पिकअप गोटा-१ (एक)
७.	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	उद्धारको लागि उपलब्ध जनशक्ति प्रदान गरिने, तालिम प्राप्त Rescue team व्यवस्थापन	नभएको
८.	पेसोक नेपाल उदयपुर,	अ.न.मी.१ (बाल्यकालीन पोषण तथा नवशिशु स्याहार तालिम प्राप्त) अन्य ४ जना जनशक्ति	First Aid Kit- 1
९.	मूलधार महिला सेवा केन्द्र (मासवेस)	तालिम प्राप्त जनशक्ति २ जना	मोटरबाइक २ वटा
१०.	नेस्पेक उदयपुर	अ.न.मी. १, अहेव १	First Aid Kit १ थान, सवारी साधन (मे.सा. २ थान), सुरक्षित बाल आवास १० जना बालबलिकालाई
११.	हुरेण्डेक	रामसेवक चौधरी	स्ट्रेचर २, First aid box:1, Pregnancy test kit-200pcs, Delivery kit
१२.	जाल्पा एकीकृत विकास समाज	तालिम प्राप्त जनशक्ति ३ जना	करिव १०० सेट गैरखाद्य सामग्री
१३.	ओरेक नेपाल	अ.न.मी १, Psycholological Counsello	Dignity kit- 5 pcs First aid box- 1pc
१४.	शारीरिक अपांग संघ	First Aid तालिम प्राप्त जनशक्ति १	Wheel chair २
१५.	RECPHEC	CMA 1,	..
१६.	जिल्ला उद्योग बाणिज्य संघ	५ जना विस्थापित उद्धारको लागि जनशक्ति	पोषणयुक्त खानेकुरा, औषधी संकलन
१७.	आँखा अस्पताल गाईघाट	आँखा स्वा.कर्मी १ जना, अहेव १जना	आँखा सम्बन्धी औषधी आवश्यकता अनुसार उपलब्ध गराउनेर
१८.	रौता हस्पिटल	मेडिकल अधिकृत -१, हेल्थ असिसेन्ट - १ जना सि.अ.हे.व. - १ जना, अ.हे.व. - १ जना अ.न.मी - १, ल्याब टेक्निसियन - १ जना ल्याब असिस्टेन्ट - १ जना	ECG मेसिन Disital excary Oxygen Monitor USG (portable)
१९.	गाईघाट सिभिल हस्पिटल, ट्रमा सेन्टर	हाडनोर्नी विपेशज्ञ १, जनरल फिजिशियन १ जना स्त्रीरोग विपेशज्ञ १, रेडियोलोजिस्ट १ जना	ल्याब तथा फार्मोसी
२०.	त्रियुगा हस्पिटल	डाक्टर -२ जना, हेल्थ असिसेन्ट - १ जना अ.हे.व. - १ जना, अ.न.मी - ८ जना ल्याब टेक्निसियन - १, ल्याब असिस्टेन्ट - १	Lab ,X-ray
२१.	संयुक्त राष्ट्र संघ जनसंख्या कोष	२ जना तालिम प्राप्त जनशक्ति	विपदका क्षेत्रमा कार्यरत साझेदार संस्थाहरुलाई परिचालन गरी प्रारम्भिक

क्रसं	साझेदार संस्था	स्रोत तथा क्षमता आँकलन	
		मानवीय स्रोत	भौतिक सामग्री
			सूचना संकलनमा र मुल्यांकनमा सहयोग गर्ने, महिला तथा किशोरीहरूका लागि प्रजनन स्वास्थ्य र मर्यादा सामग्री, महिला मैत्री सुरक्षित टेन्ट, सामाजिक मनोविमर्शकर्ता
२२.	बेल्टार कोभिड अस्पताल चौनपा ६	MBBS DOCTOR -1 HA-2 Nurse -4	७० बेड

६.१.५ अस्थायी आवास तथा गैरखाद्य क्षेत्रसंग रहेको विद्यमान स्रोत तथा क्षमताको विवरणः

क्र सं	संस्था	मानवीय स्रोत	सामग्रीको नाम	परिमाण	अनुमानित लागत	उपलब्ध हुने समयावधी	कैफियत
१.	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	खोज तथा उद्धार कर्ता		३० जना		विपद् पश्चात	
		खानेपानी तथा सरसफाई		१ जना		विपद् पश्चात	
		DDRT (जिल्ला विपद् प्रतिकार्य टोली)		२१ जना		विपद् पश्चात	
		FA (प्राथमिक उपचार तालिम प्राप्त)		१९ जना		विपद् पश्चात	
		IRA तालिम प्राप्त व्यक्ति		६ जना		विपद् पश्चात	
			गैर खाद्य सामग्रीहरु	५० परिवार	५ लाख	विपद् पश्चात	
			मोटरसाईकल	३ वटा		विपद् पश्चात	
			आश्रय स्थल तथा उपशाखाको भवनहरु	आश्रय स्थल २, उपशाखा भवन ७ वटा		विपद् पश्चात	आश्रय स्थल वेलका न.पा. १ र २, उपशाखा भवन चौदण्डीगढी न.पा. ४, १०, कटारी न.पा., ४,९, १०,१२ र १४,
२.	गैसस माहासंघ उदयपुर	जनशक्ति		७ जना		विपद् पश्चात	
			मोटरसाईकल	१ जना		विपद् पश्चात	त्रि.न.पा. - ११
	नवप्रभात		सक्षित आश्रय स्थल	१ वटा		विपद् पश्चात	त्रि.न.पा. - १ जोगीदह
	मासवेस उदयपुर		सुरक्षित आश्रय स्थल	१ वटा		विपद् पश्चात	त्रि.न.पा. - २ खैजन पुर
	जाल्पा एकिकृत विकास समाज	जनशक्ति		२० जना		विपद् पश्चात	
			गैरखाद्य सामग्री	१०० परिवार		विपद् पश्चात	
	सेतो गुराँस		सुरक्षित आश्रय स्थल - ३ कोठे	१ वटा		विपद् पश्चात	
	पेसोक नेपाल	जनशक्ति		३ जना		विपद् पश्चात	
		मोटरसाईकल	३ जना		विपद् पश्चात	त्रि.न.पा. - ११	

क्र सं	संस्था	मानवीय स्रोत	सामग्रीको नाम	परिमाण	अनुमानित लागत	उपलब्ध हुने समयवधी	कैफियत
३.	जिल्ला प्रहरी कार्यालय उदयपुर	दक्ष जनशक्ति		५० जना		विपद् पश्चात	जिल्ला प्रहरी कार्यालय उदयपुर मातहत
		सवारी साधन	ट्रक १ टन-१ थान, टाटा गाडी २ थान	३ थान		विपद् पश्चात	
४.	सशस्त्र प्रहरी वल नेपाल नं. ५ गण हे.क्वा. त्रियुगा उदयपुर	दक्ष जनशक्ति (विपद् सम्बन्धी तालिम प्राप्त)	सावेल, ट्रेन्ट, गल, पिक, डोरी	८ जना		विपद् पश्चात	सशस्त्र प्रहरी वल नेपाल नं. ५ गण हे.क्वा. त्रियुगा उदयपुर मातहत
		सवारी साधन	ट्रक	२ थान		विपद् पश्चात	
५.	नेपाली सेना (पशुपति प्रसाद गण) बोक्से	दक्ष जनशक्ति		११५ जना		विपद् पश्चात	नेपाली सेना (पशुपति प्रसाद गण) बोक्से मातहत
		सवारी साधन	२.५ टाटा ट्रक ७.५ टन ट्रक	गोटा-२		विपद् पश्चात	
६.	डिभिजन वन कार्यालय उदयपुर गाईघाट		काठ दाउरा	५ हजार सेप्टी	१ करोड	विपद् पश्चात	सम्बन्धित सा.व.उ.स.हरु सँगको स्वीकृत विधान बमोजिम उपलब्ध गराउन सकिने
			गाडी	२ थान		विपद् पश्चात	
			मोटर साईकल	१४ थान		विपद् पश्चात	
		जनशक्ति		३४० जना		विपद् पश्चात	
७.	सामुदायिक वन उपभोक्ता माहासंघ	गा.पा. न.पा. अनुसार जनशक्ति परिचालन	सामुदायिक उपभोक्ता समितिको भवनहरु	१२५ वटा		विपद् पश्चात	आपतकालीन आश्रय स्थलको रूपमा प्रयोग गर्न सकिने
८.	त्रियुगा उद्योग बाणिज्य संघ	जनशक्ति	मोटर साईकल	१३ जना	१ लाख	विपद् पश्चात	
९.	जिल्ला शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई		आपतकालीन अवस्थामा सामुदायिक विद्यालयहरुको भवन	१ थान		विपद् पश्चात	स्थानीय तह र विद्यालयको समन्वयमा
१०.	समाजसेवी समूह	जनशक्ति	मोटरसाइकल १ थान	५ जना	१४ लाख ५० हजार		सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन कोष बेलका ५ र ६ चौदण्डीगढी नपा १,८,९,१० र त्रियुगा नपा

क्र सं	संस्था	मानवीय स्रोत	सामग्रीको नाम	परिमाण	अनुमानित लागत	उपलब्ध हुने समयावधी	कैफियत
							१,२,१३,१४

गैर खाद्य सामग्री (एक परिवारका लागि नेपाल सरकार द्वारा स्वकृत नेपाल रेडक्रस सोसाइटीको मापदण्ड अनुसार) तपशिल मा उल्लेखित सामग्रीहरु एक परिवारका लागि आवश्यकता पर्दछ ।

गैर खाद्य सामग्री	सुचक
<ul style="list-style-type: none"> गैरखाद्य सामग्री (एक परिवारका लागि नेरेसोको मापदण्ड अनुसार नेपाल सरकार द्वारा स्वीकृत 	<ul style="list-style-type: none"> तारपोलिन १ थान कम्बल २ थान साडी १ थान पुरुष घोती १ थान सुटिङ्ग कपडा ३.५ मीटर सादा कपडा २ मीटर प्रिन्ट कपडा ७ मीटर टेरीकटन कपडा ४ मीटर भाडा सेट १ थान २० लिटर पानी जाने बाल्टिन १ थान

नोट: यदि परिवारको सदस्य सङ्ख्या ५ जना भन्दा बढी छ भने थप १ थान त्रिपाल दिनुपर्ने हुन्छ ।

६.२ जिल्लाका स्थानीय तहमा विपद पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य क्षमता सम्बन्धी विवरण:

सि नं	स्थानीय तहहरू	विपद् व्यवस्थापन ऐन	LDCRP	DRPR	नीति तथा रणनीति	कोष सञ्चालन कार्यविधि	खुल्ला स्थानहरूको निर्धारण	गत आ व मा खर्च भएको रकम	आगामी आर्थिक वर्षको प्रस्तावित बजेट रु	गतवर्षको वि.व्य.स को बैठक
१.	बेलका नगरपालिका	छ	छ	छ	छैन	छ	छ	९०,००,०००	९५,००,०००	५
२.	चौदण्डीगढी नगरपालिका	छ	छ	छैन	नीत मात्र छ	छ	छैन	९६,८७,६१७	७९,०६,०००	३
३.	त्रियुगा नगरपालिका	छ	छैन	छैन	छैन	छ	छ	१,००,००,०००	१,००,००,०००	२
४.	कटारी नगरपालिका	छ	छैन	छ	छैन	छ	छ	२७,२५,९०६	८०,००,०००	४
५.	रौतामाई गाउँपालिका	छ	छैन	छैन	छ	छ	छ	१०,४८,१३०	२५,००,०००	३
६.	उदयपुरगढी गाउँपालिका	छैन	छैन	छैन	छैन	छ	छैन	२९,२४,०००	३५,००,०००	९
७.	ताप्ली गाउँपालिका	छ	छ	छ	छ	छ	छ	३९,१३,००२	३०,००,०००	४
८.	लिम्चुडबुङ गाउँपालिका	छ	छैन	छैन	छ	छ	छ	४०,००,०००	५०,००,०००	०
	जम्मा									

स्रोत: सम्बन्धित स्थानीय तहबाट प्राप्त विवरण २०७९

६.३ अनुमानित लागत

अघिल्लो आ व को अन्त्यमा रहेको मौज्दात रकम	१०,९५,५७१।५६	आ व २०७८/७८ मा खर्च भएको रकम	३९,२०,०००।००
चालु आ व मा निकाशा भइ थप भएको रकम	४२,७०,०००।००	हाल कोषमा मौज्दात भएको रकम	१८,२७,५७१।५६

स्रोत: जिल्ला प्रशासन कार्यालय उदयपुर

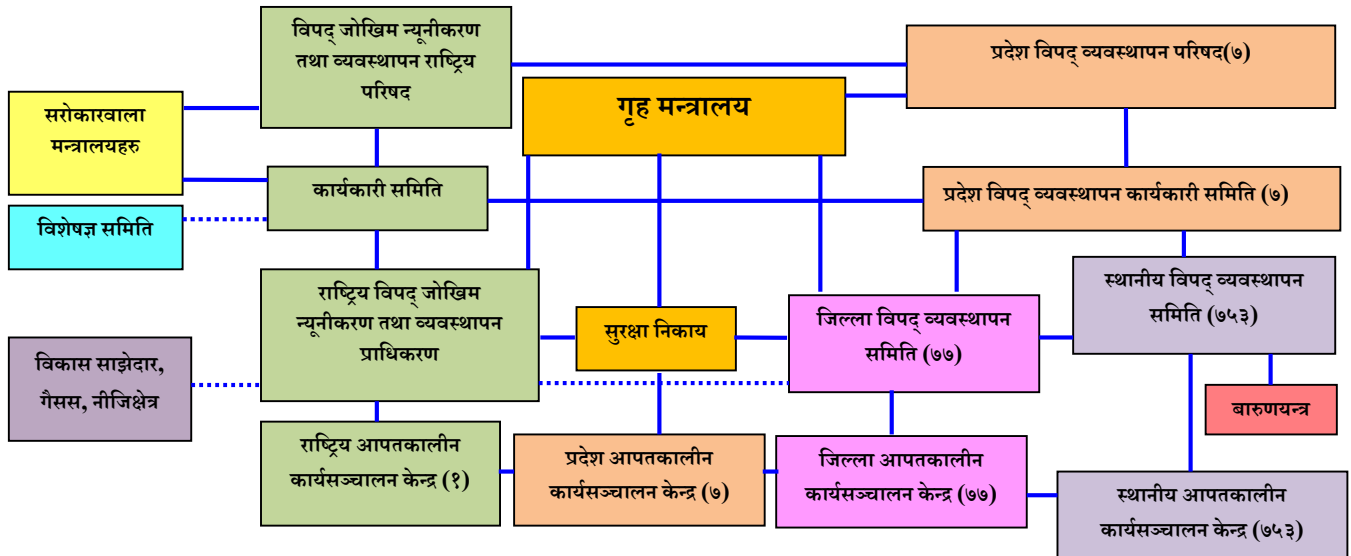
६.४ आर्थिक श्रोत र उपलब्ध हुने विधि र संयन्त्र

विपदको समयमा विपद व्यवस्थापन समितिको बैठकको निर्णयानुसार आकस्मिक उद्धार, राहत तथा प्रतिकार्य सञ्चालन हुनेछ । सम्बन्धित क्षेत्रका सदस्यहरुले यस योजना उल्लेख भए बमोजिमका कार्यहरु स्वचालित रूपले सम्पादन गर्नेछन्। आवश्यक परे थप श्रोत साधनको व्यवस्थाका लागि प्रदेश सरकार तथा सम्बन्धित निकायमा समन्वय गरिनेछ ।

६.५ अन्य निकायहरूसँगको समन्वय र सहकार्य

विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ (प्रथम संशोधन, २०७५) ले विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनका लागि एक विशिष्टीकृत निकायको रूपमा “राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरण”को व्यवस्था गर्नुका साथै संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको कार्य एवं जिम्मेवारीलाई स्पष्ट गरेको छ । उक्त ऐनले व्यवस्था गरे बमोजिम विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन राष्ट्रिय परिषद्, विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन कार्यकारी समिति, राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरण, प्रदेश विपद् व्यवस्थापन परिषद्, प्रदेश विपद् व्यवस्थापन कार्यकारी समिति, जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिहरुसंग आवश्यकतानुसार समन्वय र सहकार्य गरिनेछ । यसका साथै उक्त ऐनले राष्ट्रिय आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र, जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र र स्थानीय आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रको समेत व्यवस्था गरेको छ । विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ (प्रथम संशोधन, २०७५) बमोजिम विपद् व्यवस्थापनको संस्थागत संरचना तल चित्रमा प्रस्तुत गरिएको छ । यसका आधारमा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमाको संस्थागत समन्वय र सहकार्य ढाँचा निम्न बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ ।

विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ (प्रथम संशोधन, २०७५) बमोजिमको संस्थागत संरचना

परिच्छेद: ७

अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा सिकाई योजना

७.१. लक्ष्य र सूचकहरू

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाले निर्दिष्ट गरेका कार्यहरूको कार्यान्वयनको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्न लक्ष्य र सूचकहरू परिभाषित गरी अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा सिकाई योजना तयार गर्नुपर्दछ । प्रकोप आउनु पूर्व र विपद् पश्चात् (जस्तै: मनसुन पूर्व र मनसुन पश्चात्) गोष्ठीहरूको आयोजना गरी विपद् पूर्वतयारी तथा आपत्कालीन प्रतिकार्यको प्रभावकारिता मूल्याङ्कन गर्न सकिनेछ ।

यस बाहेक, प्रत्येक विषयगत क्षेत्रले पूर्वतयारी अवस्था र प्रतिकार्यको मूल्यांकनको लागि आ-आफ्नो योजना बनाउनु पर्छ । प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा (Initial Rapid Assessment), बहुविषयगत प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा (Multi-sector Initial Rapid Assessment), विषयगतक्षेत्र विशिष्टिकृत लेखाजोखा (Cluster Specific Assessment), क्षति तथा आवश्यकता विश्लेषण जस्ता साझा मूल्याङ्कनका विधिमा समेत सहमति निर्माण गर्नुपर्दछ । स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिले उपलब्ध तथ्याङ्क विवरणका आधारमा वा प्राथमिक तथ्याङ्क विश्लेषणका विधिद्वारा विषयगत कार्यालयहरूसँग समन्वय गरी लक्ष्य र सूचक निर्धारण गर्न सक्ने छ ।

जिल्ला तहमा विपद् जोखिम न्यूनीकरणको बर्तमान अवस्था र आधार रेखाको विश्लेषण

सिनं	सूचक	सूचना प्रदायक	आब २०७५	आब २०७६	आब २०७७	आधार रेखा ७५+७६+७ ७=जम्मा / ३	लक्ष्य २०७८	लक्ष्य २०७९	लक्ष्य २०८०
१	प्रदेश/जिल्ला/गा.पा./न.पा. स्तरमा विपद्बाट हुने मृत्यु दर उल्लेख्य मात्रामा कम गर्ने								
१.१	विपद्बाट मृत्यु हुनेको वार्षिक औसत संख्या (सडक दुर्घटना बाहेक)	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	१७	२०	८४	४०	बर्षेनी १० प्रतिशत कम गर्ने		
१.२	सडक दुर्घटनाबाट मृत्यु हुनेको वार्षिक औसत संख्या	जिल्ला ट्राफिक प्रहरी कार्यालय	४०	३१	३८	३६	बर्षेनी १० प्रतिशत कम गर्ने		
२	जिल्ला स्तरमा विपद्बाट प्रभावित व्यक्तिहरूको संख्या उल्लेख्य मात्रामा कम गर्ने								
२.१	विपद्बाट प्रत्यक्ष प्रभावित हुने परिवारहरूको वार्षिक औसत संख्या	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	१२०	१५४	१५३	१४३	बर्षेनी १० प्रतिशत कम गर्ने		
३	स्थानीय तहहरू र सरोकारवालाहरू बीच अन्तर तथा परस्पर समन्वय र साझेदारी अभिवृद्धि गर्न संयन्त्र विकास गर्ने								

४	बहुप्रकोप पूर्वसूचना प्रणाली र विपद् जोखिम सूचना तथा आंकलनको उपलब्धता र पहुँचमा उल्लेख्य बृद्धि गर्ने					
५	विपद् जोखिमयुक्त क्षेत्रहरूमा पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी कार्यविधि लागु भएका स्थानीय तहहरूको संख्या	स्थानीय तह	सबै स्थानीय तहमा लागु भएको छ ।			
६	स्थानीय स्तरमा उपयोगी विपद् जोखिमसम्बन्धी सूचना तथा जानकारी एवं आंकलन जनसमुदायलाई उपलब्ध गराउन सक्ने स्थानीय तहहरूको संख्या	स्थानीय तह (सञ्चार मोवाइल सूचना संयन्त्रको कभरेज)	८	८	८	८

नोट: सम्बन्धित विषयगत कार्यालयको बैठक तथा अभिमुखीकरण आयोजना गरी हालको आधाररेखाको तुलनामा आगामी आर्थिक वर्षहरूका लागि न्यूनीकरण लक्ष्य निर्धारण गर्न सकिने छ ।

७.२ अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा सिकाई

यस खण्डमा समयमा जिल्लामा आईपरेका विपद् तथा प्रकोप प्रभावहरूमा प्रतिकार्य संचालन गर्ने क्रममा आवद्ध विषयगत संघ संस्था वा समिति सदस्यहरूले हासिल गरेको सिकाई, पृष्ठ पोषण लाई निम्न ढाचामा राख्न सकिन्छ । प्रत्येक वर्षको पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना छलफल चरणमा अघिल्लो वर्ष वा हालसालैको अनुभवबाट सिकेको विषयहरूलाई यहाँ उल्लेख गरिन्छ । विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना कार्यान्वयनको समग्र प्रभावकारिता र कमजोरी पहिचान तथा सिकेका कुराहरू मूल्याङ्कन गर्न एक अनुगमन तथा मूल्याङ्कन समिति समेत गठन गर्न सकिनेछ । यस समितिले सम्बन्धित तहको विपद् व्यवस्थापन समितिसँग प्रत्यक्ष समन्वय गर्नेछ र उक्त समितिलाई प्रतिवेदन तयार गर्नेछ । आवश्यकता अनुसार, गाउँपालिका तथा नगरपालिका र सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समितिका प्रतिनिधिहरू, स्थानीय समुदायका सदस्यहरू पनि अनुगमन र मूल्याङ्कन समितिमा समावेश गरिनेछन् । अनुगमन र मूल्याङ्कन समितिका सदस्यहरूले विपद्को अवधि र विपद् पश्चात् धेरै पटक फिल्ड भ्रमण गर्नेछन् । आपत्कालीन प्रतिकार्य र विपद् प्रभावितहरूलाई राहत वितरण, प्रभावकारी तयारी तथा प्रतिकार्यका लागि कमजोरी र सुधार पहिचान गर्नेछन् । अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा सिकाईको नमूना फाराम यसप्रकार रहेको छ ।

अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा सिकाई नमूना फाराम

सिनं	प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य	मुख्य जिम्मेवार निकाय	कार्यान्वयनको अवस्था	कमी कमजोरी	सुझाव

साथै यस चरणमा प्रकोपको प्रभाव देखिनु अघि नै लक्षित क्षेत्रहरूमा सम्बन्धित सरोकारवालाहरू पुगेर कृत्रिम घटना अभ्यास गरी राय सल्लाह र अनुभव आदानप्रदान गर्दै पूर्वतयारीलाई थप सघन र बलियो बनाउन सकिन्छ ।

अनुसूचीहरूः

अनुसूची: १ उदयपुर जिल्ला स्थित कार्यालय प्रमुखहरूको विवरणः

उदयपुर जिल्लामा रहेका कार्यालय तथा कार्यालय प्रमुखहरूको नाम, थर र सम्पर्क नं.

सि.नं.	कार्यालयको नाम	नाम, थर	टेलिफोन	मोवाइल नं. सरकारी	मोवाइल नं. निजी
१	उदयपुर जिल्ला अदालत	मा. कृष्ण प्रसाद सुवेदी मा. हरिकृष्ण श्रेष्ठ	035-420195, 420194		9841983136 9841932014
२	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	श्री वीरेन्द्र कुमार यादव	420133, 420131	9852817777	
३	श्री नं. १८ बाहिनी	श्री सन्तोष राज पाण्डे	40299, 420558	9863028832	9851013597
४	पशुपति प्रसाद गण	श्री विजय भण्डारी	420574, 422575	9863028842	9856031830
५	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	श्री ज्ञानेन्द्र प्रसाद फुयाँल	420215, 199, 100	9852815555	9852690019
६	स.प्र.बल ५ नं. गण हे.क्वा. त्रियुगा	श्री कृष्णराज अधिकारी	421640	9851272210	9851264223
७	राष्ट्रिय अनुसन्धान जिल्ला कार्यालय	श्री विमल घिमिरे	420123	9852888886	
८	जिल्ला समन्वय समिति	श्री नवराज खडका	420144, 469, 249	9852887222	
९	जिल्ला सरकारी वकिल कार्यालय	श्री राज कुमार राउत	420138	9852835638	
१०	कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालय	श्री महेश दाहाल	420140, 421429	9852835429	
११	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ	श्री बाबुराम पोखरेल	420107, 105		9842088522
१२	वन डिभिजन कार्यालय गाईघाट	श्री अम्बिका प्रसाद पौडेल	420748, 134	9852835134	9759000055
१३	कृषि ज्ञान केन्द्र	श्री महेश कुमार चौधरी	420130, 263	9852835067	
१४	प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण आयोजना	श्री राम सोगारथ साह	420838	9852835561	9842034861
१५	जि.खा.पा.डि सरसफाई सम्पर्क कार्यालय	श्री सत्य नारायण साह	420360, 110	9852820449	
१६	पूर्वधार विकास कार्यालय	श्री जितेन्द्र कुमार कर्ण	420137	9852829088	
१७	स्वास्थ्य कार्यालय	श्री वृज कुमार दास	035420188	9852835345	
१८	जिल्ला अस्पताल	डा. मुकेश कुमार झा	420187, 420261, 421700	9852839800	

१९	गाईघाट दिक्तेल सडक योजना	श्री गोपालप्रसाद खकुरेल	420492	9852832492	9841366988
२०	बृहत जलाधार व्यवस्थापन केन्द्र	श्री रामकृष्ण राजथला	422204	9852835204	
२१	त्रियुगा नगरपालिका	श्री मान बहादुर वन	420368, 108	9852838111	9852835578
२२	मालपोत कार्यालय	श्री कुमार बहादुर खडका	420201, 136	9852835801	9842828979
२३	जिल्ला हुलाक कार्यालय	श्री हरिलाल खत्री	420139	9852829777	9842088635
२४	जिल्ला निर्वाचन कार्यालय	श्री खेमराज कोइराला	420262	9852822262	9851244400
२५	सगरमाथा अयुर्वेद औषधालय	डा. सरोज प्रसाद विशाल	420104	9852835489	
२६	तथ्याङ्क कार्यालय	श्री शिवनारायण महतो	420109	9852829109	9842949411
२७	भेटेनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्र	श्री अजय कुमार साह	420129	9852835006	9852044017
२८	जलस्रोत तथा सिंचाइ विकास कार्यालय	श्री देव नन्दन मण्डल	420175,703	9852835648	
२९	करदाता सेवा कार्यालय	श्री ललित नारायण यादव	421541	9852835541	
३०	नापी कार्यालय	श्री लालबाबु यादव	420135	9852829135	9845903977
३१	कारागार कार्यालय	श्री डिगम बहादुर कार्की	420102	9852872777	9842827994
३२	शहरी विकास तथा भ.नि.का. विराटनगर सम्पर्क कार्यालय गाईघाट	श्री केशव यादव			9862169761
३३	यातायात व्यवस्था सेवा कार्यालय	श्री श्याम बहादुर लिम्बु	035-421663	9852835727	9842775752
३४	घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय	श्री पार्थराज गौतम	420202	9852835606	9842883167
३५	खाद्य प्रविधि तथा गुण नियन्त्रण डिभिजन	श्री रमेश दाहाल		9852835003	9842045350
३६	प्रदेश लेखा इकाई कार्यालय	श्री जीवन राजभण्डारी	035-420177	9852837177	9860141963
३७	जिल्ला खेलकुद विकास समिति	श्री प्रकाशराम राई			9842983704
३८	विमा कार्यालय	श्री हिमालय पौडेल			9842934887
३९	त्रियुगा नदी व्यवस्थापन आयोजना	श्री रेवाकान्त यादव		9852056714	

गाईघाटमा रहेका बैंकहरु

सि.नं.	कार्यालयको नाम	नाम, थर	टेलिफोन	स. मोबाइल नं.	नि.मोबाइल नं.
१	राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक	श्री विष्णु भट्टराई	420155, 374,754	9852832374	
२	नेपाल बैंक लिमिटेड	श्री गोविन्द त्रिपाठी	422378, 423378	9852830778	
३	कृषि विकास बैंक	श्री सन्तोष कुमार कार्की	422166	9851315266	9851118396
४	नेपाल टेलिकम	श्री नरेन्द्र बस्नेत	420444,222	9852025588	
५	नेपाल विद्युत प्रधिकरण	श्री पंकज कुमार गोइत	422629,422203	9852835668	
६	कृषि समायोत्री कम्पनी	श्री सन्तोष कुमार यादव	420103		9843495830
७	ग्लोबल आईएमई बैंक लि. गाईघाट	श्री लोकनाथ पौडेल	422932		9802261022
८	नेपाल इन्भेष्टमेन्ट बैंक लि. गाईघाट	श्री अरुण कुमार श्रेष्ठ	422952		
९	एनआसी एशिया बैंक लि. गाईघाट	श्री रमेश खडका	422933		9801981912
१०	सनराईज बैंक लि. गाईघाट	श्री सन्जय कुमार गेलाल	420778		
११	प्रभु बैंक लि. गाईघाट	श्री युवराज तामाङ्ग	420997		
१२	एनएमबी बैंक लि. गाईघाट	श्री राजेश पोखरेल	421836		
१३	माछापुच्छ्रे बैंक लि. गाईघाट	श्री भुवन न्यौपाने	421090		
१४	सिटिजन बैंक लि. गाईघाट	श्री विपिन न्यौपाने	423330		9852060821
१५	सिद्धार्थ बैंक लि. गाईघाट	श्री सुनिल पोखरेल	421618		9849107223
१६	सानिमा बैंक लि. गाईघाट	श्री लिल बहादुर मगर	423852		
१७	एनसिसि बैंक लि. गाईघाट	श्री घनश्याम बस्नेत	422796		
१८	नविल बैंक लि. गाईघाट	श्री शैलेन्द्र गिरी			9852622386
१९	लक्ष्मी बैंक लि. गाईघाट	श्री प्रयाश अधिकारी			981122422
२०	सिभिल बैंक लि. गाईघाट	श्री सन्जय सिग्देल	423384		9852832384
२१	ज्योति विकास बैंक लि. गाईघाट	श्री लिल बहादुर खडका	422889		9802314175
२२	एभरेष्ट बैंक लि. गाईघाट	श्री भगवान कुमार थापा	420080		
२३	मेगा बैंक लि. गाईघाट		590033		
२४	मुक्तिनाथ विकास बैंक गाईघाट		422146		

ईलाका प्रशासन कार्यालय कटारी क्षेत्र तथा अन्य स्थानमा रहेका कार्यालय/बैंकहरु

सि.नं.	कार्यालयको नाम	नाम, थर	टेलिफोन	स. मोबाइल नं.	नि.मोबाइल नं.
१	ईलाका प्रशासन कार्यालय कटारी	श्री चेतुराज बराल	450335	9852836288	
२	डिभिजन वन कार्यालय त्रिवेणी	श्री विष्णुलाल घिमिरे	450561	9852836561	
३	मालपोत कार्यालय, कटारी	श्री नेत्रराज भण्डारी	035450512	9852836412	9842851267
४	नापी कार्यालय, कटारी	श्री पशुपति सिंह	035420417	9852836216	
५	राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक, कटारी		450096		
६	कृषि विकास बैंक, कटारी	श्री अभिनाश राना मगर	420513	9851315267	

ईलाका प्रशासन कार्यालय कटारी क्षेत्रमा रहेका बैंकहरु

१	माछापुच्छ्रे बैंक, कटारी	श्री विरोध घिमिरे	450568		
२	एन.एम.वि बैंक, कटारी	श्री खुश बहादुर कटवाल	450444		
३	सेन्चुरी बैंक, कटारी	श्री इश्वर कुमार राउत	450362		
४	एन.सि.सि बैंक, कटारी	श्री रमेश भण्डारी	450559		
५	एन.आई.सि बैंक, कटारी	श्री लुमुनीराम कार्की		9801982001	9801982002
६	सिद्धार्थ बैंक, कटारी	श्री प्रदिप लोहनी	450434		9801052725
७	नबिल बैंक, कटारी	श्री सुदिप कुमार दाहाल			9842690444
८	ग्लोबल आईएमई बैंक, कटारी	श्री मनिष कुमार मगर	450374		9857069119
९	सनराइज बैंक, कटारी	श्री गोकर्ण सेढाई	411214		
१०	मुक्तीनाथ विकास बैंक, कटारी		450305		
११	ज्योति विकास बैंक, कटारी	श्री राजु शर्मा			9841369022
१२	राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक, बेल्टार		440255		
१३	सिद्धार्थ बैंक, बेल्टार	श्री विकास पोखरेल	420230		9851200608
१४	कृषि विकास बैंक, बेल्टार	श्री ललित विश्वकर्मा	440329	9851315268	
१५	एसबीआई बैंक लिम्चुडबुङ				
१६	प्राइम बैंक, रुपाटार, ताप्ली	श्री सुजित धमला	027-691280		
१७	सानिमा बैंक नेपालटार	श्री शंकर खडका		9852835700	980155001
१८	सानिमा बैंक उदयपुरगढी	श्री सन्तोष नेपाल		9852060550	
१९	मेगा बैंक, मुर्कुची		410053		

स्थानीय तहका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतहरु

सि.नं.	कार्यालयको नाम	नाम, थर	टेलिफोन	मोवाइल नं. सरकारी	मोवाइल नं. निजी
१	बेलका नगरपालिका	श्री अर्जुन निरौला		9852829019	9852025848
२	चौदण्डीगढी नगरपालिका	श्री ध्रुवराज आचार्य		9852844047	9851145743
३	त्रियुगा नगरपालिका	श्री पुरुषोत्तम ढकाल	420368, 108	9852838111	
४	कटारी नगरपालिका	श्री अनिल किराँती		9852839111	
५	उदयपुरगढी गाउँपालिका	श्री रमेश राई		9852835278	
६	रौतामाई गाउँपालिका	श्री योगेन्द्र राज गुरुङ्ग		9852835991	9843270126
७	लिम्चुडबुङ गाउँपालिका	श्री भक्त बहादुर राई		9852829020	9844005826
८	ताप्ली गाउँपालिका	श्री रामचन्द्र लामा	035-691336	9845077177	

स्थानीय तहका प्रमुख/उपप्रमुख तथा अध्यक्ष/उपाध्यक्षहरु

सि.नं.	कार्यालयको नाम	दर्जा	नाम, थर	मोबाइल नं. सरकारी
१	बेलका नगरपालिका	प्रमुख	श्री अशोक कार्की	9852829011
		उप-प्रमुख	श्री जिरा राई	9852829010
२	चौदण्डीगढी नगरपालिका	प्रमुख	श्री कालुमान लामा	9852835166
		उप-प्रमुख	श्री मणिका देवी दुलाल	9852835528
३	त्रियुगा नगरपालिका	प्रमुख	श्री बसन्त कुमार बस्नेत	9852830437
		उप-प्रमुख	श्री महेश्वरी राई	9842838178
४	कटारी नगरपालिका	प्रमुख	श्री राजेशचन्द्र श्रेष्ठ	9852845900
		उप-प्रमुख	श्री गिता खड्का	9852845915
५	उदयपुरगढी गाउँपालिका	अध्यक्ष	श्री मान बहादुर केप्ल्याकी मगर	9844867979
		उपाध्यक्ष	श्री जित बहादुर खड्का	9842845435
६	रौतामाई गाउँपालिका	अध्यक्ष	श्री विरेन्द्र कुमार मगर	9863827488
		उपाध्यक्ष	श्री भुपिन्द्र बहादुर थापा	9841311331
७	लिम्चुडबुड गाउँपालिका	अध्यक्ष	श्री मेजर कुमार राई	9861322425
		उपाध्यक्ष	श्री पुष्पलाल राई	9843804740
८	ताप्ली गाउँपालिका	अध्यक्ष	श्री तुङ्गराज वि.क.	9862626305
		उपाध्यक्ष	श्री धनमाया मगर	9851195832

अनुसूची: २ जिल्ला समन्वय समितिका पदाधिकारीहरुको सम्पर्क नम्बरहरु

सि नं	नामथर	पद	ठेगाना	मोबाइल नम्बर
१	गौर बहादुर विश्वकर्मा	प्रमुख	उदयपुरगढी ७	9852835713 9848276769
२	तेज प्रसाद गिरी	उप-प्रमुख	ताप्ली ५	9842994538
३	भिम चन्द्र राई	सदस्य	लिम्चुडबुड २	9819900662
४	बिष्णु कटुवाल	सदस्य	कटारी २	9852836241
५	मंजु कुमारी परियार	सदस्य	चौदण्डी ६	9826706605
६	इन्द्र बहादुर थापा	सदस्य	कटारी ८	9852836014
७	गोमा कार्की	सदस्य	त्रियुगा १६	9864465622
८	बिन्दा कुमारी विश्वकर्मा	सदस्य	उदयपुरगढी ८	9842538599
९	पद कुमार राई	सदस्य	बेलका ८	9821700077

अनुसूची: ३ जिल्ला विपद् ब्यबस्थापन समिति उदयपुरको नामावली

क्रसं	कार्यालय को नाम	प्रमुखको नाम	पद	टेलिफोन/मोवाइल नम्बर
१.	प्र.जि.अ., जिल्ला प्रशासन कार्यालय	श्री वीरेन्द्र कुमार यादव	अध्यक्ष	९८५२८१७७७७
२.	जिल्ला समन्वय प्रमुख, जिल्ला समन्वय समिति	श्री नवराज खडका	सदस्य	९८५२८८७२२२
३.	नगर प्रमुख, बेलका नगरपालिका	श्री अशोक कार्की	सदस्य	९८५२८२९०११
४.	नगर प्रमुख, चौदण्डीगडी नगरपालिका	श्री कालुमान लामा	सदस्य	९८५२५३५१६६
५.	नगरप्रमुख त्रियुगा नगरपालिका	श्री बसन्त कुमार बस्नेत	सदस्य	९८५२८३०४३७
६.	नगरप्रमुख, कटारी नगरपालिका	श्री राजेशचन्द्र श्रेष्ठ	सदस्य	९८५२८४५९००
७.	अध्यक्ष, रौतामाई गाउँपालिका	श्री वीरेन्द्र कुमार मगर	सदस्य	९८६३८२७४८८
८.	अध्यक्ष, उदयपुरगढी गाउँपालिका	श्री मान बहादुर केप्ल्याकी मगर	सदस्य	९८४४८६७९७९
९.	अध्यक्ष, ताप्ली गाउँपालिका	श्री दुइराज वि.क.	सदस्य	९८६२६२६३०५
१०.	अध्यक्ष, लिम्चुडबुङ गाउँपालिका	श्री मेजर कुमार राई	सदस्य	९८६१३२२४२५
११.	प्रमुख, स्वास्थ्य कार्यालय उदयपुर	श्री वृज कुमार दास	सदस्य	९८५२८३५३४५
१२.	प्रमुख पशुपति प्रसाद गण बोक्से	श्री विजय भण्डारी	सदस्य	९८६३०२८८४२
१३.	प्रमुख, जिल्ला प्रहरी कार्यालय	श्री ज्ञानेन्द्र प्रसाद फुयाँल	सदस्य	९८५२८१५५५५
१४.	प्रमुख, स.प्र.वल, नेपाल नं ५ गण हे.क्वा. त्रियुगा,	श्री कृष्णराज अधिकारी	सदस्य	९८५१२७२२१०
१५.	प्रमुख, रा.अ.जि.का.	श्री विमल घिमिरे	सदस्य	९८५२८८८८८६
१६.	प्रमुख, पुर्वाधार विकास कार्यालय	श्री जितेन्द्र कुमार कर्ण	सदस्य	९८५२८२९०८८
१७.	इकाइ प्रमुख, शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ	श्री बाबुराम पोखरेल	सदस्य	९८४२०८८५२२
१८.	प्रमुख, कृषी ज्ञान केन्द्र	श्री महेश कुमार चौधरी	सदस्य	९८५२८३५०६७
१९.	प्रमुख, जलस्रोत तथा सिंचाइ विकास डिभिजन	श्री देवनन्दन मण्डल	सदस्य	९८५२८३५६४८
२०.	योजना प्रमुख, गाईघाट-दिक्तेल सडक आयोजना	श्री गोपाल प्रसाद खकुरेल	सदस्य	९८५२८३२४९२
२१.	प्रमुख, खानेपानी तथा सरसफाइ कार्यालय	श्री सत्य नारायण साह	सदस्य	९८५२८२०४४९
२२.	नेपाली कांग्रेस	श्री हिमाल कार्की	सदस्य	९८५२८३११६५
२३.	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी एमाले	श्री परमेश्वर घिमिरे	सदस्य	९८५२८३०९८०
२४.	नेकपा माओवादी केन्द्र	श्री दिवस कटवाल	सदस्य	९८५२८३६१२९
२५.	नेकपा एस	श्री राममणि पोखरेल	सदस्य	९८४९२८२६५३
२६.	रा.प्र.पा.	श्री ध्रुव रायमाझी	सदस्य	९८५२८३०७९१
२७.	रा.स.पा.	श्री खुसीलाल ठाकुर	सदस्य	९८५२८२०२७४
२८.	सभापति, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, उदयपुर	श्री विनोद बस्नेत	सदस्य	९८५२८३५२००
२९.	गैसस महासंघ, उदयपुर	श्री सृजना पौडेल	सदस्य	९८४२८४३९७६
३०.	सभापति, नेपाल पत्रकार महासंघ, उदयपुर	श्री भरत खड्का	सदस्य	९८५२८३५०३३
३१.	अध्यक्ष, जिल्ला उद्योग बाणिज्य संघ, उदयपुर	श्री चुडामणि कार्की	सदस्य	९८५२८३५६५३
३२.	स.प्र.जि.अ., जिल्ला प्रशासन कार्यालय, उदयपुर	श्री विनोद कुमार पोखेल	स. सचिव	९८५२८३५०७९

अनुसूची: ४ उदयपुर जिल्लाका निर्वाचित स्थानीय तहका पदाधिकारीहरुको नाम र सम्पर्क नम्बरहरु:

सि.नं.	स्थानीय तहको नाम	पद	नाम थर	सम्पर्क नम्बर
१	वेलका नगरपालिका	मेयर	अशोक कार्की	९८५२८२९०१०
२	वेलका नगरपालिका	उपमेयर	जीरा राई	९८५२८२९०११
३	वेलका नगरपालिका	१ नं. वडा अध्यक्ष	दिनेश्वर प्रसाद चौधरी	९८५२८२९००१
४	वेलका नगरपालिका	२ नं. वडा अध्यक्ष	प्रेम दाहाल	९८५२८२९००२
५	वेलका नगरपालिका	३ नं. वडा अध्यक्ष	टंक आचार्य	९८५२८२९००३
६	वेलका नगरपालिका	४ नं. वडा अध्यक्ष	तिर्थ अधिकारी	९८५२८२९००४
७	वेलका नगरपालिका	५ नं. वडा अध्यक्ष	दिपक रेग्मी	९८५२८२९००५
८	वेलका नगरपालिका	६ नं. वडा अध्यक्ष	बसन्त मगर	९८५२८२९००६
९	वेलका नगरपालिका	७ नं. वडा अध्यक्ष	निकेश राई	९८६३९७७२३६
१०	वेलका नगरपालिका	८ नं. वडा अध्यक्ष	जय कुमार राई	९८४२२०७७६०
११	वेलका नगरपालिका	९ नं. वडा अध्यक्ष	पदम बहादुर खड्का	९८५२८२९००९

सि.नं.	स्थानीय तहको नाम	पद	नाम थर	सम्पर्क नम्बर
१	चौदण्डीगढी नगरपालिका	मेयर	श्री कालुमान लामा	9852835166
२	चौदण्डीगढी नगरपालिका	उपमेयर	श्री मणिका देवि दुलाल	9852835528
३	चौदण्डीगढी नगरपालिका	१ नं. वडा अध्यक्ष	श्री सिता राम राई	9851208313
४	चौदण्डीगढी नगरपालिका	२ नं. वडा अध्यक्ष	श्री हरि बहादुर खड्का	9840337299
५	चौदण्डीगढी नगरपालिका	३ नं. वडा अध्यक्ष	श्री पर्शुराम राई	9814734855
६	चौदण्डीगढी नगरपालिका	४ नं. वडा अध्यक्ष	श्री लुङ्गराज राई	9810579229
७	चौदण्डीगढी नगरपालिका	५ नं. वडा अध्यक्ष	श्री तुलसीराम ढकाल	9841518580
८	चौदण्डीगढी नगरपालिका	६ नं. वडा अध्यक्ष	श्री अम्मर बहादुर खड्का	9861558789
९	चौदण्डीगढी नगरपालिका	७ नं. वडा अध्यक्ष	श्री केशव अधिकारी	9862844666
१०	चौदण्डीगढी नगरपालिका	८ नं. वडा अध्यक्ष	श्री भगनाथ कुमार मगर	9840928607
११	चौदण्डीगढी नगरपालिका	९ नं. वडा अध्यक्ष	श्री प्रकाश राउत क्षेत्री	9852835208
१२	चौदण्डीगढी नगरपालिका	१० नं. वडा अध्यक्ष	श्री धर्मेन्द्र कुमार खड्का	9816707051

सि.नं.	स्थानीय तहको नाम	पद	नाम थर	सम्पर्क नम्बर
१	त्रियुगा नगरपालिका	मेयर	श्री बसन्त कुमार बस्नेत	९८५२८३०४३७
२	त्रियुगा नगरपालिका	उपमेयर	श्री महेश्वरी राई	९८४२८३८१७८
३	त्रियुगा नगरपालिका	१ नं. वडा अध्यक्ष	श्री मनोज कुमार चौधरी	९८४१६०१०३४
४	त्रियुगा नगरपालिका	२ नं. वडा अध्यक्ष	श्री घमान सिंह खत्री	९८५२८३५६९३
५	त्रियुगा नगरपालिका	३ नं. वडा अध्यक्ष	श्री तिलक बहादुर कटुवाल	९८६२८३८८२२
६	त्रियुगा नगरपालिका	४ नं. वडा अध्यक्ष	श्री बद्रि बस्नेत	९८५२८३०६६६
७	त्रियुगा नगरपालिका	५ नं. वडा अध्यक्ष	श्री उद्धव कुमार थापा	९८४२८३८२१०
८	त्रियुगा नगरपालिका	६ नं. वडा अध्यक्ष	श्री योगेन्द्र बहादुर दाहाल	९८०६३०२२०३
९	त्रियुगा नगरपालिका	७ नं. वडा अध्यक्ष	श्री अमर बहादुर दनुवार	९८६४६८०५३१
१०	त्रियुगा नगरपालिका	८ नं. वडा अध्यक्ष	श्री राज कुमार राउत	९८४२८५१२३०
११	त्रियुगा नगरपालिका	९ नं. वडा अध्यक्ष	श्री राज कुमार दनुवार	९८४२८५१२३०
१२	त्रियुगा नगरपालिका	१० नं. वडा अध्यक्ष	श्री किरण पाण्डे	९८५२८३०१२०
१३	त्रियुगा नगरपालिका	११ नं. वडा अध्यक्ष	श्री सुमन्त कोईराला	९८५२८३०५८३
१४	त्रियुगा नगरपालिका	१२ नं. वडा अध्यक्ष	श्री चुडाराज काफ्ले	९८४२८४०९८०
१५	त्रियुगा नगरपालिका	१३ नं. वडा अध्यक्ष	श्री नविन कुमार चौधरी	९८६३८२५३९६
१६	त्रियुगा नगरपालिका	१४ नं. वडा अध्यक्ष	श्री हिम राज मगर	९८६३८६७०७०
१७	त्रियुगा नगरपालिका	१५ नं. वडा अध्यक्ष	गणेश प्रसाद तिम्सीना	९८५२८३५१८३
१८	त्रियुगा नगरपालिका	१६ नं. वडा अध्यक्ष	श्री मान बहादुर राई	९७४५५४८९००

सि.नं.	स्थानीय तहको नाम	पद	नाम थर	सम्पर्क नम्बर
१	कटारी नगरपालिका	मेयर	श्री राजेश चन्द्र श्रेष्ठ	९८५२८४५९००
२	कटारी नगरपालिका	उपमेयर	श्री गीता खड्का	९८५२८४५९१५
३	कटारी नगरपालिका	१ नं. वडा अध्यक्ष	श्री पदम लाल मगर	९८५२८४५९०१
४	कटारी नगरपालिका	२ नं. वडा अध्यक्ष	श्री प्रेम बहादुर क्षेत्री	९८५२८४५९०२
५	कटारी नगरपालिका	३ नं. वडा अध्यक्ष	श्री पुष्कर खड्का	९८५२८४५९०३
६	कटारी नगरपालिका	४ नं. वडा अध्यक्ष	श्री भुपेन्द्र सिंह तामाङ्ग	९८५२८४५९०४
७	कटारी नगरपालिका	५ नं. वडा अध्यक्ष	श्री मोहन बहादुर तामाङ्ग	९८५२८४५९०५
८	कटारी नगरपालिका	६ नं. वडा अध्यक्ष	श्री प्रेम बहादुर मगर	९८५२८४५९०६
९	कटारी नगरपालिका	७ नं. वडा अध्यक्ष	श्री सुविन ठुङ्गाना	९८५२८४५९०७
१०	कटारी नगरपालिका	८ नं. वडा अध्यक्ष	श्री नविन्द्र कुमार तामाङ्ग	९८५२८४५९०८
११	कटारी नगरपालिका	९ नं. वडा अध्यक्ष	श्री बेग बहादुर आले मगर	९८५२८४५९०९
१२	कटारी नगरपालिका	१० नं. वडा अध्यक्ष	श्री क्षेत्र बहादुर खड्का	९८५२८४५९१०
१३	कटारी नगरपालिका	११ नं. वडा अध्यक्ष	श्री अनन्त हायु	९८५२८४५९११
१४	कटारी नगरपालिका	१२ नं. वडा अध्यक्ष	श्री यम्बर बहादुर कटुवाल	९८५२८४५९१२
१५	कटारी नगरपालिका	१३ नं. वडा अध्यक्ष	श्री शम्भु श्रेष्ठ	९८५२८४५९१३
१६	कटारी नगरपालिका	१४ नं. वडा अध्यक्ष	श्री अम्बर बहादुर मगर	९८५२८४५९१४

सि.नं.	स्थानीय तहको नाम	पद	नाम थर	सम्पर्क नम्बर
१	रौतामाइ गाउँपालिका	अध्यक्ष	वीरेन्द्र कुमार मगर	९८६३८२७४८८
२	रौतामाइ गाउँपालिका	उपाध्यक्ष	भुपिन्द्र बहादुर थापा	९८४१३११३३१
३	रौतामाइ गाउँपालिका	१ नं. वडा अध्यक्ष	रुद्र ब कार्की	९८६१७५३०७७
४	रौतामाइ गाउँपालिका	२ नं. वडा अध्यक्ष	होम बहादुर दाहाल	९८५२८३५५२२
५	रौतामाइ गाउँपालिका	३ नं. वडा अध्यक्ष	दिपेन्द्र दाहाल	९८५२८३५५०९
६	रौतामाइ गाउँपालिका	४ नं. वडा अध्यक्ष	रविन्द्र कुमार खत्री	९८६२८६१८४३
७	रौतामाइ गाउँपालिका	५ नं. वडा अध्यक्ष	पाण्डव राई	९८५२८३५४०३
८	रौतामाइ गाउँपालिका	६ नं. वडा अध्यक्ष	पृथ्वी कुमार राई	९८४२९८८१८३
९	रौतामाइ गाउँपालिका	७ नं. वडा अध्यक्ष	मनोज कुमार राना मगर	९८०५९६८७००
१०	रौतामाइ गाउँपालिका	८ नं. वडा अध्यक्ष	घमान सिंह थापा	९८६६०४५८४४

सि.नं.	स्थानीय तहको नाम	पद	नाम थर	सम्पर्क नम्बर
१	उदयपुरगढी गाउँपालिका	अध्यक्ष	श्री मान बहादुर केप्ल्याकी मगर	९८४४८६७९७९
२	उदयपुरगढी गाउँपालिका	उपाध्यक्ष	श्री जित बहादुर खडका	९८४२८४५४३५
३	उदयपुरगढी गाउँपालिका	१ नं. वडा अध्यक्ष	श्री दिल बहादुर राना	९८६२९९४८७३
४	उदयपुरगढी गाउँपालिका	२ नं. वडा अध्यक्ष	श्री इन्द्र बहादुर राउत	९७४२२८४८११
५	उदयपुरगढी गाउँपालिका	३ नं. वडा अध्यक्ष	श्री मनोज कुमार कार्की	९८६२८४२६१७
६	उदयपुरगढी गाउँपालिका	४ नं. वडा अध्यक्ष	श्री राम बहादुर घले	९८४२८२५११६
७	उदयपुरगढी गाउँपालिका	५ नं. वडा अध्यक्ष	श्री कुमार अधिकारी	९८४२३१५५१२
८	उदयपुरगढी गाउँपालिका	६ नं. वडा अध्यक्ष	श्री कृष्ण बहादुर खत्री	९८४२९९८००७
९	उदयपुरगढी गाउँपालिका	७ नं. वडा अध्यक्ष	श्री भुवन केप्ल्याकी मगर	९८६२८६३४९५
१०	उदयपुरगढी गाउँपालिका	८ नं. वडा अध्यक्ष	श्री थिर बहादुर राउत	९८६३७३३५८८

सि.नं.	स्थानीय तहको नाम	पद	नाम थर	सम्पर्क नम्बर
१	ताप्ली गाउँपालिका	अध्यक्ष	श्री ढुङ्गराज विश्वकर्मा	९८६२६२६३०५
२	ताप्ली गाउँपालिका	उपाध्यक्ष	श्री धनामाया मगर	९८५११९५८३२
३	ताप्ली गाउँपालिका	१ नं. वडा अध्यक्ष	श्री उद्धव हमाल	९८५२८३५५१३
४	ताप्ली गाउँपालिका	२ नं. वडा अध्यक्ष	श्री छत्र बहादुर श्रेष्ठ	९८६२९३९१८४
५	ताप्ली गाउँपालिका	३ नं. वडा अध्यक्ष	श्री रंगमान तामाङ	९८४४०१९१२४
६	ताप्ली गाउँपालिका	४ नं. वडा अध्यक्ष	श्री उमेश कुमार मगर	९८४२१६७५३८
७	ताप्ली गाउँपालिका	५ नं. वडा अध्यक्ष	श्री विष्णु कुमार श्रेष्ठ	९८४२९५१५९१

सि.नं.	स्थानीय तहको नाम	पद	नाम थर	सम्पर्क नम्बर
१	लिम्चुडबुड गाउँपालिका	अध्यक्ष	मेजर कुमार राई	९८६१३२२४२५
२	लिम्चुडबुड गाउँपालिका	उपाध्यक्ष	पुष्पलाल राई	९८४३८०४७४०
३	लिम्चुडबुड गाउँपालिका	१ नं. वडा अध्यक्ष	जनदिप थापा मगर	९८४११९९४०३
४	लिम्चुडबुड गाउँपालिका	२ नं. वडा अध्यक्ष	जितेन्द्र राई	९८४९८१५३६५
५	लिम्चुडबुड गाउँपालिका	३ नं. वडा अध्यक्ष	गुरुमणी कुमाई	९८४२८०५४७२
६	लिम्चुडबुड गाउँपालिका	४ नं. वडा अध्यक्ष	छत्र बहादुर राई	९८४२८८७०८७
७	लिम्चुडबुड गाउँपालिका	५ नं. वडा अध्यक्ष	कविचन्द्र राई	९८६१३०१४८०

अनुसूची: ५ उदयपुर जिल्लाको विभिन्न स्थानमा रही कार्यरत नेपाल प्रहरीका कार्यालयका प्रमुखहरुको विवरण

सि.नं.	कार्यालय	दर्जा	नाम,थर	Office Mobile No	Personal Mobile No	Sanchar No	D.O. No
१	जिप्रका उदयपुर	प्रउ	ज्ञानेन्द्र प्रसाद फुयाँल	९८५२८१५५५५	९८५२६९००१९	९८५२८३५२७७	९८५२८३५१९६
२	जिट्राप्रका उदयपुर	प्रवनानि	लोक बहादुर देहाली	९८५२८३५५१२	९८५२८९०१८९		
३	ईप्रका रौतामाई उदयपुर	प्रवनानि	घनश्याम पाण्डे	९८४४३८३९६२	९८४२०८८८७५		
४	ईप्रका लिम्चुबुङ उदयपुर	प्रसनि	रोशन निरौला	९८४४३८२७५८	९०८२४९२९०२५		
५	ईप्रका जलजले	प्रनानि	कमल ब. कार्की	९८५२८३५९३३	९८५२६९०१२९		
६	नप्रका त्रियुगा उदयपुर	प्रनानि	मधुसुधन श्रेष्ठ	९८४४३८३७६६	९८५२८९०२५०		
७	प्रचौ जोगिदह उदयपुर	प्रसनि	घनश्याम पोखेल	९८५२८३५५१७	९८४३५०२०९९		
८	प्रहरी चौकी लालपत्ता उदयपुर	प्रसनि	श्रीकुमार बस्नेत	९८५२८३५७७०	९८४२०३१६९८		
९	प्रचौ उदयपुरगढी उदयपुर	प्रसनि	राजेश खड्का	९८५२८३५८७०	९८४२०७६४३०		
१०	प्रहरी चौकी साउने उदयपुर	प्रसनि	बाबुराम थापा	९८५२८३५५९६	९८४२८३३४२७		
११	अप्र.पोष्ट तरकारी बजार उदयपुर	प्र.ह.	बिनोद कुमार मेहता	९८४४३८३९४४	९८१६७६१४९९		
१२	अस्थाई प्रहरी पोष्ट बसपार्क उदयपुर	प्रवह	गणेश राई	९८६५२३७२५२	९८०४३२०३८३		
१३	अस्थाई प्रहरी पोष्ट चुहाडे उदयपुर	प्रसनि	धनश्याम अधिकारी	९८५२८३५२८७	९८४२०३९६०७		
१४	अस्थाई प्रहरी पोष्ट बगाहा उदयपुर	प्रवह	श्याम कुमार गुरुङ	९८५२८३५९९७	९८१९३७७३९९		
१५	अस्थाई प्रहरी पोष्ट नेपालटार उदयपुर	प्रसनि	दिलिप दास	९८४३३३०६४४	९८६७८१२२९६		
१६	कासु गाई उदयपुर	प्रसनि	श्रवण कुमार राजवंशी	९८५२८३५७०८	९८५२०९०७१२		
१७	प्रजिअनि गाई	प्रवह	कालुराम उराउ		९८१९००१७५३		
१८	जिल्ला अदालत	प्रवह	प्रकाश रेग्मी		९८४२३५०३३२		
१९	ईप्रका कटारी उदयपुर	प्रनाउ	मान बहादुर राई	९८५२८३६३१५	९८५१२८११४०	९८५२८९००४५	
२०	प्रहरी चौकी बेलसोत उदयपुर	प्रनानि	भोजराज श्रेष्ठ	९८५२८३६२७७	९८४०७८८९७७		

२१	प्रहरी चौकी रिस्कु उदयपुर	प्रसनि	दिवश श्रेष्ठ	९८५२८३६०५२	९८४४३४३१४८		
२२	प्रहरी चौकी बसेरी उदयपुर	प्रसनि	अरुण कुमार खड्का	९८५२८३६२८५	९८४२१५९४३३		
२३	प्रचौ सोरुड छबिसे उदयपुर	प्रसनि	ज्ञान कुमार राउत	९८५२८३६५२५	९८४४४४२७१७		
२४	प्रहरी चौकी घुर्मी उदयपुर	प्रसनि	पहलमान कार्की	९८५२८३६२३३	९८४२१९८०१८		
२५	प्रहरी चौकी रुपाटार उदयपुर	प्रसनि	राजेश्वर सिंह	९८५२८३६२८३	९८०५९१६१६७		
२६	प्रचौ रामपुरझिल्ले उदयपुर	प्रसनि	तोफालाल सरदार	९८५२८३६२८४	९८४२९६२३७९		
२७	अप्रपोष्ट बेतिनी उदयपुर	प्रसनि	धिरेन्द्र प्रसाद यादव	९८५२८३६२८६	९८६२९८८४२९		
२८	ईप्रका रामपुरठोक्सिला उदयपुर	प्रनि	सुवास खनाल	९८५२८३५१९९	९८४२४०७६४०	९८५२८९००४३	
२९	प्रहरी चौकी भागलपुर उदयपुर	प्रसनि	हरी सापकोटा	९८५२८४४०५०	९८२७००६३८४		
३०	प्रहरी चौकी लालबजार उदयपुर	प्रसनि	सरोज थापा	९८५२८२९०४३	९८६२०६३३१५		
३१	अप्रपोष्ट (कोठु) उदयपुर	प्रसनि	माधव दाहाल	९८५२८२९०४२	९८४२२८९९४		
३२	ईप्रका बेल्टार उदयपुर	प्रनि	डम्बर ब. वि.क.	९८५२८४४०८८	९८५१२८१६७९	९८५२८९०३५५	
३३	ईप्रका सुन्दरपुर उदयपुर	प्रनानि	मोहन दाहाल	९८५२८४४०८०	९८४२०९९९१२		
३४	प्रहरी चौकी हडिया उदयपुर	प्रसनि	प्रल्हाद बोगटी	९८५२८३५७३९	९८५१२८४५४४		
३५	प्रहरी चौकी बसाहा उदयपुर	प्रसनि	अजय कुमार राई	९८५२८४४०९०	९८५२०६००३४		
३६	प्रहरी चौकी सुकौरा उदयपुर	प्रह	हरेराम यादव	९८०५३०६२३८			
३७	जिल्ला अस्पताल	प्रज	ज्योती नारायण चौधरी	९८००९४१०२५			
३८	अप्रपोष्ट संगमचोक	प्रसनि	पुर्ण बहादुर पाण्डे	९८४४३८३९१६	९८४२८८२५९२		

अनुसूची: ६ जिल्ला स्थित सशस्त्र प्रहरीबल नेपालका युनिटहरुको सम्पर्क नम्बर विवरणहरु:

सि.नं.	कार्यालय	दर्जा	नाम थर	ब्यक्तिगत सम्पर्क न.	का.को CUG न.	कैफियत
१	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं. ५ गण हे.क्वा. त्रियुगा उदयपुर	सप्रउ	कृष्ण राज अधिकारी	9851264223	9851272210	
२	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल सुरक्षा बेश कटारी उदयपुर	सप्रनि	भुपेन्द्र बस्नेत	9801541681	-	
३	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल सुरक्षा बेश बेल्टार उदयपुर	सप्रनि	जितेन्द्र ब. बस्नेत	9851259206	-	
४	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल सुरक्षा बेश रामपुर उदयपुर	सप्रनि	देवेन्द्र प्रसाद मैनाली	9851258260	-	

अनुसूची: ७ उदयपुर जिल्ला स्थित नेपाली सेनाको बिभिन्न स्थानमा रहेका युनिटका प्रमुखहरुको विवरण:

सि.नं.	कार्यालय	दर्जा	नाम थर	ब्यक्तिगत सम्पर्क न.	कार्यालयको CUG नं.	कैफियत
१.	श्री नं.१८ बाहिनी अड्डा, भुल्के व्यारेक	सहायक रथी	सन्तोष राज पाण्डे	९८५१०१३५९७	९८६३०२८८३२	
२.	श्री पशुपति प्रसाद गण, बोक्से व्यारेक	प्रमुख सेनानी	विजय भण्डारी	९८५६०३१८३०	९८६३०२८८४२	
३.	सुरक्षा गुल्म, क.न.पा.१ वेलसोत	सह सेनानी	रोमन बस्नेत	९८४२०७६३९२	-	

अनुसूची: ८ उदयपुर जिल्लाका स्थानीय तहमा कार्यरत प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतहरूको नाम सम्पर्क विवरण:

सि नं	स्थानीय तह	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	सम्पर्क नम्बर	ईमेल ठेगाना
१.	बेलका नगरपालिका	अर्जुन निरौला	९८५२८२९०१९	belakamun@gmail.com
२.	चौदण्डीगढी नगरपालिका	ध्रुवराज आचार्य	९८५२८४४०४७	
३.	त्रियुगा नगरपालिका	मान बहादुर वन	९८५२८३८१११	
४.	कटारी नगरपालिका	अनिल किराँती	९८५२८३९१११	
५.	रौतामाई गाउँपालिका	योगेन्द्रराज गुरुङ्ग	९८५२८३५९९१	
६.	उदयपुरगढी गाउँपालिका	रमेश राई	९८५२८३५२७८	
७.	ताप्ली गाउँपालिका	रामचन्द्र लामा	९८४५०७७१७७	
८.	लिम्चुडबुड गाउँपालिका	भक्त बहादुर राई	९८५२८२९०२०	

अनुसूची: ९ स्थानीय तहहरूमा कार्यरत स्वास्थ्य शाखा प्रमुख र महिला विकास शाखा प्रमुखहरूको सम्पर्क नम्बर

स्थानीय तहको नाम	स्वास्थ्य शाखा प्रमुख	सम्पर्क नम्बर	महिला तथा बालबालिका शाखा प्रमुख	सम्पर्क नम्बर
बेलका नगरपालिका	बिनोद मिश्र	९८४४०५२८३३	ज्योती राई	९८६२९४१६२०
चौदण्डीगढी नगरपालिका	श्रीकान्त चौधरी	९८४२०२८१००	रेणुका खड्का	९८४२९४७२९०
त्रियुगा नगरपालिका	किरण कार्की	९८४२८२४३६१	शर्मिला देवकोटा	९८५२८३७९८३
कटारी नगरपालिका	सुरेशकुमार दाहाल	९८४२९५७४८८	चतुरीमाया राई	९८४२८८४४९३
रौतामाई गाउँपालिका	रामनारायण चौधरी	९८६२९९८८८४	बबिता परियार	९८५२८३५२३५
उदयपुरगढी गाउँपालिका	जयनारायण यादव	९८६०६२३१६२	नविताकुमारी निरौला	९८६०९२४५६४
ताप्ली गाउँपालिका	राजेश दनुवार	९८४२८९७५७७	सन्जु कुमारी दाहाल	९८४२५३७४३७
लिम्चुडबुड गाउँपालिका	नौलशेर राई	९८४२८२८५९६	सुशिला सुब्बा	९८६३९७९०८८

अनुसूची: १० स्थानीय तहका कार्यालयमा रहेका विपद सम्पर्क ब्यक्तिहरूको नामावली:

सि नं	कार्यालय	नाम	सम्पर्क नं.	ईमेल-
१.	बेलका नगरपालिका	उपेन्द्र थापा	९८५२८३५४१०	
२.	चौदण्डीगढी नगरपालिका	नेत्रबहादुर विश्वकर्मा	९८५२८४४०६१	
३.	त्रियुगा नगरपालिका	घनश्याम पोखरेल	९८४२९४४८७७	
४.	कटारी नगरपालिका	सुदिप श्रेष्ठ	९८५१००७७३५	
५.	रौतामाई गाउँपालिका	सन्तोष साह	९८४७४६३७७७	
६.	उदयपुरगढी गाउँपालिका	कल्पना कुमारी राना	९८४२८८७७१४	
७.	ताप्ली गाउँपालिका	राजेश दनुवार	९८४२८९७५७७	
८.	लिम्चुडबुड गाउँपालिका	मेजर कुमार राई	९८६१३२२४२५	

अनुसूची: ११ निजी अस्पतालहरूको नाम र सम्पर्क नम्बर

क्रसं	संस्था	ठेगाना	प्रमुखको नाम	फोन नम्बर	जम्मा स्टाफ	बेड संख्या	कोभिड बेड
१.	त्रियुगा अस्पताल	त्रि.न.पा.१०	डा. धनिकलाल यादव	9852835470			
२.	रौता अस्पताल प्र.लि.	त्रि.ना.पा.११	बृख तामाङ्ग	9842840998			
३.	विन्नास पोलिलिक्निक	त्रि.ना.पा.११	डा.प्रसान्त साह	9851127444			
४.	भिम रौता अस्पताल	त्रि.ना.पा.११	डा. सुमीत्रा चौधरी				
५.	आँखा अस्पताल	त्रि.न.पा.१०	डी.आर. तिमसिना	984285825			
६.	सुखायु आर्युवेद	त्रि.ना.पा.११					
७.	सगरमाथा अस्पताल	कटारी ३	दिपेश प्रशौला	9852831199			
८.	मोडेल हेल्थकियर	कटारी ३	डा.गणेश लाल दास	9852836535			
९.	आस्था अस्पताल	कटारी ३	बबलु गुप्ता	9842883296			
१०.	रोका क्लिनिक	कटारी ३	राजु राकाहा	9817747713			
११.	चौदण्डीगढी अस्पताल	चौनपा ७	खगेन्द्र राई	9852844057			

सर्पदंश उपचार सेवा प्रवाह गर्ने स्थान तथा निकायहरू:

- १) बेलका नगरपालिका
- २) नेपाली सेना भुल्के व्यारेक
- ३) नेपाली सेना कटारी बेलसोत
- ४) चौदण्डीगढी नगरपालिका

अनुसूची:१२ नेपाल रेडक्रस सोसाइटी जिल्ला शाखा र उपशाखाहरूको सम्पर्क विवरण:

सिनं	शाखा उपशाखाको नाम	कार्य क्षेत्र	सम्पर्क व्यक्ति	पद	फोन नं.
१.	उदयपुर जिल्ला शाखा	जिल्ला भरी	त्रिनोदकुमार बस्नेत	सभापति	९८५२८३५२००
२.	गाइघाट उपशाखा	त्रिनपा १,२,३,१०,११,१२,१३	शैलेस बस्नेत	सभापति	९८५२८३५०६०
३.	उपशाखा देउरी	त्रिनपा ४, ५ र ६	लक्ष्मी प्रसाद कटेल	सभापति	९८४२८५०२६७
४.	उप शाखा भुमरसुवा	त्रिनपा ७, ८ र ९	राजेश कार्की	सभापति	९८४२८८७३२१
५.	उपशाखा खाबु	त्रिनपा १४, १५ र १६	विष्णु केशी	सभापति	९८५२८३५२१३
६.	लाफगाउ उपशाखा	लाफगाउ	सुबाष राई	सभापति	९८६२५७१६७१
७.	तपेश्वरी उपशाखा	बेलका १ र २	ध्रुव प्र.कोइराला	सभापति	९८१५७२७३१५
८.	रामपुर उपशाखा	बेलका १ र २ बाहेक अरु	ज्ञानेन्द्र खड्का	सभापति	९८०४३६५७९१
९.	बसाहा उपशाखा	चौदण्डीगढी नपा ३ र ४	रविन्द्र राई	सभापति	९८६२९८२२३४
१०.	हडिया उपशाखा	चौदण्डीगढी नपा ५, ९ र १०	दिपेन्द्र घिमिरे	सभापति	९८२४७४९९८३
११.	उदयपुरगढी उपशाखा	उदयपुरगढी १,५,६,७ र ८	पुष्पराज गुरागाई	सभापति	९८४२९६९५१९
१२.	डुम्रे उपशाखा	उदयपुरगढी २,३ र ४	रामबहादुर मगर	सभापति	९८४२८२५११६
१३.	त्रिवेणी उपशाखा	कटारी नपा १ र २	बालकुमारी बि.क	सभापति	९८४२९१२०९७
१४.	कटारी उपशाखा	कटारी नपा ३, ४ र ५	राजिव थापा	सभापति	९८४२८८२२७८
१५.	शिरिसे उपशाखा	कटारी नपा ८	विरबहादुर तामाङ्ग	सभापति	९८६२८२५४९६

सिनं	शाखा उपशाखाको नाम	कार्य क्षेत्र	सम्पर्क व्यक्ति	पद	फोन नं.
१६.	रिशकु उपशाखा	कटारी नपा ६ र ७	पवन श्रेष्ठ	सभापति	९८४२८३८१४५
१७.	लिम्पटार उपशाखा	कटारी नपा ९	मोहनबहादुर कार्की	सभापति	९८४२९९४८९१
१८.	शोरुङ्ग छविसे उपशाखा	कटारी नपा १० र ११	हरी बहादुर खत्री	सभापति	९७४१४९१०१८
१९.	लेखानी उपशाखा	कटारी नपा १३ र १४	भिम जोशी	सभापति	९७४३०४७६२३
२०.	हर्देनी उपशाखा	कटारी नपा १२	पुस्कर बर्मा	सभापति	९८६२८१२४६५

अनुसूची: १३ सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समितिहरुको सम्पर्क विवरण

नेपाल रेडक्रस सोसाइटी उदयपुर जिल्ला शाखा अर्न्तगत गठित सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समितिहरु				
क्रसं	सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समितिको नाम	ठेगाना	सम्पर्क व्यक्तिको नाम	सम्पर्क नं
१.	बसेरी सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति	हर्देनी	चन्द्रदीप पौडेल	९८४२९२४०१९
२.	हडैया सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति	कटारी ७	दुर्गा प्रसाद बास्तोला	९८०७७९७६६६
३.	चिपटार सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति	कटारी १०	भोजकुमार मगर	९८४२९८९८२४
४.	राम्चे सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति	कटारी १०	लोक बहादुर परियार	९८१७७२१६६९८
५.	पिनाकु सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति	कटारी १०	कुल बहादुर थापा	९७४३०६१७६१
६.	पिपल भङ्ग्याड सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति	कटारी १०	पदम बहादुर श्रेष्ठ	९७४७१०३०६८
७.	बरडाँडा सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति	कटारी १०	इन्द्र बहादुर खत्री	९७४८६४२०९४
८.	चौधरी भङ्ग्याड सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति	कटारी १०	बुद्धसिंह मगर	९७४१००३६०३
९.	बेतिनी सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति	कटारी ११	दुर्गा कुमारी मगर	९७४५१५५८३८
१०.	डाँडागाउँ सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति	कटारी १०	दामोदर श्रेष्ठ	
११.	गिनिजचौर सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति	कटारी १०	नवराज खनाल	९८४२९८४३९८
१२.	बसाहा सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति	चौदण्डीगढी ४	प्रकाश तामाङ	९८४२९२७७५५
१३.	बसाहा सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति	चौदण्डीगढी ४	सम्झना राई	९८४२९२७५००
१४.	बरपिपल सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति	चौदण्डीगढी ३	धर्मराज फुयल	९८६२९५८८९६
१५.	आमसाल सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति	चौदण्डीगढी ३	गोविन्द श्रेष्ठ	९८१४७०२२५५
१६.	मगरटोल सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति	चौदण्डीगढी ४	देविका राई	९८४२९०७५९६
१७.	पुरन्दह सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति	बेलका १	दिनेश्वर प्रसाद चौधरी	९८५२८३५१९०
१८.	गलफडिया सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति	बेलका २	मिश्रीलाल चौधरी	९८५२८२९००२

अनुसूची: १४ उदयपुर जिल्लामा कार्यरत राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय स्तरका सरकारी र गैरसरकारी संस्थाहरु:

सि नं	संस्थाको नाम	संस्थाका प्रमुखको नाम	कार्यालयको टेलिफोन	मोवाइल नं.
१.	गैर सरकारी सस्था महासंघ उदयपुर	सृजना पौडेल		९८४२८४३९७६
२.	जाल्पा एकीकृत विकास समाज	पुष्पराज पोखरेल	०३५४२०९२८	९८५२८३५६६३
३.	हुरेन्डेक	शंकर थापा		९८४२८२६३५६
४.	नवप्रभात नेपाल	दुर्गानन्द चौधरी		९८६२९९३३२२
५.	पेसोक उदयपुर	सन्तोस बस्नेत सचिव		९८५२८३५०६६
६.	मासवेस उदयपुर	नजबुल खान		९८५२८३९०८४
७.	नेस्पेक उदयपुर	अर्जुन पोखरेल		९८४२८३८३०९
८.	बाल विकास समाज	इश्वर मगर		९८४२८४३९९०
९.	सेतो गुरास उदयपुर	महेस्वरी राई		९८४२८३८९७८
१०.	एसीडीसी उदयपुर	सिर्जना बस्नेत		९८४२८४३९७६
११.	सामाजिक उत्थान केन्द्र नेपाल	सागर नेपाल		९८५२८३५७९४
१२.	समावेसी नेपाल उदयपुर	सैलेस बस्नेत		९८५२८३५०६०
१३.	डीफान उदयपुर	सीएम गुरागाई		९८५२८३२३५९
१४.	ओरेक उदयपुर	पम्फा पुरी		९८५२८३२५०४
१५.	समाजसेवी समूह	विनोद कार्की		९८५२८३०२५८
१६.	राष्ट्रिय प्रकोप व्यवस्थापन सञ्जाल	चन्द्रमणि गुरागाई		९८५२८३२३५९

अनुसूची: १५ उदयपुर जिल्लामा सक्रिय सञ्चारकर्मीहरुको सम्पर्क नम्बर

सिनं	नाम	आवद्ध संस्था	मोवाइल नं	कैफियत
१.	भरत खडका	अन्नपूर्ण पोष्ट	9852835033	
२.	तुलसी कोइराला	नेपाल टेलिभिजन	9852835500	
३.	गोपाल पोखरेल	कारोवार दैनिक	9852835222	
४.	विदुर कटुवाल	थाहा खबर	9862941463	
५.	डिल्लीराम खतिवडा	कान्तिपुर दैनिक	9852820358	
६.	पशुुराम थापा	कान्तिपुर टेलिभिजन	9852820999	
७.	कौशल चेम्जोङ्ग	रेडियो त्रियुगा	9852835404	
८.	जीवनाथ दाहाल	युके एफ एम	9852835474	
९.	महेश्वर चाम्लिङ्ग	नागरिक दैनिक	9852835888	
१०.	सुखिलाल चौधरी	नागरिक बहस	9841058202	
११.	भोटराज राई	एभिन्डुज टेलिभिजन	9842825981	
१२.	हरि राई	रा स स	9842805037	
१३.	भक्ति विलाश पोखरेल	गोरखापत्र दैनिक	9842825752	
१४.	श्याम राई	राइजिड नेपाल	9852830690	
१५.	अप्सरा समाल	रेडियो उदयपुर	9852835350	
१६.	गजेन्द्र राई	रेडियो नेपाल	9842854915	
१७.	विश्वराज तामाङ्ग	त्रियुगा टाइम्स	9842855746	

१८.	नविन राई	रेडियो अमूर्त	9852835000	
१९.	देवराज राई	त्रियुगा एक्सप्रेस	9862948888	
२०.	सुमित्रा कोइराला	पूर्व क्षितिज	9842537133	
२१.	इश्वर तामाङ्ग	राजधानी दैनिक	9842811111	
२२.	रविन्द्र चौधरी	बरुवा टाइम्स	9862811100	
२३.	अन्जनी कुमार अधिकारी	चौदण्डीगढी मिडिया प्रा लि	9842567161	
स्थानीय तहमा रहेका सञ्चारकर्मीहरू				
२४.	होम बस्नेत	जनभावना दैनिक	9860591274	उदयपुरगढी
२५.	ढक बहादुर राउत	बरुवा टाइम्स	9862862089	उदयपुरगढी
२६.	गंगा राई	आवर बेलका	9852835876	उदयपुरगढी
२७.	राकेश नेपाली	खुलासा	९८६२८४४७३२	लिम्चुङ्बुङ
२८.	रेनुका पराजुली	समावेशी एफ एम		लिम्चुङ्बुङ
२९.	विश्वराज तामाङ्ग	त्रियुगा	९८४२८५५७४६	लिम्चुङ्बुङ
३०.	होम बस्नेत			लिम्चुङ्बुङ
३१.	भरत घिमिरे			बेलका
३२.	सुमन खतिवडा			बेलका
३३.	जयराम पुर्वाछाने			बेलका
३४.	ललित राई			बेलका
३५.	रामकृष्ण खड्का			बेलका
३६.	शंकर बहादुर रिखाम	मुलुकी स्थानीय संवाददाता	९८०४७१०७२०	रौतामाई
३७.	केदार कुमार कटुवाल	ईमेज सम्बादाता	९८५२८३५१६३	चौदण्डीगढी
३८.	राजेन्द्र राई (दुष्ट)	चौदण्डीगढी मिडिया प्रा.ली.	९८५२८४४०६५	चौदण्डीगढी
३९.	सन्तोष रोनियार	टिम साथी रेडियो नेटवर्क	९८४१२५६६५८	चौदण्डीगढी
४०.	भाष्कर चौधरी	उपहार एफ.एम.	९८४२८६९२९२	चौदण्डीगढी
४१.	महेन्द्र राई	दुर्गम साप्ताहिक	९८१४७३४८५५	चौदण्डीगढी
४२.	जीवन राई	गढीखबर साप्ताहिक	९८६२९२६२०६	चौदण्डीगढी
४३.	रेवती पराजुली रिणु(समावेशी एफ.एम.	९८५२८३६३२५	कटारी
४४.	अभि लामिछाने	ग्यालेक्सी ४ के	९८४१५९९००२	कटारी
४५.	ऋषि राई	समावेशी एफ .एम.	९८६२८५९८२३	कटारी
४६.	तारा ब्लोन	यु के एफ एम	९८६२५०९८३०	कटारी
४७.	अस्मित पौडेल	यु के एफ एम	९८५११९७४६५	कटारी
४८.	सन्तोष कार्की	जनभावना, नागरिक	९८५१००५६१४	कटारी

अनुसूची: १६ उदयपुर जिल्लामा रहेका एम्बुलेन्स सम्बन्धी विवरण

क्रसं	स्थानीय तह	स्वामित्व	चालकको नाम	चालकको नम्बर
१.	कटारी नपा	नेपाल रेडक्रस सोसाईटी कटारी उपशाखा	सुवास तामाङ	९८६१७७७२७३
२.	बेलका ९	रामपुर स्वास्थ्य चौकी	श्री निकेश विष्ट	९८२४७५२१२०
३.	बेलका ७	मैनामैनी स्वास्थ्य चौकी	श्री रंजित राई	९८२९३९२२३९
४.	बेलका ६	बबला स्वास्थ्यचौकी	श्री सनम मगर	९८०२७९२८०३
५.	लिम्चुङ्बुङ	स्वास्थ्य चौकी बाँस्वोटे	युवराज राई	
६.	ताप्ली	स्वास्थ्य चौकी ओखले	अमित हमाल	९८६२८९०७५२
७.	उदयपुरगढी	तावाश्री स्वास्थ्य चौकी	निरबहादुर मगर	९८४२८१७१९०
८.	उदयपुरगढी	स्वास्थ्य चौकी डुम्रे	शम्भु दनुवार	
९.	उदयपुरगढी	बरे स्वास्थ्य चौकी	डम्बर तामाङ	९८४३६०३१३३
१०.	उदयपुरगढी	नेपाल रेडक्रस सोसाईटी उदयपुरगढी उपशाखा	दुर्लव मगर	९८०७७९९३६०
११.	चौदण्डीगढी	उदयपुर कोभिड १९ अस्पताल	हिरण बस्नेत	९८४१८२०५१०
१२.	चौदण्डीगढी ६	उदयपुर कोभिड १९ अस्पताल	दिनेश घिमिरे	९८६३८२७९९४
१३.	चौदण्डीगढी ७	नगर अस्पताल बेल्टार	दिपक खत्री	९८६२९८८६८८
१४.	चौदण्डीगढी ७	नगर अस्पताल बेल्टार	तेजबहादुर खड्का	९८६३८४४६२२
१५.	चौदण्डीगढी १	स्वास्थ्य चौकी चौदण्डी	शंकर विश्वकर्मा	९८४२९५८८९३
१६.	चौदण्डीगढी ४	लालिगुराँस महिला बचत तथा ऋण सहकारी	मनिकुमार मगर	९८१४७०८६९९
१७.	चौदण्डीगढी ५	स्वास्थ्य चौकी सुन्दरपुर	लोक बहादुर मगर	९८१६७४६४९५
१८.	चौदण्डीगढी ९	स्वास्थ्य चौकी हडिया	संजय चौधरी	९८०५९४०९१९
१९.	रौतामाई ५	स्वास्थ्य चौकी आँपटर	मिलन कार्की	९८५२८३५४०३
२०.	कटारी ४	कटारी अस्पताल	प्रकाश कार्की	9842888860
२१.	कटारी ४	रेडक्रस	सुवास तामाङ	9861777273
२२.	कटारी ३	गुम्बा	दल बहादुर तामाङ	9863824444
२३.	कटारी ३	कटारी मोडेल	रंजित श्रेष्ठ	9852836535
२४.	कटारी ४	हलेशी १	मनिस तामाङ	9842978222
२५.	कटारी ४	हलेशी २	सनम तामाङ	9842979222
२६.	कटारी ३	आस्था	गणेश राई	9842977264
२७.	कटारी ४	जय बा	दुर्गा सापकोटा	9862992222
२८.	कटारी ४	तिर्थ बहादुर अधिकारी स्मृती प्रतिष्ठान	संजय अधिकारी	9842998755
२९.	त्रियुगा १०	आँखा अस्पताल उदयपुर	मो ताज	9852835930
शववाहन				
१.	बेलका	बेलका नगरपालिका	श्री रमेश बुढाथोकी	९८२४०१२२१८
			श्री सुवास के.सी.	९८४२२४१६३६
२.	चौदण्डीगढी	चौदण्डीगढी नगरपालिका	ढक बहादुर कार्की	९८५२८४४०२६
३.	त्रियुगा	त्रियुगा नगरपालिका गाईघाट	श्याम चौधरी	९८४२९४७९९६

अनुसूची: १७ उदयपुर जिल्लामा रहेका बारुणयन्त्र सम्बन्धी विवरण

सिनं	स्थान	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क नम्बर	कैफियत
१.	बेलका नगरपालिका पानी ट्याँकी	उपेन्द्र थापा	९८५२८३५४९०	
२.	चौदण्डीगढी नगरपालिका बेल्टार	मदन श्रेष्ठ विक्रम रोक्का	९८४२९५९४४४ ९८५२८४४०६३	
३.	रौतामाई गाउँपालिका	राम नारायण चौधरी	९८६२९९८८८४	
४.	त्रियुगा नगरपालिका	टिका खडका	९८६२९२४६६६	
५.	कटारी नगरपालिका	पूर्ण राई	९८६०२७८३८३	

अनुसूची: १८ हेलीप्याड हेम्भी उपकरण तथा सुरक्षित स्थानको विवरण

स्थानीय तह	हेम्भी उपकरण	हेलीप्याड	सामुदायिक भवन	खुल्ला स्थान
बेलका	जेसिभी १ व्याकहु लोडर १	ई प्र का ठोक्सला रामपुर, कोशी जनता उ मा वि रामपुर र जनता बेलका मा वि भगलपुर	सिटीहल बेनपा ९ रेडक्रस बेनपा १ र २	वडा नं ६ खेलमैदान र विद्यालय भवन र खेलमैदान
त्रियुगा	जेसिभी १	नं १८ बाहिनी भुल्के, थरुहट रङ्गशाला, कोशी तट साउने, आर्मी क्याम्प बोक्से, उदयपुर सिमेण्ट उद्योग, जनता मा वि जोगिदह	खाँबु, साउने, जाल्पा चिलाउने, जोगिदह	१८ नं., थरुहट, आर्मी क्याम्प, त्रियुगा नमुना, उदयपुर सिमेण्ट, जनता मा वि जोगिदह
कटारी		कटारी ४ टाइगर फिल्ड, कटारी ३ ताराघारी, आर्मी पोष्ट, सोरुडछविसे, बेतिनीडाँडा	कटारी ४ मा २ वटा	स्मृती बाटीका, टाइगर फिल्ड, हरियाली पार्क, कटारी रंगशाला, वडाका खेलमैदानहरु, कभर्डहल समेत ३० ठाउँ
चौदण्डीगढी		चौदण्डी बेल्टार हे पो डाँडा		वडा नं ३ मंगलवारेमा २, सिवाईमा ५, वडा नं ४ शनिवारेमा २ वटा, वडा नं ६ बेल्टारमा ३ वटा, वडा नं ७ बेल्टारमा २ वटा, वडा नं १० हडीयामा ३ वटा ट्रष्टवाला टहरा छनू र वडा नं १ देखि १० सम्म सामुदायिक वनका भवनहरु ४० वटा
रौतामाई	जेसिभी १	चित्रेथाम, बेल्टार कामीडाँडा, तुम्बिड, मलवाँसे, डाँडागाउँ, रौता पोखरी, मुर्कुची बसपार्क, पुवारे भञ्ज्याङ	रौतामाई गा पा ५ र ७ मा २ वटा	विद्यालयहरुका अतिरिक्त वडा नं ६ को चिसापानी चौरी, वडा नं ७ राजावास सिटीहल, वडा नं ८ को नगडी डकर र डिल्लीवर थुम्की
उदयपुरगढी		धुवाजन मा वि, मासिडटार, ताप्ली फिल्ड, आरटिडटार, उदयपुरगढी पञ्जावती, भकुण्डेचौरी, हाडेवास मा वि, नरेटार		धुवाजन मा वि, मासिडटार, ताप्ली फिल्ड, आरटिडटार, उदयपुरगढी पञ्जावती, भकुण्डेचौरी, हाडेवास मा वि, नरेटार
ताप्ली	जे सि भि १	तिल्केचौर, कटहरे रातमाटेडाँडा, दिपाथुम्की, ताप्लीपोखरी, लेखगाउँ आ	वडाभरीमा ३ वटा	रुपाटार, दगले, चिसापानी, इनामे, खत्रीभञ्ज्याङ, ठानागाउँ आँपचौर,

स्थानीय तह	हेभी उपकरण	हेलीप्याड	सामुदायिक भवन	खुल्ला स्थान
		वि, निगालेवास, जोरढुङ्गा, डरुवा, ठानागाउँ, सोरुडपोखरी		लेखगाउँ ताप्ली, ओखले जोरढुङ्गा, डडुवा
लिम्चुडबुड	स्काभेटर १	बराहा स्कूल, ताम्लिछा डाँडागाउँ, जिमीगाउँ, गाईखुर, आहालेचौर, बलमता यलम्बर पार्क, जाते लडिके	नभएको	अन्नपूर्ण मा वि डाँडागाउँ, विरेन्द्र ज्योति खेलमैदान, यलम्बर पार्क, मिनासिका

अनुसूची: १९ नेपाली सेनाका विभिन्न युनिटमा रहेका खोज तथा उद्धार सामग्रीहरूको विवरण:

मानवीय स्रोत (नफ्रि) संख्या: सेनानीको कमाण्डमा २४ गुल्म

क्र.सं.	सामग्रीहरूको विवरण	परिमाण	क्र.सं.	थप आवश्यक सामग्रीहरूको विवरण	परिमाण
१	लाइफ ज्याकेट	५	१	लाइफ ज्याकेट	२०
२	रेस्क्यु ज्याकेट	५	२	रेस्क्यु ज्याकेट	२०
३	नाइलन रोप	१ रोल	३	नाइलन रोप	३ रोल
४	पिक	१०	४	पिक	२०
५	साबेल	१०	५	साबेल	२०
६	गल	२	६	गल	५
७	रबर ट्युब	१	७	रबर ट्युब	५
८	फरुवा	२	८	फरुवा	१०
९	गम बुठ	१९	९	गम बुठ	३५ जोर
१०	आरा	२	१०	आरा	३
११	ओ.वि. एम. बोट	१	११	ओ.वि. एम. बोट	१

श्री सुरक्षा गुल्म बेलसोत

क्र.सं.	सामग्रीहरूको विवरण	परिमाण
१	पिक	१५
२	साबेल	१०
३	फरुवा	५
४	गल	२
५	फायर एक्सटिङ्ग गुईसर	२

श्री नं. १८ बाहिनी अड्डा भुल्के ब्यारेक

क्र.सं.	सामग्रीहरूको विवरण	परिमाण
१	प्लाष्टिक डोरी	४० मि
२	नाइलन रोप	२०० मि.
३	क्यारोविना	६
४	गल	२
५	जस्ताको बाल्टिन	६
६	सावेल	२०
७	हेल्मेट	२५
८	स्ट्रेचर	३
९	लाईफ ज्याकेट	१५
१०	मेगा फोन	१
११	मेगा टर्च लाईट	३
१२	गम बुट	२५
१३	बन्चरो	१
१४	आरा	१
१५	भन्याङ्ग	१
१६	Iron Picket	२०
१७	छिनो	२
१८	प्राथमिक उपचार बाकस	२
१९	स्वाटर	५
२०	टर्च लाईट	२

क्र.सं.	थप आवश्यक सामग्रीहरूको विवरण	परिमाण
१	प्लाष्टिक डोरी	५० मि
२	नाइलन रोप	२०० मि.
३	क्यारोविना	१५
४	गल	१०
५	जस्ताको बाल्टिन	२०
६	सावेल	१०
७	हेल्मेट	२०
८	स्ट्रेचर	५
९	लाईफ ज्याकेट	२०
१०	मेगा फोन	२
११	मेगा टर्च लाईट	५
१२	गम बुट	२०
१३	बन्चरो	५
१४	आरा	५
१५	भन्याङ्ग	३
१६	Iron Picket	१०
१७	छिनो	५
१८	प्राथमिक उपचार बाकस	५
१९	स्वाटर	१०
२०	टर्च लाईट	५
२१	OBM BOAT	१

थप आवश्यक अन्य सामग्रीहरू:

क्र.सं.	सामग्रीहरूको विवरण	परिमाण
१	RESCUE STRETCHER	५
२	2 KG FIRE EXTINGUISHER (A.B.C)	१०
३	5 KG FIRE EXTINGUISHER (A.B.C)	५
४	10 KG FIRE EXTINGUISHER (A.B.C)	५
५	50 KG MOBILE FIRE EXTINGUISHER (A.B.C)	१
६	FIRE PROOF BOOT	३५ जोर
७	FIRE PROOF SHUT	३५ जोर
८	BLANKET DISPOSABLE	३५ गोटा
९	ALUMINUM LADDER	२
१०	FOLDING LADDER	५
११	THREE EXTENSION LADDER	२
१२	ROOF LADDER OR HOOK LADDER	२
१३	RESCUE STRETCHER	-
१४	BASKET STRETCHER	५
१५	BREATHING APPARATUSES SET	३५
१६	PORTABLE LIGHT OXYGEN SET FOR RESCUER	३५
१७	RAFTING BOATS	३
१८	INFLATABLE RUBBER BOAT	३
१९	INFLATABLE (TUBE) REPAIR KIT	३
२०	OBM	२
२१	XD 100 OIL	१
२२	GRAPNEL	३५

क्र.सं.	आवश्यक सामग्रीहरूको विवरण	परिमाण
१	BOAT ANCHOR KIT	५
२	FOOT PUMP	५
३	LIGHT PORTABLE PUMP	५
४	WATER PROOF LIFE JACKET	५०
५	RUBBER TUBE	५
६	LIFE BUOY	१५
७	2.5 KVA GENERATOR	१
८	5 KVA PORTABLE GENERATOR	१
९	PROTEBLE GENERATOR (3/5 KVA)	१
१०	THERMAL IMAGING CAMERA	१
११	ROTARY RESCUE SAW	५
१२	ROTARY RESCUE SAW BLADES FOR CUTTING WOOD	५
१३	ROTARY RESCUE SAW FOR CONCRETE CUTTING BLADE	५
१४	ROTARY RESCUE SAW FORMETAL CUTTING BLADE	५
१५	CHAIN SAW	५
१६	CHAIN SAW, GAS OR ELECTRIC, 18- INCH	५
१७	ROTARY HAMMER DRILL (6 KG CAPACITY)	१०
१८	DEMOLITION HAMMER	५
१९	LATEX GLOVES	३५ जोर
२०	WORKING GLOVES	३५
२१	KARABINER	२०
२२	FIGURE 8 CARABINEER	५

क्र.सं.	सामग्रीहरूको विवरण	परिमाण
१	RESCUE PULLEYS (2 OR 4)(50 MM OR 100 MM)	५
२	RESCUE PULLEY	५
३	JUMAR	१०
४	GRI GRI	१०
५	SELF BREAKING DEC ENDER	२०
६	FRICITION DEVICES	२०
७	CLIMBING DEVICE	२०
८	ROCK PITON	३००
९	KERNMANTLE ROPE (25 M* 13 M)	१०
१०	ROPE RANGER RAPPELLING 7	१०
११	RESCUE ROPE 12 MM 100 M	५ गोटा
१२	STATIC ROPE (100 M)	३ गोटा
१३	DYNAMIC ROPE (200 M)	२ गोटा
१४	WATER RESCUE ROPE WITH BAG	५०
१५	CHEST HARNESS	५०
१६	ROPE RESCUE HARNESES	५०
१७	CRIBBING & WEDGE KIT	१०
१८	FOOT WEAR (ROCK SHOES)	१०
१९	LITTER & COMPLETE PRE - RING	१०
२०	WEBBING KIT	१०
२१	EDGE PROTECTION DEVICES	१००
२२	STRAPS PICK OFF	३०

अनुसूची २० सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल, नं ५ गण हेक्वा त्रियुगा उदयपुरमा रहेका सामग्रीहरू:

मानवीय स्रोत (नफ्रि) संख्या: २०५

क्र.सं.	सामग्रीहरूको विवरण	परिमाण
१	फायर एक्टिङ्गगुईसर	३ वटा
२	फायर सुट	२ सेट
३	फायर हेलमेट	१ थान
४	फायर प्रुफ माक्स	५ थान
५	फायर बुट	१०
६	जेट सुटर	५ थान
७	फायररेस्क्यु रोप	५० मिट
८	जुमर	२ थान
९	डाईनोमिक रोप	१०० मि.
१०	फिगर अफ एट	८ थान
११	टर्च लाईट	२ थान
१२	CSSR हेलमेट	५३ थान
१३	स्लाईटिङ्ग ल्याडर	२ थान
१४	हायाक्सो ब्लेड	२ थान
१५	गल	१ थान
१६	वायर कटर	२ थान
१७	सानो मार्तल	२ थान
१८	हेड लाईट	१ थान
१९	ब्यक बोर्ड	१ थान
२०	स्ट्रेचर	३ थान
२१	बन्चरो सानो	१ थान
२२	पन्जा	१० जोर
२३	डथ बडी ब्याग	४ थान
२४	लाईफ बोर्ड रबड	१ थान
२५	लाईफ ज्याकेट	४८ थान
२६	श्रो ब्याग	१ थान
२७	प्याडल	७ थान
२८	वाटर सेफटी हेलमेट	७ थान
२९	ड्राई ब्याग	१ थान
३०	लाईफ बोर्ड रिङ्ग	३ थान
३१	वाटर बुट	१०१ थान
३२	रेस्क्यु रोप	५० मि.
३३	रेनकोट	४० वटा
३४	हेण्ड पम्प ठुलो	१ थान

क्र.सं.	थप आवश्यक सामग्रीहरूको विवरण	परिमाण
१	फायर एक्टिङ्गगुईसर	४
२	फायर सुट	५
३	फायर हेलमेट	५
४	फायर प्रुफ माक्स	५ थान
५	जेट सुटर	५ थान
६	फायर चस्मा	१० थान
७	फायर बल	१० थान
८	चेनस पेट्रोल ईलेक्ट्री	१/१ थान
९	रोटेटरी हेम्बर ड्रील	१ थान
१०	चिपिङ्ग हेम्बर	१ थान
११	रोटेटरी रेस्क्यु स	१ थान
१२	बोल्ड कटर	१ थान
१३	कोरो वार	५ थान
१४	हाईड्रोलिक ज्याक	२ थान
१५	चेस्ट हार्निस	५ थान
१६	प्रोसिक हिच रोप	५ थान
१७	रयाप्लिङ्ग मिटन पंजा	५ थान
१८	पुल्ली सिङ्गल /डबल	२/२
१९	क्याराबिना लक	५ थान
२०	क्याराबिना प्लेन	५ थान
२१	सिन टेप/कोन	२रोल/१० थान
२२	मार्किङ्ग स्प्रे कालो / रातो	१/१ वटा
२३	५के.जि.१०के.जि.हेम्बर	१/१ वटा
२४	पावर सप्लाई(१००M)	१ थान
२५	जुमर	२ थान
२६	हेड लाईट	१० थान
२७	ब्यक बोर्ड	१ थान
२८	बन्चरो सानो	५ थान
२९	मोटर बोड	१ थान
३०	श्रो ब्याग	४ थान
३१	प्याडल	३ थान
३२	वाटर सेफटी हेलमेट	३ थान
३३	ड्राई ब्याग	१ थान
३४	लाईफ बोर्ड रिङ्ग	१ थान
३५	पिक	२० वटा

क्र.सं.	सामग्रीहरूको विवरण	परिमाण

क्र.सं.	थप आवश्यक सामग्रीहरूको विवरण	परिमाण
३६	फरुवा/कोदालो	१०/१० वटा
३७	साबेल	२० वटा
३८	तार जाली	आवस्यक्ता अनुसार
३९	बोरा	५००/६०० थान
४०	पि-केट मेटल बास	आवस्यक्ता अनुसार
४१	हेण्ड पम्प ठुलो	१ थान
४२	ईलेक्ट्री पम्म	१ थान

युनिटको नाम: सशस्त्र प्रहरी बल, सुरक्षा बेश बेल्टार उदयपुर

मानवीय स्रोत (नफ्रि) संख्या: २५

क्र.सं.	सामग्रीहरूको विवरण	परिमाण
१	लाईफ ज्याकेट	८ थान
२	पिक	२ थान
३	साबेल	२ थान
४	झम्पल	३ थान
५	टिनको बाल्टिन	१ थान
६	डोरी	२५ मिटर
७	ट्यूव	१ थान

क्र.सं.	थप आवश्यक सामग्रीहरूको विवरण	परिमाण
१	श्रो ब्याग	५ थान
२	लाईफ ज्याकेट	१० थान
३	Fire Extinguisher	२ थान
४	हेल्मेट	१० थान
५	छालाको पन्जा	१० थान
६	Fire Shut	२ थान
७	Fire Gas Mask	२ थान
८	लाईफ ज्याकेट	५ थान

युनिटको नाम: सशस्त्र प्रहरी बल, सुरक्षा बेश कटारी उदयपुर

मानवीय स्रोत (नफ्रि) संख्या: २७

क्र.सं.	सामग्रीहरूको विवरण	परिमाण
१	ट्यूव	१ थान
२	लाईफ ज्याकेट	३ थान
३	डोरी	१५० मिटर
४	पिक	२ थान
५	साबेल	१ थान
६	झम्पल	१ थान

क्र.सं.	थप आवश्यक सामग्रीहरूको विवरण	परिमाण
१	छालाको पन्जा	१० थान
२	बन्चरो	५ थान
३	खुकुरी	५ थान
४	टिनको बाल्टिन	५ थान

युनिटको नाम: सशस्त्र प्रहरी बल, सुरक्षा बेश रामपुर उदयपुर

मानवीय स्रोत (नफ्रि) संख्या: ३५

क्र.सं.	सामग्रीहरूको विवरण	परिमाण
१	Water Boat	१ थान (बिग्रीएको)
२	लाईफ ज्याकेट	१७ थान
३	Paddle	८ थान
४	सेफिट हेल्मेट	९ थान

क्र.सं.	थप आवश्यक सामग्रीहरूको विवरण	परिमाण
१	डोरी	२०० मिटर
२	पिक	५ थान
३	साबेल	५ थान
४	बन्चरो	२ थान

क्र.सं.	सामग्रीहरूको विवरण	परिमाण
५	Hand Pump	१ थान
६	स्ट्रेचर	२ थान
७	लाईफ हवाई ट्यूब	४ थान
८	गम बुट	१० जोर
९	बन्चरो	१ थान
१०	साबेल	१ थान

क्र.सं.	थप आवश्यक सामग्रीहरूको विवरण	परिमाण
५	कोदालो । फरुवा	२ थान
६	Water Boat	१ थान

अनुसूची: २१ नेपाल रेडक्रस सोसाइटी अन्तरगत रहेका साधन स्रोतहरूको विवरण

क्रसं	संस्थागत क्षमता			मानवीय स्रोत साधन				भौतिक स्रोत साधन					सेल्टर किट
	कार्य समिति	उपशाखा संख्या	जु रे स /यु रे स संख्या	CADRE स्वयंसेवक	DDRT स्वयंसेवक	प्राथमिक उपचार प्रशिक्षक	रबरबोट तालिम	त्रिपाल	कम्बल	भाँडाबर्तन सेट	कपडा	बाल्टिन	
	१९ जनाको	१९ वटा	३५	३२ जना	२१ जना	१९ जना	७ जना	५०	१००	५०	५० परिवार	५० थान	१ थान

अनुसूची: २२ नेपाल रेडक्रस सोसाइटी जिल्ला शाखा र सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समितिहरूसंग मौज्जात खोज तथा उद्धार सामग्रीहरू

सामग्री	जिल्ला शाखा उदयपुर	हर्देनी ८ बसेरी	कटारी ६ हडैया	कटारी १० चिप टार	कटारी १० राम्बे	कटारी १० पिनापु	कटारी १० पिपल भञ्ज्याङ	कटारी १० बर डाँडा	कटारी १० चौधरी भञ्ज्याङ	कटारी ११ बेतिनी	कटारी १० डाँडा गाउँ	कटारी १० तिनिज चौर	चौदण्डी ४ बसाहा	चौदण्डी ३ बसाहा	चौदण्डी ३ आमसाल	चौदण्डी ४ आमसाल	बेलका १ पुरन्दह	बेलका २ गल फडिया	
बेलचा	५	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	३	३	
गैती	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	३	३	
अग्नीसामक	२	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
झम्पल	२	२	२	२	२	२	२	१	१	१	१	१	१	१	१	१	२	२	
बाल्टिन	५	४	४	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	-	-	
स्टिल जग	४	४	४	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	-	-	
नाइलन डोरी	१ रोल	१रोल	१ रोल	१ रोल	१ रोल	१०० मिटर	१०० मिटर	१०० मिटर	१०० मिटर	१०० मिटर	१०० मिटर	१०० मिटर	१०० मिटर	१०० मिटर	१०० मिटर	१०० मिटर	१०० मिटर	-	-
उद्धार डोरी	२ रोल	२रोल	२ रोल	१ रोल	१ रोल	१ रोल	१ रोल	१ रोल	१ रोल	१ रोल	१ रोल	१ रोल	१ रोल	१रोल	१ रोल	१ रोल	१ रोल	-	-
हेलमेट	६	६	६	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	३	३
लाइफ ज्याकेट	१४	४	४	८	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	९	९	
वायरकटर	१	१	१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	१	१	
कोदालो	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	-	-
गार्डेन पाइप	२०० मिटर	२०० मिटर	२०० मिटर	१०० मिटर	२०० मिटर	१ क्वायल	२ क्वायल	१ क्वायल	१ क्वायल	१ क्वायल	१ क्वायल	२ क्वायल	२ क्वायल	२ क्वायल	२ क्वायल	२ क्वायल	२ क्वायल	-	-
खुर्पा खुकुरी	१	१	१	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	-	-

सामग्री	जिल्ला शाखा उदयपुर	हर्देनी ८ बसेरी	कटारी ६ हडैया	कटारी १० त्रिप टार	कटारी १० राम्चे	कटारी १० पिनापु	कटारी १० पिपल भञ्ज्याङ	कटारी १० बर डौडा	कटारी १० चौघरी भञ्ज्याङ	कटारी ११ बेतिनी	कटारी १० डौडा गाउँ	कटारी १० तिनिज चौर	चौदण्डी ४ बसाहा	चौदण्डी ३ बसाहा	चौदण्डी ३ आमसाल	चौदण्डी ४ आमसाल	बेलका १ पुरन्दह	बेलका २ गल फडिया
हेक्सो फ्रेम	१	१	१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
त्रिपाल	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१
कटन मास्क	६	६	६	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	३	३
रेनकोट	६	६	६	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	-	-
गमबुट	६	६	६	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	३	३
पञ्जा	६	६	६	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	३	३
हेडलाइट	१२	६	६	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
सिटी	६	६	६	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	-	-
ब्याग	१	१	१	-	-	-	१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
स्प्रे पेण्ट	१	१	१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
हथौडा	१	१	१	-	२	२	१	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२
छिनो	१	१	१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
पिलास	१	१	१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
स्ट्रेचर	२	२	२	-	१	१	१	१	-	-	-	-	-	-	-	-	१	१
हाते आरा	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	-	-
क्रोबार	२	२	२	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	-	-
प्रा उ बाक्स	१२	२	२	-	-	-	१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
माइक		१	२	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	३	३
हाइड्रोलिक जग	१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
गल	५	-	-	२	-	-	२	-	-	-	-	-	-	-	-	-	२	२
गैरखाद्य सामग्री	५० परिवार	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
साइरन	-	-	१	-	-	-	१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
पम्प	-	-	-	-	-	२	१	२	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
थ्रो ब्याग	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	२	२

अनुसूची २३ : जिल्ला प्रहरी कार्यालय उदयपुर र मातहतका चौकी, पोष्ट र ईलाकाहरूमा उपलब्ध सामग्रीहरू:

मानवीय स्रोत (नफ्रि) संख्या: प्रहरी निरीक्षकको कमाण्डमा २५ जना

सिन.	प्रहरी ईकाइको नाम	लाईफ ज्याकेट	नाईनल डोरी मि.	ट्युब	पिक	सावेल	कोदालो	गल	स्ट्रेचर	रवर बोट	जेनेटर	ड्रिल मेसिन	उड कटर	त्रिपाल	अन्य	कैफियत
१.	जिप्रका उदयपुर	३३	५००	२	४	५	२	५	१०	०	०	०	०	३०	०	
२.	नगर प्रहरी कार्यालय	५	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	गाईघाट
३.	ईप्रका जलजले उदयपुर	३	०	२	०	७	१	२	१	०	०	०	०	०	०	
४.	ईप्रका रौतामाई उदयपुर	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	
५.	ईप्रका लिम्चुबुङ्ग	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	
६.	प्रचौ लालपत्ता उदयपुर	४	२०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	
७.	प्रचौ जोगिदह उदयपुर	२	०	१	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	
८.	प्रचौ साउने उदयपुर	२	०	०	१	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	
९.	प्रचौ सुकौरा उदयपुर	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	
१०.	प्रचौ उदयपुरगढी	४	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	
११.	कारागार सुरक्षा गार्ड	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	
१२.	जिल्ला अदालत उदयपुर	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	
१३.	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	
१४.	अप्रपोष्ट तरकारी बजार	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	
१५.	अप्रपोष्ट बसपार्क	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	
१६.	अप्रपोष्ट बगहा उदयपुर	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	
१७.	अप्रपोष्ट चुहाडे उदयपुर	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	
१८.	अप्रपोष्ट नेपालटार	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	
१९.	जिल्ला अस्पताल	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	
२०.	ईप्रका कटारी उदयपुर	१०	२०	२	४	४	२	४	६	०	०	०	१	२	१०	
२१.	प्रचौ बेलश्रोत उदयपुर	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	
२२.	प्रचौ सोरुडछविसे	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	

२३.	प्रचौ रिस्कु उदयपुर	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
२४.	प्रचौ बसेरी उदयपुर	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
२५.	प्रचौ रुपाटार उदयपुर	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
२६.	प्रचौ रामपुरझिल्के	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
२७.	प्रचौ घुर्मी उदयपुर	५	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
२८.	अप्रपोष्ट (चेकप्वाइन्ट)	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
२९.	ईप्रका बेलटार उदयपुर	२०	२०	०	०	५	५	४	२	०	०	०	०	०	०	४
३०.	ईप्रका सुन्दरपुर	५	०	०	२	०	२	२	०	०	०	०	०	०	०	०
३१.	प्रचौ बसाहा उदयपुर	२	०	०	०	४	२	०	०	०	०	०	०	०	०	०
३२.	प्रचौ हडिया उदयपुर	२	१००	०	०	०	२	२	०	०	०	०	०	०	०	०
३३.	ईप्रका रामपुरठोक्सिला	९	१००	४	४	१०	४	४	२	०	०	०	०	४	०	०
३४.	प्रचौ लालबजार	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
३५.	प्रचौ भागलपुर उदयपुर	५	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
३६.	अप्रपोष्ट कोठु उदयपुर	३	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०

अनुसूची २४: स्थानीय तहगत भौतिक स्रोत साधनको अवस्था

क्रसं	संस्था वा निकाय	लाईफ ज्याकेट	स्टेचर	फस्ट एड बक्स	बाल्टिन	पिक	सावेल	गला	फरुवा	घन	टर्च लाईट	रबर बुट	रेस्क्यु भेट	क्याराविना	डोरी मिटर	रबर ट्यूब	सेपटी हेल्मेट	ड्रिल मेसिन	खाट	हेडलाइट	सवारी जीप	मोटरसाईकल	गैरखाद्य सेट	हाइजीन किट	त्रिपाल	कम्बल	झुल	फायर सुट
१	बेलका नगरपालिका	४	१	२	२	२	२	२	२	०	२	२	१२	६	१००	२	१३	०	१५	४	२	२९	०	०	१०	१०	१०	१
२	चौदण्डीगढी नगरपालिका	०	१	५	५	१५	२	०	०	०	१	२०	०	०	१०	५	०	०	७०	०	२	३०	०	०	१०	०	२०	२
३	त्रियुगा नगरपालिका	५	०	०	२०	०	०	०	४	०	०	०	०	०	५०	०	०	०	०	०	४	४५	०	०	०	०	०	०
४	कटारी नगरपालिका	०	०	०	०	१	१	१	०	०	१	४	०	०	०	०	४	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	४
५	रौतामाई गाउँपालिका	०	८	५	१०	५	५	५	५	५	०	०	०	०	५००	०	०	०	०	०	१	०	०	०	०	०	०	०
६	उदयपुरगढी गाउँपालिका	३	५	६	१०	४	३	२	२	१	०	४	०	०	२	०	१०	०	२	०	२	२	०	०	७	५	६	०
७	ताप्ली गाउँपालिका	४	६	५	०	०	२	२	०	०	०	०	०	०	३	०	०	०	०	०	०	६	०	०	४	१०	१०	२
८	लिम्चुडबुङ गाउँपालिका	३	२	३	४	०	१	०	०	०	०	३	०	०	१००	०	३	०	०	४	०	०	०	०	०	०	०	०
	जम्मा																											

अनुसूची २५ विषयगत सदस्य संस्थाको कार्यशर्तः

कुनै विषयगत क्षेत्रमा परेको समस्या समाधानमा सहयोग गर्न सम्बन्धित तहमा तोकिएको प्राविधिक क्षमता भएको तथा अधिकारप्राप्त व्यक्ति, संस्था वा निकायलाई विषयगत सदस्य संस्था भनिन्छ ।

विषयगत सदस्य संस्थाको काम कर्तव्य यस प्रकार हुनेछन्:

- १ विषयगत सदस्य संस्था (सरकारी निकाय, राष्ट्रसंघीय निकाय, रेडक्रस अभियानका सदस्य, राष्ट्रिय/अन्तर्राष्ट्रिय गैसस आदि)का बीचमा उपयुक्त विषयगत समन्वय संयन्त्र स्थापना गर्न तथा व्यवस्थापन गर्न विषयगत अगुवा संस्थालाई सहयोग गर्ने ।
- २ संघीय प्रदेश जिल्ला र स्थानीय तह सरकारी निकाय स्थानीय नागरिक समाज तथा अन्य सरोकारवाला निकायबीच समन्वय गर्न विषयगत अगुवा संस्थालाई सहयोग गर्ने ।
- ३ आफ्नो विषयगत क्षेत्रमा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा गर्न विषयगत अगुवा संस्थालाई सहयोग गर्ने । यस अन्तरगत विपद्को प्रकृति तथा योजना मान्यता प्राथमिकता प्राप्त आपत्कालीन कार्य तयारी आपत्कालीन कार्य संबोधन गर्न प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्यका लागि विद्यमान कमी कमजोरी पहिचान विषयगत कार्ययोजना आदि पर्दछन् ।
- ४ आपत्कालीन अवस्थाका लागि पर्याप्त आकस्मिक योजना तथा पूर्वतयारीको प्रत्याभूति गराउने ।
- ५ विषयगत क्षेत्रका सहभागीहरू सम्बन्धित नीतिगत मार्गदर्शन तथा प्राविधिक मापदण्डका बारेमा जानकारी राख्दछन र सोही मापदण्डका आधारमा प्रतिकार्य गर्दछन् भन्ने कुराको प्रत्याभूति गराउन विषयगत अगुवा संस्थालाई सहयोग गर्ने ।
- ६ विषयगत क्षेत्रका कार्यसमूहको प्रभाव र कार्यान्वयन योजनाको प्रगतिको समीक्षा गर्न तथा पर्याप्त प्रतिवेदन र प्रभावकारी सूचना प्रवाहको प्रत्याभूति दिन प्रभावकारी अनुगमन संयन्त्र स्थापना गर्न विषयगत अगुवा संस्थालाई सहयोग गर्ने ।
- ७ सूचना संकलन तथा प्रचार प्रसारमा योगदान गर्न स्रोत साधनको आवश्यकता पहिचान गर्ने ।
- ८ विषयगत क्षेत्रका प्राथमिकता प्राप्त कार्यसञ्चालन गर्न दातृ समुदायलाई मानवीय सहायता कार्यमा लगानी गर्न प्रोत्साहन गर्ने । साथै विषयगत क्षेत्रका सहभागीहरूलाई सामान्य माध्यमबाट उनीहरूको स्रोत साधन परिचालन गर्न प्रोत्साहित गर्ने ।
- ९ मानवीय सहायतामा संलग्न साझेदार संस्थाका कर्मचारीको क्षमता विकासका लागि तालिम सञ्चालन गर्न सहयोग गर्ने ।
- १० पूर्व निर्धारित प्राथमिकता प्राप्त आवश्यकता पूर्तिका लागि विषयगत संस्थाहरूलाई अन्तिम सेवा प्रदायकका रूपमा जिम्मेवार बनाउने ।
- ११ कार्यक्षेत्र र कार्यक्रमको प्राथमिकताका आधारमा विषयगत क्षेत्रका मुख्य साझेदारलाई समावेश गराउने ।

अनुसूची २६ अगुवा सहयोगी संस्थाको कार्यशर्त

अगुवा सहयोगी संस्थाको मुख्य भूमिका विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यसम्बन्धी क्रियाकलाप गर्न विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा गर्ने सिलसिलामा सम्बन्धित तहमा कार्यरत सबै निकायकाबीच छलफल गर्न साझा मञ्च प्रदान गरी आवश्यक सहजकर्ताको कार्य गरी यस कार्यमा विपद् व्यवस्थापन समितिलाई सहयोग प्रदान गर्नु हो ।

मुख्य भूमिका यसप्रकार हुनेछः

१. सबै निकाहरूको सहकार्यमा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमामा सहयोग गर्ने ।
२. विपद् व्यवस्थापन समितिसंग समान्वय गरी अन्तिम कार्यशाला गर्नु अघि बैठकहरू संचालन गर्ने ।
३. विपद् सम्बन्धी तथ्याङ्क संकलन प्रकोप जोखिम विश्लेषण आदि कार्यमा समन्वय गर्न र प्राविधिक तथा वित्तीय सहयोग प्रदान गर्ने ।
४. प्रभावकारी प्रतिकार्य पूर्वतयारीको लागि मुख्य सिद्धान्त वा न्यूनतम मापदण्डका बारेमा समन्वय गर्ने ।
५. विगतका अनुभवका आधारमा सफलता चुनौति तथा कमीकमजोरी पहिचान गर्ने ।
६. विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा प्रकृत्यामा सबै विषयगत क्षेत्रका अगुवा तथा सदस्य संस्थाहरू लगायत अन्य सरोकारवालाहरूको सहभागिता सुनिश्चित गर्ने ।

७. कार्यशालाको नतिजा तयार गर्ने र सम्बन्धित तहमा कार्यरत मानवीय सहायतामा संलग्न निकायहरू माझ प्रवाह गर्ने ।
माथिल्लो तहमा प्रतिवेदन दिने साथै तल्लो तहसम्म जानकारी गराउने आदि ।

अनुसूची २७ : आपत्कालीन मानवीय सहयोगको लागि स्फियर मापदण्ड

आपत्कालीन योजना विपद्को समयमा कार्यान्वयन हुने योजना हो । यस समयमा सामाजिक, सांस्कृतिक, आर्थिक अवस्था असामान्य रहन्छ । हरेक क्षेत्रमा कठिन परिस्थिति उत्पन्न हुने भएकोले विपद् प्रभावित समुदायको सहयोग गर्दा मानवीय मूल्य र प्रभावितको मौलिक अधिकारमाथि आघात नपुगोस् तथा उनीहरूले सम्मानपूर्वक जीवन निर्वाह गर्न पाउने वातावरण बनोस् भन्ने ध्येयले सहयोगका सन्दर्भमा न्यूनतम मापदण्ड निर्धारण भएका छन् । स्फियर परियोजनाले निर्धारण गरेका ती मापदण्डलाई नेपाल सरकारबाट समेत अनुमोदन भएको छ । विपद्का समयमा मानवीय सहयोगका निर्धारित न्यूनतम मापदण्डको प्रभावकारी कार्यान्वयन हुनु जरुरी हुन्छ । मानवीय सहयोगका मापदण्डको सङ्क्षिप्त विवरण निम्नअनुसार छः

१ समन्वय, सूचना तथा पूर्वचेतावनी प्रणाली क्षेत्र

- समन्वय बैठक विपद् परेको पहिलो हप्तामा एक दिन बिराएर र दोस्रो हप्ताबाट हप्तामा एक दिन बैठक बस्ने,
- समन्वय बैठक र प्रतिवेदनका बारेमा जानकारी गराउने,
- जोखिममा परेका समूह तथा जनसङ्ख्यालाई न्यायोचित रूपमा उद्धार सामग्रीको वितरण तथा सहयोग गर्ने,
- अवस्था तथा आवश्यकताको आधारमा रेहेर मीरा (MIRA) टिम परिचालन गर्ने,
- पहिलो हप्तामा परिस्थितिका बारेमा दिनदिनै प्रतिवेदन तयार गर्ने । क्रमशः आवश्यकताअनुसार हरेक २ दिन तथा साप्ताहिक रूपमा निरन्तरता दिने,
- २४ घण्टाभित्र सञ्चार माध्यमका लागि समाचार पठाउने र पहिलो हप्तामा हरेक दिन,
- विपद् व्यवस्थापन समितिलाई सक्रिय पार्न प्रयास गर्ने,
- समन्वय तथा शिबिर व्यवस्थापनको अनुगमन गर्ने, प्रतिवेदन तयार गरी सबैलाई जानकारी गराउने ।

२ खाद्य क्षेत्रः

प्रभावित व्यक्तिहरूको पहुँच निम्न वस्तुमा हुनेछः

- १) प्रतिव्यक्ति प्रतिदिन न्यूनतम २,१०० क्यालोरी प्राप्त हुने गरी खाद्यसामग्रीको व्यवस्था,
- २) प्रभावित मानिसहरूका लागि हाल विद्यमान तथा उपलब्ध भएका र पहुँचयोग्य खाद्य पदार्थमा परिपूरक (Complementary) को रूपमा एक अथवा दुई खाद्य पदार्थहरू पूरकको रूपमा उपलब्ध गराउने, र
- ३) निश्चित समूहका व्यक्तिको (साना केटाकेटी, एच्आईभी भएका व्यक्ति, कुपोषित व्यक्तिहरू आदि) आवश्यकता पूरा गर्न सामान्य खाद्यान्नको अतिरिक्त परिपूरक खाद्यसामग्रीको व्यवस्था ।

मापदण्डबमोजिमको खाद्यान्न सूची (Kit)

नेपाल सरकार गृह मन्त्रालयले प्रकोप पूर्वतयारी सञ्जाल नेपालको समन्वयमा स्फियर मापदण्डअनुरूप सिफारिस गरेको खाद्यान्नको सूची निम्नअनुसार रहेको छः

- चामल - प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति ४२० ग्राम,
- दाल - प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति ६० ग्राम
- वनस्पति तेल - प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति ३० मि.लि.,
- नुन - प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति ५ ग्राम

स्थानीय परिस्थितिबमोजिम खाद्यान्न वितरणको आकार निर्धारित गरिनु पर्छ । सुरुमा घरायसी स्तरमा गरिने वितरण र अन्तिम लेखाजोखाबाट प्राप्त तथ्याङ्कको आधारमा वितरण गरिनु पर्छ ।

३ आवास तथा गैरखाद्य सामग्री र शिबिर व्यवस्थापन

१. औसतमा एक व्यक्तिका लागि ३.५-४.५ वर्ग मिटरको छाना भएको क्षेत्र उपलब्ध छ,
२. औसतमा ५ सदस्यहरूको एक परिवारका लागि कम्तीमा पनि ४x५ मिटरको डोरीसहितको प्लास्टिक सिट र सहायता सामग्री,
३. कम्बलमा मानिसहरूको पर्याप्त पहुँच,
४. दुई वर्षसम्मका केटाकेटीहरूका लागि कम्तीमा पनि एक पूरा सेट कपडा,
५. महिला, केटी, पुरुष तथा केटाहरूको लागि कम्तीमा पनि एक पूरा सेट कपडा छ । यसका अतिरिक्त, महिला तथा केटीहरूका लागि नियमित सरसफाइसम्बन्धी सामग्रीको आपूर्ति भएको छ,
६. मानिसहरूसँग उपयुक्त घरायसी सामग्री छः (एक सेट भाँडा),
७. शिबिर बन्द गर्ने र वहिर्गमन रणनीति,
८. शिबिर स्थापना गर्नका लागि अग्रिम रूपमा जमिनको पहिचान गर्नुपर्दछ जुन जमिन सुरक्षित तथा स्फियरको मापदण्डअनुसार हुनु पर्ने,
९. विद्यालय तथा सार्वजनिक स्थलहरूसँग अग्रिम रूपमा नै समझदारी पत्र (MoU) मा दस्तखत गर्ने,
१०. शिबिरका लागि योजना तर्जुमा गर्दा नै सांस्कृतिक तथा सामाजिक मूल्यहरू एवं परिस्थितिलाई ध्यानमा राख्ने,
११. शिबिर स्थापना गर्नका लागि विगतमा प्रयोग गरिएका ठाउँहरूको अभिलेख हेर्ने वा अभ्यास बुझ्ने,
१२. सरकारी निकायहरू, नागरिक समाज, स्थानीय निकाय तथा सरोकारवाला समूहसँगको परामर्शमा शिबिरको स्थापना गर्ने ।

४ खानेपानी तथा सरसफाइ:

१. पहाडी जिल्लाहरूमा विपद्पछि पहिलो हप्तासम्म पाइपद्वारा अथवा जिल्ला सदरमुकामको खानेपानी योजनासँग सम्बन्ध कायम गरी खानेपानी भण्डारण गरिने ट्याङ्कीद्वारा र तराईका जिल्लाहरूमा प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति न्यूनतम ५ लिटर पानी उपलब्ध गराउने र पहिलो ४ हप्ताभित्र प्रतिव्यक्ति प्रतिदिन उपलब्ध गराइने पानीको परिमाणलाई १५ लिटर पुऱ्याउने,
२. शिबिरमा बस्ने विस्थापित मानिसहरू तथा घर तथा व्यक्तिगत सम्पत्ति नष्ट भएका व्यक्तिहरूका लागि पानी सङ्कलन गर्नका लागि बाल्टीन र पानी शुद्ध गर्नका लागि ३० दिनसम्म खानेपानी शुद्ध गर्ने ट्याब्लेट (Tablets) अथवा वाटरगार्ड (Water Guard) उपलब्ध गराउने,
३. शिबिरमा बसोवास गर्ने विस्थापित मानिसहरूका लागि उपयुक्त सरसफाइ एवं महिलाहरूका लागि नुहाउने सुविधाका निमित्त अस्थायी चर्पी (हरेक २० व्यक्तिका लागि एक चर्पी र पहिलो हप्ताभित्र हरेक १० व्यक्तिका लागि एक चर्पीका दरले सङ्ख्या बढाउने गरी) को निर्माण गर्ने,
४. शिबिरमा बसोवास गर्ने प्रभावित मानिसहरूलाई जिल्ला स्वास्थ्य तथा खानेपानी कार्यालयका कर्मचारी, साझेदार गैरसरकारी सङ्गठन, महिला सामुदायिक स्वास्थ्य स्वयंसेवक एवं रेडक्रसका स्वयंसेवकहरूसँग मिली स्वास्थ्यसम्बन्धी सामग्रीको कीट (Kits) वितरण गर्ने र स्वास्थ्य प्रवर्द्धनसम्बन्धी पानी शुद्ध पार्ने उचित तरिका र साबुनद्वारा हात धुने गतिविधिहरू सञ्चालन गर्ने,
५. एकरूपताका लागि जिल्ला आपत्कालीन योजनालाई राष्ट्रिय आपत्कालीन योजनासँग मेल खाने गरी तयार तथा सुधार पार्ने ।

५ स्वास्थ्य तथा पोषण:

- प्रारम्भिक लेखाजोखा सञ्चालन गरिएको समयमा स्वास्थ्यसम्बन्धी निगरानी (Health surveillance) सुरु हुन्छ,
- सामुदायिक स्तरमा रोग तथा चोट-पटकको उपचार विद्यमान प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्रबाट, स्वास्थ्य संस्थाहरूमा केही उपचार एवं थोरै सङ्ख्यामा गम्भीर बिरामीहरूलाई सिफारिस गरी अन्य केन्द्रहरू (Referral centres) मा पठाई आपत्कालीन स्वास्थ्य सेवा कार्यक्रमको कार्यान्वयन गरिनेछ,
- सिफारिस गरी पठाइने अन्य केन्द्रहरू (Referral centres) मा केन्द्रहरूमा पुग्नका निमित्त बिरामीहरूका लागि उपयुक्त यातायातको प्रबन्ध गरिनेछ ।

६ शिक्षा:

- विपद्को घटना घटेको पहिलो हप्ताभित्र शिक्षासम्बन्धी पूर्वाधार र शिक्षामा संलग्न व्यक्तिहरूका अवस्थाका बारेमा द्रुत लेखाजोखा सञ्चालन गर्ने,
- जिल्ला शिक्षा कार्यालय र स्थानीय क्षेत्रगत सदस्यहरू सँगको समन्वयमा तथा प्रभावित समुदायहरूसँगको परामर्शमा प्रभावित/आन्तरिक रूपमा विस्थापित बाल-बालिकाहरूको शिक्षालाई जारी राख्नका निमित्त अस्थायी रूपमा सिक्ने ठाउँ पत्ता लगाउने,
- सम्भव भएसम्म यथाशक्य चाँडो अर्थात् सिद्धान्ततः पहिलो दुई हप्ताभित्र, न्यूनतम मापदण्डबमोजिम ६ देखि ८ हप्ताभित्र न्यूनतम पूर्वाधारसहित, विद्यालय जाने बाल-बालिकाहरूका निमित्त अस्थायी रूपमा सिक्ने ठाउँ तथा स-साना बाल-बालिकाहरूका लागि सुरक्षित स्थान स्थापना गर्ने,
- विद्यालयहरू पुनः खुला गराएर र शिक्षण-सिकाइका सामग्री उपलब्ध गराएर र अर्ध-संरचनागत मनोरञ्जनका सामग्रीको व्यवस्था मिलाएर पढाइ जारी राख्ने र शिक्षक तथा विद्यार्थीहरूको पुनः एकीकरण प्रारम्भ गर्ने,
- विद्यालयबाहिर रहेका बाल-बालिकाहरू अस्थायी रूपमा खडा गरिएका सिक्ने ठाउँमा भर्ना गरिएका छन् अथवा तिनको शिक्षाका लागि वैकल्पिक व्यवस्था गरिएको छ भन्ने कुरा सुनिश्चित गर्ने,
- प्रभावित बाल-बालिकाहरूका निमित्त नियमित शिक्षा प्रणालीमा क्रमशः तिनलाई समावेश गर्दै लैजाने ।

७ संरक्षण:

- प्रभावित जनसमुदायको अधिकारको कुनै पनि उल्लङ्घन, दुर्व्यवहार तथा शोषण अथवा भेदभावको अनुगमन गर्ने र प्रतिवेदन पेश गर्ने संयन्त्रको स्थापना गर्ने अथवा स्थापित संयन्त्रलाई प्रयोगमा ल्याउने,
- विभिन्न समुदायका सदस्यहरूबाट, विशेषतः अति गरिब तथा पछाडि पारिएका समूहबाट मानवीय सहयोग तथा आधारभूत सेवा सुविधामा समान पहुँच सहयोग पाए नपाएको अनुगमन गर्ने,
- साझेदारहरूका बीचमा अभिलेख राख्ने तथा दर्ता गर्ने प्रणालीमा एकरूपता सुनिश्चित गर्ने,
- बालबालिका तथा महिलाहरूका लागि सुरक्षित वातावरणको सिर्जना गर्ने,
- शिक्षा तथा संरक्षणसम्बन्धी सहयोग कार्यक्रममा मनोसामाजिक सहयोगलाई एकीकरण गर्ने,
- हेरचाह गर्ने व्यक्तिहरूबाट बालबालिकाहरू बिछोडिने कार्यको रोकथाममा सहयोग गर्ने,
- बिछोडिएका तथा परिवार साथ नभएका बालबालिकाहरू, खास गरी पाँच वर्षको उमेरभन्दा मुनिका बालबालिका तथा किशोरीहरूको पहिचान, दर्ता तथा स्वास्थ्य जाँचको सहजीकरण गर्ने र खोजी तथा पुनर्मिलनमा संलग्न साझेदारहरूलाई सहयोग उपलब्ध गराउने,

- परिवारबाट बिछोडिएका तथा साथ नभएका बालबालिकाहरू र अन्य जोखिममा परेका समूह जस्तै: परिवार नभएका, वृद्ध, अपाङ्ग तथा दीर्घ रोगबाट प्रभावित समूहका मानिसहरूलाई हेरचाह तथा संरक्षण प्रदान गर्ने (बास तथा अन्य सेवाको व्यवस्था),
- मानवीय सहयोग तथा स्थायी समाधानका बारेमा आन्तरिक रूपमा विस्थापित मानिसहरूलाई नियमित रूपमा सूचनाको प्रवाह भइरहेको छ भन्ने कुरा सुनिश्चित गर्ने,
- फिर्ता हुने कार्यक्रम तथा स्थायी समाधानको तर्जुमा गर्ने कार्यमा आन्तरिक रूपमा विस्थापित व्यक्तिहरूलाई संलग्न बनाउन प्रयास गर्ने,
- शिबिर तथा पुनर्वासका क्षेत्रहरूमा पर्याप्त सुरक्षाका लागि पैरवी गर्ने ।

अनुसूची २८ : विपद् प्रारम्भिक द्रुत सर्वेक्षण फाराम

नेपाल सरकार

विपद् प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा फाराम

फाराम भर्दा ध्यानदिनु पर्ने कुराहरु:

- एउटा वडाको लागि एउटा लेखाजोखा फारामको प्रयोग गरिने छ ।
- विपद् भएको ० देखि २४ घण्टा भित्र गाउँ तथा नगरपालिकाको कर्मचारी, नेपाल प्रहरी तथा स्थानीय रेडक्रस प्रतिनिधिको संलग्नतामा फाराम भरिने छ ।
- लेखाजोखा टोलीबाट विभिन्न सुचनादाताहरूसंगको अन्तरवार्ता तथा प्रभावित क्षेत्रको अवलोकन गरी फाराम भरिने छ ।
- यदि अस्पष्ट सुचनाहरु प्राप्त भएको खण्डमा लेखाजोखा टोलीबाट उपयुक्त विचारका आधारमा फाराम भरिने छ ।
- आवश्यक सेवाहरुको लेखाजोखा गर्न प्रभावित संख्या अनुमान गरिने छ ।
- तल दिइएका विकल्पहरु नभएमा अन्यमा उल्लेख गरिने छ ।

१ स्थान र पहुँच सम्बन्धी सूचनाको जानकारी			
१.१ प्रदेशको नाम :	१.२ जिल्लाको नाम:	१.३ गाउँ/नगरपालिकाको नाम:	
१.४ वार्ड नम्बर	१.५ मिति:	गते / महिना / साल:	
१.६ सूचना संकलन गर्ने व्यक्तिको विवरण :			
नाम :	पद / संस्था :	सम्पर्क नम्बर :	टोली नेताको नाम:
१ २ ३			
१.७ अहिले जिल्ला सदरमुकामबाट प्रभावित वडासम्म आवतजावतको अवस्था	☐ पहिलाको सामान्य जस्तै ☐ कठिन (मुस्कल छ) ☐ धेरै कठिन	१.८ प्रभावित वडा सम्म पुग्ने साधन	☐ पैदल ☐ गाडी ☐ अन्य(उल्लेख गर्ने)
१.९ अहिले जिल्ला सदरमुकामबाट प्रभावित क्षेत्र सम्मपुग्ने साधनको आधारमा लाग्ने समय	☐ १ घण्टा भन्दाकम ☐ १ देखि २ घण्टा ☐ २ देखि ४ घण्टा ☐ ४ देखि ८ घण्टा ☐ १ दिनभन्दा बढि ☐ अन्य (उल्लेख गर्ने)		
२. विपद् सम्बन्धी विवरण			
२.१ घटना घटेको मिति		२.२ घटना घटेको समय	
२.३ विपद्को प्रकार	☐ बाढी ☐ पहिरो ☐ आगलागी	☐ भूकम्प ☐ महामारी ☐ शीतलहर	☐ खडेरी ☐ अन्य (उल्लेख गर्ने)
२.४.१ मृतक	२.४.२	२.४.३ घाइते	२.४.४ विस्थापित

☐ छ ☐ छैन ☐ थाहा छैन	☐ छ ☐ छैन ☐ थाहा छैन	☐ छ ☐ छैन ☐ थाहा छैन	☐ छ ☐ छैन ☐ थाहा छैन
अनुमानित संख्या:	अनुमानित संख्या:	अनुमानित संख्या:	अनुमानित संख्या:
२.५ प्रभावित क्षेत्रमा संचारको अवस्था कस्तो छ ? (मोबाइल, टेलिफोन)	☐ ठिक छ ☐ अवरुद्ध	☐ आंशिक ठिक छ	
२.६ प्रभावित क्षेत्रमा विपद्को कारणले अन्य कुन कुन सेवाहरु अवरुद्ध भएका छन् ? चिन्ह लगाउनुहोस ।	☐ विद्युत ☐ विमानस्थल ☐ स्वास्थ्य सेवा ☐ पुलहरु ☐ मुख्य सडक	☐ बजार/पसल ☐ विद्यालय ☐ खानेपानीको आपूर्ति ☐ अन्य (उल्लेख गर्ने)	

३. प्रभावित व्यक्ति तथा सेवाहरु

३.१ प्रभावित क्षेत्रकामुख्य सेवा तथा कार्यालयहरु संचालनको अवस्था कस्तो छ ?	जम्मा संख्या	संचालनमा छ	आंशिक क्षति तथा संचालन	पूर्ण क्षति	थाहा छैन
३.१.१ विद्यालय					
३.१.२ प्रहरी कार्यालय					
३.१.३ स्वास्थ्य केन्द्र					
३.१.४ वडा कार्यालय					
३.१.५ अन्य सरकारी कार्यालयहरु					
३.१.६ सामुदायिक भवनहरु					
३.१.७ रेडक्रसको कार्यालय					
३.१.८ अन्य (उल्लेख गर्ने)					
३.२ विपद्का कारणले कुन समुहका मानिसहरु बढि जोखिममा रहेका छन् ?	☐ गर्भवती तथा सुत्केरी महिलाहरु (अनुमानित संख्या) ☐ ५ वर्ष मुनिका बालबालिकाहरु (अनुमानित संख्या) ☐ अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु (अनुमानित संख्या) ☐ किशोरी तथा प्रजनन उमेरका महिलाहरु (अनुमानित संख्या) ☐ ६० वर्षभन्दा माथिका व्यक्तिहरु (अनुमानित संख्या) (संख्या उल्लेख गर्दा द्वितीय तथ्याङ्कलाई आधार मान्न सकिने छ)				
३.३ प्रभावित क्षेत्रमा माथि उल्लेख नभएका तर जोखिममा रहेका समुहहरु छन भने उल्लेख गर्नुहोस । जस्तै: घरवार विहिन, एकल महिला तथा पुरुषहरु					

४. खानेपानी, सरसफाई र स्वच्छता

४.१ पिउने पानीको श्रोतको अवस्था कस्तो छ ? (यदि क्षति भएको छैन भने ४.३ मा जाने ।)	☐ पूर्ण क्षतिग्रस्त ☐ आंशिकक्षति
४.२ पिउने पानीको बैकल्पिक श्रोतको अवस्था कस्तो छ ?	☐ छ, सुरक्षित श्रोतको रूपमा प्रयोग भएको छ ☐ छ, तर सुरक्षित छैन ☐ छ, सुरक्षित/असुरक्षित थाहा छैन तर प्रयोग भएको छ ☐ बैकल्पिक श्रोतको प्रयोग भएको छैन
४.३ फोहोर मैला व्यवस्थापनको अवस्था कस्तो छ ?	☐ व्यवस्थित छ ☐ व्यवस्थित छैन
४.४ शौचालयको व्यवस्था छ ?	☐ छ ☐ छैन

५. अस्थायी आवास र अन्य अनिवार्य गैर-खाद्य सामग्रीहरू

५.१ के विपद्का कारण आवास सम्बन्धी कुनै समस्या भएको छ ? (यदि छैन भने ६.१ मा जानुहोस)	☐ छ ☐ छैन
५.२ तत्कालको लागि कति घरपरिवारलाई अस्थायी आवासको आवश्यकता छ ?	संख्या उल्लेख गर्ने
५.३ अहिले विस्थापितहरू कहाँ बसेका छन् ?	☐ विद्यालय ☐ अन्य सार्वजनिक भवन ☐ सडक छेउमा शिविर बनाएर ☐ जंगल छेउमा शिविर बनाएर ☐ अन्य (उल्लेख गर्ने)
५.४ विस्थापितहरूका लागि कति समयका लागि अस्थायी आवास आवश्यक छ ?	☐ १ हप्ता सम्म ☐ १ देखि २ हप्ता सम्म ☐ २ हप्ता देखि १ महिना सम्म ☐ १ देखि ३ महिनासम्म ☐ ३ महिनाभन्दा बढी

६. खाद्यान्न तथा बजार

६.१ प्रभावित क्षेत्रका बासिन्दाले सञ्चित गरेर राखेको खाद्यान्न क्षतिको अवस्था कस्तो छ ?	☐ पूर्ण क्षति ☐ आंशिक क्षति ☐ क्षति छैन
६.२ प्रभावित क्षेत्रको बजार संचालनको अवस्था कस्तो छ ?	☐ पूर्ण संचालन ☐ आंशिक संचालन ☐ संचालन छैन ☐ थाहा छैन
६.३ पशु तथा कृषिबालीको क्षतिको अवस्था कस्तो छ ?	☐ पूर्ण क्षति ☐ आंशिक क्षति ☐ क्षति छैन
६.४ कुन पशु तथा कृषिबालीको क्षति भएको छ ?	☐ पशुपालन ☐ बालीनाली ☐ माछापालन ☐ अन्य (उल्लेख गर्नुहोस)

७. स्वास्थ्य तथा पोषण

७.१ प्रभावित क्षेत्रमा विपद् पश्चात स्वास्थ्य सम्बन्धी कुनै समस्याहरु उत्पन्न भएका छन् ? (यदि छैन भने ७.३ मा जानुहोस् ।)	☐ छ ☐ छैन ☐ थाहा छैन
७.२ यदि छ भने कस्ता खालका समस्याहरु देखा परेका छन् ?	☐ घाइते ☐ सरुवा रोग ☐ प्रजनन स्वास्थ्य समस्या ☐ अपर्याप्त औषधि आपूर्ति ☐ अपर्याप्त स्वास्थ्य जनशक्ति ☐ अन्य (उल्लेख गर्ने)
७.३ प्रभावित क्षेत्रका मानिसहरुले स्वास्थ्य सेवा पाईरहेका छन् ?	☐ छन् ☐ छैनन् ☐ आंशिक, केहीलाई मात्र स्वास्थ्य सेवाको पहुँच भएको
७.४ प्रभावित क्षेत्रमा अति कुपोषण भएका ५ वर्ष मुनिका बालबालिका छन् ?	☐ छन् ☐ छैनन् छन् भने कतिजना छन् अनुमानित संख्या उल्लेख गर्नुहोस्

८. संरक्षण

८.१ प्रभावित क्षेत्रमा बालबालिकाहरु हराइरहेका वा परिवारसंग छुटेका छन्?	☐ छन् ☐ छैनन्
८.२ प्रभावित क्षेत्रमा कुनै लैंगिक हिंसा भएको बारेमा जानकारी छ ?	☐ छ ☐ छैन
८.३ प्रभावित क्षेत्रका मानिसहरुमा डर तथा चासोका विषयहरु के के छन् ?	☐ बक्तिको अभाव ☐ गोपनीयताको अभाव ☐ मानव बेचबिखन ☐ लैङ्गिक हिंसा बढ्नु ☐ अन्य (उल्लेख गर्ने)

९. विपद् पश्चात्को मौसमको अबस्था

९.१ मौसमको वर्तमान अवस्था कस्तो छ ?	☐ मौसम सामान्य छ ☐ हिमपात ☐ भारी वर्षा ☐ हावाहुरी ☐ अत्याधिक चिसो ☐ अन्य (उल्लेख गर्ने) ☐ अत्याधिक गर्मी
-------------------------------------	---

१०. उपलब्ध श्रोत साधन, समस्याको सामनागर्ने रणनीतिहरु र आवश्यक सहयोग

मुख्य सूचनादाताको सूचना र लेखाजोखा टोलीको अवलोकनका आधारमा उक्त क्षेत्रमा देखिएका थप आवश्यक सहयोग

क्षेत्र	अतिरिक्त सहयोगको आवश्यकता	आवश्यक सहयोग उल्लेख गर्नुहोस
१०.१ खोज तथा उद्धार	☐ छ ☐ छैन	
१०.२ आकस्मिक स्वास्थ्य सेवा	☐ छ ☐ छैन	
१०.३ खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता	☐ छ ☐ छैन	
१०.४ आवास तथा गैर खाद्य सामग्रीहरु	☐ छ ☐ छैन	
१०.५ संरक्षण	☐ छ ☐ छैन	
१०.६ खाद्यान्न	☐ छ ☐ छैन	

१०.७ शिक्षा	☐ छ ☐ छैन	
१०.८ संचार	☐ छ ☐ छैन	
१०.९ प्रभावित वडामा तत्काल आवश्यक सहयोग सम्बन्धमा लेखाजोखा टोलीको बुझाई कस्तो छ ?	☐ स्थानीय क्षेत्रमा उपलब्ध श्रोत बाट आवश्यकता पूर्ति गर्न सकिने ☐ केहि मात्रामा सहयोगको आवश्यकता रहेको ☐ सहयोगको अति आवश्यकता रहेको	
१०.१० तत्काल सहयोगकालागि सबैभन्दा उच्च प्राथमिकतामा के परेको छ ? प्राथमिकता निर्धारण गर्दा नम्बरमा उल्लेख गर्नुहोस ।	☐ खोज तथा उद्धार	☐ खाद्यान्न
	☐ आकस्मिक स्वास्थ्य सेवा	☐ शिक्षा
	☐ खानेपानी, सरसफाई र स्वच्छता	☐ संचार
	☐ आवास तथा गैर खाद्य	☐ संरक्षण
	☐ अन्य (उल्लेख गर्ने)	
केही थप टिप्पणी भएमा उल्लेख गर्ने:		
हस्ताक्षर		

सन्दर्भ सामग्रीहरू

१. जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना अद्यावधिक २०७७,
२. विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा मार्गदर्शन २०६७ (अद्यावधिक २०७६),
३. जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति तथा कार्यालय प्रमुखहरूको कार्यशाला
४. सरोकारवाला कार्यालय र संघसंस्थाहरूमा भएका तथ्याङ्क तथा अभिलेखहरू,
५. स्थानीय तहका तथ्याङ्कहरू, टेलिफोन वार्ता र अन्तरकृया